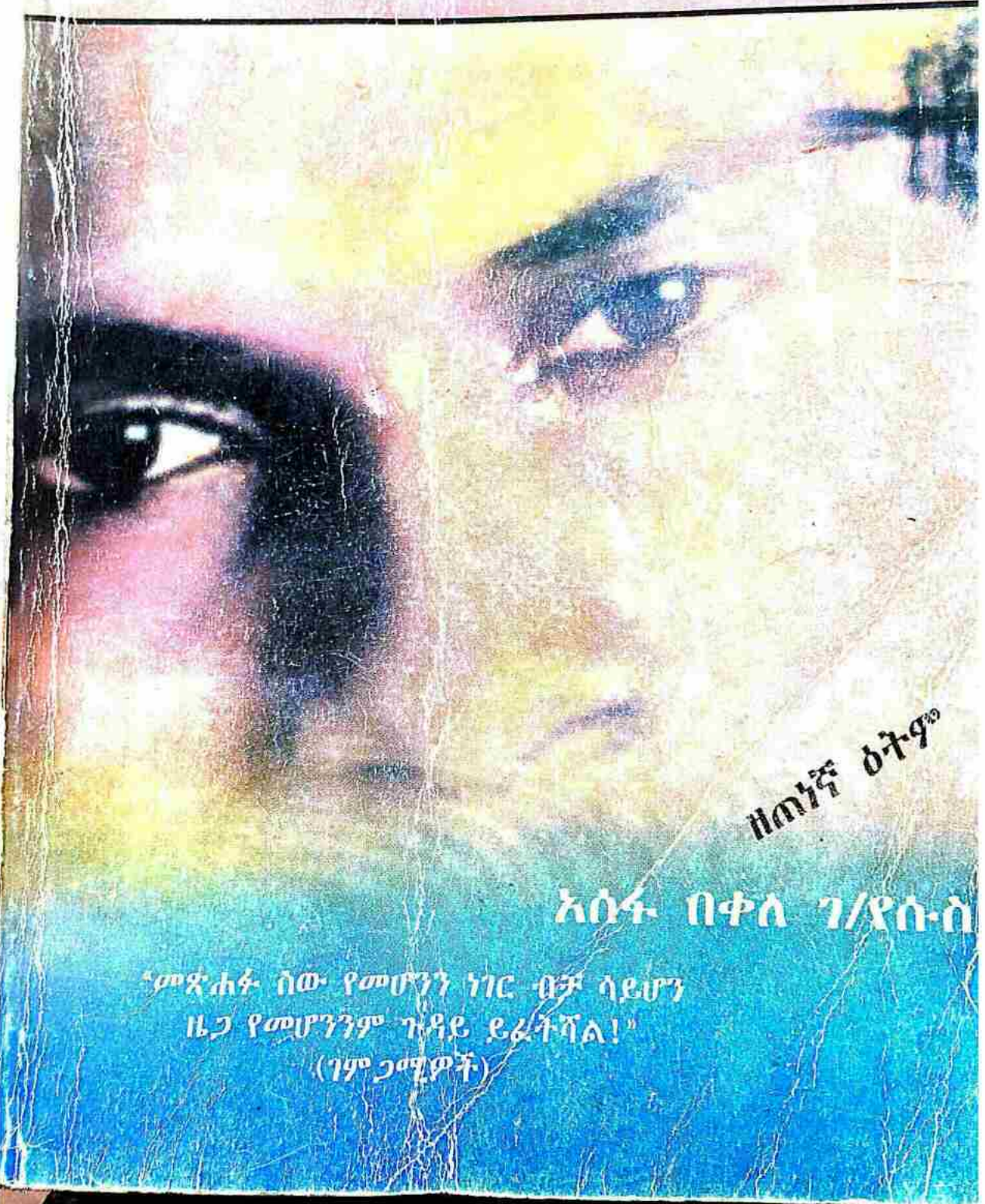

ያልታበሱ ዕንባዎች

ዘጠነኛ ዕትፍ

አዕፋ በቀለ ገ/ደሰ-ስ

“መጽሐፉ ሰው የመሆንን ነገር ፅኑ ላይሆን
ዜጋ የመሆንንም ጉዳይ ይፈትሻል!”
(ገምጋሚዎች)

ያልታበሱ ዕንባዎች

(ወጥ ታሪክ በልዩ አተራረክ)

እርስዎ እንደምንም ይጀምሩት፤
ጨብጦ ይዞ ራሱ ያስጨርስዎታል።

በጥንቃቄ ይጻፉ ለሁሉም ጻፍኩልኝ

ከ

አሰፋ በቀሰ ገ/የሱስ

የአወጣጥሻው ጥያቄ መሰረት በጥንቃቄ ይጻፉ ለሁሉም ጻፍኩልኝ

በጥንቃቄ ይጻፉ ለሁሉም ጻፍኩልኝ

በጥንቃቄ ይጻፉ ለሁሉም ጻፍኩልኝ

መደመሪያ ጥቅምት 2002 ዓ.ም ታተመ
 እንደገና ሚያዝያ 2002 ታተመ
 እንደገና መስከረም 2003 ታተመ
 እንደገና ጥር 2004 ታተመ
 እንደገና ሚያዝያ 2004 ታተመ
 እንደገና ህምሌ 2005 ታተመ
 እንደገና ህዳር 2006 ታተመ

ተቀባይነት የሚገኝ የሥነ ምግባር ምርምር
 ለሥነ ምግባር ምርምር ትኩረት የሚገኝ

የደራሲው መብት በህግ የተጠበቀ ነው።

የሥነ ምግባር ምርምር ትኩረት
 ይህን መጽሐፍ የደራሲው ፈቃድ በማናቸውም
 መንገድ ማባዛት፣ ማቀምና ወደ ሌላ ቋንቋ መተርጎም
 በህግ ያስጠይቃል።

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ አዚህ ደረጃ ይደረስ ዘንድ ራቲቱን በማንበብ ገንቢ አስተያየት
 ከመስጠት ይምራ በኮምፒውተር ታይቶ ሥራ፣ ፕረገት በማድረግና በሌሎችም
 ሁኔታዎች ይጋፍና ዕርዳታ ላይረጋችሁልኝ ሁሉ የከበረ ምስጋናዬ በያላችሁበት
 ይደረሳችሁ!!

ደራሲው
 አበፋ በቀለ ገብረየስስ

መታሰቢያ

ይህ መጽሐፍ እንደተጻፈው በተፈራረደበት የግጥም የጥንቅቅ አገልግሎት በመናገር ህሉ በህሉ ልዩነታቸው ባቻ ሳይወቃቸውን ላለፈ፣ ለተጋዘ፣ በአስር ለማቀድ፣ ከሀገር ለተለይቶ፣ የአካልና የአደምና ጉዳት ለደረሰባቸውና ኑሮአቸው ተሰላላሊ ህይወታቸው ለተባላሽ እንዲታዩና ለማታወቅ ሁሉ መታሰቢያ ይሁንልን።

ደራሲው

አሰፋ ሙሉ ገብረየስክ

ምዕራፍ አንድ

የታላቁ ምሥራቅ አፍሪቃ ስምጥ ሽላት አካል በሆነ ተራተራማ ቦታ ላይ በተቆረቆረችው ዲላ ከተማ ውስጥ መኖር፣ ከደመረ ሰዓት ዓመት ሞላው፣ ነገር ግን በብርሃኑ ላይ በሚታየው መሀል ሚና ከተማ ተወልዶ ያደገ በመሆኑ የዲላ ከተማን መታየት በቅጡ ለሰላምደኛ አልቻለም። በተለይ ከፈፋዱ አፈት ስንት ጀምሮ እስከ ተኩ አስር ሰዓት ድረስ የሚወርደው የሀገሪ ንጹህ መሳ ለውኑትን እንደ ስም እየቀለሙ ያቅሰጠላቸዋል። እንደ መፍትሄ የሚጠቀምበት ህይወት አካላቱን በተከታታይ ውሃ መለያለት ብቻ ነው።

ነርስ አስቻለው ፍቅሩን ዛሬም ከሚለራበት ዲላ ሀሰጥታል ወደ ዜጋ አምስት ቀበሌ የሚገለግለው ከቤተ ደርሶ አካላቱን ተገባግብ ባለ ውሃ እስከሚለቀቅ ድረስ አየቸከለ ነው። ወፍ ታህላስ፣ ሰዓቱ ደግሞ በጠን እስከሆነ በመሆኑ መታየት ወደር አልነበረውም። ጥቁር ቆዳ ጸክሩን ትክሽው ላይ በማንጠልጠል በጥቁር ዜግ ሱሪው ላይ ነጭ ሽሚህ ለበሰ ከፍት እያንገገገ በመገለገስ ደርሶ ተሰግጥቶ የዋለ ቤቱን ሲገፍቱት ግን የቸነሳና የድካሙን ያህል በደለታ አልተቀበለውም።

«ገሽ ምን ጉድ ነው ባላቸው?» አለ በፍን ከፈት አድርጎ እጅታውን እንደያዘ። ወደ ውስጥ መልክት ሲል ወለሉ አስጠላው። ትናንት ማታ የትርብ ዓይኖቼ የሆኑት በልሁ ተገኝና መርዕድ አሸቱ ሚት ስትመብት እምሸተዋል። የሀገሪ ውጤት የሆነ የሚት ገራሽ፣ የከሰል ማንደጃ ከነከመዱ፣ የሻይ ማፈያ በራድ፣ መጠጫ ብርቱቆቻችሁ ሁሉ በወለሉ ላይ ብትንገን፣ ዝርዝርዝር እንዳሉ ናቸው። የወንድ ላጤ አልጋው እንኳ አልተነጠፈም፤ አንዳንድ ብርድ ልብሱ ምስቅልቅል ብለው የአልጋ ልብሱም በአንድ ወገን ተገዝርፏል። «ብታ የኔ ነገር አንዲህ ሆኖ ይቅር?» አለና በር ላይ ቶሞ ልጄም ጊዜ ተመለከተው።

«አየ ትርፌ!» አለ እንደገና ወደ ውስጥ ገባ እያለ። በአንድ እጁ ጸክሩን በላላው ሽንጡን ያዘ አድርጎ መሀል ወለሉ ላይ በመቆም «አጎል ልማድ ካለመድሸኝ በኋላ ጥላሸኝ ጠፍተሽ እንዲህ ታዘብራርቄኝ?» ሲል ከበርካታ ወራት በፊት ድንገትና በማያውቀው ምክንያት የጠፋቸውን የበት ሰፊ ተኝውን አማረፈት። ጸክሩን ወንበር ላይ ጣል አድርጎ ያንን ቤት ለማስተካከል ቃጣ። ግን ደግሞ በጣም ስለደከመው ትንሽ ለማረፍ ፈልጎ ወደ አልጋው አለፈ። የተገነባረፈውን የአልጋ ልብስ ብቻ ስብስብ አድርጎ ሚማውንም ሳያወልቅ እንፋን በጎን በኩል አንጠልጥሱ በደርሰው ጋሰል አለ። ትርፌን አሁንም አሰቡት። በኋላ አለመኖር ኑሮው ከመመስታቱም በላይ አጠፋፏ ድንገት ስለነበረ የደህንነቷም ነገር ያሳሰበው ጀመር።

በትርፌ አለመኖር በቤት ውስጥ የተከሰተበትን አለመመቸት ሊያስብ ቆይቶ የመሰረዘው በቀን ሁኔታ ድንገት ከፊቱ ድቅን አለበት። አስቸላኝው በዲላ ሀሰጥታል ውስጥ ለላም የለውም፤ የሰው ተባይ አየከሰው ተቸግሯል። በሀያው ልክ የሰራ ሞራሉ እየወደቀና እየተሸሸረ ሂደታል።

ለዚህ ሁኔታ ዋና መነሻ የሆነው ከሰሸት ዓመታት በፊት በዲላና አካባቢዋ ተከሰቱ የነበረው የማጅፊት ጎትር ወረርሽኝ በሽታ ነበር። በተለይ በከተማዋ በርካታ

አንድነታችን፡ ፀጋ ረደምና የጥቂር ዘመን ነው፡፡ ጉንዳ ላይወፍር ላይተገን
 ደረሰል ያለ ሆኖ ከጎሳቱ ጋር ጥራቱ እንደ ፀሃይ ያበራል፡፡ በሰለቱ ደመቅ ያለ ቡላ
 ቀለም ያለው ከጎሳ ገርፎ ቀጭኖ ለብላለች፡፡ በርሳዋን አንገታ የማስተማሪያ
 ቀለም ያለውን በገራ እጅ ይዛለች፡፡ ገና የቤቱን ደፍ እንደረገጠች መጀመሪያ ያየችው
 ቀለሙን በገራ እጅ ይዛለች፡፡ ለአሸባሪው ምን ያህል አለችው፡፡
 በጥን እጅ መጽፍ፡ በማስደገፍ፡ «ውይይ...» አሸባሪው ምን ያህል አለችው፡፡
 «እነዚያ በሁሉ መርድ ናቸው፡ እነ እንዲህ የሚሰሩኝ» አላት፡፡ በሀፍረት
 ስሜት ጉንዳው ምንድን፡ ዓይኖቿ ጥቁቅ እያሉ፡፡
 «ታዲያ ሲያስቀይስረው ለሀፍረትም እንደሆነ፡፡»
 «ላለ ጊዜ ሊቅሙ ሲሉ ነው ትዝ የሚለችው፡፡»
 «አዲሽ አሁን እየተሰማረኝ አለችና ወደ አሸባሪው ጠጋ ብላ ሲመኝውና
 የማስተማሪያ ጥላቀሶቿን ጠረጴዛ ላይ አስቀምጦ መጥረጊያ አነሳች፡፡
 «ታዲያ! አንቺ ልትጠርገኝ አላት፡ አሸባሪው እንደ ማረፊያ አያለ፡፡
 «ምን ለርግ ታዲያ! አንተ እንደሆንክ ትርፈራ በጋሻው ከሃደች ወዲህ መላው
 ጠፍቶሃል፡፡ ወይ አንገዳህ አግባብህ ይለይልህ!» አለችው፡ አንገባላ ፈገገ እያለች፡፡
 «ይቀራል ብለሽ ነው ታዲያ?»
 «አንዲያውም አንተና ሐዱ ጉዳቸው ፈልጋል፡ ቀሱ ተጠቃለል፡፡» አለችው
 ታዲሁ አሁንም አንገባላ ላት አያለች፡፡
 «ጉዳቸው» አለ አሸባሪው ድንገጥ ብሎ፡፡
 «አዎ! ጉዳቸው መምህርነት ሸዋዬ ማን እንደነገራት አላውቅም፡፡ ዛሬ
 ትምህርት ቤት ውስጥ ለትዕዛዝና ለጥላቻ፡ አሁንም የመጣሁት ለጎር አማን
 ብለህ ወይቢያ ቤት አንገዳችሁ ልነግርህ ነው፡፡»
 «ትቀልጽለሽ አንድ ታዲያ?» አለ አሸባሪው አሁንም በድንጋጤ ስሜት
 መላ ሰጠነቱ አየተወረረ፡፡
 «የምሬን ነው፡ ሕህቲን ለአቡልጅሽ አቃጠርሽ አለችኝ፡፡»
 «ምን አልሻች ታዲያ?»
 «አቡልጅሽ ገና አግባባለሁ አልኳታ!»
 «አንዲሁ ብለሽ?»
 «ምን ላደርግ ታዲያ? ብታይ ከህ መሬት ካልሰጠከ፤ ሰማይ ካልሰበርከ
 ነው ያለችው፡፡ ያወረደችሽ ስድብ ቀላል መሰለህ?»
 «እስከዚህ ድረስ?»
 «ብታይ ተቃጥላለች፡፡ አለችና ታዲሁ መጥረጊያዋን ደገፍ ብላ በመቆም
 አሸባሪውን አየተመለከተች ወይም ግን፡ ለመሆኑ አንተስ ብትሆን የአንተና የሐዱ
 ጉዳይ ከሸዋዬ ተደብቶ ያረፈልሁ ብለህ ትሰባለህ?» ስትል ጠየቀችው፡፡
 «አሁን እንዴት ይሆናል? ለጊዜው የሐዱ ጉዳይ አሸባሪና እንዲሁ
 አላት ጥንት ጥብብ እያለው፡፡
 «ያ ትግር እንዳለ እኔም አውቃለሁ፡ ሐዱ በጣም ስጉ ናት፤ ሽቶጥቶ፡፡
 ያም ሆኖ ከእንገዳህ አንዱን መያዝ ነው ያለችው፡፡ አለችው፡፡
 አሸባሪው ሰማይና መሬት የተደበለለቀቀ መሰለው፡፡ በታዲሁ የተገለጸለት
 የሸዋዬ ሁኔታና የሐዱን ተፈጥሮአዊ ባህሪ ፈጽሞ አይጣጣምም፡፡ ሐዱን የገባችበት

መከራ በሀሳቡ ታየውና መንፈሱ በጭንቀት ተወጠረ፡፡ ከዚያ በኋላ ምንም ታል
 ላይተገናኝ አጥ እንዳለ ታዲሁ ቤተን ጠርጋ ወረደች፡፡ አሁን ወደ ቤቷ አሰም
 ከጓደኛቹ ጋር አራት ወደሚበላሸት ጥርጣራ ምግብ ቤት ተብሎ ወደሚታወቀው
 ሆቴል ለመሄድ ተሳሳና አብረው ከቤት ወጡ፡፡ በዚሁ ጉዳይ ዙሪያ እየተገናኙ
 አብረው ጥቂት ተጓዥና ታዲሁ ወደ ቤቷ ገባች፡፡ አሁን ወደ ጥርጣራ ምግብ ቤት
 አመራ፡፡
 ገና አሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ ስለሆነ በዚያ ሰዓት ጓደኛቹ ለአራት
 እንደማይመጡ ያውቃል፡፡ አሁን ገን ከምግብ ቤት ደረሰና ጥላ ሥር ፈንጠር ብላ
 በምትገኝ ጠረጴዛና ወንበር ላይ ቀድሞ በማለት ስለ ሐዱንና ሸዋዬ ፍጥጫ ማለብ
 ደመረ፡፡ በዚያውም የአሁንና የሐዱንን ፍትር አይመርድና ሳይት ወደ ጌላ
 እያጠነሰ በጓደኛ ህልናው ይዳከሰው ይመር፡፡
 ተደጥሞ ሃር መጀመሪያ የሚታወቁት አሸባሪውና ሸዋዬ ነበሩ፡፡ ባለፈው
 ሰኞ ወር በአንድ መኪና ላይ ተሰናፈው ከአዋላ ወደ ዲላ በመጓዝ ላይ በነበሩበት
 ቀን፡ ያ ጊዜ ደግሞ ቃሉም ሃር ወደ ጦር ግንዛቤ የሚል መፈክር ተግባር ላይ
 የዋለበት ወቅት ስለነበር በሀገብ ማመላለሻ ተሽከርካሪዎች ፅጥረት የትራንስፖርት
 ትግር ሀዘብን የሚያተራምገበት ወቅት ነው፡፡ አሸባሪውና ሸዋዬም የዚሁ ትግር
 ሰለባ ሆነው በአዋላ የአውቶበስ መኖሪያ ውስጥ ሲገነቡ ውለዋል፡፡
 ከተኩ ስምንት ሀገራት አካባቢ አንድ የሀገብ ማመላለሻ ለያገችን ወደ
 መኖሪያው ትገባና ረዳት ዲላ ዲላ፡ ሲል ይመሃል፡፡ የዲላ ተጓዥና ወደ
 መኪናዋ ይርጣል፡፡ ሰለባ፡ ሰለባ፡ ሰለባ፡ ረዳቱ፡ ሰለባ፡ ሰለባ፡ የዲላ ተጓዥና ወደ
 ከፊት፤ ሸዋዬ ከጌላው ሆነው ይሰላሉ፡፡ የመኪናው በር ሲከፈት ተደጥሞ ለመግባት
 ሲዋል የሚፈጠረውን ግፊት ከወዳሁ የፈራችው ሸዋዬ አሸባሪውን ትንተና አደርጋ
 «እነሆነ የኔ መንድም፤ ተደመህ ከገባህ ቦታ ብትይዝልኝ» ስትል በልመና ዓይነት
 ጠየቀችው፡፡
 «ከቻልኩ እሼ» አላት አሸባሪው፡፡
 በአርግጥም የመኪናዋ በር ሲከፈት ግፊቱ ጠፈ፡፡ ጉልበት ያለው ሲገባ
 የሌለው ቀረ፡፡ አሸባሪው ገብቶ ሸዋዬ እንደፈራችው ተገፍትራ ቀረች፡፡ ጌላ ላይ ግን
 የመኪናዋ ልትገባቸው ስትል ሸዋዬ ሆኖ እህትነት የእኔ እህትነት የሚል ድምጽ ሰማች፡፡
 ዞር ስትል አሸባሪው ነው፡፡ አንገቱን በመስኮት አውጥቶ ሲጠትላት አየችው፡፡
 የደመናዋን ወደ መኪናው ሮግ ገባች፡፡ አሸባሪው በየዘላት ወንበር ላይ ከገኘ ቀድሞ
 ብላ ጉዞው ወደ ዲላ ተጀመረ፡፡
 ሸዋዬ መኪና አግኝታ በመላፈሯ የተደሰተችውን ያህል የዕለቱ ጉዞ ግን
 ወትሮ ከምታደርገው ለየት ብላባት ትገረማለች፡፡ እንደ አሸባሪው ያለ ስድሜላቸው
 ከሃያ ስድስት እስከ ሃያ ሰባት ዓመት የሚሆናቸው ወጣቶች አሁንም ከተቀመጡ
 በአንድ ወይም በሌላ ሰባት ጎንታል ለያደርጓት ተርተው አያውቁም፡፡ የት ነሽ? ከየት
 ነህ... በሚል ሰባብ ጨዋታ ይጀመርና በዚያው ትውውት፤ በዚያው መግባባትና

መተረፈ ለየተረፈ ሌላም ለሌላም ይከተል ነበር። አስቸላው ግን ምንም
እሳትም፡ አይነን በአንድት መጽሀፍ ላይ ተክሎ እያንበበ ዝም ብሎ ይገባል።
መረጃው ብዙ ተገባ ይረጋጋል። አንዱ ስትደርስ ራሷ ሽግግር ወረ ይመረቅ።
«ይቅርታ የኣ ወንጀም፤ ደላ ነው የምትጥረውን»
«አም» አላት አስቸላው።
«ስሙ ብዙያትን ታውቅ ይህን?»
«ማን የሚባል?»
«ታሪሙ እንግዳሰው?»
«ምን ዓይነት ናት?» ሲል በሃታት የሚያውቃት ታሪሙ ልትዋጋ
እንደምትቻል ልቦናው አያውቅ።
ሸጭ ጥብቅ ባለ አንጋዢ «ቀይ ቀንጃ» አላችና መምህርት ናት።
ባለቤቷ ደገጥ የሚሰጥ ቤት መሰረቷል። አላችው።
«ሳላውቃት አልተርም?» ግን ምንክ ናት?
«የትምህርት ቤት ዓይኛዬ ነበረች። ከተቤ መምህራን ከላይ ስንማር አንድ
መኝታ ከኛል ውስጥ ነበር። ከምረቃ በኋላ ግን እኔ ወደ ያሁሉ ተመድቤ ሰላይ
እሷ በትዳር ምክንያት ዳሳ ቀረች። አሁን ግን እኔም ወደ ዳሳ ተብወራ ረፖርት
ዳርገን እግደቁ ነው። እማርሬው እሷ ጋር ነው።» አላች በኋላ «ግን ቤቷን
ታውተዋለሁ?» ስትል በየተቸው።
«ይህን ያህል የምትቀራረቡ ከሆናችሁም አደርሰሽለሁ» አላት ፈገግ ብላ
አየት እያደረገች።
«አንድ!» እነሱ ታራ። እንጋን እኔ! በዚያ ዘመን አብሮን የተማረ ሁሉ እሷን
የማያውቅ የለም፤ እንዲያውም በትዕል ስም ነበር የምንጠራት?»
«ማን ትሏት ነበር?»
«አቱን አትደረር»
አስቸላው ፈገግ ብሎ ሸጭን እያየ «አንድ!» አውግኝሁላት?» ሲል
በሃታት።
«ግን ለመሰለ ተገድናለሁ? ግን ለመሰለ ውብትና ቀመናዋ የማይረገፍላት
ወንድ አልነበረም?» ታራ ግን ራት አትሰጥም። የቀንጃ ከስታራ ናት። በዚህ
ምክንያት ነው። ስትለው አስቸላው በመገረም ዓይነት ሸጭን መልክት እያለ
በሆኗ ደገጥ ስሙንም በደንብ ታውቃለች። እያለ ዓይነት ወደ መጽሐፍ መለሰ።
«ባለቤቷስ ይህን ነው?» ስትል ሸጭ እንደነሱ በየተቸው።
«ይህን ነው። ለጊዜው ግን ወደ ውጭ ሄዷል»
«የት? መቼ?»
«ወደ ስፔይን ከሄደ ጥቂት ወራት አላት።»
«ይመለስል ወይስ?»
«ነበረ ነበ ወደ ውጭ የሄደ ይመለስል ብለሽ ነው? ለነሱ ለትምህርት ነው
የተላከውን ነገር ግን ሲመቸው ቤተሰቡን ይወስድ እንደሆነ እንጂ ይመለስ እንጂ
አይመለስም?»
«ውይይ...» ባለ ሸጭ ትንሽ ከቀየች በኋላ አሁንም ጨዋታ ይመረቅ።

«እንደው ምን ዓይነት መጽሐፍ ብትይዝ ነው ይህን ያህል ተልብህ
የያዘው?» ስትል በየተቸው።
አስቸላው የመጽሐፍ ርዕስ እያላየ «ይኸው» አላት። የመጽሐፍ ርዕስ
«ስመውን» የሚል ነው።
«አሁን ለመመን ውስጥ ገብተህ ነው። አላችና «ከከከ...» ብላ ላትች።
«እኔ እንኳ አልገባሁም፤ የጠቅላላ አያዩት ነው።»
«እኔ በዚያውም የራሴን እያሳለልኩ ከም ከም ከም...»
«እስከ አሁን አልገባሁም።» አላት አስቸላው ፈገግ ብሎ አየት እያረጋት።
«እስከ አሁን ያልገባሁ ከሆነማ ወደሰዓት ከእንገዳህ ወዲያ የማይምረው
ጭራሽ ወርቅኑን ያስተልግልኩ ከከከከ...»
በዚህ ጊዜ አስቸላው ከት ብሎ ላት። ሸጭ ውኃት እንደ መገረም ብሎ
እግረ መንገዱን ተክላ ሰውነቷን ስለላ ሲያደርገው መልካ የቀደ ምግብ ሆኖ
በተራ ግን አጥር፤ ፊቷ እስከ ያለች ናት። ዓይኖቿ ትንንሽ፤ አፍንጫዊ መካከለኛ
ከትከሻዋ ሸጫ ሆኖ ከዚያ በታች እስከ ተልባቷ ድረስ ወረደ ብላ እግርቿ ግን
ተጫዋች ናት። አፋ መብብ ያለ ቢሆንም ምላሷ ግን እንደ እግርቷ የሚሸር
ገልብልባ ናት። ዕድሜዋ ወደ ሰላምታ መጀመሪያ የደረሰ ይመስላል።
አስቸላው ለሰነዶች ያህል ሸጭን ታች አደርጎ ወደ መጽሐፍ ሲመለስ
ሸጭ ግን በመላው ገጽት የአስቸላውን ተፈጥሮ በዓይኗ መላ ስትታየው አስቸላው
አላ የመሰለ ወይም ነው። የፊቱ ወገን ይተዳ ይመስላል። ራቱ ወለል ያለ፤ ዓይነትም
ትልልቅ ሆኖ አቀማመጡም የሚያምር፤ ትክክሉ ይልቃል፤ አፍንጫው መካከለኛ፤
ከጭንቅላቱም ከወደ ያለ፤ ግርማ ምክንያት የተሰበሰበ መልኩ መልካም ወጣት ነው።
በዕለቱ መላ ስማዊ ራንገላር ሱሪና ጸኢት በአረንጓዴ ሽግግር ለባሏል።

ይህ ትውግት በተከናወነ ከሁለት ወራት በኋላ የተፈጠረ አጋጣሚ ነው
ለባራ የአስቸላው ጭንቅት መነሻ የሆነው። በዚያው በጥርነው ምግብ ቤት ተጭ
ብሎ የገን ሁኔታ በዓይነት ህሊናው ይመለከተው ይመር።
ትዝ ይለዋል፤ በከፊሉ ወር እንግዳ በዕለት እውድ ነበር። አስቸላው ቤቱ
ውስጥ አረፋፍቶ ወደ ምሳ ሲሄድ እግረ መንገዱን ከታሪሙ ቤት ጎራ ይለል።
ከቤት ሲገባ ታሪሙና እንዲት እንገዳ ልጅ ሶፋ ላይ ተጭ ብለው ሲጨዋው ያገኙ
ቸዋል። እሱ ሲገባ ውለቱም ብድግ ብለው ተተባበሩት። ታሪሙ ወደ እንገዳዋ ልጅ
እያመለከተች።
«ተዋውቃት አላችኋል? አላችኋል? አላችኋል?» ተባብለው ስም በመለየዋት
ተጨባበቡ። አስቸላው ለእጅታ ቆይታ አብርክቶው ሶፋ ላይ ተቀመጠ።
«ሸጭን አውግኝት እይደል?» አላችው ታሪሙ።
«ባለፈው ከአጥላ አብረን የመጣነው መለሰችኝ»
«አዎ! የከረምቱን ዕረፍት ቤተሰቦቿ ጋር ከብረ መንገስት አላልፋ ትናንት
መጣች?»

«የታላቅ ታላቅ»
«እነዚህ ስሜቶች መገንድ ላይ ወይዘሮ ዘንቡ አሰግሮ ከሚባሉ ሴት ጋር ውስጥ ሁለት ክፍሎች ያሉት ሰርቢስ ቤት አገኝቶት ስለ ኪራይ ልትገባቸው ሂሳብ ነበር። አንድ ያሉ ልደት ያሉ ክፍሎች መሰሉት ስፋታቸውም በቂ ነው። አላጅና ታረሙ ወደ ሐዋን ዞር ብላ ፈገግ አያለች «አይበቃችሁም የኔ ቀንጃ?» ስትል ጠየቀችት።

«እረ ይበቃል።» አለች ሐዋንም ጎንበስ ብላ ፈገገ በማለት።
«እነዚህ ጋ ሆኖ ልትግር ነው የመጣችው። የአሥራ ሁለተኛ ክፍል ተማሪ ናት» አለች ታረሙ አሁንም።

«ጨርሳለች» አለ አስቻለውም ሐዋንን በዓይኑ ቃችት አያደረገ።
ሐዋን ልደሟዋ ወደ አሥራ ዘጠኝ ዓመት ይጠጋል። መልካ ድምት ያለ ቀይ ነው። አንድ ጨረቃ ከብ በሆነ ፊቷ ላይ ዓይኖቿ አንድ ክብን ያበራሉ። የጥቁር ዘመን ግንፊትን ለሁለት ክፍላ በመገንገን ያለ ጡት መያዣ ጉብ ጉብ ባሉ ጡቶቿ ላይ ስቃቸዋለች። ደረቷ ሙልት ያለ፤ አፍንጫዋ ስልክክ ብሎ የወረደና ቀዳዳዎቿ ሰፋ ሰፋ ያሉ ናቸው። ጥርስና ከገፈርቿ የወብት ጡድድር የያዙ ይመስል ዓይን በየትኛው ላይ ማረፍ አንደሚችል ያስቸግራ

«ያምራሉ! ሁሉም ያላሳሉ። በእለቱ ጥቁር ጉርድ ከፋይ ቀሚስና ነጣ ያለ ሰማያዊ ስስ ሾሚዝ ለብላለች። በመካከለኛ ቁመት ደልደል ያለ ሰውነት ዓይን እየተተተ የግድ እየኖ አይኝ ይላል።

«ስታምር!» አለ አስቻለው በሆኑ። ከፊቷ ቀጭ ብሎ በጨዋታ መሀል ዓይኑን ጣል እያደረገ የሰለለው የሐዋን ውበት ለብዙ ቀናት ከልቡ አልጠፋ ብሎት ትዝ ባለችው ቁጥር ደግሞ ደጋግሞ «አንድ ቀን ልጅ ናት!» በማለት ከራሱ ጋር እየተገነጠ በልቡም ሲያደገቃት ሰነበተ። ውሎ እያደረገ ለፍቅር ይመኛትና ያስባት ይመር።

ሸዋዩ የተከራየችውን ቤት አጸዳድታ የገባችበት ዕለት ለማስመሪቷ ለአዘጋጅቼው ምሳና ለአረላችው ቡና አንዱ ተጋባዥ አስቻለው ነበር። ጥሪውን አክብሮ ተገኝቷል። ግን ከዘላው የጣፈጠ ወጥና ከጠጣው ወፍራም ቡና ይልቅ በጣም ያስደስተው በዚያ ሰብብ የሸዋዩን ቤት ማየት ነው። የሐዋንን አድራሻ ማወቁ በልቡ ለያዘው አቅድ መረጃዎቿ የመጀመሪያ ርምጃ ነውና። በአርግጥም ከዚያ በኋላ ያንን ቤት በሰብብ አስባብ ይመላለስበት ይመር። ሸዋዩም የቀኝ እንግዳ እያደረገች ሽር ጉድ ስትልለት እየሞተውና እየተመቸው ሂደት። ከሐዋንም ጋር እየተቀራረቡ ሊሄዱ እሷም ከዓይን አፋርነት ወጣ በማለት እየተሳመደችው ሂደት። አስቻለውም በተረባት መጠን ከማራኪ አካላዊ ገጽታዋ ይበልጥ ውስጣዊ ውበቷም ስሜቱን ይገዛው ይመር።

አስቻለው ሃፊ በዋርክው ምግብ ቤት ውስጥ ቁጭ ብሎ ስለዚሁ ጉዳይ ሲያሰላስል በተለይ ሁለት አጋጣሚዎች ትዝ ብለውት ላያውቀው ፈገግ አለ።

ትዝ አለው፤ ዕለቱ ዓርብ ነበር፤ የጥቅምት ወር የመጀመሪያ ሰዓትን። በዕለቱ የከሰሳት ፈረቃ ስራ ገቢ ነበር። በጠዋቱ ፈረቃ የመምህራን ጠቅላላ ስብሰባ አንደነበርና ትምህርት አንደሌለ፤ በዚህም ምክንያት ሸዋዩ ስብሰባ ላይ አንደምትሆንና ሐዋን ደግሞ ቤቷ ውስጥ ብቃትን አንደምትገኝ ቀደም ብሎ ያውቃል። ፍቅሩን ለሐዋን ሊገልጽበት የሚችል ጥሩ አጋጣሚ ሆኖ ታየው። በዚሁ ጉዳይ ላይ ሌሊቱን መሎ ሲያስብና ሲያሰላስል እድሮ ልክ ከረፋሩ አራት ሰዓት

እነባቢ ወደ ሐዋን ለመሄድ ቀርጦ ተነሳ። ልቡ እየፈራ ሰውነቱ እየተገባጠጠ፤ ከንፈሩ በፍርንት ሊደርቅበት በምላሱ እየራሰ፤ ጉርሮውን እየላለና ላብ ላብ እየለው ከሸዋዩ ቤት ደረሰ። በዚያ ሰዓት ሐዋን መንታዋም መቀመጫዋም በሆነች ከሸዋዩ ታጣሪ አልጋ ግርጌ በተነጠፈች ፍራሽ ላይ ቀጭ ብላ ስታጠና አገኘች።

«አንድት አደራችሁ?» አለ የሸዋዩን አለመናር እንደማያቅ ሆኖ።
«አንድ አስቻለው!» አለ አንድት በዚህ ሰዓት። አለችው ሐዋን ብድግ ብላ እየተቀበለችው። ለወትርው የሚመጣው ማታ ማታ ስለነበር አመጣው ያልተለመደ ሆኖባታል።

«አንዳንድ እንኳ በወሐድ ልምጣ በዬ።» አለ አንድ ላይ ቀጭ አለ።
«ሥራ አልነበረህም?»
«የዘላቀት ፈረቃ ገቢ ስለሆነኩ ነው።» አለ በኋላ «ሸዋዩን» ሲል ጠየቃት

አሁንም እንደማያውቅ ሆኖ።
«ስብሰባ አላችው»
«እስከ ስንት ሆኖት ይቆያሉ?»
«ምናልባት እስከ ስድስት ወይም እስከ ሰባት።» አለችና ሐዋን

«አንዳያውም እት-አስባ ትታረሙ ጋር እንመጣለን! ቡና አፍልተሽ ጠቀቱን ሰላላች ልቀላ ስል ነው የመጣሽው።» አለችው።
«ሥራ ካለብሽማ ልመሰክ»
«እየሰራሁ መጓወት አንችልም?»
አስቻለው ልቡ ፈርቷልና ሲቅጠጠጥ ሐዋን ታየዋለች። አንዳንድ ጣሪያ ጣሪያ! ሌላ ገዜ ውጭ ውጭ ሲያይ ትመለከተዋለች። ከንፈሩንም ደጋግሞ በምላሱ ሲያርስ ይገርማታል። ያልተለመደ ስሜት ታዝቧለች።

«ምንው አስቻለው? ትግር አለ እንዴ?» አለችው።
«ቢኖር ትፈቱያለሽ?»
«የምትለው ከሆነኩ»
«ስማንም በላይ ላንቺ የሚታል።»
«ምንድነው እሱ?»

አስቻለው ጉዳዩን በቃል ሊንግራት አልፈለገም፤ ከተቀመጠበት ብድግ በማለት ወደ ሐዋን ጠጋ አለና «እስቲ አንድ ቀም በይ» ሲል ጠየቃት።
ሐዋን የአስቻለው ሁኔታ አሁንም እየገረማት ብድግ አለች። በድንጋጤ አስተያየት ዓይን ዓይኑንም ስትመለከተው አስቻለው አሁንም የበለጠ ጠጋ በማለት በሁለት አጃቹ ትከሻና ትከሻዋን ይዞ «የሚ ሐዋን» አላት።

«ኢ አሉት!» አለችው ሐዋን በድንጋጤ ድምጽ እየተቆራረጠ።
«እነሆ ከአየሁሽ ድፍን ሁለት ወር አልፈኝ። አንቺን በማየት የገባሁትን ዕዳ ብቻዬን ልወጣው አልቻልኩም።»
«የምን ዕዳ?» ሐዋን ዓይኖቿ በዓይኖቹ ላይ ስከት አለ።
«የፍቅር ዕዳ! ፍቅርሽን ብቻዬን አልቻልኩትም።»
«አይ ምንው አስቺ?» አለችው ሐዋን የባለ እየደነጠች። ስለ ፈራች ይተዋት ዘንድ አቆላመጠችው።

አስቻለው ግን አልተታዘዙም፤ አንድን እቅፍ አድርጎ ደረቱ ላይ ከሰበሩት
በኋላ ብዙ ከሰንጠረዥ አስቸው በደኅነት አንድም ሐዘን አልታወቁትም፤ በሁለት
ሐዘን ከመደገፍ የተነሳ ምን እያላት አንድም አልታወቁትም፤ በሁለት
እድገት የአስቻለውን የፍጻሜ ሕይወት ማድረግ አንቅስቃሴ አለቸው፤
«አንድ ቀል ተገኝቷል»
«ምን ቀል?»
«አመራርታል»
«አሁን እውቃለሁ፤ በል ለተቀኝ» አለችው፤ በእሷ ሀሳብ አንዲለቃት
መላካቸውን ነው፤
አስቻለው በተቀኝ እጅ አንገቷን እቅፍ እንዲደረግ በግራ እጅ አንገቷን ይዞ ተና
አደረገችና ከአደረገች ሶስት ጊዜ ላም ላም አድርጎ ለቀቃት፤
ሐዘን ልክ አስቻለው አንድላቀቃት ፍራሻ ላይ ወጥታ ገደግዳ ተደግፋ
በመቆም በደንጋጤ ቁጥጥ ብላ በፍርሃት ዓይን ታየው ጀመር፤ ሰውነቷ በላብ
ተነከሮ መላ አባላት ይገባቸውታል፤
«አይሆንም!» ላላት አስቻለው በስህት ዓይን ፍገገታ ብሎ እየተመለከታት፤
«አን እትሰጥህ ሳይመጥ ቶሎ ሂድ!» አለችው የተሳመነ ከአደረገች በምላሳ
ላላ ላለ አያደረገች፤ የአስቻለው ከአደረገች ከአደረገች ላይ የተፋ ይመስላታል፤
«ተመልሼ መቼ ልምጣ?» ላላት አንድ ቀልጽ ራገጥ ብሎ እያየች፤
«በእናንተ ሁለቱም አንዳት መጣ?»
አስቻለው ዛሬ ከጥርካቤ ምግብ ቤት ቁጭ ብሎ ይህን ሁሉ ሲያስታውሰው
ለራሱ ገርሞት ብቻውን ሳቱ፤ ራሱን ወዝወዝ አደረገና ማሰብን ተጠለ፤ እንዲያውም
ለላውና በተለይ ለሃሬው ቁጥታቱ ምና ምንገድ የሆነው አጋጣሚ በሀሳብ ፊቱ ላይ
ድን አለበት፤ ፍትህን ለሐዘን ከነበረ በኋላ ወደ ሸዋቱ ቤት የሚሄድበት ወትትና
ሰዓት ተቀይሮ እንደ ነበር አስታውሰ፤ ቀደም ሲል ወደዚያ ቤት የሚሄድበት ለላት
ሰዓት ስለሆነ የሸዋቱን ቤት ውስጥ መኖር ይፈልገው ነበር፤ በኋላ ግን የሰው
ዓይን የሚፈራ የተለየ ጉዳይ አለውና በአብዛኛው ሐዘን በዚያ ቤት ውስጥ ብቻዋን
የምትገኝበትን ጊዜ ይመርጣል፤ ሸዋቱ በአለችበት የሚሄድበት አልፎ አልፎ
በዚያውም ጥርጣሬ እንዳያስከትል ለማድረግ ብቻ ነበር፤
ሐዘን ደግሞ ከሰለት ወደ ሰለት እየተመቸችው ሄዳለች፤ ለሁለቱም እና
ለሰለት ምናልባት አስከ አራተኛው ጊዜ ልክ እንደ መጀመሪያው ቀን እየተጨነቀች
ታስቸግረው የነበረ ቢሆንም አያደር ግን መለውጥ ጀምራለች፤ ያዝ ሲያደርጋት ቁጭ
ቁጭ መተንፈሷን ትታ በስሜት መስለምለም፤ አንገቷን እቅፍ ሲያደርጋት በወገብ
ላይ ጥምጥም፤ ከአደር ሲሰጣት የአሳን ማታብል ተለማምዳለች፤ ከዚያም በላይ
መናፈቅም ጀምራለች፤

በዚያው ልክ የአስቻለውም ፍላጎት እያደገ ሄደ፤ በሳማትና በተሻሻት ቁጥር
እንደ ብረት እየጋለ የሚያስተባባረውን ሰውነቱን «አፍይ» ሲያሰኘው ፈለገ፤ ለዚህ
የሚመች አጋጣሚና ሁኔታ ለመፍጠር አስምሮውን ያዘጋጅ ጀመረ፤ ለዚህ ጉዳይ
ደግሞ የራሱን ቤት መረጠ፤ ሐዘን ወደዚያ ቤት ብቅ ትልለች ዘንድ ሲያጣብልም
ሰበተና አንድ ቀን ተሳታፊነት፤ ልሳቱ የሀዳር ወር የመጨረሻው ማከሰኛ ነው፤

የአስቻለው ከአደረገች ከሐዘን ከአደረገች ጋር ከተገናኘ ሃምሳ ሁለተኛ ቀን፤ ሐዘን
ቀጠሮ እከብራ ከተነ ስምንት ሀምሳት ላይ ከአስቻለው ቤት ደረሰች፤ አስቻለው
ሐዘንን ከውስጥ አድርጎ በቲን ሲዘጋ ተሰምቶት የነበረ ደስታ አድራሰውም፤
ሐዘንን በቤት ሐዘንን እንደ አንገዳ ወገዘር ላይ ቁጭ በደ አለችው፤
በዚያ ሰዓት ሐዘንን በቀጥታ ወደ አልጋ ወሰዳት፤ አልጋ ላይ ቁጭ ብለው ትንሽ
አንገቷን እቅፍ አድርጎ በቀጥታ ወደ አልጋ ወሰዳት፤ አልጋ ላይ ቁጭ ብለው ትንሽ
ከተሟሟቀ በኋላ ስሜት በራሱ ሀይል ሲገፋቸው አንገት ለአንገት እንደተቃተፋ፤
ከአደር ለአንድ አንድተያየት ወደ ጎላ ከገባል አሉ፤ ሳይገባቸውም አወላለቀው
ወደ መሀል አልጋው ወጡና ከሰራው የቅርብ ሚዳ ላይ ሰፈሩ፤
ገብው ተጠለ፤ ከአደረገች በሰራ ተጠመዱ፤ ዓይኖች ተሰለመዱ፤ ትንሹ
በረከተ፤ ገላጋይ የማያስፈልገው ትንትን ተጀመረ፤ የአስቻለው ቀን እጅ የሐዘንን
አንገት እቅፍ ግራው ደግሞ ሌላ ሥራ ያዘ፤ ከሐዘን ፀጉር ይምሮ ማፍራቷን
ይገባና በወገዱ ላይ እየተሰለከለ ወደ ዳሉና ቁጭቷ ይወርዳል፤ ላይ ላይን እንደ
ወረደ ሁሉ ውስጥ ውስጡን ለመመለስ በማሰብ ተሟሏን ሰበሰብ እያደረገ ወደ
መሀል ቁጭቷ ጎራ ሊል ይቃጣዋል፤ ነገር ግን የሐዘንን ቁጭቷ ወደ ፍገገታ
እንደገና ከላይ ይጀምራል፤ ይወርድ ይወርድና በአለባው መንገድ ለመመለስ ሲሞከር
አሁንም ተቃውሞ ይገጥመዋል፤ ለሰለቱ ጊዜ ሞክረ፤ የሐዘንን ቁጭቷ ግን
አልበገር አሉ፤
በአራተኛው ጊዜ ከአደረገችም ድንገት ተሳታፊ፤ ሐዘን ወደ ቀልፍ ተመልሰ
ኖሮ ድንገት ፍንጥር ብላ በመነሳት አልጋው ላይ ቁጭ አለች፤ አስቻለውም
አልዘገየ፤ ሐዘን በተነሳችበት ቅፅበት አሉም ፍንጥር ብሎ ቁጭቷ ከአልጋው ላይ
ወደ መሬት ወረደ፤ ራትሰፈረች ቆሞ በጥቂት ከተራው ላይ ደረቱን እየሸፈ፤
«ሰሜቱ አልገባችኋል» አይደል ሐዘን? ላላት በሰሜት ውስጥ ሆኖ
ቅልሰሰለች እያለ፤
«ታዲያ ለምን ታስጨንቀኛለሽ?»
«አንም ስለጨንቀኝ»
«እንዴት?»
«የአናት አደራና የአሁን ማስጠንቀቂያ ስላለብኝ»
«አልገባችኋል»
«ና ቁጭ በል ልንገር!»
አስቻለው ፈጥሶ ከአጠገቧ ቁጭ አለ፤ በመሀል ሐዘንን በሀሳብ ጥልጥ ብላ
ሄደች፤ ያኔ በአሁኑ ወር አጋማሽ ላይ ከሸዋቱ ጋር ጠዋት ከከብረ መንግሥት ወደ
ዳላ ለመጡ ሲሉ ማታ በገገጃት ላይ በሰበሩበት ወትት ሸዋቱ ሐዘንን እፈቷ ቁጭ
አድርጋ ከነሱ ጋር የተነጋገሩት ነበር፤
«ሰሜ አማራ» ብላ ነበር ሸዋቱ ወሬ የጀመረችው፤ «ደጅ» ሐዘንን
ከአሁኑ ምክራልኝ፤ ዳላ የቡና አገር ስለሆነ ሀብትም ሁሉ ሰው በገንዘብ መግዛት
ይፈልጋል፤ እሷ ደግሞ ቀንጃ ስለሆነች በገንዘብ እያታለሉ ትምህርቷን አስተተው
ብልግና ሲያስተምሯት ይችላሉ፤ ይህ ከሆነ ደግሞ ሀይወቷ ሊበላሽ ይችላል፤ እኔም
ብሆን አንኳ ብልግና ፈጽሞ፤ የወንድ እጅ ጨበጠች ያለች ሰለት ባለቤቷን አምጥቼ
አስረክብኳለሁ፤ ብላቸው ነበር፤ እናቷ ከተል አድርገው «አንድ አንድ!» የኔ ልጅ

«ምን ሆነን አንቺ! አላት በልህ አላት ድንጋጥ ብሎ ወሎ ላይ ተቀምጦ በልህቱስ አላት ሐዋን።

«አትቀረጹ።»

«እናቱ ነፍቱን ነው። አላትው ሐዋን ድንጋት አፋ ላይ የመጣለችን።

«አንቺ ሽዋቴስ አለ በልህ አንድን ወደ ሽዋቴ ዞር በማለት።

«አንቺን አክ ነው።» ብሎ በልህ አንሳና ብርሃኑ ልብሷን ለገጥፋት ሲል

«ሐዋን አላት ሽቶብሶብኛለች።

«የተወሰነ ሐዋን ነው። አላትው፤ ማን ድንጋጥ አፋን አንድ መደመች።

«ትኩሳና ህዝም ቤት አንድ ሐዋን። በማለት በልህ ሽዋቴን ጨካኛ ገፈፋት።

«ሐዋን ነው።»

«ሐዋን ቤት ሂጃ።»

«እኔ የሃዘም ዘመድ የሰነድ አላትና ሽዋቴ ይበልጥ ከርሃምት ብላ ተናገረ።

በዚህ ጊዜ በልህ የሽዋቴ አሽመር ገባቱት «የሃዘም...» ብሎ ላቀ። በዚያው

ወደ ሐዋን ዞር ብሎ ሲያየት «ወደ ሂዱ የሚል ምልክት ታሳያለች። በልህ

የሐዋን ዋናነት ገባው። ነገር ማን የሽዋቴ ውኔታ አንድ ወደው። በመሀል አስቸኳው

የገለፈው ዘዴ ትገባ አለውና «አስቸኳው ወፍቶብን ነው የመጣነው፤ ዛሬ ወደህ

ብት አለሁም። ሲል ጠቀ በተለይ ሐዋንን አየቶ መለከተ።

«አልመጣም» አላትው ሐዋን።

በልህ አንድን ወደ ሽዋቴ ዞር አለና «አንቺስ ሽዋቴ? ሲል ጠቀቃት።

«አላ ናት የምታውቀው፤ አላት አጥባቂነት ጠይቃት።» አላትው።

በልህና መርሃኛ ነገሩ ሁሉ ገባቸው። የአስቸኳው ስጋት ትክክል ኖሯል።

ተልዕኳቸውንም ጨርሰዋልና አስቸኳውን አስከፊ ምኞት ድረስ አየቸው ወደ ቤት

ገባቸው።

ምዕራፍ ሁለት

በዚህ ከተማ ዞር አዋን ብሎ ወሎ ሆኖ ስምንተኛ መንገድ ላይ ፈቶን

ሰማታ ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ በሰባት ሰዓት

የሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓት የሰዓት የሰዓት ሆነች ስላት ሆነችው በመጨረሻ ወደ አዋን ግሌ ወሎ ሆኖ

በሰዓታዊ ልሳሳት መገኘቱ የሚገባ ሃገር የሰዓታዊ ሆኖች አጠቃላይ

30

312

«ከዘር ይስፋ!» አለችው ሸዋዬ ልጁ ድው ድው እያለፍ እጁ አንድ
መቀረስ አትቶት እየተገባቸዋል።
ለአፋታ ያለው በመሆኑም ሆኖታ ሰፊ።
በወጥታው መሀል አንዳቸው ለላጅቸውን በየትኛው ቦር ይተገኙ
ኖሯል። ሐዋን የሸዋዬን ሁኔታ ስለሰራ ለደርጋ የማታያት መስጋት በእጅግ
ምልክት አስቸላው ተመልሶ አንዲሄድ ስትጠቀመው ሸዋዬ ድንገት እየገኘ
በዚያው ትጽቦት ሸዋዬ በእጅ ይዛው የነበረውን የእንጆራ ባህን መረጃ ላይ ልት
አደረገችና።

«አሱ ለምን ይሄድብሽ ሽረ እኔ እውጣልሽለሁ!» ብላት ከመቀመጫዋ ብድን
በማለት ከቤት ምንጥቅ ብላ ወጣች። አስቸላውና ሐዋን በድንጋጤ ከው ብለው
ተፋጠጡ።

«በእናትህ አስቼ ሂድ! ተመለስ!» አለችው ሐዋን እየተሸቀጠች።
«አልሂድም!» አላት አስቸላው በስሜት ባለ አነጋገር።
«በእናትህ ለኔ ስትል!» አለች ሐዋን አሁንም አይቺን እያርገበባት።

«ምንድነው አሁንም አንዳህ የማያደርጋት?» ሲል ፈቱን ከስተር አደርገ
በስሜት አነጋገር ሐዋንን ጠየቃት።

«እሷን ተቀት አስቼ! አንተ ብቻ ለኔ ስትል ሂድ! በእናትህ!»
አስቸላው ለዚህ የሚያደርገውን አጣና ግራ ግብትብት አለው። ውስጡ
ተጨነቀ ንገሱ ብሎ ግንባርን ሲያሻሽ ከቶ በኋላ ድንገት ከተቀመጠበት ብድን
አላና «አስቱ ቆይ አሸ የምትል ከሆነ ልመልሳት።» እያለ በፍጥነት ርምጃ ወደ

ውጭ ገሰሰ። ከገቢ ወጥቶ ግራና ቶኝ ሲመለከት ሸዋዬን በግራ በኩል በርታት
እያት። ድምጹን ከፍ አድርጎ «ሸዋዬ! ሸዋዬ! ሸዋዬ!» ሲል ተጣራ። ሸዋዬ ግን ገም
ብላው ርምጃን ተጠለች። ልትሰማው እንደምትችል ይገምታል፤ ነገር ግን ገም
ሰለችው ተናገረና ወደ ሐዋን ተመለሰ።

«መታለላ ነው?» አለ ወደ ቤት እየገባ።
«ይደች?» አለችው ሐዋንም ጥንት ጥብብ ባለ ሁኔታ አስቸላውን
እየተመለከተ። ሳይናገርም አንባ አንባ ይላቸው ይመር።

«ምንም ማረጋገጥ አልችልም?» አየጠራጋት ገም ብላ ወደ ሁለተኛ ደረጃ
ትምህርት ቤት አትጣጫ ሂደች። አላት እዚያችው ጭካ ላይ ቁጭ ብሎ ግንባርን
እያሻሽ።

«ግን ለምን መጣህ አስቼ?» አለችው ሐዋን።
«ለመሆኑ የነበሩት ፈረቃ ገቢ አልነበረችም አንድን በአሁኑ ሁኔታ ቤት
ውስጥ አትገርም ብዬ አንቺን ስለ አስገባበት ጠይቄ ለመሄድ ነበር የመጣሁት!»

«የሁለቱም ፈረቃ ተጣሪ ሥራ ዘመቻ ላይ ስለፈረደ ከሁኔታ ትምህርት
ስላልነበረ ነው። አሁንም ሂድ አስቼ! ደግ ተመልሳ ከመጣች ጉዳይ ፈልላል።»

«ሐዋንን አንድ ትሰራችሁ?»
«ሐዋን» ነበር።
አስቸላው በደረቱ ፈገገ ብሎ እያየ። «ሐዋን አለመሆናችሁንም ይኸው
እየሆነው ነው። ግን የተለየ ሁኔታ ገጥሞብኝ ከሆነ ብዬ አንዷ?»

«አንተ የምትረዳኝ ከሆነ ወደፊት የተሻለ ሰላም ላገኝ እችላለሁ።»
«ምን ልርዳሽ?»

«በቃ አንተ ማመኛ ወዲህ አትምጣ። እኔ አንዳንድ ወደ አንተ ብመጣ
ይሻላል።»

«አይመስለኝም።»
«እመነኝ አስቼ! አልፎ አልፎም ቢሆን ሲመቸኝ እመጣለሁ። እኔ ወደ
አንተ የምመጣው የአንተ አጭን ወኔታ አጥንቼ ነው። አንተ ግን የለችም ብህህ
ብትመጣ ልክ እንደ አሁኑ ልንጋለጥ እንችላለን። ስለዚህ አስቼ! እጠብቃ ጽግመኛ
ወደዚህ ላትመጣ ቃል ገብተዋልኝ ሂድ።»

አስቸላው የሐዋን ዘዴና ዓላማዋ ገባው። እሱም በጥላ ለሽመው
የሚችሉ አደራ ነው። በትኩረት አስተያየት ለአፍታ ያህል ሲመለከታት ቆየና
ከመቀመጫው ብድን በማለት «ተቀባይህ ሐድ» አሁንም ልሂድልሽ። ግን በኒኝ
አላት።

የአስቸላው ቨኝና ቃል ለሐዋን ትርጉሙ እየገባት ሂዷል። አሷም
ከፍራሻ ላይ ብድን ብላ ወደ አስቸላው ፈመድ በማለት ከፍቶ በጠቃሚነት የአጃቹ
አትፍ ውስጥ ገብታ ደረቱ ላይ ልጥፍ አለች። በመላላም ናፍቃቸውን ተጠጡ።

«የፈለገው ችግር ይምጣ! ምንገዜም ከአንቺ ጋር ነኝ።» አላት አስቸላው
አንገቷን እትፍ አድርጎ ተልቶል አያያት።
«አሁን አስቼ!»

ሸዋዬ ከቤቷ ስትወጣ የት መሄድ እንደነበረባት አትጽ አልነበረም። ሰዋን-ን
ነገርች ሁሉ ረገብ ብለው ስታይ ትንሽም ቢሆን ተዘቶብ ብላ የነበረ ቢሆንም የነበረው
የአስቸላው ቤት ድረስ መምጣት ግን አላት ለሁለት ገደታን ተስታሰታል።

ከወጣችም በኋላ ድው ብላ መሄዷ አስቸላውና ሐዋን በስሜት አይተው
ለመደራቱም እንዲፈሩ ማድረግ ነበር። ያ ሁሉ ሆኖ አሁንም ተሳታፊ ወደፊት
ቀጠለች። የዳላ አጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤትን ወደ ቶኝ በመተው ሂዳ
ሂዳ ወደ ኳስ ሜዳው ደረሰች። በሚዳው አሻግራ ፊት ለፊት ስትመለከት የዳላ

ሂዳ ወደ ኳስ ሚዳው ደረሰች። በሚዳው አሻግራ ፊት ለፊት ስትመለከት የዳላ
ሀሽጥታል ለጥ ባለ ሚዳ ላይ ተገባለች ታያት። ያኔ ባርናባብ ወየሰ ትብ አላት።
«አሁን» አለች ተጥ ብላ በመቆም ብቻዋን እየተገነገረች። አሁንም ለራሷ

«ለምን ባርኔ ጋ አልሂድም?» አለች። ባርናባብን ስትቆላምጠው ባርኔ እያለች ነው።
ሲነሰ ሚዳ ተብሎ የተናገረውን ገደል ተንደርደራ ወረደችው። ሚዳዋም
አቋርጣት አልፈች። ከዚያም አልፋ ከዳላ ወደ ጥያሴ የሚወስደውን የአስፋልት
መንገድ ተሻገረች። ባላ ባላ የቆፈን የኮረከች መንገድ ትውረገገበት ይመር።

ደግሞ ከቤቷ የወጣችው ትምህርት ቤት ስትሄድ የለበሰውን ልብስ እንደለበሰች
ስለሆነ አልበበሰ ወደታም ብትሄድ አያሳፍራትም። ከቦርሳ በስተቀር የሚተራት ነገር
የለም። አንገቷ ላይ ቀላ ያለ ቡሲ ቀለም ያላት ስኬፍ አጣፍታለች።

ለሀሽጥታሉ አንገጽ ናት። ታማ ልትታነም ወይም ታማሚ ልትጠይቅ
እንጂ ገብታብት አታውቅም። ይሁን እንጂ ሀሽጥታሉ አደናጋሪ ሁኔታ የለውም።

ሀሽጥታሉ በአንድ አካባቢ ችምችም ብለው የተሰሩ ናቸው። ቀረው ደግሞ ወለል ያለ
ሚዳ። ተጥታ ወደ ሀንጻዎቹ ስትጠጋ የተገነባችበት መንገድ ከድንገተኛ መቀበያ
ከፍለች አካባቢ አደረሳት።

ለጥቂ ወደ ስምንት ተኩል ገደማ ይሆናል። በርካታ ህመምተኞች በአገራችን ወንበር ላይ ተቀምጠው በራሳቸውን ይጠባበቃሉ። ከህመምተኞቹ ደርባ ቆም ማለት ለጥቂት አባባ ጥቂት ከተራመደች በኋላ አሁንም ወደ ቀኝ ስትመለስ፣ ለአስተዳደር አገልግሎት ሃላፊ የሚል የቢሮ መሳያ አነበበች።

«አላ! የቢሮ ቢሮ ይኸ መሆን አለበት» አለችና ቆም ብላ ወደ ቢሮ ስትመለስ፣ ከታላ በኩል የሰው አጅ ትከሻዋ ላይ ቸብ አደረጋት፤ ባርናባስ ወደባ። ሽዋዊ ድንገት አለች። «አንድ! አለህ አንድ?» ስትል ጠየቀችው ምን እያለች እንደሆነ ለራሷም ሳይገባት።

«የሽዋ ሃፊ ከየት ተገኘች?» አለና ባርናባስ እጇን ጨብሞ እንደገና ደረሰ ለደረሰ ተላለመ። ባርናባስ ሽዋዊን ሲያቆም ጥ ለሽዋ እያለ ነው።

«ትብኝት መጥቼ?» አለችው ሽዋዊ ላት እያለች።

«ጥር ነዋ! የሚጎበኝም ሞልቷል፤ የሚያስገኝም አለ።» አላት ባርናባስ እጇን ትከሻዋ ላይ ጣል አድርጎ በረድም ቀመቱ ቀልቀል አየተመለከታት።

«አለፈልኝ! ከቢሮ»

«አኒ ን ነው የመጣበው?» ሲል ጠየቃት እሷንም ቢሮውንም ተራ በተራ አየተመለከተ።

«አይ!» ሽዋዊ ተሸከረመመች።

«ቢሮዬ አጠገብ ቆመሽ ሳገኘሽ ጊዜ እኮ ነው። ጎራ በያ! ሽይ በ-ና ልበልሽ»

«በዚህ መቶት ሽይ በ-ና?»

«ለሰላላም ይናፈሩ።» አለና ባርናባስ እጇን ይሂት ወደ ቢሮው አመራ።

በሽዋዊ ዓይን የባርናባስ ቢሮ ልዩ ነው። ስፋቱ፣ ጽዳቱ፣ የመስኮቶቹ መጋረጃዎችና የወለሉ ምንጣብ፣ ዓይን ይማርካሉ። የመጋረጃው ተለም ነጣ ያለ ብርቱካናማ ነው፤ ለቢሮው ልዩ ብርሃን ሰጥታል። የአንግዳ መቀበያው ጠረጴዛ ስፋትና የወንበርቹ ብዛት አስደንታት። በቢሮው የግድግዳ ጥግ ዙሪያ ተጨማሪ ወንበርቹም አሉ። ያቢሉ ጤና ጠቢያ ውስጥ በነበረበት ጊዜ በአንድ ጥብብ ባለች ከፍል ውስጥ ከአንድ ሚትር የማትባልጥ ጠረጴዛውንና የሚቀመጥባትን ደረት ወንበር አስታውሳ ስታውዳደር አሁን ምን ገነት ውስጥ እንደገባ ቆጠረችው።

«አንተ! ቢሮህ ምን እንዴት ያምራል?» አለችው የቢሮውን ዙሪያ በዓይኗ አየታች።

«ከዚህ የበለጠ ስንት ዓይነት ቢሮ አለ እባክሽ! ደግ ይኸ ቢሮ ሆኖ?» አለና ወንበር ላብ አድርጎ እንደተቀመጥ ጋጠች።

«ውር አትናገር!»

ባርናባስ በአንግዳ መቀበያው ጠረጴዛ ላይ ከሽዋዊ ፊትላፊት ቁጭ አለና በደወል ተላላኪ ጠርቶ ለአቡ ቡና ለሽዋዊ ለሰላላ አዘዘ።

«ይኸ ሁሉ ወንበር ምን ያረጋል?» ስትል ጠየቀችው።

«ሀላ! የባል ስልጣን ቢሮ እኮ ነው። ስንት ዓይነት ስብሰባ የሚካሄድበትና ውሳኔ የሚሰጥበት።» አለና ባርናባስ በተቀመጠበት ላይ ፈሰሰለች አለ።

«በምን በምን ጉዳይ ላይ ትወስዳለህ?»

«በፖለቲካ ብትይ፤ በአስተዳደር ጉዳይ ብትይ፤ በደረጃ ዕድገት፤ በዲስፕሊን...» አለና ሽዋዊን ፈገግ ብሎ እያየ በቀልድ ዓይነት አነጋገር።

«በፍቅር ላይ ብቻ ነው መወሰን ያታተኝ» አለና «የሃሃሃ...» ብሎ ለራሱ ስቶ ሽዋዊንም አላታት።

«ስትልን? አለች ሽዋዊ በትንድህ ስር እያየችው።

«የምወዳት ሴት እንዳትጠላኝ አድርጌ መወሰን! የሃሃሃ...»

«ውይ፤ አልተረፈም!»

«ያን ማድረግ ብትል ፍር አንቺ መቼ ታመልጃለህ ነበር?» አለና እንደ ቀም ነገር አድርጎ «ግን የሽዋ! ይህን ያህል ወራት ላለ ውስጥ ስትናራ እንዴት ወደ ቢሮው ሂደ ልጠይቀው አላልኩም?» ሲል ጠየቃት።

«ሆኖ ደግሞ የሰው ባል! ለአሰራሪው ይቅር ይበለኝ። ያም ቢሆን ላለውት ያደረሰት ስለሆነ ከሃላው የአንተ ነው።» አለችና የተረፈበትን ሚረገጽ ጎንጨት አለች።

ባርናባስ በስጫት እንዳለ ዓይነት እጇን ወንጨፍ እያረገ «የሽዋ ደግሞ ዝም ብልሽ ነው፤ ይኸን ሚስት፤ ድስት፤ ትዳር ምናምን፣ የምትይውን ነገር ለምን አትተይም? ፍቅር በትዳርና በሰማኒያ ይገለጽ መስለሽ እንዴት?» አላት ቡናውን እያማለለ።

«በታርፍ ይሻልሃል»

«በተለይ በአንቺ ነገር መቼም ቢሆን የምቆርጥ አይመስለኝም»

«ግን ባለቤትህ ይህና ናት?»

«ለራሷ ትናራለች?»

«ማለት?»

«ከዚህ ገባህ፤ ከዚያ ወጣህ አትሰናም!»

«መረን ለታላላቅ?»

«ሽረ ሃፊ ከየት ተገኘ የሽዋ? እራሱ ስለ አንቺ እንዲሞት?» ብሎ በ-ናውን ፋት አለ።

«አንተን ልጠይቅ! ከ-ከ-ከ-ከ...»

«ሽሽ የኔ ወለላ! አንቺ እኮ ጽርም ቀም ነገርኝ ነሽ ለውየው እኔ ሆኜ እንጂ ...» ብሎ ነገሩን ተወት ሲያደርገው ሽዋዊ ቀጠላች።

«ባትሆን?»

«ልብ ቢናረኝ ፍር እግርሽ ላይ ወድቄ ይቅርታ መጠየቅ ነበረብኝ። ምን ሃፊ ነገ ስለ —» አለና ንግግሩን ቆረጥ አድርጎ አሁንም ቡናውን ፋት አለ።

«ደግሞ እንደገና?»

«የቆየ ነገር እኮ ሲታደስ ከበፊቱ ይበልጣል። የሃሃሃ...»

«ይልቅስ ስለ መጣሁበት ጉዳይ ልጠይቅህ!»

«ምን ልርዳሽ?»

«አንድ ሴት፤ በተለይ ልጃገረድ ማስወረድ አለማስወረዳን በሀኪም ምርመራ ማወቅ ይቻላል?» ስትል ጠየቀችው።

«ሀኪሞችን አነጋግር መረዳት ይቻላል። ምን በዚህ ዙሪያ ምን ትግር ገጠመሽ?» ሲል ጠየቃት።

«በእናትህ ባርና ዶክተርችን ጠይቅና ንገረኝ!»

«ማንጋገር አትላለህ!»

«ይገርምሃል! በአንዲት አሁኑ ጉዳይ ተቸግራለሁ።»

«ስለወርዳ?»

ከሕግ አጠቃላይ መሰረት የሚገኝ የሥራ ስልጣን ለሕዝቡ ማስገባትና ለሥራ ስልጣን ማስገባት ይገባል፡፡

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

በፍጥነት ለሚሰሩ ሰራተኞች ምርት ማሳደግና ለጥሩ ምርት ማግኘት ማስቻል ይቻላል።

የጥያቄው ስራ ለማጠናቀቅ ይገባል፡፡

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

$\frac{d}{dt} \ln \left(\frac{\rho}{\rho_0} \right) = - \frac{1}{\rho_0} \frac{d\rho}{dt}$

[illegible]

አዋቂ ሀገራችን ለእኛ አዲሲያን ሕገ መንግሥት አዲስ አካላት ለማምጣት ለሚችሉት ሰነዶች ማጣቀሻ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል።

የጥቅም ጥገና ማስፈጸም ዝግጁ።
የጥቅም ጥገና ማስፈጸም ዝግጁ።
የጥቅም ጥገና ማስፈጸም ዝግጁ።

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

« $\hat{h}^{\mu\nu}::\rangle$ + $\delta g^{\mu\nu}$ »

[illegible]

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2

[illegible]

$\frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 & i \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

ሊያሳገጥረው እንደሚችል ብዙ ጊዜ ጥያቄ ይጠቀሳል፡፡

የአስቸልቅ ገንዘብ ማግኘት ለማድረግ ለሚችሉ ሰዎች ማሳሰቢያ

ደ.ጁክ ለሰቻ ለሰውን በማፅናትና ገንዘብ ለማግኘት ለሰው ምክንያት ይሆን?"

«በዓለም» አለ ይከተር ደጅ እርግጠኛ ስለመሆኑ ለመገለጽ «ግንባር»
 እንደሚለው «ቀድሞ ነገር ውድር አልተሳሳደም፤ ነገር ከላይ ተወስኖ ነው»
 «አላይ ማለትን» ሲል ጠየቀ አስቸኳይ፡፡ በእርግጥ የቃሉ ትርጉም ጠቅሞ
 አልነበረም፤ ነገር ግን ከዚህም ከአውራጃው ወይስ ከከፍታ ሀገር አለፈም ከማለቱ
 ለማለት ፈልጎ አንጸ።
 «በየ ዘመኑ ለላው ምን ያደርጋል።» ካለ በኋላ ይከተር ደጅ ደገገት ጫ
 ለላ ሃሳብ ውስጥ ገዢ መራት መራት እንደ ደተከበ ይመር። አስቸኳይ ጠቅሞ
 በንጹህ አንጽቶ ተቃጥሎ በአንድ መራቱን መቶ መቶ ያደርግ ይመር።
 «ግን አስቸኳይ» ሲል ይከተር ደጅ ለራሱ ነቃ አላገ አስቸኳይን
 አነቀው።
 «አይሉ ይከተር።»
 «ስመሆኑ እዚህ ሀሳብ ተሰጥ ለምን ያህል ጊዜ ስራህን?»
 «የሆነት ምት አለሁ።»
 «ከውጭ ምክሪህ አታውቅም?»
 «አልሞክርኩም።»
 «አሁንስ ለመሞላር አታስጠም?»
 «ያሳካል ብለህ ነው ይከተር?»
 «እርግጠኛ ነኝ፤ ጠላሁ ከተማ ውስጥ የምትቀራቸው እርግጥና ሽማግሌ
 የለሁም።»
 «ምንም» አለ አስቸኳይ፡፡ ግን ደግሞ ወዲሁም ሑዋንን ጨምሮ ታረሁ፤
 በልሁና መርሳድ ትግዝ አሉት፡፡ ከእነዚህ ከአባቱ ባልተሳነሰ ሊለዩቸው
 የማይፈልጋቸው የጥቅር ቤተሰቦች ናቸውና።
 «አንድ አንድ እዚህ ሀሳብ ተሰጥ ወደሌላ ብትባወር የተሻለ ርምዝ መስለ-
 ይታዩል። ለምን መስላህ አስቸኳይ?»
 «እሷ ይከተር?»
 አስቸኳይ በጽኑና እናመጣው መሆኑን የተረዳው ይከተር ደጅ ሀሳቡን
 ቀየር እርግጥ «በቅድሚያ አንድ ነገር ልጠይቅህ አንተም ትከስለኛውን ገንሬ?»
 ሲል ፈጥሮ እያለ በማህት አሳስበው።
 «ምንም አልጽብኩም ይከተር?»
 «ለመሆኑ እዚህ ከተማ ውስጥ የሌሉ ባዶ አላቸው። ሲል አሁንም ፈጥሮ
 ብሎ እየሆ ጠየቀው። አስቸኳይ ደግሞ ብሎ ደገገት ስሜቱ ሲለዋወጥ አይቶ
 ይከተር ደጅ አሁንም ፈጥሮ እያለ «ምንም ደገገኩን?» ሲል ደግሞ ጠየቀው።
 አስቸኳይ የምንተሳታሪቱን «አይ ...» ማለት አላገ አንድ መርበትብት
 ከአደረገው በኋላ «መኖር አለችኝ፤ ግን ምንው?» ሲል ይከተር ደጅን መልሶ
 ጠየቀው።
 «አስቸኳይ ደረሰ ከልጅ ታር አብራችሁ አይደለችሁም። ልጅ
 የምትኖረው ከልሁ ታር ነው። ልክ ነኝ?»
 «እንዴት ለታውቅ ቻልክ ይከተር?»

ይከተር ደጅ በሆነው አስቸኳይ ጠረጴዛውን መቶ መቶ አደረገና አንድን
 ጠጅ አስቸኳይ ቀኑ በማለት ማይም ጠቅሞን በግብርና ውስጥ የሚሰጠውን
 እንደ አንጽቶም ጠቅሞ ተማምንን አስቸኳይ አለው።
 «ልጅ፤ ግን በልሁ ውስጥ ሃጥ ያላቸው»
 ይከተር ደጅ ደገገት «ከሁሉም አሁንም» ብሎ ላላገ «አሁን ግን»
 አላገ አሁንም ተርቶ ምን ያረዳል። አላገ አሁንም «አሁን»
 «ሃገር ነገር ለምን አንሳከው?» አለ አስቸኳይ ይከተር ላላገ ሲጨርስ።
 «ግን አንድ» አርግጠው ታውቃለች?»
 «የድጃም ይከተር፤ እንዲያውም አሁንም አንድን እንደሆነ አንጸ ልጅ ትና
 ደግሞ ናት።»
 ይከተር ደጅ አንድ መጽንት ብሎ «ደግሞ ደግሞ»
 «አልሁ ነው የምንገርኝ ይከተር?»
 ይከተር ደጅ በመገረም ዓይነት ጥንቁ ብሎ አስቸኳይን ሲመልስ ቀየና
 ራሱንም መጠቀሙ፤ አንድን ነቃ በማለት ጥና ብር ከምር ስራልም ... አንላለሁ።
 «አዚያ ከደረሰኝ» አላገ አስቸኳይ «ግን የአሁን ነገር ለምን አንድን
 አልሞክሩም ይከተር?» አለ አሁንም ዓይነት በደከተር ደጅ ላይ እንዲረታተር።
 «ምን?»
 «ያልተወለደ ገዳይ የሆነው ከሌላ ጋር በተገናኘ ሁኔታ ነው። እኔ ግን
 ነገር አልባልኩ ስለመሆኑ በትክክል ገብቶኛል።» አለው።
 «ምን ከምን ጋር ተገናኝቶ?»
 «ምንም ከምንም» አላገ ይከተር ደጅ በአጭር ቃል መለሰትና ራሱ
 ተጠሰ። «አንድ መስላሽ የአንተና የልጅ አሁን ግንታትሁ ጥሩ አይደለም።»
 «አሁን አሁን እየተሰለሰ ነው።»
 «የልጅ፤ አሁን አሁን ባርናባስ እንደሚገባሁ ታውቃለህ?»
 «ለምን?» ሲደገግ የሰነበተው ይህ ነው፤ በትክክል ይሰጠው ይሆን?»
 «በቤት የማውቀው ነገር የለም። አንድ ቀን ግን እኔ ባርናባስ ከተማ ውስጥ
 አብረን ስንዘግጠው መገንድ ላይ ከአንዱ ሌት ጋር ተገንግሮ ወደ አንድመጣ
 «ይዘኝ ሲት መምህርት ናት፤ ያቤሉ በጠርክቦት ወትት አሏም እዚያ ስለነበረች
 አንተም ተቀላጥሽ።» ብቻ ነው ያለኝ። አለው ይከተር ደጅ። አስቸኳይ የሁለቱን
 የትውጦት መሠረት በማውቁ ሳይሆን አይቀርም አንተን ደግሞ ነጥቀና
 «አሁን ብዙ ነገር ገባኝ ይከተር?» አለው።
 «አም አስቸኳይ፤ የንጽህ አሁን ባርናባስ ከፈጠሩት ግንታት በመነጨ
 ነው ያልተወለደ ገዳይነት የተወራቀው። ይህን ደግሞ የገረገ ራሱ ባርናባስ ነው፤
 መምህርነቱ ገረገች ብሎ። ግን ደግሞ ይህን ሁሉ የምንገርኝ ብዙ ጊዜ እየደህ
 ፈትሰራት ስለሆነ ደገገት ሲታውቀው እንዳትጠለፍ ለጥንቃቄ ይረዳል ብዬ ነውና
 አስቸኳይ፤ የዘውጠውንም ጉዳይ ችላ ባትሉ መልካም ይመስለኛል።» አለው።
 አስቸኳይ በረጅሙ ተገናኖ ጥቂት ካላለሰ በኋላ ለሰሞኑ አንቀጥሶ ገና
 ባሉ ተፈታልኝ ይከተር። ብሎ ከገፈፈ ነበረ ባረፍ ሳይሆን በሀሳብ ቁልጥ
 ብሎ ሂደ። የይከተር ደጅን የዘውጠው ሃሳብ በተላላ አልተመለከተውም፤
 እንዲያውም በርካታ ነገሮች በተዘግጠሩ መገንድ ይህን ጉዳይ ሊያስቡት

ምዕራፍ አራት

እነዚህ አባቶች... አላ ሂማሙ የሰለፉን የማለጻጸ አላማጽ
ሙት ሊያደርጉ፡፡ አስቻለው ዛሬ መገንጠያ ስለሆነ ከአንቅልፋ ያገታው በገደ
ሰውነቱም የሰረ ደግሞ ነው፡፡ ልክ እንደገና ከአንቅልፋ ተና ብሎ ነትነት ሲል አንድ
መገርው አልተለወጠም፡፡ ከሰውነቱ ልገፍ ብላ የተኖች ሊት አለች፡፡ ሐዋን
ተሰፋ፡፡
በወርሃ የቀረት ሁለተኛ ሰማንት ላይ ሸዋዬ ዲላ ውስጥ አልነበረችም፡፡
ለአንድ ሰማንት የሚቆይ አጥር የገራ ላይ ስለመነገር ልትሰራ ወደ አዲስ አበባ
ሄዳች፡፡ በዚያው ሰማንት በሰለተ ሐመስ አስቻለው ወደ አዲስ አበባ ሲሄድ
ተሰፋል፡፡ ለሐሳ ገዝቶ ሚኒስቴር ዋና መሥሪያ ቤት የዝውውር ጥያቄ
ሊያደርግ፡፡
በአስቸኳይ ሁኔታ ገንገላቸውን ለጊዜው ለማቋረጥ መስጠው የገዘሩት
አስቸኳይና ሐዋን ለዚያች ሰለት የገራ ታላቅውን ቢገራ አፍርሰዋል፡፡ የሸዋዬን
አሙኖር አራማሚ ተጠቅመው አሰራው ለማድረግ፡፡ በዚህ መሠረት ትናንትና ምሽት
ላይ አስቻለውና በሌሁ ከዚህ አምጥተዋት ሐዋን በአስቻለው ቤት፡፡ በአስቻለው
አልፎ ላይ፡፡ ከአስቻለው ጋር አድራለች፡፡
አስቻለው መብራት አብሮቱ የሐዋንን አስተኛች አየች ሲያደርገው
አለመቸው፡፡ አንድ አንገሩን በጥንቃቄ መሳሪያ አስገባች፡፡ በገራ እጇ አንገቱን አትፍ፡፡
በተነጻጽ ደግሞ መጠላቱ ላይ ጥምጥም ብላ ተናጋለች፡፡ ከአንገቱ ተና ብሎ ለአፍታ
የሰል ተልቶል ሲያየት ቆየና ገንባሯ ላይ ሳም አደረጋች፡፡ ምናልባት በአንቅልፍ
ሰመመን ውስጥ ሆኖ የአስቻለው አንቅስቃሴ ተሰምጊት ሳይሆን አይቀርም ሐዋን
ግድጋግ ገለጥ ስትደርግ ሁለቱም ተያዩ፡፡
«ሳጋ አንድ አስቸኳይ» ስትል መሆናቸው፡፡
«አረፋኝ!»
ሐዋን ከአንገቱ ተና ብላ ወደ መስኮት አየች ስትደርግ የውጭ ብርሃን
የለም፡፡ «የሽቤ» ብላ ተመልሳ ተኛች፡፡
«ልክ ማለቱ እኔ ነው፡፡ መገንጠያ እይደለሁ!»
«ሀልም» አየሁ ነበር አስቼ፡፡
«ጥሩ ወያኔ መጥኖ?»
«የት እንዳለሁ አይታወቅም፡፡ ግን እናትህ ይመስለኛል፡፡ እራቴ ቆመው
ልጄን ከምታመጥኩት አምላ፡፡ የት ነው የደብዘው? ጎሳ አንድ ነገር ቢሆን ነገ
ከአንቺ ራስ ላይ አልመርጥም ያልኛል፡፡»
«ምን አልሻት ታዲያ?» አላት አስቻለው አንድ መሳቅ አያለ፡፡
«ምንም! ዘመ ብዬ ሳየችው ከአንቅልፍ ነታሁ፡፡»
«አትሞሽ!» አለና አስቻለው አሁንም በተልድ ዓይነት «ይኼኔ ልጄን
አምላ፡፡ ስትልሽ ታልሳችሁ» ብትነው የደብዘው፡፡ ስትልሽ ልቤ ውስጥ ጎሳ ልጄ
አንድ ነገር ቢሆን ስትልሽ ደግሞ ግድ የለምትም እኔ ጋር የተቀመጠ ነገር
አይባለኝም ብለሽት ይሆናል፡፡ አለና ለራሱ አየሳቀ ሐዋንንም አሳቃት፡፡

አስቻለው ሳቀን ከጨረሰ በኋላ ወደ ቀም ነገር በመመለስ «ይኼኔ እናቴ
በዚያውት ብትናገርልኝም ኖር ብዙ ትገርኜ በቀላሉ ይፈቱ ነበር፡፡ በተለይ አንቺን
የመሰለች ምራት በማግኘቷ እየተደሰተች አንቺን በማለቱ ለተፈጠረላችሁ ትገርም
መላ ትፈልግልኝ ነበር፡፡ ግን ምን ጥጋ አለው! እኔም እሷም ለንቃደል ተረገና
በልጇ ወዘን ተቃጥላ ሞተች፡፡ አላት እውነትም በመጥፎ ትገታ ፊቱን እየዘፋው፡፡
«ልጅ ሞተዋቸው ነበር?»
«ያውም» የኔ ታላቅ! እሷም እኔም በገንዘብ ይረዳ የነበረ! እውጊች
ለምን እየሆን ብለው ገደለት፡፡ አላት፡፡
«ውውጥረኝ?» አላች ሐዋን አሳሳሉ ግራ ገባ ባልት፡፡
«ነይን ዜግራቸውም ማስተዋል የገደለችው ሀላፊ ቢሆን፡፡ አለና ያን
አስቃቂ የተይ ሽቤ ዘመን በነይን ሀላፊው ለአፍታ ያህል ዳስ እደረገው፡፡
«አንጋጋ ነው ሐዋ» አላት ከገሰቡ መለስ ሲል፡፡
«ትፈድ አስቼ?»
«በትድግ» ግን የውጭ በይኝ፡፡ ብሎ ዓይኖቹን ሊዘዝ አድርጎ ሲመለከታት
ምላሹን ሰጠች፡፡ አንገቱን አትፍ አድርጎ ከገራዊቷን በሰገፈፈ ላይ ጣል
አደረገችባቸው፡፡ መሰዳት፡፡ ወሰደችው፡፡ ዓይኖቻቸው ተስለመሰሙ፡፡ ስውነታቸው
ጥቀ፡፡ ገላቸው ተጠብቀው፡፡ ትገራቸው በረከቱ፡፡ በሰሜን ጣር ውስጥ ሰጠሙ፡፡
ምድር ላይ ሆነው ገንትን ለአንድ አፍታ ተመላለሱባት፡፡
ከሰሜን ገብ መልስ አስቻለው ከአልጋ ላይ ወረደ፡፡ ታጠቡ፡፡ አበጠረ፡፡
ለብብሩ የመገንድ ሽንጣውን ትሰገው ላይ አንገቱና አልጋው ስር ቀም ሐዋንን
ቁልቁል እየተመለከተ «ከአዲስ አበባ ምን ገዢልሽ ልምጣ ሐዋ?» ሲል ጠየቃት፡፡
«ምንም አስቼ!»
«ለምን? ሚማ! ልብስ! ወይም ሌላ ነገር ብጥልሽ!»
«ማን ገዢልሽ ብዬ ልለብለው አስቼ?» አላችው አልጋው ላይ በነገዱ ደገፍ
ብላ ከአንገቱ ተና በማለት እየተመለከተችው፡፡ አስቻለው የዘነጋው ነገር ነበር፡፡ አንድ
አዲስ ትግ ብሎት ድንገት ትሰጠው ስበር አለና ለአፍታ ያህል በወዘን አይን
ተመለከታት፡፡
«አንት ብቻ በሰላም ተመለስ፡፡» አላችው ሐዋን ዓይን ዓይን እየየች፡፡
«ለሚን የኔ ፍትር» ባላት ሳም አድርጎ ተሰናክታት፡፡
ሰገቱ ገና ማለፍ ስለነበር ሐዋን ወዲያው አልተነሳችም፡፡ አልጋው ላይ
ጋለል ብላ ጣረያ ጣረያ እየየች አስተዳደሯን በትዝታ ታየው ይመር፡፡ ደስ የሚል
ሌሊት ነበር፡፡ ከሁሉም በላይ አስቻለው ታላን ማዘብ፡፡ አስደሰታት፡፡ ለግማሽ ሌሊት
ያህል ከገራቸው ሳይላቀቁ፡፡ በመተሻሸት ብዛት በሰሜን ሲፈራገው ያላደሩትን
ያህል አስቻለው ለአንድ አንድ ወደ ጭናቹ መሃል ሲያመራ በማደሩ ከልቧ
አደነቀችው፡፡ ከመቸውም ጊዜ በላይ በእሱ ላይ ያላት እምነት የፀና ሆነ፡፡ ያ ሌሊት
ሐዋን ሲት እንደመሆኗ ወንድ እንደሚያስፈልጋት በውል የተረዳችበትም ነበር፡፡
ከሆንም አስቻለው ፍስህ ብቻ!!
ሐዋን መልካም የፍትር ተስፋ የምታደቡት እስምርዋን ስጋትም ጠቅ
ያረገው ነበር፡፡ ከሁሉም በላይ አሁኑ ሸዋዬ በሁለቱ ፍትር ላይ ያላት መጥፎ
አመለካከት፡፡ ከዚያ ቀጥሎ ለቤተሰቦቿ የጸፈችባት ደብዳቤ፡፡ ሁለቱም አንድ ትልቅ
የፍትር አንቅፋት ያሰጋታል፡፡ ያስጨንቋታል፡፡ ለመሆኑ አስቻለው የዝውውሩ ጉዳይ

ቢቶናውስ? መደ ደሴስት ቢቶ አገልግሎት ገደብ? በምን ቡኔኦ? ሰሜታ ጠፋ
በቡብላብ፣ ራኔኦን? ኖሚኒቲስት ነገር ለምን? ደለሙ አንዱ የሰላም ዘርፍ ነበር።
በዚህም መግለጫ ላይ የሰራፊ ጥቂት ቡኔኦ ለሰላም ተጠግቷል። የጠጥረ
ራኔኦ ንግራል? በምን? መደ ደሴስት? የአስታላቢ አልፎ ሰሜር
ራኔኦ ተጠፋ? ናትና ፈጥና የገንጥ? በሙዚናዊነት የሚታወቅ የአስታላቢ
ሳኒታሚኒት? የተጠጣሪ ሀገራን ግንኙን? በምን? አይም መደ ቢቶ።
ፎቶ ግራፍ? ሳም ሳም አደር፣ ቢቶን ቀለል፣ ጠጥት? በምን መደ ቢቶ።

[illegible][illegible][illegible]

ፊታችን ከመዛናው ዙሪያ ስንደ ለማግኘትና ሲማሰሉ በርሳችን ደቂቃዎቻችን
ከአለብን በጥላ በፊት ፊታችን ከመዛናው ፊትና ጋላ በር በኩል ገብተናል ለመሰርብና
በተደፋችን በተደፋ በር በኩል የነበረው ፊትና ጋላ የመሳሪያ መመዝገቢያ ራሳችን
በጠልብና ሲል ስንደ ሲታየን መሳሪያው ውስጥ ተጠቅሞ ስለነበረና ፊታችን ከጠር
ማንንም ያለ ስንደ ሲታየን ሲጠቅሙ አደርን በጠቅሞና በጠቅሞና ያለና ስንደንም
ደፍጠን ያለ ስንደንም በጠቅሞና በጠቅሞና ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም
በጠቅሞና በጠቅሞና ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም
በጠቅሞና በጠቅሞና ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም ያለና ስንደንም

ይንቀሳቀሳል።
«የኔ ልጅ፣ መውጣት መውረዱ ስልችት ብለኛል ና እነዚህ ፊትሽ ንብስ
አሉት ሲተየቁ በልመና ዓይነት ራግን ብለው ፊትሹን አየተመለከቱ።
«በእነሱ በ-ሪጅ! ምን ትቀልዳለች?» አለና ፊትሹ ቶማ ብሎ በዓይነም
ገርመም አደረጋቸው።

ገርመም አደረገባቸው።
 ሴትየሞ ፊገገታቸው ደንገት አልም ብሎ ጠፋና ፊታቸው ከሰትርትር፤
 ዓይኖቸውም ናጥጥ አለ። ተናደዱ። በተተመጠብት ወንበር ላይ አንደ መትሰጥሰጥ
 እዩሉ «አገዥ አትበለሃ አንተ ሽረ ይሄ ደፋርቢ» አለት።

እያሉ «አገሪ አገብላለሁ አገብኩ አረ ይሄ ይፋርብኩ አለች።
«አ?» አለ ፈታኑ፣ ጠይ ውስጥ ገባ እያለ። እንደገና ሞን አልሽ አገሪ።
ብሎ ተለቀሰ ይመስለኝ ተብሎ ጀመር።
ብሎ ተለቀሰ ይመስለኝ ተብሎ ጀመር።

በሉ ቁልቁል ይመለከታቸው ይመርጥ።
 «አንድ አትባለን አልከህ!» አሉና «ደግ ምን ያፈጥብኛል?» ብለው
 አሳቸውም አፈጠሩበት።
 «አንተም ይፈጥረህ ትችላለህ?» አሉት ይፈጥረው ያልተሰመደ ሆኖበት።

እሳቸውም አረጠበት።
«ቀይ ምንድነኝ አንቺ?» አላቸው ድፍረታቸው ያልተለመደ ሆኖበት።
«ሰውነት አድርጎ አመስላለሁ?»
ታችሁ ለአፍታ ያህል ፍጥጥ ብሎ ተመሰክታቸውና ወደ ውጭ እየተገኘ

ፊ.ታ.ቮ. ለአፍታ የህል ፍጥጥ ብሎ ተመለከታቸውና ወደ ውጭ አየተሰሩት ይህ መከራና ተግባር ይውላል አንጂ ይቺ አርጌት ሳትወርድ አይፈታችሁም፡፡ ከመከራው ላይ ወረደ፡፡ «አንዳትገባም» ሲል በኋላ በኩል ለገባ የሰበረ

[illegible]

ለጉራሬው ሁኔታውን ይከታተል ነበርና ግራ የመጋዘት ቡድን
ሊጉላል ነው። ግማሹ ራሱን ይለምን ደመር። ለላው ደግሞ ከመስ

እንዲወርድ ሲተየዋን፡ ሲተየዋ ግን ፍገነት አልፈለች፡፡ ይህንን ስሜት
ተሳራሪ ላይ ወረድቦት፡፡ «መድሐኒዓለም አይለመጥኝ ንትንት ላልል!» አሉና
ኢትዉታሚትካን ወዲያ ሂደህ የምትለምነውን ለምን መቼም አንዴ

አትጩትጭትህ! ወዲያ ሂደህ የምትሰማውን ሰንሰለት መታየት
ተሰለሰህ! ልሰ መት ሁለት ደሞ እኒኝም ይዘኸኝ መታየት አሉ ትንሳኤቸው
እርግጠኛው ነፋሽ ሞሽሽ፣ ነፋሽ ሞሽሽ እያለ።

በሁለቱም አቅጣጫ ልመና ያልተሳካለት ተሳፋሪ ያለው አማራ ጦቅ ነበር፤ ወደ ከላው ሃላፊ በመሄድ የተፈጠረውን ሁኔታ ማስታወቅ፡፡

በቅንብር፣ ወደ ከላው ሃላፊ በመሆኔ የተፈጠረውን ሀገራዊ ጥቅም በርካታ ተሳተፎ ወደ ሃላፊው ቢሮ ተከታትሎ ሂደና አስቀድሞ ማቅረብ ይገባል ፡፡

በዚህ መሀል ግን ለቤት ጊዜ ባክነ።

የመቶ አሳትተን መለያ ምልክቱን ደርድሮ ከቦሮ ወጣና በሰላም
ወደ መኪናው አመራ። ቀጠን ያለ ረጅም ነው። ሌላ ያለ ጣይም

[illegible]

ሌሎችም ያሉ፡፡ ገላ አድርገው መታወቂያ እንዲያሳያቸው ቢጠይቁ ሊፈጠር ስለሚችሉ ነገር እያሰላሰለ ባለፈ ነገር ይላቀቃል፡፡

21

ደንብ ከውጭ በኩል ጽፎ ጽፎ የሚል የራሱ ድምፅ ከደርግ ጥልቅ አለ።
ደርግን አቋማ ሲታዘም ድምፁ እየተረባጠፈ መጣ። በዚያው ደግሞ የሰው ድምፅ
ተሰማት፤ በዚያውም የጥንት ፊደላት፤ እንዲያውም የሒዋን ተሰፋፋ። «ታሪካዊ
ድረገጽ...» የሚል
«ወይን በማትኩት» ብላ ልትገርስ ይዘጋጃቸውን አንጄራ ትራ ላይ ጣል
እድርጋ ወደ በር ርባ ብት ስትል ግቢ ውስጥ ከሒዋን ጋር ግጥምጥም አለ።
«ምንው ሒዋዬ/ ምንድነው?» አለችት ታሪካዊ ክፉኛ ደንግግ ዓይኖቿን
በሒዋን ላይ እያንከፈተት።
«ታሪካዊ አድኜኝ እት-አበባ ልትገለጽ ነው!» አለችና ሒዋን በታሪካዊ
ወገብ ላይ ጥምጥም አለች። በራሷ ሲቃ እየሰለከች ወደ ውጭም አቀብቋለች
ትመለከት ይመር።
«የትለች?» አለች ታሪካዊ እሷም ወደ ውጭ በር እየተመለከተች።
«እየመጣች ነው ታሪካዊ!» አለች ሒዋን አሁንም እየተርጎበዘች።
«ምን አድርገሽ ነው?»
«አጥፍቻለሁ ታሪካዊ! የዛሬን አድኜኝ!»
ታሪካዊ ወደ ውጭ በር ብታይ ብታይ ሸዋዩ ብት ባለማለቷ ቀሚሏን
ከሒዋን አጃች አንድ ምንም አስለትቃ ራሷ ወደ ውጭ በር ርጠች። መንገድ ላይ
መጣ ብላ ግራና ተኝ እነባቢውን አያቶ ስትታኝ ሸዋዩን ከፍት አየችት። ወደ ቤቷ
ተመልሳ እየሄደች ነው! በዚያውም በራሷ ልክ አመለች ከብት ያመለጣት ሕረጽ
ይመስል የያዘችውን ዳላ ወደ ላይ አቀማ ገምጥ ትርጣለች።
ታሪካዊ የሸዋዩን አድራሻ ከአረጋገጠች በኋላ ነገር ግን የአረጋገጠሁ ሁኔታ
አስገርጧት «እንዴ! ምንድነው ነገሩ?» አያቶ ወደ ሒዋን ገሰገለች። ሒዋን
በታሪካዊ ቤት ሳሉን ውስጥ መለል ላይ ቆማ ጥብጥ ኩርምት አያለች ታለትሳለች።
«እሷ ወደ ቤቷ እየተመለሰች ነው ሒዋ! አይሆን!» አያቶ ታሪካዊ ተጠጋቻች።
ሒዋን የሸዋዩን ወደ ቤቷ መመለስ ቤቷ ስትሰማ ልቧ ረጋ ቢልም ነገር
ግን ሆኗ የባለ ባባና ስትስቅ ብላ ታለትሰ ይመር። ከአንገባዋ በብዛት መፍሰስ የተነሳ
ፊቷ በውሃ የታጠበ መሰለ።
«አንቺ ሒዋ!» አለችት ታሪካዊ በበለፀገው ስከርና የሒዋንን አንገ
እየጠረገች።
«አ-አስት!» አለች ሒዋን ድምጿ እየተቆራረጠ።
«ደም ምን ተፈጠረ?»
«አ-አጥፍቻለሁ ታ-ታሪካዊ!»
«እስቲ ቁጭ በይና ያጠፋሽውን ገንረኝ!» አለችና ታሪካዊ ሒዋንን ወደ
ሶፋው ትገፋት ይመር። አባባለ አባባለ አስቀመጠችት። ሒዋን ግን አሁንም
አንገባላ ማልቀሷን ተጠለች።
«ሒዋ!»
«አ-አስት!»
«እረ ምንድነው ችግሩ? ለምን ረጋ ብለሽ አትነግረኝም?»
«ጥፋቱ የኔ ነው ታሪካዊ!»

«እኩ ምን አረግሽ?»
«ዛሬ ከአስቻለው ጋ ነው ያደርኩት።»
«በታድረስ ታሪካዊ?»
«በቃ! እት-አበባ አውቅሽብኝ። ከአንገሩ ከአሳ ጋር መጥር አልችልም።
ወደ እናቱ ጋ እሄዳለሁ። ታሪካዊ! ዛሬውኑ አላፍረኸ!» አለችት።
«ረጋ ቢሆ ታሪካዊ!»
ሒዋን ግን ልትረጋጋ አልቻለችም፤ እንዲያውም ሙከ ባለና ረዘም ባለ
ድምፅ መደ እናቱ ጋ ...!!» ስትል ሙሽች።
ታሪካዊ ግራ ተጋባች። በእርግጥ የሒዋንን ከአስቻለው ጋር ማደር ገና
አሁን ከራሷ ከሒዋን አንደበት መስማቷ ነው። በሌላ በኩል ግን ሸዋዩ ኮርስ
ልትከታተል ወደ አዲስ አበባ መሄደንና ነገር ግን የመምጫዋ ተን ገና አንደነበር
ነው። የምታውቀው። አንድትና መቼ መጥታ የዛሬውን ግጥት ከሒዋን ጋር
መፍጠር አንደቻለች ሲገባት አልቻለም። በዚህ የተምታታ ሀላብ ውስጥ ሆና
የሒዋንን እኳኋን ለአፍታ ያህል ፀጥ ብላ ስትመለከት ቀየችና «እኔ እምልሽ ሒዋ!»
አለችት።
«አስት!» አለችት ሒዋን አንገባላ አንገባዋን እየጠረገች።
«አመሆኑ ሸዋዩ ከአዲስ አበባ መቼ መጣች?»
«እኔ አላውቅም ታሪካዊ። አመጣለሁ ያለችው የፊታችን ቅዳሜ ነበር።
አስቻለው ደግሞ ይኼንን ስለሚያውቅና ዛሬ አዲስ አበባ እንደሚሄድ ነገርኝ። ሕስቲ
ዛሬ እንኳ በሸዋት ሰበብ አስተዳድረኝ ብሎ ሲለምንና እኔም እሺ አልኩት። ትናንት
ዕረቡ ምሽት ላይ ከበልሁ ጋር መጥተው ከቤት ይዘውኝ ወጡ። በዚያው ወደ
አስቻለው ቤት ሄድንና እዚያው እደርኩ። እኔ ከቤት እስከወጣሁበት አስከ ምሽቱ
አንድ ሠዓት ድረስ እት-አበባ አልመጣችም ነበር። ዛሬ ጠዋት ወደ ቤት ስሄድ ግን
በር ላይ ቆማ እንገኝት። ልትመታኝ ርጣ ስትመጣብኝ ወደ ውጭ ሸሸሁ። ተከትላ
ስታባርረኝ ይኸው አንቺ ጋ መጣሁ። አለችት ሒዋን ከዓይኗ ተርፎ በጉንጫ ላይ
የሚገባቸውን አንገባዋን እየጠረገች።
ታሪካዊ በሒዋን ላይ በተፈጠረው መጥፎ አጋጣሚ ከልብ በማዘና ራሷን
ለረጅም ጊዜ እየተነሳች ሒዋንን በዘዘን አስተያየት ትመለከታት ይዘች። የአሳም
ዓይኖች አንገባ አቀረሩ።
እም! ሒዋን ተጨንቃለች። ልክ እሷ ራሷ ለታሪካዊ እንደገለፀችላት «ነገር
አማን» ብላ ጠዋት ከአስቻለው ፤ ጉ ወጥታ ወደ ቤቷ በመሄድ ከቤት ስትደርስ
የገጠማት ሁኔታ ያላለበችው ነበር። ማታ ቆልፋው የሄደችው ቤት ተከፍቷል። በሩ
ላይ ደግሞ ሸዋዩ መቃን ተደግፋ ቆማለች። በዚያች ሠዓት፤ በዚያች ደቂቃና
ሰከንድ መሬት ተሰንጥታ ብትውጣት ሒዋን ምንኛ በተደሰተች ነበር።
ለሸዋዩ ባልታለበችበት ተን ከአዲስ አበባ መምጣት ምክንያቱ ልትሳፈል
የሂደችበት የኮርስ ፕሮግራም መስተገብ ነበር። ባለፈው አሁን ወደ አዲስ አበባ
ስትጓዝ ውላ በማግስቱ ሰኞ ለስልጠና ክፍል ሪፖርት ስታደርግ ለአሳም ሆነ
ለሌሎች ስልጣኖች በዕለቱ ስልጠና እንደማይሳሰሩና በማግስቱ እንዲመለሱ
ይነገራቸዋል። ነገር ግን በማግስቱም የስልጠናው ጉዳይ ሳይሳካ ይቀራል።

የተሰየሙት ምክትል ክርክር አገልግሎት ተመድቦ የነበረው ሳላውያን በግልጽ ጥንቃቄና መገኘት ለሰውነት ሃይት፣ በዚህ ለሰው ሰላላ ፕሮጀክት ለአገራችን ተጓዥተው ሁለት ሰዓታትን ወደቀውበትን ተገራግሮ በሹቁ ሰላላት ፈሪቱ አዲስ አበባ ወደ ላላ ስትገኝበት ሄገራችን ሃገርን የተገራገሉት መሀልና ተከታይ ገጽጽ ግጥሞች በቀመገገች ሲሄድ ሲጠቃረብ ወደ ላላ የደረሰው በሽግግር ድረ ሆኖ ሳትገባ፣ በሹቁ መጠቀሚያ ሲተደርስ መገደብ ላይ ወርፋ ስምገናንና ሀላፊ በመግባት ወደ ስራ ስትሄድ በዚህ ሲተደርስ በምትጠቀሙ መግባትና ሀላፊ ለቀረጽ ወደቀውበት በሰው ጊዜ ስትሄድ ሲባል ለጠባቢ ሰዓት ሲያቀጥ ወርቀው አሹኙ፣ ትንሽ ሲገኝ ለሰዓት አስቀናጠው ስላሁን ቀይሶችን ለውሶታ ዳህንን በማግኘት በሰላላትና ላይ ቀጥ ብላ ቀመረች፣ ቀይሶ ባረጋ ሲሆን ከግን በጥንቃቄ ትሰቀላቸውና ሲጠግረት አሸኙ።

«አንዴ! አንዴት ነው ነገሩ?» አለች ሸዋሮ ለባቸዋ አየተነጋገረች። ዓይኗ ከአነሱ ላይ እንዳይነቀል ፊትሰፊት አያየች ወደ ጎሳዋ ትራመድ ጀመር። አነሱ ግን ተቸቸውን ይዘው ወደ አስቻለው ሴት በሚወስደው አቅጣጫ ታጠፋ።

«የቴሌቪዥን አለቅ ሸዋዩ አሁንም፡ እንደ ጌዴተም ድመሬተና የያዘቸውን ሻንባ መሬትና ላይ ቁጥ ደረሰች፡ በግምት፡ አገሪታችንን አፈተገገ፡ አዲስ አበባ ስትሰጥለት ለባርሮ መስከረም ላባ የያዘችንን ጋዜ አውጥቷና ንጉሳዊና አደርን ከጋራ ጎረቤት አስከፈለች፡ ደረሰ ተከናወነች፡ የጸገ ስት ሰው ለመምልላት ሻንባችንን በሰበርኤ ወገን ላይ አዘለች፡ ከዚያም እስከሰጠው በሃሳብ፡ ወንጌገጥ ላይ ገባች ንብሉተሃታው ድመር፡ ሲሄድ ስትነሳተፍው፡ ሲሄድ ስትነሳተፍው ዙጥጥ ሃሳቷም ከሰፈረውም ሲታይ ሲርበው ገብች፡

ሸዋይ በዚያ ሠዓት ጨዋ ጨዋ ብሏት ነበር። ግን በሰላም ስለ፣ ትፈራጥላችኋ ዘር ስለ የሚያገኙት መስለት። ውስጥ ጨዋ፣ ተቃጠለች። ወዲያው ለገደ ነገር ትገባ ላለች። ቀጥን ወደ ቤት ስትመለስ በአገሪቱ ማድረግ የሚሆነ መደብደብ ሃሮችን ልታስታይ ወደ ቤት ገብሳት። በአገሪቱ ለማንነት የሚሆኑ ጥቂት ቀዳሳ የምትመለስ መስለት ነበር። ለክብሩ ስለገደረች የቤት መጠልወያዋን ከሞላ ሳይ ቀረጠችኋ ልላ ሰራች። የመጠልወሪያ ነጥቦችን ለገደው ለገደው

[illegible]

በትመስቀለተው፡ ከገረሮች ተጋጥመው፡ ቁኖች ተወራርሰው፡ እኛና ወገኑ ተሰራገው ተያዙ፡ ሸዋዩ ቀስኋን፡ የባሰ ስቶሰሳ በራሱ ምታት ትኩሳት እየጓደኛ ምልስ ወደ ቤተ።
የ ሌሊት ለሸዋዩ አንድ ሌሊት አልነበረም፡ ሊቶጠር የማይችል ረጅም የ ሌሊት የዋላችውን ሳታወልት፡ መብራት ሳታጠፋ፡ ብርዶላሳን

[illegible][illegible]

በዚያ ሰዓት፡፡ ቀለል፤ አንድ ሰዓት ተከላ። ከመቼም ሕጉ እን
አልፎ አንድ ሰዓት፡፡ ተርጓጓዜ። ለንጉሱ በተከላለ መግባት ተስኗት አንዲ
ተንተጠቀሙ። ወገኑም በር በዚያ ሰዓት ስለማይነሱት ሐዋንን መጠጥፍ ስለነበሩ ነው
በዚያ ጊዜ የውጭ ቦር በዚያ ሰዓት ሃያ ጉዳይ አቅጣጫ ነበር ሽዋዬ በእንግሪት የ

[illegible]

የሰዎች ምላሽ አስፈሪና አስደንጋጭ ነበር። «አላሻ ስርጉፍ ይበልጥ በሰዎች ምላሽ የሚቀናቸውን መጥረጊያ ብድን አድርጋ ወደ ሐዋን

በሚሰጥ መዝጊያ ሥር የሚቀጥጥን መሆኑን ለጌታ ለጌታ ወደ ሐዋርያት
ሐዋን ደግሞ ወደ ጡጭ። ሄደች፤ ስመጠጠች። ሸዋዬም ተከተለች።
ሐዋን፣ አትልም። ሸዋዬም፣ ያህልኛች አትልም። ብቻ መረጠች። ባቻ ሐዋን

እድሜው ለጥንታዊ የሰውነት ስድም ልዩነት ፈጥሮ ሊደራሰብ አልቻለም
ወደፊት አየራቸው ሄደች፤ ሸዋዬ ደግሞ ወደ ጌላ ቀረች። የሐዋን መድረሻ
በሩ ላይ ከደረሰች በጌላ ወደጌላዋ ተመለሰች። አሁን

የታሪኩ ስር ላይ በጽናት ያለው የዘመናዊ የሥነ-ምግባር
በዚህ ሁኔታ ላይ ላልተነበረ ታሪክ በረ ላይ ቆማ ለሞት ከርቀት ያለ

የታሪኩና የሐዋን ውይይት ተጠል። ታሪኩ የሐዋን ውይይት

ላሂረ፡ የሚል ሀሳብ ከብዙ አቅጣጫ አሳስባትና «አኒ አምልሽ ሐይቅ»
«አብት!»

...የሆኑት ሠዓት ወደ ክብረ መንግሥተ ልጊሩ የሚገቡትን ታሪካዊ፣ ከአንገዲህ እንዲሁ አገር አቀመጥም፡፡ እንደምንም ብለን አሳፍሪኝና ልሂብ፡፡

«የዘነጋሽው ነገር አለ አኮ!»
«ምንም ነገር ማስታወስ አልፈልግም ታፈሙዬ!»

«በቃ ይቅር!»

ed. 1974

«ለፍተሽ ለፍተሽ?»

«በታ ለልሆነልኝም ታፈሁዬ! ዛሬ ባይሆንልሽ ነገ አንደምንም አሳርጋለሁ።»

«ለማትረስ! እኮ ተመዝግበሽል። ፈተናው የቀረው አንድ ወር ብቻ ነው።»

«በቢቸ ለጭር ጊዜ ብለሽ ነው አንድ አቋርጠሽ የምትሄደው?»

«የመከራ ቀን ከሆነ አንዱም ቢሆን ከዓመት ይረዝማል።»

«አይደለም የኔ ቀንጃይ ይቺን አንድ ወር እኔ ጋር ሆነሽ ረቀቅሽ ትመስጃለሽ። አስቻለውም ይምጣና ስለ ሁኔታው አንመክከርበታለን።» አሁን ተረጋገ።

«ታፈሁዬ! እምቢ! እኔ እናቱ ጋ መሃድ አፈልጋለሁ።» ከገን አንዳታሳልፈች። እኔ ጨንቆኛል ታፈሁዬ! ካለች በኋላ ሐዋን እንደ አዲስ ሆዴ ባብቶ፤ እንደ አዲስ እገባ እየተናነቃት ሙከራ ባለ ድምፅ «እማይዬ...» ስትል እናቷን በርቀት ተጣራች።

የታፈሁም ሆዴ ተንበጧለሁ። የሐዋን የውስጥ ስሜት ቀስል እስኪሆን ድረስ እንደቀጠቀጣት እሷም ተሰማትና ልክ እንደ ሐዋን የእሷም ዓይኖች እንባ ያረገፉ ይመር። ከተቀመጠችበት ሰፋ ላይ ብድግ ብላ ከሐዋን አጠገብ ሂዳ ቀዋ አለች። አንገቷን አትቆ አደረገችና «እሺ የኔ ወርቅ፤ እሺ የኔ ቀንጃይ መሃድሽ የግድ ከሆነ ነገውን አሳፍሬ አሸንገላለሁ። ምናልባት ወደ ማታ ላይ በልሁና መርዕድ ከመጠም ተመክረን አንሸንባለን።» አለች።

ሐዋን ግን በተለይ የበልሁ ስም ሲነሳ ሰውነቷ ሽምቅት አለ። ፊቷን ወደ ታፈሁ መለስ አድርጋ «ታፈሁዬ! ይህንንም በልሁ አትገነረው። አንደምታውቀው አሉም እት-አበገን አይወዳትም። እሷም ተፈራዋለች። ታዲያ ይህንን ነገር ከስማ በንዴት ውስጥ ይገባና አት-አበገን ካልገደልኩ ያለ አንደሆነሽ? ችግር አይፈጠርም ታፈሁዬ? ስለዚህ አደራ በበልሁ አትገነረው።» ስትል ተማላች።

«እሺ የኔ ወርቅ፤ በታ አልነግረውም። ባይሆን እኔና አንቺ በጉዳዩ ላይ በሰፊው አንነግርና ለአንቺ የተመቸሽን ሁሉ አድርጋለሁ። አሁን ገም በይ።»

«እሺ» አለች። ሐዋንም። ማልቀሰችና ቀም አደረገችና በእስክ አሁን አንባባ የረሰሰውን ፊቷን ትጠራርግ ይመር።

አንፀራጭ መረጋጋት ተፈጠረ። ታፈሁ ሐዋንን ትታ ከሰፋ ላይ ተነሳችና የሚበላ ነገር መሥራት ይመረች። እንዲሁ እንዲሁ እያለ ሰዓቱም ሂደ። የታፈሁም ሥራ መገቢያ ደረሰ። የሰራቸውን ምግብ ከሐዋን ጋር ቀማመሱና

«ሐዬ» አለች። ታፈሁ።

«እሺ»

«እኔ የሰራ ሰዓት ስለደረሰሁኝ ልሂድ። አንቺ ደግሞ ሶፋው ላይ ጋደም በይና መንፈስሽን አረጋገ። እሺ የኔ ቀንጃይ» አለች። በማባበል ዓይነት።

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

«እሺ»

ታፈሁ ወደ ዓፄ ገባችና ትራሰና ጋቢ ይህ ተመለሰች። ትራሰን በሰፊው ላይ ከአመቻችን በኋላ «ይሄ የኔ ወርቅ» በማለት ሐዋን ወደ ትልቁ ሶፋ እንድታልፍ ጋበዘች። ሐዋንም ወደቢያው አልፋ ተቀመጠች።

«ጋደም በየኩ»

ሐዋን በተመቻቸላት ትራሰ ላይ ጋደም ስትል ታፈሁ ጋቢ ደረበችላትና ልክ እንደ ሆነን ልጅ ሽፍንፍን አድርጋት ወደ ሥራዋ ሄደች።

ከተነ፡ በሰኝ ሠዓት እካቢ መርዕድ ከአንድ የሥራ ባልደረባው ጋር በመሆን በተደሞጠው የዲላ ከተማ አውቶብሳ መናከሪያ ፊትለፊት ጥቂት ሚትሮች ወረድ ብሎ ከሚገኝ ሐባይ ጅጅቴ ተብሎ በሚታወቅ ሆቴል በረንጃ ላይ ቀዋ ብለው ሽይ ይጠጣሉ። ፊታቸውን ወደ መናከሪያው አድርገው ስለተቀመጡ የመናከሪያው እካቢ ወለል ብሎ ይታያቸዋል። በጨዋታቸው መሀል ዓይንና ቀልባቸውን ወደ መናከሪያው ውጪር ሲያደርጉ በእካቢው ለየት ያለ ሁኔታ እየቀፈጠረ መሃዲን ሁለቱም በየግላቸው ያጡት ፍራጅ፤ ሰው በርከትነት እያለ እየቀፈጠረ ወንድች ጋቢ፤ ሴቶች ደግሞ ነጠላ እየለሰሰ አይባ አይባ እያሉ መሃዲን፤ ወንድች ጋቢ፤ ሴቶች ደግሞ ነጠላ እየለሰሰ አይባ አይባ እያሉ መቆማቸውን ያያሉ።

«ሳሬ ምን ችግር አለ?» ሲል የመርዕድ ጓደኛ ጠየቀ።

«እኔ እንጂ ምናልባት ከሌላ አንገር የሚመጣ አስከሬን ይኖር እንደሆነ።» አለ መርዕድ ወደ መናከሪያው እየተመለከተ።

ከትንሽ ቆይታ በኋላ ከርቀት የሚለማ የለቅሶ ድምፅ ከጀርባቸው ጥልቅ አለ። የድምጹ አትጣጫ ከተቀመጡበት ሆቴል በስተጀርባ ነው። መርዕድ ከተቀመጠበት ብድግ ብሎ የለቅሶ ድምጽ ወደተሰማበት መንገድ ወጣ በማለት ቀልቀል ሲመለከት አንዲት ሴት በሌሎች በርካታ ሰዎች ታቻባ ከንጁን ዘርገታ እያለቀሰች ወደ ላይ ወደ መናከሪያው ስትገባለች እየት። ወንድሟ! ወንድሟ! እኔ አፈር ልብላ! ወንድሟ እኔ ልደፋ! ወንድሟ...» ስትል ይሰማዋል።

«ሽረ ወደዚህ ወደ መናከሪያው እየመጣች ነው።» ሲል መርዕድ ያየውን ሁኔታ ለጓደኛው ገለጸለት።

ሴትዋ ብዙም ሳትቆይ እንመርዕድ የነበሩበትን ሆቴል አልፋ ወደ መናከሪያው ተጠጋች። በእካቢው የነበሩ ሰዎችም እየተሳቀሱ ሲቀበሉት መርዕድና ጓደኛው ተመለከቱ። «አስቲ፤ ጠጋ ብለን እንጠይቅ!» ተባብረው መርዕድና ጓደኛው ወደ መናከሪያው አቀጉ። የመርዕድ ጓደኛ ወደ አንድ ትንቢ ብሎ ቆሞ የነበረ ሰው ጠጋ በማለት «ችግር አለ አንዴ የኔ ወንድም?» ሲል ጠየቀው።

«ሰው አለቀ ይላሉ።» አለው ሰውየው እነገን ባለ አንገር።

«ምን ሆኖ?»

«በመከራ አደጋ።»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

«የት?»

እነዚህ ታሪካዊት ሐዋን ግራ ገባትና ዓይኖቿ ወደ መርዕድም ወጡ
 ታሪካዊ ክርትት ክርትት ይሉ ይመርጥ።
 «አሁን ወጥቶ የገኘችሁ ደም ችግር ልፍጠር ተልፍ አለሁ
 ለደድድ አትገለጹ። አንቺ አዚህ ቀይን።» አለችት ታሪካዊ ምናልባት የአስቸኳይ
 ነገር አስደንጋጭ ሁኔታ ካስከተለ ብላ በመፍራት። ቀጠለ አደረገችና አንቺ
 መርዕድ! ብላ ከቤት ወጣች። መርዕድ ተከተላት። ሐዋን ግን ጭንቅ አላትና ሲሄድ
 ላይ ከርምት ብላ ተቀመጠች። ሆኖ ፈራ።
 ታሪካዊ መርዕድ መናከሪያ ሲደርሱ ከምሽቱ አሥራ አንድ ሰዓት
 እየተጠጋ ነው። ሀይታው ግን የበለጠ ተባብሷል። እንዲያውም ሁለተኛው ሰዓት
 እውቀቱን ገባች ነገር ግን አሁንም ተላልፈው ፍራልና የተጠበቀው መረጃ ባለመገኘት
 ተ ሀጠቡ ግራ ተጋብቶ ወለሉ ይላል። ይተረጎማል። ይላቀሳል።
 ታሪካዊ በሕዝቡ መሀል ከወዲያ ወዲህ እየተራራጠች ሕህ እንደት ነው።
 ምን ስማትሁን እንዴት ስማትሁ! ሰው ተርፎ ይሆን? በማለት ስትጠየቅ
 አንድን ይመለከት የሰጠ አንድ ቀደም ብሎ ያውቃት የነበረ ሰው አንድ ያህ
 አደረገና። መደዘር ታሪካዊ። አንቺም ሰው ሽግግር ፍራል? ሲል ጠየቃት
 «አም ጋሽ ዓለሙ! ወንድሜን?» አለችው አጃቹን እየርዘገበች።
 «እንዲሁ ይጠባቅልሽ አንድ የጉዳቱ መጠን እንኳ በጣም አላለህ ላይሆን
 አይቀርም። ይኸው እስከ አሁን አንኳ የሰባት ሰው መርዶ ደረሰ።»
 ታሪካዊ ወዲያው አጃቹን ወደ ላይ ዘርግታ «ወየው! ወየው! ወየው!»
 እየለች ልክ መርዶ የደረሰች ያህል ለይቶለት ታላቅ ይመርጥ። አንባባ በጉንጫ ላይ
 ባይ ሰርቶ ይንቀረቀር ይመርጥ። ጭንቅ ጥብብ። ብዙን ክርትት ስትል የሚያያዝታ ሁሉ
 ልክ እንደ አሳው እንደውን ያበራው ይመርጥ። በከተማው ውስጥ ታዋቂ አንድ መሆኗ
 ሲት ወንዱ ዙሪያዋን እየከበሰ ሲያጽናናት ቢሞክርም እሷ ግን እንደቷ እየተጎለበሰላ
 አልረጋጋ ብላ አስቸገረች።
 ይምበር ጠልቃ ለዓይን መያዝ ይምረጥ። ቀሪው የዚያ ቦታ ትርጓጌት ስለ
 ነው አስከሬን ፍለጋ ገዛ መነጋገር ብቻ ሆነ። አንዱ ከሌላው ጋር ይመስላል
 ይመርጥ። ታሪካዊ መርዕድም ለሄዱ በጋራ ወሰኑ።
 ታሪካዊ መርዕድ ወደ መናከሪያ ከሄዱበት ሠዓት ጀምሮ ሐዋን ቢያንስ
 አሥር ጊዜ ከቤት አደጅ ወጣ ገባ ስትል ቆይታለች። ስጋት እያቀነጠነጠነች
 ከተቀመጠችበት ይልቅ ስትቆም ስትራመድ ያሳለፈችው ጊዜ ይበልጣል። መርዶ
 ይሁን ብሥራት የሚመጣለትን አታውቀውም። እነሱ ደግሞ ለእሷ ምንም ዓይነት
 ፍንጭ ላለመስጠት እየተዘጋጁ ናቸው። ሁለቱም ወደ ቤት እየተመለሱ በአለባት
 ሰዓት ታሪካዊ ያለተሰባትበት ዓይኗን ጭምት። ፊቷን ጥርጥርግ አረገች። አንዲሁም
 ስለ ሁለት ሠዓት ዜና አስማም ተመስሰና። በታሪካዊ ቤት ራዲዮ ላይአፈት። በዚያ
 ምንካ መርዕድ ቲፕ ሊከፍት። ታሪካዊ ወደ ጎረቤት ሂዳ ዜና ሰምታ ልትመለስ።
 የጠየቀች ገዛ በተመለከተ ታሪካዊ ከባለቤቷ መልሰች ተልካች ያን ልትቀበል ወደ
 አዲስ አበባ ልትሄድ መሆኗንና መርዕድ ጠየቀት ይሸኛት ዘንድ አሳው ቤት ሲያድር
 ሆኖ የሐዋንን ጥርጣሬ ለመቀነስ ተዘጋጅቶል።
 ከምሽቱ አንድ ሠዓት ላይ ታሪካዊ መርዕድ ከቤት ሲደርሱ ሐዋን በር
 ላይ ቆማ ስትጠብቃቸው አደዋት። ታሪካዊ የመጀመሪያውን ሐዋንን ማረጋገጥ ዘዴ
 ወዲያው ፈጠረችና ሐዋን በፍ አላፈላችሁ ይሆን? ታሪካዊ የረባ ወራ ላይገና ነገር

ወዲያ ወዲህ በገዛቸው ስለ ቆላጥሩ ራሱን እንደት ተከፈ ይሄል መሰለሁ አለችት
 ጠይቆ በር እየተራመደች። መርዕድ እንገብላ ከጋለፍ ይነሳል።
 «ምንም የለም?» አለች ሐዋን የበፍን መቃን ደንፍ ብላ አንደቆመች።
 «ወራሽ ሞልቷል!» ግን አርሶ በአርሶ ይጋጣል።
 «ምን ምን ይባላል ታሪካዊ?»
 «ጥራሽ የትኛው መኪና እንደተጋጠ አንኳ አልቃውም?»
 «ጥራሽ ወደ ቤት ገቡ። ሐዋንና መርዕድ ሶፋ ላይ ሲቀመጡ ታሪካዊ ወደ
 የሰብራው ወደ ቤት ገቡ። ሐዋንና መርዕድ ሶፋ ላይ ሲቀመጡ ታሪካዊ ወደ
 ባዳ ገባች። ሠራተኛዋ የአራት ወጥ እየሰራች ነበርና «ቶሎ በይፋ ይገናኙ አፍይልና።»
 አለችት ደምጽ ወደ ላሉን እንዲለማ አድርጋ ሙክ በማለት። ልዩነት ቀያይራ ወደ
 ሰሎን እየተመለሰች አለች መርዕድን «አዲስ አበባ የምትልኩ ነገር ካለ አሁን
 ተዘጋጅ መርዕድ!» እየለችው ወደ ሶፋ ሂዳ ከሐዋን ጎን ተተመጣች።
 «መጣ ልትሄዷት?» አለች ሐዋን አዲስ ወራ ሆኖባት በርግ ባለ።
 «በሰብራ ክርም ክርም ከውጭ ሀገር የሆነ ነገር ላይልክ አይቀርም። አዲስ
 አበባ መጥቶሽ ውሳኔ ባለው ዛሬ በትምህርት ቤት በኩል ስልክ ይወሰዳል።»
 «እና ነገ ልትሄዷት?» አለች ሐዋን አሁንም ጭንቅ ጥብብ አያለች።
 «አይ። ግን በጠየቀች እንድትቀሰቅሱ። መርዕድም እንዳሸነገ ብዬ አዚህ
 ላይረረው ነው ይኼው የመጣሁት።» አለችት ወደ መርዕድ እየት እየደረገች።
 «የኔስ ነገር ታሪካዊ?»
 «የአሰቻለው ቱርጥ ሳይታወቅ ትሄዳለሽ እንዴት? አለችና ታሪካዊ «እኔም
 እኔ ነገ ሂደ ከነገ ወዲያ ለመጣለሁ። እስከዚያው አዚህ እኔ ቤት ሆኜ ጠብቄኛ።»
 አለች።
 ሐዋን ነገርች ሁሉ ተምታተዋት። ቀደም ሲል ያገኛቸው አስደንጋጭ
 ሁኔታና የአሁኑ አርጋታቸው ፈጽሞ ሊጣምላት አልቻለም። ጥራሽ የአሰቻለውም
 ነገር ማንሳት የነገር ደባል መፍጠር ሊመስልባት እንደሚችል እስከ መስጋት
 ደረሰች። ግን ደግሞ ሆድ ሆድን በላትና «በዚያው ስለ አደጋውም ትሰማለሽ።»
 ስትል ታሪካዊ ጠየቀች።
 «የሆነ ነገር ከለማ ማየትም አይቀርም?» አለችና ታሪካዊ በተለይ ወደ
 መርዕድ እየት እየደረገች። «ግን አንድው ወራው ሁሉ የማይጨበጥ ሆነና ግራ
 ሊጋን እንዲህ?» አለች።
 «ሰው ደግሞ ዝምብሎ ማዳንት ይወዳል።» አለ መርዕድም ጣሪያ ጣሪያ
 አያየ። የመንተ አፍራቱን ወዲያው ብድግ አለና ወደ ባፌው በመሄድ መሆኑ
 ከፈተ። ብሉሊህ ማን አለ አደጅህ - ከሊህ ነው የቅርብ ወዳጅ የሚለው ዚማ
 መስማት ይመረጥ።
 አራት በልተው ሲጨርሱ ሁለት ሠዓት ሊሆን ተቃርቧል። የታሪካዊ
 ሠራተኛ ቡና እያፈላች ላለች ታሪካዊ በጉንት የምትጠብቀው የዜና ሠዓት ደረሰና
 መጣም ብላ ከቤት ውልት አለች። ከጎረቤቶቿ ቤት ስትደርስ ራዲዮ ተከፍቶ የዜና
 ግብ ተጀምሯል። ታሪካዊ በዚያ ቤት የተከበረች እንግዳ ናትና ከቤት ስትገባ
 ቤተሰቡ በመሉ ተነስቶ ተቀበላት። ከሰላምታ በኋላ ራዲዮው ሥር ተጭ አለች።
 ዜና ግብ ተጠለ። ዋና ዋና ዜናዎች ከአለቁ በኋላ «በመጨረሻም» አለ ዜና
 አገሪቱው ጋዜጠኛ።

[illegible]

«ኃላፊዎቼ ምን ዓይነት ነው? ለ— ለእኔ የሰጥኩትን ስህተት» አላችው ታዲሁ።

ልደገገ፡ ከገደገ በማበረጃ ላይ ለሰርግ፣ ሳይ-ደ-ደ-... በማለት ማልፋክ ደግረ፡፡
 «ሐይ ምን ነበረ?» ለሰጥ ታላላቅ ሰጥሮ ደገግሞ ብሎ፡፡ ለ፡

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

Phylogenetic analysis

[illegible]

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

78

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

በግብርና ሚኒስቴር ለግዛቱ ገቢ ጰርሶልኝ
፪ሪሶልኝን ኪል ዕርዳታ ጥሪ ጫዝቱ ስላማ። በአብዛው ግብር ለግዛቱ ለምት
፪፻፲፱፻፲፱ ዓ.ም. ምሳሌ። ስለቱ በፊው ሊያሳኑል ወይም ሊያሳኑል ወይም ሊያሳኑል

$\lambda_{\text{eff}} = \omega_0 \sin^2 \theta$, where θ is the angle between the direction of propagation and the direction of polarization.

[illegible]

በዚ ልደርገ ስልገብ ሊያሳየ «ልደት ወገንዬ! ሊዩቀት የወንድሜን ጫማ! የገረ ስለሆነ ገምቱ! ወንድሜ ሞቷል! ወንድሜ ሞቷል! ...» ሊያሳይ ይቻላል። የገረ ስለሆነ ገምቱ! ወንድሜ ሞቷል! ወንድሜ ሞቷል! ...» ሊያሳይ ይቻላል።

79

ወደታው ደግሞ ጥቂት ሰዎች በሰብኝን ዋገን ተፋታ መሆኑን አስከሬን
ነበረው ደረሰ። የሰዎች ልጃጃና አስከሬን ጥራ፡፡ ሀዘቡ ሁሉ ግርር
ብሎ ወደ መካከላቸው ሰርግ በልህ ስለሆነ አብሮ ተጠጋ። ሌላው ሰው ከገላ ከተሳፈሩት
ብሎ ወደ መካከላቸው ሰርግ በልህ ስለሆነ አብሮ ተጠጋ። ጋሊና ውስጥ ሆኖ ሲያስቅስቅስ
አየውና ጠጋ ብሎ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው አገሪቱን በግንጦል ላይ አያፈሰስ።
አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

የሰብር ልጃጃ ወይኔ ወይኔ... ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

አቶ በመድከን፡፡ ሲል ጠራው ሰዎችን ለሰዎች ስለሆነ አብሮ ተጠጋ።

በልህ የርጠው ወደብሁ ደገገተኛ መብላት ከፍላ ነው። በሰቃው በርካታ
በግርግርግ ጠና ሊያገኙ አሉ። ከወርቅ መካከል አንዱ በልህ ጠጋ ብሎ
አንዱን ግራጉ ጠራችውና የግራጉን ጫማ እየተገኘ አያደረገች።

“እንዴት የግዝዝዝ ምንድነው?” ስትል ጠየቀችው።
በልህ ያለ ምክንያት አንድሰውን ተገደው ገደቡ። ፍጥነ ደካም ስለ አንገር
በልህ ያለ ምክንያት ቦታ አውቀው ከሆነ ገንፈን። አላት ዓይኑ በእንግ ጠም ላሉ
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“ተገደው ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”
“እሱን ለምን ማግ ይግባል?”

ጥቅምት ፩፡፡ ለልብ ስሜት ምሳሌ፡፡

«ՀԱՐՄԱՆԱՅԻՆ ԳՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»

1. Introduction
 2. Background
 3. Methodology
 4. Results
 5. Conclusion
 6. References
 7. Appendix
 8. Glossary
 9. Index
 10. Summary
 11. Abstract
 12. Keywords
 13. Subject
 14. Topic
 15. Field
 16. Area
 17. Discipline
 18. Branch
 19. Division
 20. Department
 21. Faculty
 22. School
 23. College
 24. University
 25. Institution
 26. Organization
 27. Agency
 28. Company
 29. Enterprise
 30. Business
 31. Industry
 32. Market
 33. Trade
 34. Commerce
 35. Economy
 36. Society
 37. Community
 38. Population
 39. Demography
 40. Statistics
 41. Mathematics
 42. Science
 43. Technology
 44. Engineering
 45. Medicine
 46. Law
 47. Politics
 48. History
 49. Geography
 50. Environment
 51. Nature
 52. World
 53. Universe
 54. Space
 55. Time
 56. Life
 57. Death
 58. Existence
 59. Reality
 60. Truth
 61. Knowledge
 62. Wisdom
 63. Understanding
 64. Insight
 65. Perception
 66. Experience
 67. Observation
 68. Experiment
 69. Research
 70. Study
 71. Work
 72. Task
 73. Job
 74. Occupation
 75. Profession
 76. Vocation
 77. Calling
 78. Mission
 79. Purpose
 80. Goal
 81. Objective
 82. Aim
 83. Intention
 84. Desire
 85. Wish
 86. Hope
 87. Dream
 88. Vision
 89. Imagination
 90. Creativity
 91. Innovation
 92. Discovery
 93. Breakthrough
 94. Advancement
 95. Progress
 96. Development
 97. Growth
 98. Expansion
 99. Extension
 100. Continuation
 101. Persistence
 102. Endurance
 103. Perseverance
 104. Stamina
 105. Strength
 106. Power
 107. Force
 108. Energy
 109. Power
 110. Energy
 111. Power
 112. Energy
 113. Power
 114. Energy
 115. Power
 116. Energy
 117. Power
 118. Energy
 119. Power
 120. Energy

«ሎሙን ለምን አባረርኳት አለችው? ለማንኛውም ምክንያት» ስትል ታረፈች

«አደገው አሁን አሁን ላይ ታይቶ ስለሆነ የምትባል ሰው ትችላለሁ ለእርሷ ለላቸች፤ እንደው ምንም ምንም አማካኝነት አትታዘቡን አንዷ ልሳን ሳይኖረውን በታረሙና በሌላ ላይ ጣል ነቀል አደረጉት።»

«ገራ ገሰቶናል ለማንኛውም ምክንያት።» ለላቸችው ታረፈች።
«አዲሱ» አለች ወይም ዘንቡ እየቆየውን መንገዱን አደረገ። «ትመስሉ ለቢሊል! ቢመስሩትን መቼ የምትሰማ ሆነች?» አለች ታረሙን አየች አደረገች።

«ታዲያ እንገዳለሁ አንዱ መጥቻለሁ፤ ይገርኝ ልሂድና ለስታርታችኋል የኢየሱስ ምላሽ ወይም ዘንቡ ፀጥታውን ሰበሩት። አላቸው ሌላውን ለገገ ሰላው ሲያዩባት ሲሆን መሬት መሬት ትመስላት ይመርጥ። ለባህር ራራ።»

«ምስታረቱን ያስታርቋል ለማንኛውም ምክንያት።» ለባህር ራራ።
መጀመሪያ እኔና ሸቀቁን ያስታርቁን። ከዚያ በፊት ሐዘን ምን የሚሆንልዎ ከሆነ አትልም። ለላቸችው ታረፈች። ቀድሞ። ቀጠል አድርጋም «በዚህ ጉዳይ ላይ ሰጥንን ሐዘን» ባለችበት ከወልዱ ጋር የተነጋገርንው ነገር አለ። ቸለችና «በዚህ ጉዳይ ላይ ሰጥንን የለን» ስትል ጠየቀችው።

«የዚህ ልጅ ጓደኛ መሆኑ ነው?»
«አዎ። አሁንም ጥቁር አንበሳ ሆኖታል ውስጥ እያስታመመው ያለው አሉ ነው። የሰጥንን የሐዘን ሁኔታ ሃሳብንም እየገነዘበው ተቆጥቶ እንደውም አሉ ሳይመጣ ሐዘን ከዚህ ቤት ወደጎም እንዳትሄድ አደራ ብሎኛል። ሆኖም እያያሉ ሰላሰራራ አሉ ሳይመጣ ሐዘን ከዚህ ጋር ብትታረቅ ደስ ይለኛል። ባይሆን አሉን ይቅርታ አጠይቃለሁ።»

ወይም ዘንቡ በታረሙ ትንንሽና ግልፅነት ደስ አያላቸው «ሀሳብሽ መልካም ነው የኔ ልጅ! ልብሽም አንድ መልካሽ የጠጪ ደንገል ትባርክሽ!» አለች «መቼ አናድርገው ታዲያ?» ሲሉ ጠየቁት።

«መሽ አንጂ ዛሬም ይቻል ነበር። ነገ ከተመቸውት እኔ ዝግጁ ነኝ።»
«ጥሩ የኔ ልጅ! ግን አደራ ውቀሳ አንዳይዘብ!» አሏት።

«የምን ውቀሳ እማማ ዘንብ! ገራ ከቶ ትምላልኝ አንጂ እገራ ላይ ወድቄ ማሪኝ ነው የምላት! ያጠፋሁትን ግን እኔ ትውቀው። አጠፋሁ አጠፋሁ እሷን ይቅርታ በመጠየቅ የትኛው ከብራ ሊቀነስ?»

«ከብርና ሞገስም ያንቺ ነው የኔ ልጅ! ሰው ለሰላም ሲል ባልሰራው ጥፋት ይቅርታ ከመጠየቅ በላይ ምን ሊያስከብረው ይችላል? ይብላን ለልቦ ከፋዎች አንጂ!» አለች «ደንገል ትባርክሽ ልጄ!» ብለው በረደሙ ተነፈሱና አንደኛ ወደ ሐዘን ዞር ብለው «አይዘሽ የኔ ልጅ! ማንም በልጅነቱ ሳይጠፋ ያለፈ የለም። ልብሽ አይፋራ። ጥፋተኛ ቢኖር አንቺን ለምን አጠፋሽ ብሉ ለማይሄድ ካልሰበርኩ የሚል ብቻ ነው። አይዘሽ የኔ አባ። ባይሆን ለገን ተረጋግተሽ ጠባቂኝ!» አሏት።

«ወር ዘንቡ ቡናቸውን ጠጥተው ወደ ቤታቸው ለመሄድ ሲበጋጁ «እን ወደ ማታ ላይ ብመጣ እይሻልም?» ሲሉ ስለ ነገው ቀጠረ ጠየቋት።

«ልክ ዛሬ በመጠብቅ ስዓት!»

የወይም ዘንቡ የታረሙ ወደጀት በዚህ መልኩ እየተነሳሰሱ ባለበት ሰዓት ሸቀቁ አልጋቸው ላይ ናት። ታረሙንና ወይም ዘንቡን ገንደን ጠፍራ በመቻል አቅርቦራ በማለብ ላይ ናት። ታረሙንና ወይም ዘንቡን አያስቸ ልክ በመሆናቸው ቀደም ባሉ እንደምታደምጣቸው ሳይነት ስለ እኔ ሊያወራ ስህላ ይሰራል።

«ታንታ ነው እኔ ተቀጥላለሁ ሰው እንዴት በእነዚህ ይተረፍ? ስራ የሰዓት የቆየው ነው? አስቸኳይነትን እንደሆነ አታገኙት! ምን ያሳታል? የሚሉት ይመስላታል። ወይም ዘንቡ ታረሙን ሲያመነሱ፤ ለአስቸኳይና ለሐዘን ፍቅር መልካም ሲመኙ፤ እኔ በአለቸው ፊት የምታሰማውን ደንጋጤና የብክራት ስሜት ሲታረሙ ዝርዝር ለርርዝው ሲያወራባት ሁሉ ይታያታል። በዚያው ልክ ትጥል ንድፍ ትላለች።»

ወይም ዘንቡ ግቢያቸው ውስጥ እንደገቡ ወደ ቤታቸው ጎራ ሳይሉ በጥጥ ወደ ጓር ዞረው ወደ ሸቀቁ ቤት አመሩ። ሸቀቁ ደንገት የሰው ኮቴ ስምታ ከአንዳንዳቸው ቀና ስትል ወይም ዘንቡ ባቻቸውን ለመጠየቅ አንቸው። ወደ ጓላቸው ሳይኖን ስታማትር ሐዘን የለችም። «እንዴት» አለችና «እማማ ዘንብ» ስትል ጠራቻቸው ገና ከፋት ሳለ።

«ወይም»
«አልተሳካልምትም?»
ወይም ዘንቡ ነገም ብለዋት ወደ ቤት ገቡና ፋካ ላይ ቅጥ ካሉ በገላ «ትሰማላለሽ የኔ ልጅ!» አሏት ቀልጥሶ ስሜቷን በሰላሳ ለማድረግ።

«እሺ!» አለችቸው በጉትትና በፍርሀት ስሜት ተውጥቶ።
«ጓደኛሽም» ተቆጥታለች። አንቺ የፈለግኸውን እርት እነሱ የጠባብ ፈለገውታል።

«እውነተኛ» እርት ደግሞ አፍን ሳይሆን ልብን ከፍቶ ስለሆነ፤ በዚህ ብርቱ ጉዳይ አንቺም ስትበጋጁ እደራሪ ነገ ሁለታችንም አብረን አንሂድና አንቺንም ከጓደኛሽ እንታረም ይዘናት አንመጣለን። ከማለት ውጭ ሌላ ምንም ሳይጨምሩ እንታረም ይዘናት ብድግ ብለው «ባይ ደህና አደራ» ብለዋት ውልቅ አለ።

ሸቀቁ ደንገጥ አለች። «እንዴት» አለች በሆኗ። በጓደኛ ወይም ዘንቡን እየተከተለች ይቺ እርግጥና ያቺ ታረሙ የምትባል መናጠ ምን ተማከረው ይሆን? በማለት ብቻዋን ታውራ ይመርጥ። ሂደት በሀላብ አሁንም ታረሙ ከነ ጋር ታርቃ ሰላ እያለች ወደ ቤቱ በመምጣት የጀመረችውን ልትጨርስ! እኔ ሳለውት ከዚች እርግጥ ጋር ገጥማ ውስጥ ለውስጥ ሊያርፋኝ! በፍጹም ይህ የማይሆን ነው። ከታረሙ ጋር እርት ብሎ ነገር የለም። ብቻ ያቺ ለሰላ አሁኑ እንደምንም ብላ በኋላ ትግባልኝ። ይህ እንዲሆን የገድ ከታረሙ ጋር ታረቁ ብልም ለዚያች ተን ብቻ በማግኘቱ ግን አፈርሰዋለሁ። በቃ!»

ሸቀቁ ምሽቱን ሁሉ ስለዚህ ስታስብ ቆይታ ሌላትንም ሳትረሳው መልሷ መላላላ ስታመነሽገው አደረች። ፍላጎቷ አንድ፤ ሐዘንን በእጇ ማስገባት። ተከራዋም አንድ፤ ከታረሙ ጋር ፈጽሞ ከልብ ሳለውታረቅ። ሀሳቧ ሁሉ ከዚህ ሳይረቅ ሌላ ነገቶ በጠየቁ ፈረቃ ስራ ገባች።

ከሰዓት በኋላ በታረሙ በት የተያዘው የተጠር ሠዓት ደረሰና ከሠዓት
በነሱ ጋር ወደ ታረሙ በት ገዛ ይመሩ።
«አማማ ዘነብ» ስትል ጠራቻቸው ከጎናቸው ሆኖ እየተራመደች።
«ወይ»
«ለመሆኑ ታረሙ እኔን ምን አደረገኝ አለችዎት?»
«እኔ አላ አቲ ምንም የለችው ነገር የለም።»
«ተደዳ ከላላ ጋር መታረቁ ለምን አስፈለገ?»
«በእጅ ሆኖ ውስጥ ያለ ነገር ሊኖር ይችላል ብዬ ነዋ!»
«አሰማ ብዙ አለ። ግን ምን ነው የምለው።»
«የማ ቂመኝነት ነው። የነገር ብዛት ባይጠቅምም የቂም ቂጠር ከላተረ።
እርት እይናርምና ቅር ያለሽን ነገር አጠር አርገሽ መግለጥ ይኖርብኛል።»
«እኔና አላን ያተያየጠን አካይኸው የአሁኑ ጉዳይ ነው።»
«ወይዘሮ ዘነብ ድንገት ቁጥት አለ። «የአሁኑ ጉዳይ የአንድና የላላ ጉዳይ
እይናለም! የራሷ ብቻ ነው። በላላ አታላብ። ተዋትዘ።» አሉ ጠባቂ ባለ አገጋገር።
«እንዴት እማማ ዘነብ? አካማ የአሁኑ ጉዳይ ያገባኛል።»
«በለም። ተጠቅሞት ተሆን ተሳስተኝል። ሆኖ የትም ይሞላል።
ቁጥትላት ግን ነጣት የሚያገኝበትን መንገድ ይፈልጋል። አትሞኝ!»
«መረገን ለተቀየረ ነው የሚሉኝ!»
«ተይ አገዥ ልጅ! ጌላ እንዳልጠላሽ አሁን ለእኔን ለገዥ እኔ
አውቀክታለሁ። ሥነ-ሰራት ያላት ጨዋ ናት። የሆኗን አይታ ድንግል ያን የመሰለ
ጨዋ ልጅ ሰጥታለች። እንደኔ ቢሆን በእነሱ መሀል ባትገባ ጥሩ ይመስለኛል።»
«አላት ደርጠም ባለ አገጋገር።»
«ሸዋ ወይዘሮ ዘነብን ከፉኛ ጠላቻቸው። ዛሬ ሐዋንን በእጁ የማስገባት
ዓማ ባይኖርባት ኖሮ በዚያ ሠዓት ወደ ቤት ምልሰ ብትል በወደደች ነበር። ከዚያ
በኋላ ፀጥ እንዳለች ከታረሙ በት በር ላይ ደረሰ።
የታረሙ በት እንገዳ ሊተባበል ተዘጋጅቷል። ወለሉ ተወልወሉ ፈ ብሏል።
ከሰለ ተያይዞ የኩና ሰቃይት ተርበዋል። ታረሙም እምር ብላለች። ተላ ያለ ጉርድ
ተሟሰ በነጭ ሽሚዝ ለብላ ሀብሷ በደረሰ ላይ እንደ ሀሳይ ያበራል። ያን ረድም
የጥቁር ሰማ ፀገሯን ጎንጎና በደርባዋ ላይ ለቃዋለች። ወይዘሮ ዘነብ ሸዋዬን
አስከትለው ወደ ቤት ራመደ ሲሉ ፈልቀት ባለ ፈገገታ ተተበለቻቸው። በዚያ
ሠዓት ሐዋን ድንግጥ ብላ ወደ ጓዳ ስትርገጥ ወይዘሮ ዘነብ ተመልክተዋት ኖሯል።
«ዛሬ ፈርቶ መደበኛ፣ እኩር፣ መንገድ የለም።» አሉና መሀል ወለል ላይ
ቆመው «በሉ እናንተ ተደማችሁ በይቅርባይነት ያለ ወተላ ተሳሳሙ።» አሏቸው
ታረሙ ሁለት እጆቻችን ዘርገታ ወደ ሸዋዬ ጠጋ በማለት «ሸዋዬ፣
ከአጠፋህ ይቅርታ!» ብላ አንገቷን አትፋ፣ አድርጋ በመሰም ጨመረላቸው።
ወይዘሮ ዘነብ አጠገባቸው ቆመው «አሰይ አሰይ አልልል።» አሉ።
ወይዘሮ ዘነብ ታረሙ በዚያ ዓይነት ፈገገታ እየሰመቻት ሳለች የሸዋዬ
ፊት ግን ፊታ አለማለቱ እያደዳቸው ነገር ግን የደመሩትን ለመጨረስ ሲሉ። «በይ

ያቸም አባ ጥረልኝ። በአሁኑ እግር ላይ ትወደኑ ብለው ሐዋን ጠላቸው ጓዳ
ግድናቸውን ወረወሩ።
«አገዥ ሐዋን» ስትል ታረሙ ተባራትና ተጥሎ ላይ እማማ ዘነብ
ይፈልገዋል። ስትላት ሐዋን ሽቶታቸው እያላች ከወደ ጓዳ ላይ አላች። ለአገደም
ተና ላትል አቀርታራ በመራመድ ከመሰለቸው ደረሰችና ከሸዋዬ እግር ላይ ወደተች።
ወይዘሮ ዘነብ በሀብት ታረሙም «አልል...አልል...» በማለት ፀርቶን አመራች።
ወይዘሮ ዘነብ አሁንም ሆኖቸው በነፃ። ሐዋን ያን ያህል በላገገ ላይ
ስትደፋ ሸዋዬ ግን ድንጋይ ናት በማሪያም አሉ።
በሆኖቸው ምን ድንጋይ ናት በማሪያም አሉ።
የአርቶ ሥነ ሥርዓት በዚህ ሁኔታ ተጠናቆ ሐዋን ባቻ ወደ ጓዳ ፈጥና
ስትመለስ የሰቃይም ለፋ ላይ ቁጭ አሉ። የታረሙ ሠራተኛ ቡና መቀለት
ይምራላች።
«ለእም ነሽ ሸዋዬ!» አለችት ታረሙ ቀድሞ ፈገገ ብላ እየሆኑት።
«አገደርን አይዘነፍው።»
«ለምን እንደተሰላላሽ ይገባኛል! ሐዋ አጥታለች» አለችት ታረሙ
የሆኗን በሆኗ አድርጋ ግን ደንግጦ ፈገገ እየላች።
ሸዋዬ በረጅሙ ተገፈሰችና ቀድሞ የተባለ ነገር ምን መላ አለው!
በልጠነት ተርገደ... ብላ ነገሯን ተወት ስትደርግ ታረሙ ተጠለች።
«ሁለተኛ ላትደንግም ቃል ገብታለች።» አለችና «እኔ አገዥ ግን ስለ
ወደፊት ትገባ ብንገገርና ከተቻለም ተማምን ብንስማማ ደስ ይለኛል።» አለችት።
«ስለ አላ ከሆነ የሚያገግረን ነገር የለም።» አለች ሸዋዬ ከተር ብላ።
«በንገግር የሚገባ አይመስለኝም ሸዋዬ። ሐዋን እኔ አሁን ናት። እኔን
ያገኛች በአገዥ ላይ ነው። ስለዚህ ለአላ ማለብ ያለብኝ እኔ ዘይ አገዥ ነሽ።»
«ይጠቅመኛል ያለችውንም ይዛለች» አለች ሸዋዬ እና ጠመም አድርጋ።
«እኔና በአገዥ ሰድሜ እኔ ከመቆገም አግር በሰል ያለ አመለካከት
ይጠቀል ሸዋዬ?» ስትል ታረሙ አሁንም ረጋ ብላ አስተያየትን ሰጠች።
«ለደንብ ቢያንስ በሐዋን ዙሪያ የያዘው አጭ ትክክል አይመስለኝም።
ጎጂ ሳያስፈልገኝ ራሴ እያየሁት ነው።»
«ተወት አድርገኝ!»
«ለውትሁን እኔ ነው ሸዋዬ! ለመሆኑ ሐዋን ሰጥቶት ያሳሳት ነገር ምን
እንደሆነ ታውቃለሽ?» ስትል ጠየቀችት።
«አገዥ ነሽ በደኛ!» አለች ሸዋዬ አሁንም ታረሙን በመገላመጥ። ታረሙ
አም፣ አገዥ ነሽ፣ ልትላት ስሜቷ ገፋፋቷት ነበር። ነገር ግን እርጋታና ትፅግስትን
የሚጠይቅ ጉዳይ በልቧ አሳና ስሜቷን ገታ እድርጋ «ማንም ይህን ማገ ነገር ግን
አስራ ስምንት ዓመት ባለፋት ልጃገረድ ላይ ዳላ ማንላት አልነበረብኝም።»
አለችት።
ሸዋዬ ወደ ወይዘሮ ዘነብ ፊቷን መለስ በማድረግ «አማማ ዘነብ ለዚህ ነው
እንዴ የመጡኝ?» ስትል ዓይኗን ፈጠጥ አድርጋ ጠየቀችቸው።
«አስቱ እኔ ቆይ አስጨርሻለሁ!» አሉ ወ/ር ዘነብ አረጋ ብለው።

«ላኪ» አለ አስቻለው አሁንም ሰራሱ በመናገር። «ሰው ብሪርና ወረራ ለመተንረስ ነው። አለምን ሀሳብ በገዛ ሀይሉ ሞልቶ ሲፈለበት ሀሳቡ ለይዘው ሽኩፍ፣ ክርክርም እድርን ለማስቀመጥ ሲፈልግ ነው። አለፍ ምናልባት ወደ አጋማሚ የደራሲ ሀይሉን በትንሹም ቢሆን ገብቶት ቢሆን ይችላል» የደራሲ የሆነ አያለ ራሱን ደጋግሞ ወዘወዘ።

ሰዓቱ ወደ ስድስት ተጠጋ። የአስቻለው አንጀት አሁን አሁን ግሳት የግላቸውን ወረቀት በስነ-ስርዓት አስቀመጠና ከወንበር ላይ ብድግ ብሎ ጸሐፊን ደረሰ። ቤቱን ቀላልፎ ተጥታ ወደ ምርኮው ምግብ ቤት አመራ።

ወትርም ቢሆን አስቻለውና ንደኞች ለምሳ አይጠባበቁም፤ እንደየ ሰራተኛው ባህሪ የሰራ መገቢያና መውጫ ሰዓታቸው ስለሚለያይ ሁሉም በየደረሰባቸው ሰዓትና ደስ ባላቸው ምግብ ቤት ነው የሚበሉት። አስቻለውም ማንንም ሳይጠብቅ ተርስጋና ምሳጭ በአንድ ባላ። ተገብቶ ያለ ውሃ ጠጥቶ ቡና ሲጨምርበት መገልሳት ተረጋ።

በዚያው ምግብ ቤት ውስጥ ትንሽ ለመቀየት ፈልጎ ነበር፤ ነገር ግን በተለይ ባራ ማርፈኛውን እንደ ጽቁት ሲፈጸሙ ከነበረ ሀሳብ ጋር የማይጣጣሙ ሁኔታዎች ተከሰቱበት። በርካታ ሀሳብ የለሽ የሆኑ ጠባቂዎችና ጎልማሶች በሆነ ባልሆኑ ወራ ሲያወክቡት ለስሜቱ አልመች አለው። አንዳንዶቹ ይደርቃሉ፤ በሳት ይገነክታሉ፤ በቀን በጠራራ ከሴት ጋር ይላፋሉ፤ ይዳራሉ። በዚያ ላይ ጎሳሉ፤ አባራው፤ የሻይ ማሽን ሻሺታ፤ የራዲዮ፤ የቱቲ... ወዘተ ሚሜታ፤ ብቻ ሁሉም ነገር የአዕምሮ አረፍት አሳጣው። ከዚህ ሁሉ ግርግር የሚገላገለውን ቦታ መረጠ፤ የገዛ ቤቱን። ብድግ አለፍ በተጥታ ወደ ቤቱ ሄደ። የተለመደ የዲላ ተትር ዐሐድ እናት እናቱን እያለው ደረሰና ቤቱን ከፍቶ ገባ። ከዚያም ወደ አልጋው። የተገነዘፈ አንገላና ብርድ ልብሱን ሰብሶብ አድርጎ ሚማውን ብቻ አወሰተና በጀርባው ጋለል አለ። ደካመው። እንደ አንቅልፍም ይጥሳከረው ጀመር።

ባርናባስ የሒዋንን ሁለት እጆች ግጥም አድርጎ ይሄል። ሽዋዬ የአገኘውን ነገር ሁሉ እያገሳች ትደበድባታለች። ሒዋን ሕሉ ድረስልኝ እያሳች ትሮህለች። እጃቼን ከባርናባስ ለማስለቀቅ ትታገላለች። እሱ ደግሞ አንድታመልጠው ጥርስን ገነስ እያረገ ሀይሉን ያጠነክራል። ሽዋዬ አሁንም ትደበድባታለች። ሒዋንም ትሮህለች። ይህ ሁሉ ሲሆን በርካታ ሰው ዙሪያውን ከብብ ይመለከታል። ግን ማንም ሊገላገል አያስብም። አስቻለው ሊገላገል እየፈለገ ግን ደግሞ መርጥ ያትተዋል። ይለፋል ግን አይችልም። ከያዘው ነገር ራሱን እንድምንም እሳትቶ ወደ ድብድቡ ቦታ ሊርጥ ሲል ድንገት ከአንትልፋ ብንን አለ። «በስመ አብ ወወልድ መንፈስ ቅዱስ...» ብሎ ከተንጋለለበት ቀና በማለት ፊቱን በሁለት እጆቹ ሽፋን

አድርጎ ወደፊት ወደ እግሮቹ ድፍት አለ። ገንገን አለው። ድርጊቱን የገው ጥንቅቅ እንዲሆን ሁሉ ሒዋን አሁንም በዚያው ሁኔታ ወስጥ ሆኖ ትታየው ጀመር። አሳዘነችው። ከዚያ በኋላ መተኝት አልፈለገም። ከአልጋው ላይ ፈጠን ብሎ ወደኛ ልብሱን ለጠባ።

ምን ሊያደርግ እንደሆነ ሳይታወቀው በተጥታ ወደ ሽዋ ቤት መሄድ ፈለገ። ቤቱን ቀላልና ከገቢ ወጥቶ ቀልቀል ወደ ሽዋ ቤት አትጣጣ ወደ። ልክ በሽዋ ቤት አትጣጣ ያለውን የወይዘሮ ክቡን ገቢ በርቀት ይመስላቸው ጀመር። በሃላቡ ሽዋ ቤት ገባ። ሽዋዬና ባርናባስ ፍራሽ ላይ ተፍ ባለው ሜት ሲትሙ፤ ሒዋን ደግሞ በክላል ላይ ደብና ጥጻ የሁለቱ ቡና እናደ ሆና፤ ሁሉም በአንድ ላይ እንደ ፈለገ። ሽዋ ቤት። ልቡ ወደዚያው ቤት ሂደ ሂደ አለው። ነገር ግን ድንገት ሆኖ ቢል ልረጠር የሚችለው ሁኔታ ታየው። ከሁሉም የላይ ሒዋን ትሳተባታለች። ሲጋ። በዚያ ምንክ ከነፈሩን ገነስ አድርጎ ራሱን በቀረት መስጠው።

በዚህ ሁኔታ ጥቂት ቀኖና ሳይወድ በገድ ሃሳብ ለመጠ። ቦታ ወደ ሽዋ ቤት መገባት አልፈለገም። ግን ደግሞ ወደታ አንዲሄድ ወስነው። ቤቱም ለሽዋቱ። ወደ አንድ ቡና ቤት አይሄድ ነገር ከዚያ ሂደ የሚገኘው ነገር ለመገፈሱ አይመቻቸውም። ገራ ሲገባው ቀልቀል ወደ ከተማዋ ዳርቻ ይራመድ ጀመር። ቁርጥ ያለ አድራሻ የለውም። ብቻ መሄድ፤ ብቻ መራመድ። ብሎ ብሎ ከከተማውም ወጣና ወደ አርፊላ ገቢ ማህበር እዋሳና ላይ ደረሰ። እያደር ደግሞ የገጠሩ ሽታ አማለለው። አሁንም ወደፊት ሲራመድ ወለሳና ርምሻውን ተጠላ።

በዚያ መንገድ ላይ በርካታ የጠር ነዋሪዎች ወደ ከተማ ያመራሉ። ከከተማም ወደ ገጠር ይሄዳሉ። አስቻለውም ርምሻውን ገዥ ብሎ ወደ ፊት ተጠላ። በልቡ ግን አንድ ነገር ያስላስሳል። ወደፊት ሒዋን ላይ የሚጠብቀውን ገውወርና ከሒዋን ጋር ስለሚናፈው ግንኙነት። «ሐመሆን» ይለል በሀላቡ። «በወር የሒዋ ተደይ እንዴት ሊሆን ነው? ይገርያት ልሂድ ወይስ ትቻን? ይለና እንደገና የተረፈው ይሆን? ወይስ የሒዋ እናትና አባት ሽዋዬ በእጃትቸው ደብዳቤ ያላሳሳቸው ይሆን? ወይስ አስግቷቸው ያገነፈግና ይሆን? አሺ ቢሉም ሰርጉ ድግስ ምክንያት ሁኔታው አስግቷቸው ያገነፈግና ይፈጃል።» ዞር ዞር ሳልተወሰነ ጊዜ ምንምን ሊሉ ይችላሉ። ያ እስከሚገኝ ጊዜ ይፈጃል። ዞር ዞር ሳልተወሰነ ጊዜ ከሒዋ ጋር መራራቱ አይቀርም። በማለት ራሱን እንደሚረጋጋት ሳይነት ስንገዳህ የሆነው ይሁን ብቻ ሰላምና ጤና ትሁንልኝ። አያለ እምላክን ይግመናል።

ሳያውቀው ብዙ ተገዳጅ። በላየለት ገጠር ውስጥ ገብቶ ከዲላ ከተማ በማምት ሁለት ከሉ ሚትር ያህል ርድል። ከሀሳቡ ብንን በማለት ባለበት ቦታ ላይ ቀም። ዓይኑን ወደ ቀኝ አትጣጣ ጣል ሲያደርግ ዙሪያዋን በረጃጅም ዛፍ ያለ የፀድገት ደረጃ ላይ በደረሰ ለምሳም ላር ተሸፍናለች። በውስጧ አልፎ አልፎ የደረፉ ጉቶዎች ጉብ ጉብ ብለው ይታያሉ። ወደዚያው ታጠፈና ሚዳዋ መሀል ብቁቱ ከአንድ ጉቶ ላይ ቁጭ አለ። ዙሪያውን ሲመለከት ጥቅጥት ያለ ጫነ ነው። ዛፍቱ ደግሞ ረጃጅም። ወደ መሬት ሲያይ ያ ለምሳም ላር። በአፍንጫው የሚገባው

[illegible][illegible][illegible]

«ከተለፈ ለሰላም ለርህ የኔዋ ሐዋን ኦገድ ናቸው። ዘዴቱ ሊያራገጥባቸው ወብ ናችው። ፍጹም የራሳችው ትመሳሰላችው። ሥር ሥራችውንና ውሳኔ ውጣሪነትን ማን ሐቡ ችግር አሳቸው። ስታጠሩት የመጣባችነት ስትፈልጉት የተደሰሰችሁ። አንተን የሥራሪዬ የባህል ርጋዳዎች ሥርዐት ተብሎታል። ያህል የኔዋ ሐዋንን የአራረፈ ልሳን የሚጣጣን የሰዊትን እስከ አስገባችሁ። ስመዎቹደና ለመመድ ዮተፈጠሩች ቋንጽ ነበሩች። ማን እስከ ጋራሳቸው በነበሩና መገደሉ ቆለ። በአራረፈች ተሰዳላች። ማልተሳና ማልተሳና ሰላተከበ ሐሳ ፋንጋጥ ሆነ። እያህ ሲያሳቡ በዚያው ያ በቅጥት ውጥን ያህል ሰላተከበ አሳቡ። ድንጋጌና ሳቡ እንደ መደንብር አፈገገውና ከተቀመጡት ጉቶ ሳይ ወደግ አሳ። ሳያስቡ በዚያ በመሰላቸው ሳር ሳይ ይለዋገጡ ይመሩ።

ከጽዮን በጀርመኒው ላይ እየሰማርተችነበት የማለት ነግሞች አሁን ይገኛል።

[illegible][illegible][illegible]

«ኛግሮ መታፋ ፈታታቸዬን ሚስጥራ ልደርጥላት ብለኸ ነው ትርፌ።» ከሰ ሀገሩን ንግድን አጋብቻልኩምና። ለሳት ገንዘብን ደገፍክ ለደርግ ለየተመለከታት። ትርፌ የጠላቅን ዓለጦፍ ፈታታ ያግኘ ትመልደቸ። ከሰጣጥ ቁጭ ለደርግ መሬት ቃዶ ጀመር። ሀፍረትና መሳተቅ የተሰማት ትመለከላት።

«ገን ንኢይው ትርፈኩ» ኣላት ኣስታሎ ረጋ ባለ ኣነጋገር። «ምን ባይሉ-ኸፍ ድነነት ኣልም ብሰኽ ጠፋኸ?» ሊል ብትህትና ጠየቃት። «ምንም ገሽ ኣስታሎ?»

«እገድ ነገሩን ወጥሮ አለባት።»
«እርሷም ከእገድ አለባት አልነበረም።»

«*Аннот. к сб. 390*» и «*П. 390*»

«የኢ. አፋፋዊ የምትመጣበት፤ እኔም እስራባት የነበረው ሁኔታ ልሳን ነኝ። እንደሆነው ከሁሉም ጋር ቀጭናለሁ። ምንም እንኳን ስለሆነውም ሌላ ስለሆነውም»

«አጋ»
የገንዘብ ወጪ ስራ ውስጥ አገልግሎት ለሚሰጥ አካል ለሚገኝ ማለት ነው።

ሰራተኞችን በጠቅላላ ለሰው ጥገና ልጅ ልዳራት እያሉ የወራሽን ባለቤት
ይጠይቃቸው ዝርጋ።»

«ሐጢ» ስለፍ አስታለው ፈገግ አያሳ ያያቶ ጀመር። የተርፌ ወሬ ወደቶ አንድማ ምርፍ ከወደቧ ገባው።

« $\rho^2 \lambda, \rho^2 \lambda$ »

ወርሱ ሀብታም ሆኗል። ማለት የለውም። እኔ የምፈልጋትን ሱት ሊያገለግል ይችላል። እኔ ደኖ ስለሁ የምመኘው አገቼን ነው። አገቼም የለው አገር ስው ስለሆነ ሁነኛ ሰው ያስፈልጋል። ልጄ ወልደሽ ዓዲያሽን በዓዲያሽ ማጥጥ ይኖርብኛል። የሰው ቤት ነገርን ስለሰጠ መቼ ይዘለቃል? እያሉ።»

«ለዎታ! እሺ አልሻቸው ማለት ነው?»

«በቃ! እኒ አልኻቸው ማለት ነው?»

[illegible]

በግሪግ ምረቃ ሳይኖሩ ራሱን እየወጣዘዘ ለአጭቅ ያህል ሲመለከታት እነሆ አውሮፓው ገቢል እንዲታይ አድርጎ ሲይዝ ዘው እንዲህ ያግራለሁ ሌል ማቆጥ፡፡

የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮት አስተዳደር
የሕዝብ አብዮት አስተዳደር
የሕዝብ አብዮት አስተዳደር
የሕዝብ አብዮት አስተዳደር

«መሬት» ደግሞ «ቴ-ቴ-ቴ-ቴ» ለቡ ላቶና «ከንዲት» ሌል ጠየቃት።
ከነፃፊው ነገር የላቡ የሆነ ምንም ነገር ከልክሎም። ላቶት ሲ
ላቶትም «እነዚህን ላቶት ወደ»

[illegible]

«*ፆጥፊ ወዲያው ገብሎ ለገጠሙኝ ስለሆነ።*»
 «*ፆጥፊ ሕዝቦችን ድረስ ለነ ለርግዢ ኖሯል። መሃታው ጨነቀ።*»
 «*ምንጤ? ይህም ስለሆነ ወልደአባ?*»

አስታለሁኝ ወረ ሞተብኝ።
«ግን ገና ስለኔ ወረ ሞተብኝ።...ስለኔ ገና ስለኔ ወረ ሞተብኝ።...»

«እግዚአብሔር» ስለተባለው፡፡ ከመካከል ውስጥ አንዱ ይሆናል፡፡ «እግዚአብሔር» ስለተባለው፡፡ ከመካከል ውስጥ አንዱ ይሆናል፡፡

በግለት «ሊ» ሲል ጠየቃት፡፡
በደኅንነትም «ቅር ይልቅል?» ሲል ጠየቃት፡፡
እንደተናገረው ንጉሳችሁ ትርፎ

[illegible]

የግዴታ ስሜት ለሰው ሕይወት ምን ዓይነት ጉዳት ሊያደርግ ይችላል። ለዚህ ምሳሌ ለሰው ሕይወት ምን ዓይነት ጉዳት ሊያደርግ ይችላል።

[illegible][illegible][illegible]

አካባቢው ለሰላም ስለሚጠበቅ ያለ ግርግር ለማግኘት፡፡ ወይም ሌላው ስለሚጠበቅ ያለ ግርግር ለማግኘት፡፡

[illegible]

አንቶ፡፡ ደንገሰም ገርዖትም ቀጥ ብሎ በመቆም «ምግው ትርፈፈ፡፡ ምን ነው፡፡
በነገ ወደያ አደርሰም አንድ፡፡ በማለት ቆጣ ባለ ገንግር ተናገረች፡፡ ምን ነው፡፡
አልፈውም፡፡ አላችና ወደ አኩ ጠጋ በማለት ሸክራውን አንገረች፡፡ አንገሩን
አንተ አንደሰህ አንድ ትል መገታ ቤት ውስጥ እየጠቀሱ ነው፡፡ አላችሁ፡፡
«ምን ዓይነት ልጅ፡፡ ለል ጠየቃት ሆኖ እየጠረጠረ፡፡ አላችሁ፡፡
«ትገደሉ በጣ... ም የምታምር፡፡ አላችሁ ትርፈ፡፡ ጥቅም ባለ አንገር፡፡
አደርገት ወደ ቤት ሲገባ ሐዋንም በፈገገች ተገብረው ትርፈ፡፡ በፈገገች
«ትገደሉ ሐዋን» አያላት ሁላቱም በፈገገች ተገብረው ተሳሳሉ፡፡ አላችሁ፡፡
መምጣት ጀመርዋል፡፡ አያላት ሁላቱም በፈገገች ተገብረው ተሳሳሉ፡፡ አላችሁ፡፡
«ትርፈ፡፡ ለል አላችሁ ወደ ውጭ ተግባሩ፡፡
«አላችሁ፡፡
«ነይ አንድ፡፡

ትርፈ የእጅን ውሃ እያራገፈች ወደ ቤት ስትገባ አላችሁ የሐዋን
አንገት አትጅ፡፡ ሐዋን ደግሞ ወገኑን ያገባ አደርጋ ፎቶ አንድሚነው መሸርግ፡፡ ሐዋን
ብለው ቆመው ጠበቁት፡፡ «ትጅም ስለሚለት ያላሳሽብኝ ነገር አልነበር፡፡ ይቻላ
አዳኝቢ ነይ ተዋውቁ፡፡ አላት አላችሁ፡፡

«ሐዋን - ትርፈ፡፡ ተባብሰው ተጨጠሙ፡፡
«ያቺ የምወቅትና የማምናት ሰራተኛዬ እያልኩ በግርሽ የጠረችው ትርፈ
በጋሽው ማለት ይቺ ናት ሐዋን፡፡ በማለት ሐዋን ከገለጸች በኋላ ትርፈ፡፡ ደግሞ
«ስም አውጭላታለሁ፡፡ አላት ፈገገ ብሎ እያየች፡፡

«አታላም ብቻታላሁ፡፡ አላት ትርፈ አንድ ማረር እያለች፡፡
«አመሳግናለሁ፡፡ አላት ሐዋንም ላላ እያለች፡፡
ትርፈ ወደ ስራዋ ስትመለስ አላችሁና ሐዋን ወንጌር ላይ ቁጭ አላችሁ
«ቆየሽ አንድ ከመላሽ፡፡ አላት አላችሁ፡፡
«አዎ፡፡ እንደያውም ልመስስ ስል ነው የመጣሽው፡፡
«ጠየቀሁ ግን ለምን ቀረሽ?»

«ሐዋን መቼኝ፡፡ ግን ይኸው እነካላው አይደለም፡፡
«አመሳግናለሁ፡፡ ከተነሳሽ ሂደት ልሸገሽ፡፡ አላችሁ አላችሁ ብድን አላችሁ፡፡
አላችሁና ሐዋን ልክ ከግሊ እንደመጡ በተኛ በኩል አላት ሲያደርጉ
በሐሳብ መርሃ፡፡ ይህም ሲመጡ እየላችሁ፡፡ ከራሳት በፈት መታቸውን
አላችሁ፡፡ መታመዳቸውን ሊያዘጋጁ ነው፡፡

በሐሳብ ከርታት ሐዋንን መናገር ጀመረ፡፡ «ትናንት አልመጣም ብለሽ ከላሽ
ቀላደሳችሁ፡፡ በሐሳብ መርሃ፡፡ ከላሽ መርሃ ሲታወቅ የሚለቅሽ የለም፡፡ እያለ ሐዋን
ከተላዋጠው በኋላ «ግን ትናንት ለምን አልመጣም ብለሽ ላሽን? ምናልባት ያቺ
አላችሁ የተላወጠ መናገሪያዋን እንከታብሽ ይሆን አንድ?» ሲል ጠየቃት በሐሳብ
ከላተር ብሎ፡፡

«የ አንቶ አደርሰም፡፡ አላችሁ ሐዋን መሬት መሬት እየቸ፡፡
«አላችሁ፡፡ አላችሁ በሐሳብ መርሃ ሲታወቅ የሚለቅሽ የለም፡፡ እያለ ሐዋን
«ትገደሉ በጣ... ም የምታምር፡፡ አላችሁ ትርፈ፡፡ ጥቅም ባለ አንገር፡፡
አደርገት ወደ ቤት ሲገባ ሐዋንም በፈገገች ተገብረው ትርፈ፡፡ በፈገገች
«ትገደሉ ሐዋን» አያላት ሁላቱም በፈገገች ተገብረው ተሳሳሉ፡፡ አላችሁ፡፡
መምጣት ጀመርዋል፡፡ አያላት ሁላቱም በፈገገች ተገብረው ተሳሳሉ፡፡ አላችሁ፡፡
«ትርፈ፡፡ ለል አላችሁ ወደ ውጭ ተግባሩ፡፡
«አላችሁ፡፡
«ነይ አንድ፡፡

ትርፈ የእጅን ውሃ እያራገፈች ወደ ቤት ስትገባ አላችሁ የሐዋን
አንገት አትጅ፡፡ ሐዋን ደግሞ ወገኑን ያገባ አደርጋ ፎቶ አንድሚነው መሸርግ፡፡ ሐዋን
ብለው ቆመው ጠበቁት፡፡ «ትጅም ስለሚለት ያላሳሽብኝ ነገር አልነበር፡፡ ይቻላ
አዳኝቢ ነይ ተዋውቁ፡፡ አላት አላችሁ፡፡

«ሐዋን - ትርፈ፡፡ ተባብሰው ተጨጠሙ፡፡
«ያቺ የምወቅትና የማምናት ሰራተኛዬ እያልኩ በግርሽ የጠረችው ትርፈ
በጋሽው ማለት ይቺ ናት ሐዋን፡፡ በማለት ሐዋን ከገለጸች በኋላ ትርፈ፡፡ ደግሞ
«ስም አውጭላታለሁ፡፡ አላት ፈገገ ብሎ እያየች፡፡

«አታላም ብቻታላሁ፡፡ አላት ትርፈ አንድ ማረር እያለች፡፡
«አመሳግናለሁ፡፡ አላት ሐዋንም ላላ እያለች፡፡
ትርፈ ወደ ስራዋ ስትመለስ አላችሁና ሐዋን ወንጌር ላይ ቁጭ አላችሁ
«ቆየሽ አንድ ከመላሽ፡፡ አላት አላችሁ፡፡
«አዎ፡፡ እንደያውም ልመስስ ስል ነው የመጣሽው፡፡
«ጠየቀሁ ግን ለምን ቀረሽ?»

«ሐዋን መቼኝ፡፡ ግን ይኸው እነካላው አይደለም፡፡
«አመሳግናለሁ፡፡ ከተነሳሽ ሂደት ልሸገሽ፡፡ አላችሁ አላችሁ ብድን አላችሁ፡፡
አላችሁና ሐዋን ልክ ከግሊ እንደመጡ በተኛ በኩል አላት ሲያደርጉ
በሐሳብ መርሃ፡፡ ይህም ሲመጡ እየላችሁ፡፡ ከራሳት በፈት መታቸውን
አላችሁ፡፡ መታመዳቸውን ሊያዘጋጁ ነው፡፡

በሐሳብ ከርታት ሐዋንን መናገር ጀመረ፡፡ «ትናንት አልመጣም ብለሽ ከላሽ
ቀላደሳችሁ፡፡ በሐሳብ መርሃ፡፡ ከላሽ መርሃ ሲታወቅ የሚለቅሽ የለም፡፡ እያለ ሐዋን
ከተላዋጠው በኋላ «ግን ትናንት ለምን አልመጣም ብለሽ ላሽን? ምናልባት ያቺ
አላችሁ የተላወጠ መናገሪያዋን እንከታብሽ ይሆን አንድ?» ሲል ጠየቃት በሐሳብ
ከላተር ብሎ፡፡

ምዕራፍ ሰባት

ላትታሰብ የተገኘው ትርፌ በጋሽው ሰብደውን ያልታሰበ ደረታ አስገኝታለች። ከሁሉም በላይ አስቸልው ተመኝቶታል። ቤቱ ተዘግቶ አይወጡም፤ ትቶ ቤቱ ውስጥ መመገብ ጀምሯል። አንጻራዊ የሆነ የመንፈስ መረጋጋትን በማያያዝና ሻይ መያም ቡና በማጥፋት ተራ መጨቃጨቃቸውን ትቀጥላል። ነው። ቀሪውን ስራ ትርፌ ታተላለገችው ይላለች።

የትርፌ በአስቸልው ቤት ተመልሳ መግባት ለሁሉምም የዐጋ ያህል ሆኗል። በነበረው የመሰረተ ትምህርት ዘመን ሥራ በመጀመሩ በከፊልም ቢሆን ከሸጥዩ በዚሮ ስምንት ቀበሌ ውስጥ በመሆኑ ከቤት ወደ ስራ፣ ከስራ ወደ ቤት የምትመለሰው በአስቸልው ቤት በር ላይ ነው። እናም ስታልፍ፣ ስታገድም ጎራ በትርፌ መካከል ያለውን ግንኙነት ይበልጥ አጠናክሮት መነፋፈቱም ጀምረዋል።

አንድ ቀን ደግሞ ሁለቱን ለረጅም ሰዓት አብሮ የሚያቆይ አጋጣሚ ተፈጠረ። የግንቦት ወር መጨረሻ አካባቢ ነው፤ ሴቱን መሰረተ ትምህርት በምታስተምርበት ጣቢያ አካባቢ አንዲት ሴት ሞተው በሰቅሶው ምክንያት በሰላቱ ማስተማር እንደማትችል ከጣቢያ ሃላፊው ይነገራታል። ከጣቢያ ሦስት ሠዓት አካባቢ ወደ ቤቷ ስትመለስ እግረ መንገዷን ወደ አስቸልው ቤት ጎራ ትላለች። ጊዜ ነበራትና ተረጋግታ ቁጭ በማለት ከትርፌ ጋራ ጭውውት ይጀምራሉ። ሴቱን በአስቸልው አልጋ ላይ ትራስ ደገፍ ብላ፣ ትርፌ ደግሞ በአልጋው ትይዩ በተነጠረችው ፍራሽ ላይ ሆና ፊትለፊት እየተያዩ ይጫወታሉ።

«ትርፍዬ!» ስትል ጠራችት ሴቱን።

«ወይ እታለም።»

«አንገርክ የት ነው?»

«ወይ... እታለም!» በጣም ሩቅ ነው፤ ቢጠፍት እንኳ አይሰማም።

ትርፌ የገጠር ኑሮዋ ባያገላቀላት ኖሮ ቀይና ስልክክ ያለች፤ ዓይንና ጥርሶቿ እየገና እየገና የሚሉ መልክ ቀና የነበረች ልጅ ትመስላለች። ያም ሆኖ አሁን ወደ አስቸልው ቤት ከተመለሰች ወዲህ ወዘገናዋ አየተመለሰ መጥቷል።

«የት ቢሆን ነው ትርፍዬ?» ስትል ሴቱን ደግሞ ጠየቀችት የትርፌን ሁለመና አየት ሰለል እያደረገች።

«ወላዊ ነኝ።»

«ወይ... ከዚያ እዚህ ድረስ አንዴት መጣሽ?»

«ታሪኩ ብዙ ነው እታለም። ደግሞም ያሳዝናል።»

«እንዴት ትርፌ?»

«ቤት ያሳዝናል።»

«ከመጣሽ ግን ምን ያህል ጊዜ ሆነሽ?»

«ወደ አስር ዓመት ሊሆን ነው።»

«ወይ...» አላችና ሴቱን አሁንም «ግን እንዴት መጣሽ?» ስትል ጠየቀችት።

«ትጥጥላለሁ።»

«ማለት?»

«የወላዊ ድርሻ ሲሰል ስምተሽ ታውቃለሽ?»

«አይደለም።»

«በድርቁ ዘመን እኔ ሀገርን ልጅ ነበርኩ። የተወለድኩትም ውሳኔ እሚል ቦታ ነው። ያኔ በድርቁ ጊዜ በአገሩ ላይ የሚገለጹ የጊጠጣም ጫፋ። የአገሩ ልጅ ሁሉ ተገትሎ ተሰደደ። አባቱ በድርቁ ምክንያት ቀደም ብሎ ሞተ ስለነበር እኔና እናትም ለገዢው ሲሰድድ አብረን ተሰደድን።»

«መጀመሪያው ደረጃ ወደሚገባል ከተማ ነው።»

«ታዲያ እዚያ የሚገለጽ የሚጠጣ አገኛችሁ?»

«አየሃ... እታለም! ምን ይገኛል ብለሽ? ጣጣው ልክ ነበር። አላችና ትርፌ እሁንም በትንቢት ባህር ውስጥ ገባች። ያን በልጅነት አዕምሮዋ የተቀረቦ የርሀባ የሰደቡት ወይም ሰባት ዓመት ሁኔታ ስለነበረች ሁሉን ነገር አታውቀውም እንደ ሁኔታው እጅግን አሳዩኝ ነበር።

እኔም፤ አንድ ሰው መጓዝናል፤ የወላዊ ስማይ። ከነፍሰ ሰጪ ደመናዎች ጋር ሳይታረት የተጣሳ ይመስል ቀልጭ ጥርት እንዲል ድፍን ሰነት ዓመታት አለፉ። በሰደቡና ወረራ ስለነደሁ እንኳ በደመና ውስጥ ብት ጥልቅ እያሉ የአየሁሽ ጨዋታ በሰደቡና ወረራው ስማይ ላይ ተገትለውበት። በተለይ በሰደቡ በሰደቡ አሥራ ጭንቀት ሰዓት መላው እየገደደች የወላዊ ምድር ታንደውና ታታጥለው ጀመር። ወንዞች ነጠፉ። ላር ትጠሉ ደረቀ። ዛሬች ወደ ጭራርነት ተተየ። በመጣ ገፋሳ ቢጎሳ እግራ ብቻ ሆነ።

የወላዊ ገበሬ የመጀመሪያውን የድርሻ ዓመት ቀደም የነበረውን ጥሪት ተጠቅሞ ሳይደናገጥ ተወጥቶት ነበር። የሁለተኛው ግን ወንዙን ሰበረው። ሰባተኛው ደግሞ ከሥራ ነቀለው። አንኳን ስራው ለሰንጋ ፈረሰ የአሁል ዓይነት ደመናዊ እንዳልነበረ ሁሉ እንኳን ያቀምሰው የሚቀምሰውም አጣ። በሰንጋ ፈረሰ ደጋልባ የነበረ የወላዊ መኳንንት፤ በሰናር በቅሉ ስትፈስ የነበረች የወላዊ ወይዘሮች ሁሉ አርጋባቸው ወለቱ። ግላሳቸው ተጠቀለለ። በቅሉና ፈረሶቻቸው የከውራና የአዕጥና ሲላይ ሆነ። አጥንቶቻቸው ሚዳ መላው ተረጨ። የረገመው ሳይታወቅ ወሎ ምዕንት ወረደበት። የረሀብ እሳት ያቃጥለው ጀመር። በጥንፈር ተመታ። በዚያን ጊዜ፤ በዚያን ዘመን፤ የወላዊ ሕዝብ ምርጫው አንድ ብቻ ነበር፤ ሰደቡ፤ አትጣጫው ደግሞ ወደ ደሴ ከተማ። ይህም ምክንያት ነበረው። የወቅቱ

[illegible]

ሐዋን በእስክ አሁኑ የትርፌ አተራረክና በዓይኗ እንባ ማቅረር ምክንያት
እንደታለፈው አሁንም እንባ እንባ ሲላት እንደነበረ ሁሉ እንደነበረ ከአሁን
ድንገተኛ ብላ ከአሁንም ላይ ተሰጥቶ ተነሳችና ወደ ትርፌ እየተራመደች
«ትይ ትርፌ!» አለችት። ነገር ግን በልመናዋ አልገፋችበትም።
ራሷ የእናት ነገር ጥናዋ ነውና በትርፌ እናት ላይ የደረሰው ሁሉ ልክ ወላጅ
እናት ላይ የደረሰ ያህል ተለምዷት የትርፌን እንገት እንት አድርጋ ይላ
ይላታል ይመር።

ትንሽ ቆይተው ተላቀቁ። ሐዋን በትርፌ አጠገብ ቁጭ ብላ ልቃወናችን
ምክረች። ትርፌ ግን እንባዋን እያፈለሰች ትረካዋን ቀጠለች።
«ከዚያ በኋላ አታለም!» ምን ሆነልሽ መሰለሽ! ረፋዱ ላይ እንደ መሰረ
መጣ። የእናቱን አስከሬን ጭነው ወሰዱት። እኔም ያለ እናት ቀረሁ። ከጥቂት
ቀናት በኋላ ከዚያ ገቢ አውጥተው ወሰዱኝ። እሄድኩበት ቦታ ብዙ ህጻናቶች
ነበሩ። ከእነሱ ተቀላቀልኩና እንደራ በወጥ መብላት ይመርኩ። አለችና ዓይኗን
አጭንዋለችም ትጠራርግ ይመር።

«ከዚያው አሳደጉሽ?» በትል ሐዋን ጠየቀችት።
«አንዳንድ ሰዎች ወደ ህጻናቱ እየመጡ ደስ ያላቸውን እየመረጡ ይወስዱ
በልጆቹ መሀል በትዝታዊ ቆይታ ወደኔ ጋ ስትደርስ ይቺን ልጅ ልውልዳት።
በማለት ህጻናት ጠባቂዎቹን ጠየቀችው። ፈቀዱለትና ወደ ቤቷ ወሰደችና። አሳ
ዘንድ ለአምስት ዓመታት ቆየሁ።»

«ከዚያ በኋላ?» በትል ሐዋን አሁንም ጠየቀችት። የትርፌ ታሪክና አካሄድ
አያሳዘናት ከአንገቷ ገደድ ብላ በሀዘን ስሜት ትመሰክታለች።
«ከዚያ በኋላ ደግሞ ተማሪዎች በጠበሙ። እየተገደለም በየመንገዱ
ተዘረው መዋል ይመር።» አለች ትርፌ የወቅቱን የተማሪዎች የተቃውሞ
ገጥሞችና የተፈፀሙባቸውን የጭነኔ ግድያ በራሷ እመለከትና ግንዛቤ መጠን
ስትገልፀው። «ከተማሪዎች ጋር አንዳንድ ሰው እየተጻለፈ ይገደል ስለነበር አንድ
ቀን የዚያች ታሳዳጊና የነበረችው ሴትዋ ባለቤትም ሞቶ ተገኘ። የዚያች ሴትዋ
አሁን እዚህ ዲላ ውስጥ ትኖር ኖሯል። ስለትሶ መጥታ ደሴ ሰበብተች። ከአሳዳጊዬ
ጋር ተመክክረው ኖሮ በትመሰሰ ተነሽ እንሂድ ብላ እዚህ ዲላ ይዛች መጣችና
የቤት ሰራተኛዋ አደረገችና።» አለች ትርፌ አሁንም እንባ እየተናነቃት።
«አይደለሽ ትርፌ!» አለችት ሐዋን የትርፌ ሁኔታና ታሪክ እያሳዘናት።
ትርፌ ትረካዋን ቀጠለች። «በዚህ ሁኔታ ጥቂት ዓመታት ከቆየሁ በኋላ
እኔም እደግሁ መሰለኝ። የሴትዋ ባል ባለፍኩ ባንደምኩ ቁጥር ይገነትለኝ ይመር።
አንድ ቀን ደግሞ ሲተናነቅን ባለቤቱ ደረሰችና አየችው። ከዚያም እኔን ለሰውጥታ
በአንድ ውቴል ቤት በእንደራ ጋጋሪነት አስቀጠረችና። ከጋሽ አስቻለውም ጋር
የተዋወኩት እዚያው ውቴል ውስጥ ስሰራ ነው። ጠባቂ ጥሩ ስለሆነ አወደው ነበር።
እሱም እኔን እንደ ገረድ ሳይቆጥረኝ በትትና ነበር የሚያነጋግረኝ። በዚያ ቤት ትንሽ
አንደሰራሁ አሁንም ከአሰራሪ ጋር ላልስማማ ቀረሁና ወጣሁ። ጋሽ አስቻለውን ስራ
እንዲያስገባኝ ጠየኩት። ሕሺ አፈልገልኩለሁ ብሎ ዋል አደር ካለ በኋላ ሕኔ ጋር

በትህትኩ አለች። ምን ገደብ? አልኩት። ቢቆይ በተነጋገርኩ ከሁለቱም ቀን ይሞር
በጋሽ አስቻለው ጋር መኖር ይመርኩ።»
ሐዋን ከገረፈች መጠጥ አደርጋ «ዲላ ውስጥ ምን ዘመድ የለሽ?»
በትል ጠየቀችት።
«ምንም እታለሙኝ! የኔ ዘመድ ጋሽ አስቻለው ጭ ነው! ምናልባት
ከጋንጻህ ወዲያ እንደ ትወራረሳለህ እንደሆነ አንጸብኤ አለች።»
ሐዋን ደግሞ የትርፌን እንገት እንት አድርጋ በመያዝ ገንጫ ላይ ላም
አደረገችና «ምንም እትጠራጠራ ትርፍህ! አሁን ከሆነልሁ።» አለች።
ትርፌ አሳዛኝ ታሪኳን ስትተርክ። ሐዋን በእንክር ቤታዋም፣
ሳምንት ሰዓቱ ሂደት ሂደት መደረገው፣ ትርፌ ደግሞ ከተፈጠረ ሀገር ወደ
ወጥቶ ወደ ቤት ሲያውቀው ደንገት ስሜታቸውን ተፋፋ። ሐዋን ወደ ቤት ሲመሄድ፣
መደረሰ ሁለቱም ሲያውቁ ደንገት ስሜታቸውን ተፋፋ። ሐዋን ወደ ቤት ሲመሄድ፣
ትርፌ የምሳ ገንጽት ስሜት ልትወጣ በትል ትርፌ አንገራችት።
ትርፌን ተሰናብታ ከቤት ልትወጣ በትል ትርፌ አንገራችት።
«አሁን እንደት እንደተገናኝቶህና እንደተዋወቃችሁ ተራሽን ታወራልኝልኝ እሺ»
አለችት ፈገግ ብላ በዓይኗ እየተከተለች።
«እስከ አሁን አስቶ አልነገረሽም?» አለች ሐዋንም ዞር ብላ ትርፌን
በፈገገታ እየት እየረገገች።
«ምንም እታለሙኝ! እኔ የማውቀው እየሆኑት ያለውን ነገር ጭ ነው።
አለችና «ግን አንድና ጋሽ አስቻለው መቼ ይሆን የምትታወቁት?» በትልም እንደ
ቀልድ ጠየቀችት።
በዚያች ቅፅበት አስቻለው በር ላይ ደርሶ ኖሯል። ትርፌ ለሐዋን
የቀረበችውንም ጥያቄ ሰምቷል። ሐዋን ከመናገራ በፊት ፈጠን ቀልጠፍ ብሎ
«በትርፌ ትርፌ! በጣም በቅርቡ። ግፉ ቢል ከሁለት ወይም ከሶስት ወራት በኋላ»
እያለ ወደ ቤት ገባ። ትርፌና ሐዋን ጭም ያለበት አጋጣሚ ስለነበር ሁለቱም
ድንገጥ ድንገጥ አሉ።
ሐዋን ወዲያው «እንደ አስቼ በአሁኑ ሰዓት እንዴት መጣህ?» አሰቸው
ፈ ብላ ፈገገ በማለት እየተመለከተችው።
«የአንቺን ቤቱ ውስጥ መኖር ቀልፍ ነገር» አለች እየቀለ። ጠጋ እና
«የአንቺን እንገቷን እትፍ አድርጎ ከገፈርቺን ላም አደረጋችው። በእኔ ጸሐያ ያለ
እንደ ቆመች እንገቷን እትፍ አድርጎ ከገፈርቺን ላም አደረጋችው።»
የቤት ጋሽታ ይህል።
አስቻለው በዚያ ሰዓት መምጣት ለበቁ ሐዋንን ከመሰረተ ትምህርት ስራ
ያደረገ በትል ነው። ሚቺ የስራ ባልደረገው እናት ኖረዋል። ለእርሷ ሀገር ቀጠር
መጥቶ ነው። ከዚያ በኋላ ላለው አጭር የስራ ሀገር ሀገር ላል ዲላ ሆኖታል ድረስ
ላለመሂድ ወስኖ ነው።
«ምንው ሐዋ በር ላይ ቆምሽ?» ሲል ጠየቀችት።

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

በጎረቤት ሃረርና ሁኔታ ጥቂት ለበለሰ። ከድንኳርና ከመካፈል ስብረትና ተገባል የጎረቤት ስምግሃናቸውን ስልጣን ሲያገቡት ጊዜና ቦታ ሁሉ ስሎቹ መገኘትን ያህል የማይረድን በሽታ የለም። መሰራ ስትረዳቸው በገባህ ተግባር ልብህ ይደምል። ሲሞክሩና የማይረድን በሽታ የለም ተግባር ስንጀትህ ይቆሳል። የመፈጸሙት የሚነካ ተግባር ሁሉ ሲቀየር በሰማህ ተግባር ስንጀትህ ጊዜ መንፈስህ ስየቀስፍ ጤና ታጣለ። ስለሆነም መንግሥት ይጸክሱላቸዋል። በዚህም ጊዜ መንፈስህ ስየቀስፍ ጤና ታጣለ። ስለሆነም ስሎቹ ያህን ሁሉ የዘመኑ ስሎንታ ስድርገህ መሰደድ። ሁል ጊዜ ስትጨነቅ፤ ሁል ጊዜ ስትብልሰል። የግንኙነት ፍላጎት ስሜትህ ሲይቀየር ነገር ግን ሁሉን ነገር ሁሉ ሲቀየር በጎረቤት ተከታትሎል።

በዚህ ሂደት ላይ ለሚገኙት ሰነዶች ስም ስለሚገኝ ሰነድ ለማረጋገጥ ማስቀመጥ ይገባል፡፡

«አንድ ያለ ዓይነት አመጣጥ ነው?» አለች ታራህ። ደንገጥ ብላ። ከሁሉ አንዱን በተጨማሪ የአስቸሰው ጋውን መልበስ ግራ አጋጣጠች። አስቸሰውና በሁሉ ፊትቸውን ከፍት አንጻላቸው ስላም አያሏት ወደ ሰላ አሰራ። አስቸሰውና በሁሉ ልክነት። አለች ታራህ። አሁንም ዓይኗን በሁለቱም ላይ አያንከራተት። ልክነቱ ተቋቋመ በሁሉ ላይ። አለች በልህ በተቆመ ስሜት። ታራህ። ቀድሞ አስቸሰው ምን ሆኖችኋል? ስትል በየቀኝቸው። በልህ የሆነችም ወረቀት ከርቀት አተከራቸዋል። «አይታዩኝም? ብዙም አትደንግግቱ። አለች በልህ። «ትንሽም በሆነ ገንፍኛለሁ» በመሆኑም ስሜት ገንፍኛለሁ። አለች በልህ በደረሰች ልገገ ብሎ አያያት። «አንድ አድርጋ?» «ያን ዓርፍሳሽ የተባለ ሽማግሌዋን ተጠቅማለች» «ማለት?» «አንቺ ይኸን ወረቀት አንብቢው» አለና በልህ ደብዳቤውን ለታራህ በረጋላት። ታራህ ያን ደብዳቤ ከበልህ እጅ ላይ በችኮላ ተተባላ ሁለቱም አላቸው። ቀንና ቀጥር። የራሱን ማህተም አንዲሁም የዓርፍሳሽ ወገን ፊርማና ተተር ያለበት ደብዳቤ ነው። ማንበብ ጀመረች።

«ለንድ አስቸሰው ፍላጎት»

ጸፋ

ጉዳዩ ፡- የእናት ሀገር ጥሪን ይመለከታል።

«አንድ ያለው ሁሉ በሰሜኑ የሀገራችን ክፍል ጥቂት ተገንጣይ ቡድኖችና ሌሎች ስሙኞች በመተባበር የሀገራችንን ሉዓላዊነት በመፈታተን ላይ ናቸው። የአካባቢ ተገንጣይ ቡድኖችና የውጭ ደጋፊዎችቸውን ተስምሮ በመሰበር ደግሞ ሀገራችንን ከውጭና ከውስጥ ጠላቶቻችን ጋር አንገት ለአንገት በመተናነት ላይ ይገኛል። በመሆኑም አጠቃቀሙን አናት ሀገራችን በአሁኑ ሰዓት የቁርጥ ቀን ልጅቷን አጠቃቀሞ ተሳትፎ የምትሸግት ወቅት ነው። «በዚህ መሠረት እርስዎም በጦር ግንባር ተሳልፎ በመዋደቅ ላይ ለሚገኝ ው ደግሞ አጠቃቀሙ ሀገራችንን በመቃወም የሀገራችንን አገልግሎት ይሰጡ ዘንድ አጠቃቀሙ ጥሪዋን የስተላለፈችልዎት በመሆኑ ወደ አስመራ በመሄድ ለሰድስት ወራት ያህል የሙያ አገልግሎት አገዳሰቡ ተመርጠዋል። ስለሆነም ስተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች እንደ እርስዎ ወደ ተጠቀሰው አካባቢ የሚገባላቸው ሰላላ ለትራንስፖርትና ለሌሎችም ዘግቶቻቸውን ያመች ዘንድ ይህ ደብዳቤ በደረሰዎት በአንድ ሰዓት ጊዜ ውስጥ ለዚህ አባባ በመድረስ ለጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ሪፖርት እንዲያደርጉ በጥባቅ አናስብላለን።

ዓርፍሳሽ ወገን

«አንድ ያለው ሁሉ በሰሜኑ የሀገራችን ክፍል ጥቂት ተገንጣይ ቡድኖችና ሌሎች ስሙኞች በመተባበር የሀገራችንን ሉዓላዊነት በመፈታተን ላይ ናቸው። የአካባቢ ተገንጣይ ቡድኖችና የውጭ ደጋፊዎችቸውን ተስምሮ በመሰበር ደግሞ ሀገራችንን ከውጭና ከውስጥ ጠላቶቻችን ጋር አንገት ለአንገት በመተናነት ላይ ይገኛል። በመሆኑም አጠቃቀሙን አናት ሀገራችን በአሁኑ ሰዓት የቁርጥ ቀን ልጅቷን አጠቃቀሞ ተሳትፎ የምትሸግት ወቅት ነው። «በዚህ መሠረት እርስዎም በጦር ግንባር ተሳልፎ በመዋደቅ ላይ ለሚገኝ ው ደግሞ አጠቃቀሙ ሀገራችንን በመቃወም የሀገራችንን አገልግሎት ይሰጡ ዘንድ አጠቃቀሙ ጥሪዋን የስተላለፈችልዎት በመሆኑ ወደ አስመራ በመሄድ ለሰድስት ወራት ያህል የሙያ አገልግሎት አገዳሰቡ ተመርጠዋል። ስለሆነም ስተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች እንደ እርስዎ ወደ ተጠቀሰው አካባቢ የሚገባላቸው ሰላላ ለትራንስፖርትና ለሌሎችም ዘግቶቻቸውን ያመች ዘንድ ይህ ደብዳቤ በደረሰዎት በአንድ ሰዓት ጊዜ ውስጥ ለዚህ አባባ በመድረስ ለጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ሪፖርት እንዲያደርጉ በጥባቅ አናስብላለን።

«አስቸሰው!» አለችው ሐዋን፤ የዘመቻ ጥሪ ደብዳቤ በደረሰው አምስተኛ ቀን ላይ በልህ ሳርብ ከጠየቀ ሦስት ሠዓት አካባቢ ከቤቱ በመገኘት። «ወይይ» አለች አስቸሰው አልጋው ላይ ጋለል ብሎ ተኝቶ ከጎሱ ቀጭ ያለችውን ሐዋንን ቀና ብሎ እየተመለከታት። «ሰላም» የምለማው ወሬ ምንድነው?» ስትል ዓይን ዓይኑን እያየች ጠየቀችው።

«ምን ለማለት?» «ጥሩ ያልሆነ ወሬ»። «ገሪፍ» አለች አስቸሰው ፈገገ ብሎ አያያት። «ሳታውቀው ቀርተህ ነው?» «በዚህ ደረጃ የሰለ የትኛውን ማለት ነው?» «በመሥሪያ ቤትህ በኩል ለሰድስት ወር ያህል ዘመቻ ሂደት ተባለው አምስት ግለትህን ሰማህ። አለችው በፍርሀት አስተያየት እያየችው። «አዎ፤ አልሂድም ብያለሁ። አሁንም አልሂድም»። «ገን ለምን?» «አንደማልሂድ የገንፍሽ ሰዎች ምክንያቱም ሳይገንፍሽ የቀሩ አልመለሰንም። አንቺም አትደብቁኝ። አለች የሐዋንን ግራ እጅ ይዞ እየደበበለት። «ሃረግረውኛል። ገን ሆኖ በጣም ፈራፊ» «ለምን ብለሽ?» «ግዳጅ ላለመቀበልህ ምክንያቷ እኔ የምሆን ስለመሰለኝ። አለችና ሐዋን «ግዳጅ ላይ ያቀረረ እንባዋን በሰበሰባችው ስኬርና ጥርገ አደረገች። «አይታዩኝም? አትፍሩ! ምንም አይመጣም»።

«ተው አስቼ! ምንም እይመጣም አትብል። ነርህ ሁሉ ይወላል። አስታ
ነር መሰላት እኔ ምክንያት መሆን የለብኝም። የአንተ ከተባለኝ የእኔ ይወላል። አስታ
አስታ አንባባን አሁንም በጉንጫ ላይ ታወርደው ይመር።
«አታልቅሽ የኔ ፍትህ። የኔ ሕይወት የሚበላሸው አንቺን ከአጣህ ወጥ
ነው። በመቼ ከሄድኩ ደግሞ አንቺን ላጣሽ አትላለሁ። ስለዚህ አልሄድም።»
«አንተ በመቼ ብትሂድ እኔ የት እሄድብኋለሁ?»
«አሁን እና ባርናባስ እየሰሩልሽ ያለውን መንገድ አጣሽውና ነው! ወይስ
አልገባሽ ይሆን?»
«አውቃለሁ። ገብቶኛል።»
«ታዲያ የኔ በመቼ መሄድ አንዴት አንቺን እያላጣኝም ብለሽ ትገምግማለሁ።
«ፈጽሞ አስቻለው ፈጽሞ አያለየኝም»
«አንዴት?»
«አንድም ላጣህ አልፈልግምና!»
«ወደሽ ሳይሆን ያስገድዱኛል»
«ፈጽሞ አይችሉም»
«አንድ ነገር አትርሽ ሐይ! ያለሽው በአሁንበት ቤት፤ የምትባይው
የምትጠጪው የአሳን፤ በዚያ ላይ ባርናባስን የሚያህል የፖለቲካ ስልጣን ያለው
ወዳጅ አለት። በዚህ ላይ ያቀረቡልሽ ወዳጅ በከተማው ውስጥ ሕሉ የተባለ ሀብታም
በድሉ አሸናፊ። የባርናባስ ስልጣንና የበድሉ ገንዘብ ከተባበሩ አንድ ቤት እኔና አንቺን
መለያየት ያቅታቸዋል?» አለ አስቻለው ከተጋለበት ቀና ብሎ ሔዋን። ፊትሰፊት
እያያት።
«ይህን ሁሉ ግን የታመነ ልብ ያሸንፈዋል።» አለችው ሔዋን የአስቻለውን
ደረት እየደባበለች።
«ፈጽሞ! በቤቱ ማመን ያስቸግረኛል።»
«ስንን አስቻለው!»
«ወይ የኔ ፍትህ!»
«እኔንም አንተንም ለአደጋ የሚያጋልጥ አጋጣሚ የሚፈጠረው አንተ
በመቼ አልሄድም ብለህ የተረህ እንደሆነ ነው።»
«አንዴት?»
«በመቼ ካልሄድክ ከሥራ ያስወጡሃል! ወይም ያስሩሃል። ምናልባት
ሊገድሉህ ወይም ሊያስገድሉህ ይችላሉ። እየህ አስቼ! ሥራ ከሌለህ ገንዘብ
አይኖርህም። ገንዘብ ከሌለህ ደግሞ ችግር ያበላጭህና ለችግርህ ምክንያት በሆኑ
ሰዎች ላይ እደጋ እድርሰህ በሌላ የከፋ ችግር ውስጥ ልትገባ ትችላለህ። ያኔ ልህህ
ሰጥኳኔ እንጂ ለፍትህ ቦታ አይኖረውም። ዘሮ ዘሮ ሰኔ አልሆንክም። ታሰረህ
ማየትም ለአዕምሮህ አይመቸውም። ብትሞትም ሀዘኔ መራርና የፅድሜ ልክ ነው።
ግን ይህ ሁሉ ይመገድ ዘንድ ግዳጅን ተቀብለህ መሄድ ስትችል ለምን ሁለታችንም
አንቸገራለን?» አለችው በትካሄ ውስጥ ሆና ዓይን ዓይኑን እያየች።
«ሐይ የኔ ችግር አልገባሽም።»
«ገብቶኛል። ግን እሱም በህን መላ አለው።»
«ምን ታየሽ?»
«ብቃ! እኔ ከአት-አበባ ቤት እወጣና አንተ በምትቆርጥልኝ ገንዘብ ከትርፍሮ
ጋር በአንተ ቤት ውስጥ እኖራለሁ። ግዴታን ፈጽመህ ስትመለስ እኔና አንተ

ራሳችን በምንደግለው ስርግ ተጋብተን አብረን መኖራችንን አንተላለን። ለእና
ሌላችን ፍትህ በጋላ ሁለቱም ትካሄ ውስጥ ገብ። ሁለቱም በግሉላቸው ያበሩ
ደረጃ። በየላባቸው ያለውን ነገር በማስታወስ።
እሷ አለውታችሁ እንጂ ሳይሆን ያቀረቡት ሀሳብ አስቻለው ራሱ
በተካሄደበት ጉዳይ ላይ የተተየሰ አትጣጫ ነበር። እርግጥ ነው የአስቻለው
የዘመቻውን ግዳጅ ያለመተባበል ውሳኔው እድገ ጠንካራ ነበር። ነገር ግን ታረህና
በልህ መርሶደን ጨምሮ ሀሳቡን አንዲቀይር ብዙ ታገለውታል። የዘድነት ወር ሂሳብ
አጥር መሆኑን፤ በመቻሉን ባለ መተባበሉ ከሥራ መሰረር ምናልባትም አስር፤
በዚያም ያለፈ ዘፋ ነገር ሊመጣ እንደሚችል እየጠቀሱ ሊያግዙት ሞክረዋል።
በዚያው በራሱ ቤት መርዕድና በልህ ጫት እየቃመ፤ ታረህ ራሷ እስከ ውድቀት
ሌላት ድረስ አብራቸው በመቆየት በዚህ ጉዳይ ላይ ከአስቻለው ጋር የተፋጩት ገና
ደብዳቤው በደረሰው ማግስት ጀምሮ ነበር። በአስቻለው ጋር የተፋጩት ገና
የለመተባበሉ ውይይት ውጤት ጉልህ ሥፍራ ተሰጥቶት የነበረው የአስቻለውና
የሔዋን ፍትህ ጉዳይ ነበር።
ለአስቻለው ለግዳጅ መመልመል የባርናባስ ሚና ወላኝ ሊሆን እንደሚችል
ሁሉም አምነውበታል። እሱ ደግሞ ከራሱ ፍላጎት በተጨማሪ ሸዋዩ የምትገልጹትን
አደራ ለመወጣት ተጥምር አስባና ተገፋፍቶ የፈጸመው ስለመሆኑ አይጠራብርም።
ሁለቱ ሰዎች የአስቻለውን አለመኖር ተጠቅመው ሊፈጽሙት ያቀዱት ነገር
በሁሉም አዕምሮ ውስጥ አለ። ሔዋንን ከበድሉ አሸናፊ ጋር ሊያለምዱ ነው። ይህ
ደግሞ በአስቻለውና በሔዋን ፍትህ ላይ ጥላውን ሊያጠላ ነው።
ይህን እድጋ ለመከላከል ይቻል ዘንድ መላ መልምላቸዋል። በአንድ ወይም
በሌላ መንገድ ሔዋንን ከሸዋዩና ከባርናባስ መዳፍ ውስጥ ፈልቅተው ማወጣት!
የሸዋዩ ለምናም ሔዋንን የችግሩ ፈቺ አንድ አካል ማድረግ። በዚህ ጉዳይ
አስቻለውን ጨምሮ ሁሉም ተስማምተዋል። ሔዋንን የማሳመን ጉዳይ ለታረሁ
አንገዳሰው ተሰጥቶ እሷም የተጣለባትን ሃላፊነት ለመወጣት አልዘነችም።
ለአስቻለው የዘመቻ ትዕዛዝ በደረሰው አራተኛ ቀን ላይ ነበር! ሔዋንን ከመሠረተ
ትምህርት ሥራዋ ስትመለስ ወደ ቤቷ ሳራ እንደትል የጠየቀች። ሔዋንም
ጥያቄውን ተቀብላ ከታረሁ ቤት ተገኘች።
«ሐይ ተቸግረናል» ነበር ያለችት ታረሁ ሔዋንን ሰፋ ላይ አስተምጣ
እሷ ከፊትሰፊቷ በመቀመጥ።
«ምን ሆኖታለች?»
«አስቻለው በመሥሪያ ቤቱ በኩል በመቼ ታገዝ ነገር ግን አልሄድም
በማለቱ እኔም በልሁና መርዕድም ተጨንቀናል።»
«በመቼ?»

«አዎ! ለእርሶት ወር ብቻ ለሚቆይ የመቶ ወደ ኤርትራ እንዲሄድ አስችላለሁ። አሉ ግን ሐዋንን በሽዋዬ ቤት ውስጥ ትቼ አልሄድም እሁ።»

«ኤርትራ ማለት የጦርነት አገር አይደለም?»

«አዎ! አሉ ግን የሚሄደው ሊዋጋ አይደለም! በጦርነት ለሚገዱ ቁጠሮች የበለጸግና አገልግሎት ሊሰጥ ነው።»

«ታዲያ አንድ ትይዛለህ?»

«ታዲያ ያለ አንቺ አይረታም?»

«ዎን አድርጌ አረታቀለሁ?»

«አስቼ የሚለው ወደዚህ ዘመን እንደሄድ ያደረጉኝ ሽዋዬና ባርናህህ ናቸው። ቃላትቸውም ሐዋንን ለበድሉ አሸናፊ ሊድሩ አስበው ነው። በበለጸግ ፍትረን ከማጣት አነሱ ላይ አደጋ አድርጌ አስር ቤት ብገባ ይሻለኛል እያለ ድርጉ አልባቸው።»

«ያን ያህል ታራሆዬ?»

«አዎ ሐዋ! ስሜቱ ተለዋውቀዋል።»

«ዎን አድርጌ ትይዛለህ ታዲያ?»

«አንቺ ከሽዋዬ ቤት ውጭና በአስቸላው ደምዝ ከትርፌ ጋር አስቸላው ቤት ነራ።»

«አይከብድም ታራሆዬ?»

«ለፍትር ሊባል ከዚህም በላይ መስዋዕትነት ይከፈላል። ይህን ከአደረግሽ የአስቸላው ሀይወት መባላቸው ነው። አንቺም ታዋቂዋለህ። አሉም ያጣሻል። ዘመኑ ካልሄደ ከሥራ ያባርሩታል። ያኔ ይቸገራል። ከተቸገረ ይበሳጫል። ከተበሳጫ አደጃ የሆነ የሀይወት ርምጃ ይወስዳል። አላማዎቹ ደግሞ ሽዋዬና ባርናህህ ናቸው። አስጨናቂው ነገር ይህ ነው። ይህ ደግሞ በአንቺ ቆራጥ ውላኔ ሰላማዊ መፍትሄ ያገኛል።»

«አኔ ቢላካልኝ አሉ ግን ዘመቻውን እሺ ብሎ ይቀበላል?»

«አያወላውልም።»

ይህ ነበር ከሃፊው የአስቸላውና የሐዋን ውይይት በስተጀርባ የነበረው ክንውን።

«አስጨንቆኝ ሐዋን!» አላት አስቸላው የሆዱን በሆዱ አድርጎ። ሐዋን ብታውቀው ፍሮ በሰለቱ አልጋ ላይ ተኝቶ ይጠባበቅ የነበረው አንኳ ይህንኑ ሀላብ ልታቀርብለት እንደምትመጣ ስለሚያውቅ ነበር።

«በጨንቀኝ ነዋ አስቼ!»

«ግን ከልብሽ አምነሽታል?»

«አሁን አሁን ሲገባኝ እንዲያውም የዘገየሁ እየመሰለኝ መጥቷል። ራሴ እየተጨነኩ እንተንም ላስጨንቅ መቆየት አልነበረብኝም። አንተ ጋር ሆኜ የሚመጣውን ትግር ሁሉ በአንተ ከላለ ልከላከለው ወስኛለሁ።»

አስቸላው ከተጋለለበት ብድን ብሎ ሐዋንን ሳግት። እሷም ሳመችው።

ግን ደግሞ ሁለቱም ሆዳቸው በባና ተላለ።

«ብድሩ ተናት የአስቸላው የገዛ ዝግጅት ጊዜ ሆነ። ከሁሉ በፊት የደመጠነው ወኪልና ለበልሁ ለጠ። ተጥሎም ሐዋንና ትርፌን አስተምጥላት የሚሄደው ቤት ከግለሰብ የተከፈለው በመሆኑ አሉ በሌላው ትግር እንዲደረግበባቸው ከላለቡት ጋር የታልም ሆነ የጽሁፍ ውል ግሰር ነበረበትና ጥሪቱን ይመራ።

የቤቱ ባለቤት አቶ ከደር አህመድ በተባለ ቤር ሰላት ውስጥ ይኖራሉ። የሚኖሩበት ቤት ከመጥበቢያ የተነሳ ከአንድ ፍራሽ የተረፈቸው የሰላን ቦታ ሌላ ፍራሽ አታዘረጋም። ዘመቻውን ፍራሾቹው ፊትሰራት ሁለት ወይም ሶስት የዱካ መቀመጫዎች ብቻ ተደርድረዋል። አስቸላውና ሐዋን በተወያዩ በለባቸው ቀን ከምሽቱ አሥራ አንድ ሠዓት አነሳሲ አስቸላውና በልሁ አሳፊው ሄዱ። ከአቶ ከደር ቤት ሲገቡ ከባለቤታቸው ጋር ፍራሽ ላይ ጎን ለጎን ቀጭ ብለው ላላት ሲቅሙ አገኛቸው።

«ዎን እግር ጣላችሁ ዛሬ ልጆች?» ሲሉ አቶ ከደር አስቸላውና በልሁን ጠየቋቸው። አቶ ከደር በጣም ጥቁር ከመሆናቸው የተነሳ ነጭ ጥርሳቸውን ገለጥ ሲያደርጉት የሰው ገዢነት መስሰው ይታያሉ። በዚያ ላይ ሰፊ የሚያህል የላይታ መሃጸራቸው ግማሽ ፊታቸውን ሽፍናት ሲታዩ ሁኔታቸው ያበረራራል። ለደሚያቸው ወደ ሰባ ዓመት የሚጠጋ ሊሆን ሰውነታቸውም መጨማሪያ ይምራል።

«ሰለ ቤት ጉዳይ ላንጋግርዎት ነበር።» አላቸው አስቸላው ከፊትሰራታቸው ባላቸ ዱካ ላይ ከበልሁ ጎን ተቀምጠው።

«ልትለት ነው?»

«አይ! አይደለም።»

«አንግድያም ከራይ ልትጨምር ማሰላሰን ልትነግረኝ ነው የመጣኸው?»

ሲሉ አቶ ከደር ተለዱ። ጎንበስ ብለው ፈገገ በማለት ላላት ይጥጥሩባቸው።

«በሆነክ ምን ትግር አለው?» አለ አስቸላው በፈገገታ እየተመለከታቸው።

«ጎሽ የኔ ምሁር፣ አፍክን በጸባ»

በዚህ ጊዜ ባለቤታቸው ወይዘሮ ሰሜራ አለ ጭምር በሁሉ ውስጥ ያለት በመሉ ሰቁ።

«አላንድ ስድስት ወር ያህል ወደ ሌላ አገር በጊዜያዊነት ልሂድ ስለሆነ ቤቱ ውስጥ አስተምጫቸው ስለምሂደው ለወቅት ጉዳይ እንደነገረክ ብዬ ነው የመጣሁት።» አላቸው አስቸላው ወደ ቀም ነገሩ በመመለስ።

«የት ልትሄድ ነው?»

«ወደ ኤርትራ ነው! በመቻላ።»

«አከምንቱን ትተህ ወታደር ሆነክ አንደጋ?» አሉ አቶ ከደር በዚያ መነሳሪያቸው ውስጥ ቀና ብለው አያቸው። አስቸላው የአስተሳሰባቸው አትጣጫ እንደ መግረም ብሎት በልሁን እያየ ፈገገ ካለ በኋላ።

«አይ ለሌላ ሥራ ነው።» አላቸው።

«ወደዚያ የሚሄደው ለጦርነት ስለሆነ ብዬ ነዋ!» አሉት በኋላ «ታዲያ ማንን ልታስተምጥበት ፈለገህ?» ሲሉ ጠየቁት።

131

«አሉ! ሂሳብ አስደላች ዜና ለዲላና አካባቢዋ ነዋሪዎች በመሰብሰብ ታዋቂው ገንዘብ የፖሊስ አርኪባትራ የመብቃት ቡድን የተለያዩ አገናኝና አስደላች ጥላቻዎችን ይዞ እነሆ በመካከለኛው ተገኝቷል። ቦታ በዲላ የሰጠበት መሰብሰቢያ ያለል አንድ የመብቃት ቡድን አስተዋዋቂ በፖሊስ መርሲዲስ መኪና በስተማንዋ ዋና መንገዶች ላይ እየተዘዋወረ። አስተዋዋቂው ተናግሮ ሲያስቃ ድር የማይገባ መብቃት በድምጽ ማጉያ ይሰቃል።

የስተማንዋ ነዋሪ ለማስታወቂያው የተለያዩ ምላሽ ይሰጣል። አንዳንድ በግመት ከአንድ ወይም ከሁለት ላልበለጠ ጊዜ የማይገኝ ዕድል በመሆኑ አንድ መልካም አጋጣሚ እየቆጠረው ሕገ ብራቮ፤ ይላል። ሌላው ደግሞ የመግቢያ ዋጋው ለአስተዋዋቂው የማይተመስ እየሆነበት ለምሳሌ ባገኘው እንኳን ለአንተ አስር ዓር ላወጣ፤ ሲል የአካባቢው ዘፈን በራዲዮም ሰልጥቶታል። የሚልም ነበር።

ዕለቱ የሥራ ቀን ነበርና የመንግስት ሰራተኞች ማስታወቂያውን የሰመት ከሥራ ሲወጡ ነው። በልሁ ከአንድ የሥራ ባልደረባው ጋር ወደ ዋናው የስተማን መንገድ ሲያመራ መኪናው የመንገድ ዳር ይዞ በመቆም ቲክት ሲሸጥ አዩት።

«ለአንዲህ ዓይነት ነገር ባለቤቱ በጣም ትንቅላች፤ አንድ ምንም ብዬ ይገኛል። ለሰላም አላለኝ።» አለ የበልሁ የሥራ ባልደረባ።

«እነዚህ ማንን ይገዢ ልግሽ?» አለ በልሁ ፊገግ ብሎ የሥራ ባልደረባውን እየተመለከተ።

«አንድ ፈረደብህ ብቻህን ተጎለታ።» አለው ሰውዬው ሳት እያለ።

ግን ሁለቱም ቲክት ወደሚሸጥበት ቦታና መኪና አመሩ። የበልሁ የሥራ ባልደረባ ሃያ ብር አውጥቶ ሁለት ቲክት ሲገዛ በልሁም «ለኔም ሁለት!» ሲል የሰማው የሥራ ባልደረባው በልሁን ሳት ብሎ አየት እያደረገው።

«ማንምሽህን ልታግባ!» ሲል በነገር ወረድ አደረገው።

«ማን ያውቃል! ትንታና ፍቅር ድንገት አይደል፤ ምናልባት አንዲን በያጋጥመኝከ!» አለ በልሁም ፊገግ አያለ።

በልሁ እንዲህ እንዲያ እያለ ከሰውየው ጋር ይተልድ እንጂ በሆዱ ግን ሒዋንና ትርፌን የዕለቱ የመብቃት ታዳሚዎች አድርጎ ሊያዝናናቸው እያለበ ነበር። ሒዋንና ትርፌን በመብቃት የማዝናናት ሀሳብ ለአንሱ ካለው ፍቅርና ከቸርነቱ ብቻ የፈለቀ አልነበረም። በሆዱ ሌላም ብዙ ብዙ የሀሳብ ዓገዝ አለ።

እነሆ ልንም አልባው ጊዜ የራሱን ኡደት ተከትሎ ሄደል፤ ተምዘገዝባል። አስቻለው ወደ አስመራ ከሂደበት ካለፈው ሰኔ ወር ተጥሎ የነበሩት ሐምሌና ነሐሴ ሽው እልም ብለዋል። ተጣዩቹ መስከረምና ጥቅምትም በፍጥነት ጥቅልል ብለዋል። ሀዳርና ታህሳስም እንዲሁ ላይመሰሉ ተሸኝተው ወርሃ ጥር ከች ብሎ ራሱም ተጋምዷል። የፖሊስ አርኪባትራ የመብቃት ቡድን ወደ ዲላ ብቅ ያለው በዚሁ ወር ሦስተኛ ሳምንት ላይ ነው።

ይህ ሁሉ ጊዜ ሲያልፍ አስቻለውን የበላ ድብ ለአንድም ሙሉ አያውቅም፤ በደመገብ በደመገብ፤ በጠበቅ በጠበቅ ትንቅሽ አልል ብሎ ድራሽን አጥፍቷል። ለስድስት ወር ተብሎ የሂደው አስቻለው እንኳን መመለስ ድምፁ እንኳ ሳይሰማ ድፍን ሰባት ወራት አልፈዋል። ይህ ሁኔታ በዲላ የፍቅር ቤተሰቦቹ ላይ ስጋትና ጭንቀት ፈጥሮ የተረማምሳቸው ይሟል፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ ሒዋንን።

አስቻለው ወደ አስመራ ሲሄድ ለዲላ የፍቅር ቤተሰቦቹ የገባው ቃል ነበር፤ ቶሎ ቶሎ ደብዳቤ ሲሰፍን፤ ሁኔታዎች በፈተዱለት መጠን ለልክም ሲደውሉ፤ ለነገሩ እንዲት ደብዳቤ ሲሰፍን፤ ሁሉንም ብትሆን ገና አስመራ በገባ ሦስተኛ ቀን ላይ ድንገት ወደ አዲስ አበባ የሚመለስ ሰው አግኝቶ ጥር ደህና መድረሱን የገለጸበት እንጂ ገርዘር የጥናቶች ሀሳብና የተሟላ አድራሻውን የያዘች አልነበረችም። በዚያቸ ደብዳቤ ላይ የገለጸው ነገር ቢኖር ወደፊት ቋሚ አድራሻውን ሲያውቅ ሌላ ደብዳቤ እንደሚሰፍን ምናልባት ከአዲስ አበባ ወደ አስመራ በአደርገጥን በፊራ ላይ በነበረበት ወቅት ከሒዋን በመለየቱ ምክንያት ሆዱ ባብቶ በፍቅሩት ስሜት ውስጥ ሆኖ የደጠራቸው አንደሆነ የሚገመቱ ጥቂት የግጥም ስንቶችን ቆፍ ነበር። ያቺ ደብዳቤ ዲላ የደረሰችውም ስትጣጣል ሰንብታ ከተጻፈች ከአንድ ወር በኋላ ነበር። በቃ ሌላ የለም።

ሒዋን በልሁ ከአንድ ድምጽ ላይ ደርሳለች፤ ሐስቻለው ደህና ባይሆን ነው። ከሚል። የአስቻለውን ደህና አለመሆን ባለበት ቁጥር ሁለት ነገሮች በሁለት ቦታ እየፈሰሱ በሀሳብ ይወስዷታል። በአንድ በኩል የአስቻለው ደህና አለመሆን ፍቅሯን ሲያሳጣት ነው፤ የዕድሜ ልክ የመንፈስ ስብራት። በሌላ በኩል ስለ እሳ ብልሃት። ሸዋዬ ለቤተሰቦቿ የጻፈችበትን ደብዳቤ ታስታውላለች። ያ ደግሞ የቤተሰቦቿን በተለይም የእናቷን ሆኖ እንዳስከረባት ትገምታለች። ይህን ሁኔታ ማስተየር ያስችላል ብላ የምትገምተው የአስቻለውን መልካም ሰውነት ነበር። እናትና አባቷ አንድ ቀን አስቻለውን ሲያውቅትና መልካም ሰውነትን ሲረዱት ምርጫዊ ትክክል እንደሆነ በመረዳት የሽኪ ሆዳቸው ይሸርልኛል ብላ ትጻግ ነበር።

አስቻለው ደህና ካልሆነና ምናልባትም ያልተመለሰ እንደሆነ ግን ከሁለት ዓመታት በፊት ሆኖ ለትሆን ነው። ጭንቅና ፍርሀቷም ከዚሁ ስጋት ይመነጫል።

ታሪኩ። በልሁና መርዕድ የሒዋንን ጭንቀት በብዙ መንገድ ይጋራታል። የአስቻለው ደብዳቤ አለመጻፍ፤ ስልክ አለመደወልና የመምጫው ጊዜም በአንድ ወር ማለቱ እነሱንም በከፍተኛ ጥርጣሬ ውስጥ አስገብቷቸዋል። ይሁንና አንዳንድ የዘመኑን አውነታዎች በራሳቸው መንገድ እየተረጎሙ ራሳቸውንም ሆነ ሒዋንን ከማዕናናት አልበዘኑም። ወትሮም እንደሚያደርጉት ሁሉ ሚት በመታም ለበባ ተደም ሲል በልሁ፤ አሁን ደግሞ ሒዋንና ትርፌ በሚኖሩበት ቤት እየተሰበሰቡ መዋልና ማምሽታቸውን ተጥለዋል። በዚያው ሂደት በበርካታ ጉዳዮች ላይ ደግሞ ይገጋገራሉ። የአስቻለውን ደብዳቤ አለመጻፍ ጉዳይ ያነሱና ከወቅቱ ሁኔታ ጋር ለማዝናናት ይሞክራሉ። በዚያን ወቅት መንግስት በፖስታ ቅብብሎቿ ላይ ከፍተኛ ቁጥጥር ያደርግ ነበር። ተቃዋሚዎች ከደጋፊዎቻቸው ጋር ምስጢር ይለዋወጣሉ በሚል ስጋት በተለይ የተጠርጣሪ ሰዎችን ፖስታ እየተደደ መንገድ ላይ ያስተር እንደነበር በሰፊው ይታወቃል። በተለይ ከኢርትራ ወደ ሌሎች

«መስገናለሁ» አለና ተልፎ ዘለቤ ጣል አድርጎ ተጣይ የመጣ
ኃይላቸንና ዘላቸን አስተዋወቀ። ምስጋናውን ተቀብሎ ወደ ደርባ ከገሰል ገባ። ያ
የ አስተዋወቁ አንደኛ ብት አለ። ድምጽ ማጉያውን ይዞ ሕይወቱን ያገለል እያ
ያገለል! አለ።
ተጨማሪ።
ሕይወቱ አንደኛ።
አሁንም ተጨማሪ።
የመዘታ ድንብ ገና ያልተነካ መሆኑን አበሰረና አሁንም ሦስት መዘታዎች
አንድሚተርቡ አስተዋወቁ ተመሰሰ። ወዲያው አንድ ጠየመ፤ ስልክነ ያለ ድምጽ
ብት አለና የድምጽ ማጉያውን ከተሰተለበት ቋሚ ብረት ላይ አነሳ። መሰላዊን
አስተድመው መሳሪያቸውን መሳሪያውን ይምረጥሉ። ድምጻቸው ማዘም ይመረጥ።
«አስተውሽኝ አስተውሽኝ
አስተውሽኝ አስተውሽኝ
ያለ አንቺ ማን አለኝ?»

ብሎ ጥና የዘረኑን አዝማች ግጥሞች ሲጀምር ሔዋንን አንዳች የትዝታ
ማዕበል ልቧን አናውጠው። ከቀጥተኛ ውጭ በሆነ ስሜት «ትርፍዬ» ብላ ከቀኛ
ላይ ወድቅ አለች። በዚያው ድፍት አንዳለች ሆኗ አስከሚያወጣ። መገን
አስከሚርገፈገፍ ድረስ ስትሰት ብላ ታለትስ ይመር።
«ምነው አታለም?» ምነው? አለች ትርፌ ለራሷም ድንግጥ በማለት።
ከቀኛም ላይ ልታነሳት ሞክረች። ሔዋን ገን በጽ አላለችም። ይልቁንም በትርፌ
ቀን ላይ መሸገጫ የምትፈልግ ይመስል የባለ ትግበታቸው ይመር።
የሔዋን ድንገተኛ የትዝታ ማዕበል የተነሳው አስቻለው ጽርላት ክብረ
ደብዳቤ ነው። ከሰባት ወራት በፊት የጻፉት ብቸኛ ደብዳቤ ከሔዋን አዕምር ሊወጣ
የማይችል መልሰነት ይዛ ነበር። ደሀና መድረሱንና ወደፊት ቋሚ አድራሻውን
ሲያውቅ ሁሉንም ነገር አጠቃልሎ እንደሚገልጽላት ከጠቀመ በኋላ በስተ መጨረሻ
ላይ የትዝታ ግጥሞችን ጣል አድርገዋት ነበር።

«መቼ አሰብኩት ነበር መሄድ ከሲያም?
ከአንቺ ላይን መራቁን መለየቱን ደግሞ?
ወይ ልድሊ ጠሞ ወይ ሰዎች ጨካኝነት?
አጠጠኝ ከመንገድ ዕትደን አምክነው?
ማስተዋልን ላው ይብላኝ ለእነሱ አንጂ?
ለእስ አንቺ አለኝ የልቤ ወዳጅ?
አንቺ የዘለለሚ የኔ ፍትር መውደድ?
ምንጊዜም አትርሽኝ አስታውሽኝ የኔ ሆድ?»
ሔዋን ያቺን ደብዳቤ የፊት መስታወቷ አድርጋት ጠዋት ማታ ስታያት
ቆይታለች። አስቻለው በዚያች ደብዳቤ ላይ ስጋና ደሙ ያለ እስኪመስላት ድረስ
አምልካታለች። እያባባቻትም ታስለትላት ነበር። ዛሬ ታዲያ ድምጻቸው በመረዋ

ድምጽ! በሚያሳዝን ዜማ አስታውሽኝ አስታውሽኝ! ስል በመስማት አስቻለው
ትዝታ ባላት ነው የማልቀሳ ምክንያት።
«ወደ ቤታችን እንሄድ!» አለች ትርፌ ግራ ሲገባት።
«አይ ተነሱ» አለችና ሔዋን አንጻሞን አየጠረገች ፈጥና ቀና አለች።
ዝግጅቱን አጽርጠው መውጣት ይፈቀድ አይፈቀድ የሚያውቁት ነገር
አልነበረም። ግን ጨነቀው ተነሱ። ከሁሉን አሁን ቁጭ በላ! አትነሱ! የሚል ድምጽ
የሚለው አየመለሰቸው በመጨነቅ ርምጃቸውን ተጠሰ። በአግራቢ የቀኝ ግድግዳ
የሚባለው መተላለፊያ መንገድ ላይ ተከታትለው ወደ መውጫው በር አቀኑ። ብዙ
በትራመዱ ቁጥር ከልካይ አንደሌለ አየዋቸው ሂደና በመጠነ ሆኖ ዘገኙ አለ።
ከአግራቢው መጠኑ ተልቶ ወደ ቤታቸው የሚመለከዱት መንገድ ተያያዙት።
ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ተኩል አካባቢ ሆኗል። በርካታ ሀዘብ ወደ አዳራሹ
ባለ ገዝ የከተማዋ መንገዶች ቁር ብለዋል። ግራና ቀኝ መንገድ ጸር ባሉ በፋይ ቢቶች
የቱጥ ጨካኝነትና የሰካራምቶ ሳይታይ ጎልቶ በሚለማበት ሁኔታ የሁለቱ ብቻ
መንገድ ላይ መታየት እጅግ ያስፈራ ነበር። ሁለቱ ጆሮ ለጆሮ ገጥመው ግራና ቀኝ
ገልጾት እያሉ ሲራመዱ ከቆዩ በኋላ ገብረትነቱ የዳላ ማዘጋጃ ቤት ከሆነው የሀዘብ
መድሀኒት ቤት ከሳባቢ ለደርሱ ከጎላቸው አንዱት ተቀታ መኪና መጣችና እነሱን
አልፋ እንደ መሄድ ካለች በኋላ አንደኛው ወደ ጋላጥ ትክክረከር ይመር። ወደ እነሱ።
እነሱ ደግሞ በተኝ በኩል ታጥፈው ዜር ሁለት ቀበሌ ውስጥ ግራን ፓርክ ተብሎ
ከሚጠራው መዝናኛ ቦታች ወደሚገኘው ቤታቸው ሊያመሩ ሲሉ ሾፊራ ከመኪናዋ
ላይ ወርዶ ወደ እነሱ ሲራመድ አይት። ደንገጥ ደንገጥ ብለው አያዩት ለሉ
ከላጠጥቸው ደረሰ።
«ምነው በምሽት ብቻትሁን?» አላቸው ለሰላምታ እጅን በተለይ ወደ ሔዋን
አየዘረጋ።
ሔዋን የሰውየውን ማንነት ወዲያው አውቀችው። በድሉ አሸናፊ ነው።
እጇን መዘርጋት ትታ ወደ ትርፌ ደገፍ አለች። ዓይኖቿ ግን በድሉ ላይ ስከት
አሉ።
በድሉ አጭር ወፍራም ነው። ከአንገቱ ማጠር የተነሳ ቁንቅላቱ ትክክል
ላይ ቁጭ ያለ ይመስላል። መልኩ ጠቁር ያለ ጠይም ነው። አራት የፊት ጥርሶቹ
ወጣ ብለው ገጠጥ ያሉና ዓይኖቹ ትናንሽና ድፍርስርስ ያሉ ናቸው። በዕለቱ ጥቁር
ቀዳ ጸክራት በንጭ ተሸርትና ነጣ ያለ ሱሪ ለብሷል።
«የአግዚአብሔር ሰላምታም ልንፈግ አንዴ?» አላት በድሉ የበረጋውን እጇን
ወደ ከንጃ አዙሮ ያዝ እያደረጋት።
«ልቀቀኝ!» አለችው ሔዋን በጨለማው ውስጥ ፈቷን ጭምድ አድርጋ
አያየችው።
«የማንጋግርሽ ጉዳይ አለኝ?» አላት ከንጃን ጠቅሶ አድርጎ በመየዝ።
«ሰለምን ጉዳይ?»
«ቅድም አዳራሽ ውስጥ ያለቀሰኸው እኔ ሰጠላኝናከሽ ከሆነ ይቅርታ
ለጠይቅ እፈልጋለሁ»
«አይ! በእሱ አይደለም»
«ታዲያ ምን ሆነኝ ነው?»
«ዝምብዬ»

«የምሳሌውን ለትላ የለም፤ የሆነውም ነገር ካለ ንገረኝ፤ ምናልባት ልረጃውን እትሳለሁ»

«አይ አይ፤ ምንም ዕርጅት አልፈልግም፤ ልቀቶኝና አንጊድ፤ መቼትብናል።»

አለችው ሐዋን ከሁሉም ክንፍን ለማበላቀቅ አየታገለች።

«በመቼትና አደርሳችኋለሁ»

«አረቢደልገንም፤ ቤታችን ትርብ ነው»

«ትርብ ከሆነ ታረፈኝ ምን አስቸኳለሽ?»

«ሐዋንን ንጅድ አላት። ክንፍን ደግሞ ጥባቅ አድርጎ ነው የያዘች። እሁንም አየታገለች። ልቀቶኝ አለበለደኝ አውሀሳሁ» አለችው።

«አውሀሳሁ?» ሲል በድሉ የሐዋንን ቃል ደገመው።

«አዎ፤ እንዲልሙኝ ከፈለክ ልቀቶኝ»

«አንድም አውሀሳሁ» አለች ትርፈው። እስከ አሁን ድረስ ከአሁን አሁን የሚለታት መስላት ዝም ብትልም አሁን ግን የበድሉ ለያዝ አለምር አላት።

«አሃ፤ አንድ ከዚህ ቀደመ ልታስደበድህኝ ነዋ» አላት በድሉ በተለይ ሐዋንን አየች ከያረገ።

«መቼ አስደብድቤህ አውቃለሁ?»

«ሐዋን በድሉ ምን አያለ እንደሆነ ሊገባት አልቻለም። በአርግጥም ጫሂ ጨሂ የሚል ስሜት መጣባት። ነገር ግን በዚያ ጭር ባለ ቦታና ሰዓት ማን ሊደርስላት እንደሚችል አታውቅም።»

«በአናትህ ልቀቶኝ» አለች አገናኝ እንዲለታት ለመለማመጥ።

«በዚህ ለሚባለው ሰውዬ ስለኔ ምን ብለሽ ነግረሽው ነው ሊደበድበኝ የተነሳው?»

«አሉ ሰው አይደበድበኝም»

«የተሞከረበኝን እኔ አኔ ነኝ»

«ምን አደረክ ብሎ ይደበድብሃል?» በማለት ትኩር ብላ ስትመለከተው በድሉ የታችኛውን ክንፍናን ነክሶ መሬት መሬት እያየ ያስብ ይመር።

«የአታውሳል፤ በድሉ ሐዋንን በሽዋዬ ቤት ውስጥ አጃን ጎትቶ ፍሬሽ ላይ ሊያስቀምጣት በጥብረቡት ሳምንት ውስጥ ነበር። ከአንድ ቡና ቤት ውስጥ ብቻውን ቁጭ ብሎ በሚጠጣበት ወቅት በልሁ በዚያ ቡና ቤት ውስጥ ገባ ሲል ሁለቱ ይተያያሉ። በልሁ ጠጋ ብሎ ሰላም ካለው በጋላ አጠገቡ ቁጭ ይላል። ወዲያው ያናግራል።»

«ይትርታ የኔ ወንድም፤ መቼም በዓይኔ እንተዋወቃለን»

«አዎ።» ይለዋል በድሉ ፊዘገባ ብሎ ከነበረበት ስሜት ነቃ አያለ።

«ላነጋግርህ የምፈልገው አንድ ጉዳይ ነበር»

«ምን ዓይነት ጉዳይ?»

«ሸዋዬ የምትባል መምህርት ታውቃለህ?» ሲል ይጠይቀዋል።

«አዎ»

«አልፎ አልፎም ቢሆን ወደ አሳ ቤት የምትሄድ መሰለኝ»

«ምን?»

«ሐዋን ከምትባል አህቷ ጋር የተለየ ጉዳይ አለሁ? ወይ ደሞ ሊኖርህ የምትፈልገው ነገር ይኖር ይሆን?»

«ሐዋንም የኔ ወንድም» ካለ በጋላ በድሉ በደረቱ ራሽ ብሎ በልሁን እያየ

«አርግጥም ነኝ ፖሊስ አይደለሁም»

«ትክክል። ፖሊስ አይደለሁም። ለነገርህ የምፈልገው ግን ያቺ ልጅ ልልህ ፈልጎ ነው። ስለዚህ ላትጠቅምህ ነገር አንተም ባትሉ አላንም ባታቸግሩት

«ደህንንም ለመግለፅ ራሷ ልጅቷ ትብቃለች። የአንተ ባልቃ መገባት ያስፈልግ አልመለሰም» ይላል በድሉ ራሽ ከሰተር አድርጎ።

«ባልቃ መገባት አይደለም በድሉ፤ ባልቃ ዝቅን ማስጠገንት ፈልጎ ነው። ለታውቅ ላደረሰው ነገር ይትርታ ይደረግልሁል። ከራሽን ወዲያ ብትጥክር ግን ሰው አየታገለች። መሆኑን አውቃህ ብትስብሱት ቁጭ ነው»

«ብትስብሱት?» በማለት በድሉ ታሉን ይደጋግማል።

«መረጃህ» ብሎ በልሁ ትቶት ይመጣል።

ይህ ባቶ አልነበረም በወቅቱ በድሉን ትገባ ያለው ነገር። አንድ ዕትዳም አንደኛውን አስታውሰ። ሐዋን ግን ጠቅልላ ከሰቷ በመጣት ዕለት ሸዋዬ የሰበሰቡት ዱብ ዕዳ ሆኖባት የምታደርገውን አጥታ ተሻብራ ነበር። ሐዋን ከታረሙ ቤት የገባች መስላት ዓይኗን በጨው አጥፋ ከታረሙ ቤት በመግባት ታረሙን ራሷን ጠይቃት ነበር። ታረሙ የሰጠችት መልስ ደግሞ ሐዋን እኔ ቤት ልትኖር አትችልም። የራሷን መኖሪያ አግኝታለች። ከራሽን አታችኖትምና ባትሰራ ጥሩ ነው። የሚል ነበር። የታረሙ መልስ እና የሐዋን ድሬሽ መጥፋት የሰጠው ሊያሳብዳት አድራ በማግስቱ ደሞ ሐዋን መሠረተ ትምህርት ወደምታስተምርበት ጣቢያ ሄዳ አግኝታት «የት ነው የኔሽው አገሬ?» ስትል ነበር

«ዓይኗን አናጥጣ ጥርሷን አግጥጣ የጠየቀችት።

«ከዚህ ዲላ ውስጥ ነኝ»

«በወደ ቤትሽ ትመለሻለሽ ወይስ አትመለሻም?»

«ፈጽሞ አልመለስም»

እስደጋጋጭ አቋም ነበር ለሸዋዬ። ለአንድ ሳምንት ያህል ስትበክክን ቆይታ መጨረሻ ላይ በተለይ ከባርናባስና ከበድሉ ጋር በመሆን የቀበሉ ተስፋ ምክከር አድርገው ስምምነት ላይ የደረሱበትም ዕቅድ ነበር። ሸዋዬ ያለ አስታራቂ ሐዋንን ለምናም ቢሆን ልትታረቃት፤ ሕጻናትን ጠርታናሽኝና ከባሪ መንግስት ደርሰን አንመጣ ብላ ልታታልላት፤ ሐዋን ብራዩብን፤ ያለቻት እንደሆነ ብሔንድ ቀን አድርሶ የሚመልሰን ሰው አሉ ልትላት፤ እሼ ካለች በድሉ አለታ ወንዶ ድረስ ይሄቸው ሊሄድና እዚያው አለታ ወንዶ ከተማ ውስጥ መኪናዬ ተበላሽት ብሎ እየነገረኒረ ሊያስመሸቸው፤ ከዚያም ማረፊያ ሆኑል ይዘው ሊያድሩና በድሉ ሐዋንን ሊያሳብዱ። ከዚያም እዚያው አለታ ወንዶ ለሳባቱው ሐዋንን ሊያሳብዱና ሊያለማምዱ አስበው ነበር።

በአርግጥም ሸዋዬ ሐዋንን ለማቃለል ጠቁ ጥራ ነበር። ሐዋን ግን ፍንክቸ አለባችሁ። የአናቷ ጥራ ትንሽ አሳስቧት በማማከር ዓይነት ሸዋዬ ያለቻትን ሁሉ ለታረሙ። ለበልሁና ለመርዕድም ነግራቸው ነበር። በተለይ በልሁ ብሔንድ ቀን አድርሶ የሚመልሰን ሰው አሉ የሚለው ነገር ገብቶት በጣም ይናደዳል። አንድ ቀን

የሰሜን ኢትዮጵያ የአርሰ በርሰ ጦርነት ደምቦ እየበረዘተ ሂደት ተፋጣኝ ወገኖች ዜናቸው ሁሉ የሞት ሆነ። ለመደራቷ ኢትዮጵያ ገዢነት መውደደቷም በገደለት ሰው ቁጥር እንዲሆን የተወሰነ ይመስል፤ የአንዱ ወገን ራዲዮ ጠየቅ ሳንደህ ሺ ገደልኩ ካለ ሌላው ወገን ማታ ላይ ሁለት ሺ ገደልኩ ይላል። በየቀኑ እንዲሁ ይታላል። የሚገለፀው የሚች ቁጥሩ ከዕለት ጠደ ዕለት እየበዛ ሂደት መገንባት ብሁለት ገንዘር ሰርጉ ገዢን ደመሰስኩ ሲል አማሚያን ደግሞ ሂደት በታዎችን ከፋሽስት የቁቶና አገዛዝ ነፃ አወጣጥ ይላል። በየቀኑ ተመሳሳይ ወራት ሀገሪቱ ምድሯ ብቻ ሳይሆን አየሯም በደም ተሰወሰ። በመገደል ወድድር በመገደል ዜና፤ በመጨረሻ አዘነ።

የሀገራቸውን እውነተኛ ዜና መዋዕል በራሳቸው ሀገር የዜና እውታርን ለመስጣት ያልታደሱ ኢትዮጵያውያን ሁለቱንም ወገኖች እያምኑም፤ የውጭ ራዲዮዎችን መጥርጥር ገድ ብሏቸዋል። እነዚያም ቢሆኑ እንዳንዴ መገንባት እንዲህ ይላል፤ አማሚያን ደግሞ እንዲያ... ሀገር ግን በገሰልተች ወገን አልተረጋገጠች ይሉና የሰሜን ልብ ያንጠለግላል።

አንድ ሀገር ብቻ ግልጽ ነው፤ በሰሜንዊ የሰሜን ክፍል በየቀኑ ጦርነት አለ። በየቀኑ መድፍና መትረየስ ይተካላል። በየቀኑ ሰው ይሞታል። በየቀኑ ሀገር ትደማለች። በየቀኑ ገብረት ይወድማል። ከቀን ወደ ቀን አንጠራ ሐሳብ ይቀንሳል። በየቀኑ የሀገብ ስታይ አለ። በየቀኑ ጥይታና ጨዛት አለ።

የአስቸላው ትዝታ ለዲላ የፍትህ ቤተሰቦቹ የሚደርሰው በዚሁ የሰቆቃ ሽታ እየተሰወሰ መሆኑ ከደመረ ሰነበተ። ስታትና ፍርሀት በሁሉም ልብ ማድር ጀመረ። የጦርነት ወይም የሞት ዜና በተሰማ ቁጥር አስቸላው በሁሉም አዕምሮ ውስጥ ብቅ ድቅን ማለቱን ተጠሰ። ይፈራ ጀመር። ይጨነቁ ጀመር።

ችግሩ በሌላ ላይ ጠነከረ። ሳትወድ በግድ ራዲዮ ጉርጌሪ ሆነች። የምትሰማው ዜና ሁሉ ያስደንብራት ጀመር። በሆነ ቁጥር ሰው ሞተ ከተባለ አንዱ አስቸላው እንደሆነ ታስብ ጀመር። ለእሷ አስቸላው ትናንት ሞቷል። ሃፊም ይሞታል። ነገም እንዲሁ። ልቧ በፍርሀትና በስጋት ቆሰለ። አንጀቷ በሀገን ይታጠፍ ጀመር። ዓይኗ እንባ አሳፍረች አለ። በሀሳብ ብዛት የቀን ዕረፍትና የሌሊት እንቅልፍ አጣች። ለራሷ ሰላም አጥታ ሌሎችንም ሰላም ነሳች። በሁሉም ዘንድ ወሰለ ሆነ።

በእንቅርት ላይ ... እንዲሉ ልክ ሚያዚያ ወር መጨረሻ ላይ ከዲላ ሀሰፒታል እነዚህ አስደንጋጭ ወሬ ተሰማ። የአስቸላው ደሞዝ ተቋረጠ። በልህ በውክልናው መሰረት አስቸላው ኤርትራ ከሄደ ጀምሮ ሲቆጠር የአስረኛ ወር ደመወዝን ሊቀበል ሲሄድ ገንዘብ በእጁ ሳይሆን ለጆሮው መጥፎ ዜና ሰጥተው መሰሉት፤ ...በተሳሳል፤ ለርዝላር መሰረት ደሞዝ እንዳይከፈል ተብሏል። የሚል። በልህ ምክንያቱን ለማወቅ አጥብቆ ጠይቆ ነበር። ሀገር ግን የተሰጠው ምላሽ የመጀመሪያው ደብዳቤ ከአስመራ ሊሆን እንደሚችልና ከዚያ ለሞናው መስሪያ ቤት፤ ቀጥሎ ለሲሳም ክፍለ ሀገር እንደገና ስልውጫው ከዚያም ለዲላ ሀሰፒታል

ሊተላለፍ አንዱ በሌላው ላይ ተመስርቶ ሲጸፍ ሲሳም የታደሰት ምክንያት አንዱ ጋር ተዘገገ። ለሆነ እንደሚችል ግምታቸውን ከመገለፅ በቀር እቅደን አልነገሩትም። አንድ ሀገር ብቻ በግልጽ ነገሩት፤ ከእንገዳህ በአስቸላው ስም ደመወዝ ወጪ ሲደረግ እንደሚችል በልህ መርዳውን ይዞ ተመለሰ። ዜናው ከታሪካዊም ከመርሶም ጀር ደረሰ። የአስቸላው ሀገር ከዕለት ዕለት እየፈተ ሂደት ይሆን ዜና ሌሊቱን እንዴት አድርገው ይገነገራት ነገም እይላት ሀገር የአስቸላው ደመወዝ የአስልውጥ መሰረት ነው። አይነገራት ሀገር ትላታለች ሰው ፈሩ። በሰራጭም እንደ ቀበሌ ፈራሽ። የዚያን ያህል ታላላቅና ሰው ፈሩ። በሰራጭ ሊታመቡ ሰንብተው ሁሉም ለሰጉ ነው። የሚለውን አትቆጥሩ ብላል። ለመስተም መስጡ። ደስ ብሎናል ደስ ይላል። የአስቸላው ደሞዝ ተቋረጠ። ይህ የሚያመለክተው የአስቸላውን በሕይወት መኖር ነው። ሀገር ግን የመገንባት ሥራ ለደል ማለት ነው። በሕይወት ባይኖር ኖሮ ውረታ ወይም ጸረጉት ውሰዱ አገባል ነበር። አስቸላው ዳርም የነፋው ሰው ነበርና በሰላም ወይም በምጥ በኩል ሀገር ጥሎ ጠፍቶ ይሆናል። ይኸን ጀርመን ወይም ጣሊያን ሀገር ገብቷል። የዕጋዚውም በትርብ እንደሚደርስን እናምናለን። ማን ያውቃል? አንቺንም ሊወስድሽ ይችላል። እያሉ ሊያጽናኝት ተመክቷል። ቀና ሲታጣ... አንዲሉ ምርጫቸው ይኸው ብቻ ሆነ። ይህን ለመፈጸም በግንባት ወር የመጀመሪያ ሳምንት ላይ ትዳሚን መረጡ፤ ሁሉም ተሰብስበው በሌላን ቤት ጫት እየቃሙ ለመዋልና እየተረዳዱ የሌላንን ልብ ሊያደንቁና።

በዕለቱ ታፈሁ ከሁሉም ቀድሞ ከሌላን ቤት ስትደርስ ከቀኑ ሰላት ሰዓት ተኩል እስከሆነ ሆኗል። በትልቅ ሳህን ለሁሉም የሚገባ ምግብ ይዘለች። ለራሷ የጥቂር በራሱ ጽራያዋን ለብሳ፤ አዝን አትሰው እነዚህ ሌሊቱን ደግሞ ለየት ያለች ስከርና ገዝታለች፤ ለስጦታ።

ተጥሎ የደረሰው መርሶድ ነው፤ እውሱ ሊያስመሽ የሚችል ምርጥ የጫት ቅጠል ይዞ። የሐረሩ ልጅ መርሶድ የጫት ሥነ ስርዓቱን ይወቅቅታልና ሁሉን ሀገር መዲያው አመቻቸው። በእሱ አመራር ስልክነት ሰንደሉ ተለከሰ። እሞት ተጨሰ። በፍውም በብረት ምጣኔ ላይ ይገኝባቸዋል። የቤቱ መፃባ መሉ በመሉ ተሰጠ። ሥነ ሥርዓቱን ለመጀመር የበልህ መድረስ ብቻ ይጠብቅ ጀመር። የጫት መታም ልምድም ሆነ ሱስ የሌላት ታፈሁ ያለ ወትርም በመሀል ፍራሽ ላይ መሽራ መስላ በመቀመጥ ቤቱን በቀልድና በጨዋታ ሞልታ በሳት እየፍለቀለቀቻቸው ሳለች ድንገት ከውጭ በኩል የሰው ድምጽ ተሰማ። የሰት ልጅ ጥሪ ይመስላል። ሐዋን ቡና እየቆላች ስለነበር ትርፌ ወደ ውጭ ወጣ አለች። ከውጭው በር ላይ አንዲት የአሥራ ሁለት ወይም የአስራ ሶሳት ዓመት ዕድሜ ያላት ልጅ ቆማ እየችና ወደ እሷ ተጠጋች። ከልጅቷ አጠገብ ደርሳ እንገቷን ከውጭ በር ወጣ አድርጋ ስትለመለከት ደግሞ ከልጅቷ ጋር አንዲት በዕድሜ ጠና ያለ ሴት ቆመው እየች። ሴትየቀ ጠይም ናቸው። የባላገር ሴት ይመስላሉ። የጥጽና አረንጓዴ በራሱ ሐሚስ በነጭ ነጠላ ለብስዋል። ሳላ ያለች ሽራ ጫማ አድርገዋል። ፀጉራቸውን በነጭ ሻሽ ግጥም አድርገው አስረዋል። አጆቻቸውን በጠላቸው ውስጥ አድርገው ወገባቸው ላይ አጣምረው ቆመዋል።

«ምንውን ማንን ፈለጋችሁ?» ስትል ትርፌ ልጅቷንም ሲገኝባት ተረፈ
በተራ እጥኝ መኖራቸው።
«ሴቱን የምትባል ልጅ እዚህ ቤት ውስጥ ናት?» ስትል ልጅቷ ትርፌ
መነጥታት።
«አዎ፤ ግን ምንውን? አለች ትርፌ ደንገጥ አንድ ማለት እያሰኘች። ትርፌ
«አስቲ ብት በይ ቢኖት»
ትርፌ ገራ ገባ አያላትም ቢሆን ወደ ቤት ተመለሰችና «አታለም፤ አንድ
ልጅና አንድ ተለት ያሉ ሲት ይፈልጉኛል።» አለች። ሴቱም ደንገጥ ባለ ጥን
በማለት ትርፌን በመመልከት ላይ ሳለች ታፈላታ ቀድሞ ምን ዓይነት ሴት
አማማ ዘንብ ይሆን እንዴት? ስትልም መነጥታት።
«እኔ አንደኛ ባለ ሴቱን ወደ ውጭ አመራች።
ወደያወጡ ልብ የሚለሳጥሩ ልጆች ተሰማ። የሴቱን ድምጽ ስለመሆኑ
ሁሉም አልተጠራጠሩም። ታፈላታ መርድና ትርፌም በትጽብት በመነሳት ወደ ውጭ
ሮጡ። ሴቱን የሆነችውን ነገር ላያውቁ ነገር ግን «ሴቱ እይዘኝ! ሴቱ እይዘኝ!
እያሉ በመጨረሻ አጠገብ ደረሱ። ከመደናገባቸው የተነሳ ከገቢ ወጥተው በራ ላይ
ከደረሱ በኋላ እንኳ እየተከናወነ ያለውን ነገር በቶሎ ለመለየት ተሳናቸው በራ ላይ
በሴትዋዋ አገር ላይ ወድቃ እየተገራራፈረች «አማ...! አማ...! አማ...!» ብለው ሲሆኑ
ትርፌ ሆለች። ሴትዋዋም በሴቱን ደርባ ላይ አንገታቸውን አንተርሰው «ልጅ! እመ
እመቤት! ይላሉ። የእናትና ልጅ ናቸው የፈጠረው ድንገተኛ ትርጉም ምን ነው?
ታፈላታ ፈጥኖ ወደ ትንቅንቱ በመግባት «እኔ ምንድነው? እኔ እግዚአብሔር ነው»
የሴቱን እናት ከሴቱን ደርባ ላይ ለማገልገል ስትታገል መርድ ደግሞ ሴቱን
ከእናቷ አገር ላይ ለማገልገል ይፍጨጨር ይመር። ትርፌ ገራ ገባቷት ቀማ
ታሰባለች።
«እናቷ ነኝ ልጆቼ! አስቲ አሁን አንሱልኝ! እኔ አስቲ በርቀልኝ!» አሉ
ሴትዋዋ አንባቸውን እያዘሩ። ሴቱን በአገራቸው ላይ ተጠምጥማ ስትሮህ
ታፈላታ መርድና ቀና ለያደርጓት ሲጥክሩ በሁሉ ድንገት ደረሰ።
«ምንድነው ታፈላታ? ምንድነው መርድ?» ላላቸው ድንገጥ ብሎ ዓይነን
ወደያወጡ እያማተረ።
«ሴቱንን አንድን በሁሉ። እናቷ ናቸው። ቶሎ በል!» አለችው ታፈላታ
ሴቱን ከእናቷ አገር ለማንሳት እየታገለች።
እጅግ በሁሉ ታፈላታም መርድንም ገፈታትር ብቻውን ጉንበስ በማለት
ሴቱን ከእናቷ አገር ላይ ፈልቅቶ አነሳች። ሴቱን ግን ወደያወጡ ተማሳቸውን
መጥኝ አለች። አሁንም «አማ! አማ!» እማይዘኝ! በማለት ማልቀሳን ቀጠለች።
እናቷም «እይዘኝ ልጅ! እይዘኝ እመቤት!» እያሉ አንድ ልጃቸው ያለቅሱ ይመር።
ሴቱንና እናቷ እንደተነሳፈቁ እናትና ልጅ ሳይሆን በመጫ እንደተጠቀሱ
ወረቀቶች ተያያዘው በበሁሉና በታፈላታ ግፊት ወደ ቤት ገቡ። ፍራሽ ላይ
ከተቀመጠው በኋላ አንገት ለአንገት ተያይዘው በለቅሶ ይንፈቀፈቁ ይመር። ታፈላ
በሁሉና መርድ ከፊትሰፊታቸው ቆመው ቢለምኝቸውም ቶሎ አሺ አላለም።
በርካታ ደቂቃዎች አለፉ። ልጅ እናቱን መውደድ፤ እናት ለልጅ መሳሰለት
እንኩዋንስ በሰው ልጅ በእንስሳትም ዘንድ የታወቀ ነው፤ የሴቱንና የእናቷ ሁኔታ

ግን ከተለመደው መጠን በላይ ሆኖ ሊታይ እጅግ ያላገባ ነበር። ታፈላ
ወደያወጡ ወደ ፍራሽ ጉንበስ አላትና መርድ በሰላሳ ስትሆን ይዘጋጀውን
ሳት ጥቅልል እድርጋ በማንሳት ወደ ዓዳ ይዛው ገባች። ላላቸው አስተምጣ አንድና
የሰለስ አላትና በሁሉና መርድን በዓይኗ እየጠቀሰች ወደ ውጭ መጣች። አስሎም
ፈጥሞ ተከትሏት።
«ምን አናድርገን?» ስትል መነጥታቸው።
በሁሉም መርድም «ምን ይሻላል? እንዴት እናድርገን?» የሚል ጥያቄ
አስታለች። የመጨረሻ ውሳኔቸው ለሴቱን እናት መስተንግዶ መጠገድ ነበር።
በዚያ መሰረት በሁሉና መርድ ሥጋ እና የመጠጥ ዓይነቶችን ሲገቡ ወደ ከተማ
ሮጡ። ታፈላ ወደ ቤት በመመለስ።
«ትርፌ» ስትል ጠራታት።
«አሴት»
«በርቀት እድርገሽ ቡና ቀይ» አለችና ከሴቱን አጠገብ ፍራሽ ላይ ቀጭ
አለች። በዚያ ለጥት ሴቱንና እናቷ ከስትሳቸው ትንሽ በረድ እያሉ ናቸው።
አንባቸው ከዓይኖቻቸው ላይ መፍሰሱን ሳያቆም ከመርገባቸው ተገብተዋል እያሉ ሁሉ።
ታፈላ በሁሉ በሁሉም አሳብባ ስሜታቸውን ለመቀየር አስባ «አንድው ሳይታሰቡ
በቶ ብት አሉ የእኔ እናት?» ስትል የሴቱን እናት መነጥታቸው።
«ምን ላድርግ ብለሽ ነው የእኔ ልጅ!» ባይሆንም የልጅ ድምጥ
ጥንት አለባች። ባለሴው ከረምት ይመጣሉ ብዬ ስጠብት ቅርት አሉ። በጋውም
ይህም አለባት። ሆኖ አልችል ቢሆን መጣኝ!» አላት በነጠላቸው ሚና ዓይነን
አናትዋቸውን እየጠራረጉ።
«ሸዋዬ ደብዳቤ አትጽፍም ነበር?»
«እኔ አሳ አቲ!»
«አንድ ጊዜ አንኳ?»
«በፍጡም!» አሉ የሴቱን እናት። በዚህ ጊዜ ሴቱን ባልጋለች በማለት
ሸዋዬ የፃፈችው ደብዳቤ ትዝ ብሏቸው ሳይሆን እየቀርም ታፈላና ሴቱን ተያዩ።
«ለመሆኑ መቼ መጠን?» ስትል ታፈላ አንድን መነጥታቸው።
«ትናንት ማታ» አሉና «አንድ አስተማሪ ነኝ ያለ የተባረከ ልጅ የሸዋዬን
ቤት እሳይቶኝ እሷ ጋር አደርኩ።»
«እዚህስ ማን አደረሰዎት?»
የሴቱን እናት አንዳጉነበሉ በረድሙ ተነሳሱና «አንድ አደራረሰ ደረሰኩ
የኔ ልጅ፤ አደራረሰ የለም።» አላት እዝን ትከብላለች አንጋር።
ታፈላ አንጋርቸውን ልብ ብላ ስታጠጋ ቆየችና የሴቱን እናት አንድ ደስ
የማይል ስሜት በውስጣቸው አንዳለ ተረዳች። ከሴቱን ዙሪያ የማያልፍ መሆኑን
በመገንዘብ ቆረቆራት። ጠይቃ ለመረዳት ስትል «ሴቱን ከሸዋዬ ቤት ሲያጣኝ ምን
ተሰማዎት አማማ?» ስትል ፈገግ ብላ እያየች መነጥታቸው። በዚያው ሴቱንም
ሰለሰ አደረገች። ሴቱን አሁንም በእናቷ ላይ ልጥፍ ብላ አንባዋን ታንቀረቁለች።
«የአሁንም ነገር እዚያው አገራ ሆኜ ሆኜ ነገርኝ የለ ልጅ፤ ቀድሞም
ተረድቼታለሁ።» አሉና አንባቸውን በመዳፋቸው ደገፈው ትከብላለች። ትናንት

ማታ ከሸዋ ይት ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ ዛሬ ሐዋን ከአለችበት በታ ሕዝብ ደረሰበት ጊዜ ድረስ የገበሬውን ሁኔታ በጓይነት ሕሊናቸው ይታያል። ጀመር። ልክ እንደ ሐዋን የእናቷ መምጣት ለሸዋም ዱባ ሰዳ ሕዝብ የሆነችው ስታያቸው ደገማ ስትፋ አደርጋ በመሰማ በናፍቀት ሕዝብ የተቀበለችው በአከባሪነት ጋብሳ ሕዝብ የተቀመጠችው። ነገር መሰላሸት የጀመረው ግን እናጋ ሕዝብ ሐዋን መሰላሸት ሲጀምር ሕዝብ። ለሐዋን የሸዋን ሲሉ ነበር የጠየቁት ወዲያውኑ እንደተቀመጠው ሕዝብ። የሐዋን የሸዋን ስጋ ነው ሳሸዋ ደግሞ የሸዋዬ የቀለምጫ መጠሪያ። የሐዋን እናት ከሸዋዬ ቤት የደረሰች ከአመሽሽ አሥር ሰዓት እከባቢ ነው። ሐዋን ገና እየተማረች መሰላችው የተማረውን መውጫ ሰዓት ሲጠባበቁ ቀደ። ነገር ግን እየመሽ ሂደ። ሐዋን ደግሞ ብት አልል አለች። የሐዋን እናት አሁንም። «ይቺ ልጅ ምንው ቀረች የሸዋን?» ሲሉ ጠየቁት። «ትመሰላች አልኩሽ አክሌ» የሸዋዬ አነጋገር ግልምጫ ቁምር ነበር። አሁንም በማም መሽ። ለጓይን ያዘና መብራት በራ። ሸዋዬ ለእናቷ እንግድነት ተሉ ተሉ የሰራችው ወጥ አንድ ደረሰ ራት ልታተርባ የላይ ማስታጠቢያ ይዛ ወደ አናቷ ተረበሰ። «አመቼ ሳትመጣ የሸዋን?» «የደረች አንደዚያን ጽምሽን ታደራለሽ?» «ርታ ነው እንደ የሂደችው?» «ማን ያውቃል? ከሷ ለራሷ እንደ ልቧ አዳሪ» የሐዋን እናት ግራ እየገባቸው ሂደ። አንድው ራት ራት አያቸው ራታቸውን በላ። ልባቸው ግን ለሐዋን ተሰቀለ። የሆነችውን ማወት አልቻለምና ናፍቆቱ፤ ሲጋቱ፤ ቁንቀቱ ሁሉ መንፈሳቸውን አመለከቱት። ቆየት ብሉ መኝታ ሲገባጠፍላቸው አዩ። ቢያንስ ለዛሬ ሐዋንን ሊያዩዋት እንደማይችሉ አውቀው ግን ደግሞ እንደው ለምናልባቱ በማለት። «አመቼ ማይጅ ነው የሸዋን?» ሲሉ ሸዋዬን ጠየቁት። «ጠዋት እንደልጋታለች።» የሐዋን እናት ሆዳቸው ቅይም አለ። ንዴትም ተሰማቸው። ግን መታሽክ ነበረባቸውና የሆዳቸውን በሆዳቸው አድርገው ለሰለሰ ባለ አነጋገር። «ምናለ የሸዋ? ልጅ የሆነችው ነገር ታላ ነገረሽን ቁርጫን ባውቀው» አሷት ጓይናቸውን በሸዋዬ ላይ እያሸነፉት። «ምን ትሆናለች ብለሽ ሲጋሽ አንቺ?» «ለምን አልሰጋ ልጄ? ሽረ ቁንቅ አለኝ የሸዋ!» «ቁርጡን ልነገርሽ! አሷ እናት፤ አሁን፤ ወንድም... የሚባል ነገር ትታለች። ሕይወቷን በአሻት መንገድ አየመራች ነው። ነገ አለችበት ድረስ ትሄዳለሽ። እስከዚያ ድረስ አትጨቅላለች። በታ!!» አለችው ሸዋዬ ምንጭቅጭቅ እያለች። የሐዋን እናት እንደታቸው የባለውኑ ቁርጥ አለ። ቢያንስ ቢያንስ ሁለቱ ልጆቻቸው እንደተጣሉ ገባቸው። ልባቸው ተከፋ። በተዘጋጀላቸው መኝታ ላይ ልክ እንዳሰራረሰ ሰው ከርምት ብለው ተኙ። የረባ አንቅልፍ ላይወስዳቸው በየመሀሉ

አየበት ያ ለሊት አልቆ በተገ ተተካፍ ለማይና ምድር ተላተ። እየረፈረረ ሂደ። «ምን ተናፈሰ። በላ ሐዋን መጠየቃቸውን አቀመጠ የሸዋዬን እንትሰቃላ ባቻ ሲመጣቅ ቀየ። ወደ በሳት ለጓት ተኩል እከባቢ ሸዋዬ ከቤት ወጣ ባለ ጥቂት ከቆየች በኋላ አንድት ኮሪና ቢጠ ይዛ ተመለሰች። ልጅቷን ይዛ ከፊት ለፊታቸው በመቆም «ከሸቸ ልጅ ጋር ሂድ፤ የልጅሽን ቤት ታላይሻለች።» አለችቸው። የሐዋን እናት «ግሽ ልጄ! አለይ!» በማለት ሸዋዬን እያመሰገነ ብድግ አለ። ሐዋንን እስከዚያ ሰዓት ድረስ ማየት ባስመቻላቸው ግን እንደታቸው አርገዋል። ከዚያ በኋላ ልጅቷ አፋት አፋት እየመራች ወደ ሐዋን ቤት ወሰዳቸው ነው ልክ የልጃቸውን ያህል የአሳቸውም ሆኖ ባባቱ ያን ያህል ያበት። ይህ ሁሉ ለማት አሁንም በፊታቸው ላይ ይሰባልና ታራሙ ምንው ለማይቺ ደስ ያለውት አይመስሉም። የተተየመበት ነገር ያለ ይመስላል። ስትል ጠየቁቻቸው። የሐዋን እናት አሁንም እንጉብለው ገንባራቸውን እያሸሱ «ቢጠፋሁ!» ብዙምን የት ልደርስ ብለሽ የኔ ልጄ! ባቻ እንኳን ልጄን አግኝቼ ጓይኗን ያየሁት» አልፋ ወደ ሐዋን ዞር ብለው እያዩዋት «አመ። ደግሞ በአንቺ ሆኖ ምን ይኖር ይሆን?» አለፍ «አደራ! የወለድ መካከ እንዳታደርገኝ!» አሷትና ድንገት እንዳቸው ድንገት ብሉ ወረደ። ሐዋንም በዚያው ሁኔታ ተከተለችቸው። ታራሙ በእናትና ልጅቱ ሁኔታ የሕልም ሆኖ አየተገባጠመው ትንሽ ካለቀች በኋላ እንደገና ሁለቱን ማመሳጋት ተቃዋሚቸው። ከጠቁ ልመና በኋላ ትንሽ በረድ ብለውላት በሀዘንና በትክክል ጓይን አከታትላ ስታያቸው ላለች በልሁና መርዕድ ድንገት ከተፋ አለ። በሁለት ፊስታል ልታ ይዘዋል። ታራሙ ተተሰለቸውና ወደ ጓዳ ገባች። ወዲያው የመመገቢያ ትሪና ያን ከቤቷ ይዛ የመጣችውን ምግብ ይዛ በመመለስ ማቅረብ ጀመረች። በቀይ የሥጋ መጥ የተፈተፈተ የጎጭ ጤፍ እንደራ ነው። ትሪው ላይ ዘርግፋ ሐዋንና እናቷን በእምሮ ሁሉም ተርበው እንዲባሉ አደረገች። በልሁና መርዕድ ካመጡት ለሰላላ እንከፈተች ማደሷን ተጠለች። በርዕራዋ ታራሙ በማስተናገድ ሽርጉድ ያንን ቤት ሞላችው። ከምላ ግባገርው መጠናቀቅ በኋላ ትርፌ ያፈላቸው ቢና ተከተለ። ታራሙ ፍራሽ ላይ ከሐዋን አጠገብ፤ በልሁና መርዕድ ደግሞ ከፊት ለፊታቸው የግድግዳ ጥግ ይዘው ወንበር ላይ ተከለከሉ። ቡናው ሊተፋ ሲል ሐዋን እናቷ ከመጡ ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ ተናገረች። «ላጅቷን ተዋችሁት እንዴ በልሁዬ?» «አማማን ፈርተው ይሆናል።» አለች ታራሙ ፈገግ ብላ ሁሉንም እያየች። «ውይ! ለምን ልጄቼ! ለጸሞ ውስጥ እየናርኩ ላት ትጠላለች ብላችሁ ነው? የራሱ ልጅቱን ምድጃዬን ከብብ አድርገው አይደል ሲተጨትጩት የማያመሹት! እኔንም አትፍሩ። እንደውም ቤቱ ሲጫወት ደስ ይሰኛል።» አለ። «ይደብርዎት እንደሆነ ብለን አኩ ነው።» አለ በልሁ ፈገግ ብሎ። «ሽረ በፍጡም! ለምን ልጄ?»

«አምላክት እንገልጽሁ» አላች ታረሙም በሰውና መርሶችን በረገጡ ገደብ አገኝተዋል። መርሶች አልነበሩም፤ የመታመንም ቦታ በአዲስ መልክ አሰጥዋል። ሜቱን ዘንድ ውሳኔ አወጣ፤ ያ ቤት እንደገና ነፍስ ዘራ። የሚታ መጀመር በተለይ በታረሙና በሴቶች እናት መስከረም ተጨማሪ ውይይት እንዲፈጠር ምክንያት ሆነ። «በሰው» በትል ታረሙ መጀመሪያ ጠራችው። «ሰባት» «የሴቱ እናት ትናንት ከሸጥቤ ቤት እንዳይረገጥ፤ ነገር ግን ደስ ያላችው አልመሰሰችም።» አላች በተለይ የሴቶችን እናት አየች እያደረገች። «በሴቶችን የት እድርሳለሁ ብለው የኔ ልጅ?» አሉ የሴቶችን እናት ጉንባብ ብለው መራት መራት አያቸው። «ቀድሞ ነገር በልጅም ቤት ለምን ይከፋፈላል?» አለ በሰው አሁንም። «ምንን አወብኩት ብለው የኔ ልጅ! እንገዳህ አያደርሳቸውብክ ይገባሃ እንደሆነ እንጂ አስታህብክ ነገር ሁሉ ግራ ግብት ነው ያለኝ» አሉ የሴቶችን እናት። ታረሙ መጀመሪያ ሴቶችን አየች እያደረገች «ሴቱ! ለአማሚ ሁሉንም ነገር ልነግራቸው ነው፤ ዘንድ አልነፋሽ የራስሽ ጉዳይ» አላችን በመተለይ ዓይነት። ነገር ሴቶችን አንገቷን ወደ መራት ተባረች። እናቷ ሳይቀሩ በሰው፤ መርሶች ታረሙም ያዩባት ይመር። በዚህ ግዜ አናቷ። «ነውር የሆነ ነገር ሰራሽ አንድ አመቱን» ቢሉ በሰው። «የአርሰም ልጅ ነውር ልትሰራ አልተፈጠረችም።» አላች ታረሙ። እንደገና ወደ በሰውና መርሶች ዞር ብላ «የ ሲያስጨንቀን የነበረ ሸጥቤ ስለ ሴቱ ለመለጃጃ የሚፈቸው ደብዳቤ አካል አልተላከለም» አሉ። አላችቸው ሁለቱንም አየች አላች አያደረገችቸው። «መት በይኝ» አለ በሰው። «አያቸው! ሴቶም ስትጨነቱ፤ እስካልሞትም እኛም ስንታመስ የኖርንው እንዲሁ በነበሩ ኖሯል» አላችና የተሳረው ደብዳቤ ይዘት ምን እንደነበረ ዘርዘር አድርጋ ለሴቶች እናት አስረዳቸው። ሸጥቤ ያን ደብዳቤ ሴቶችን ለማስፈራራትና ለማስደንገጥ አንጂ ልትሰጡ አስባ አንዳልነበር አንድ አዲስ ታሰባቸው። የሴቶችን እናት የደብዳቤውን ይዘት ከታረሙ ገላግ ከተረዱ በኋላ «ይህ ነገር አመቱ ፈጥሟል ነው ወይስ ...» ብለው ታረሙንም ሴቶችንም ሲመለከቱ ታረሙ ራሷ ቀጠለች። «አዬ አማሚ መቸም ሴቶም ሸጥቤም ልጆቻችን ናቸው። በአርሰም ፊት እንዲን ወግንን ለላቶን ብናማ ትገብባት እንደሆነ እንጂ ሌላ እንደማትረፍ አናውቃለን። ግን ደግሞ እውነቱን ግልጽልህ አድርገን ልንነገርዎት እንፈልጋለን» አላችቸው አንድ የሜት እግር ይዛ ወገወገ ወገወገ እያደረገች። «በይ» ሲሆን የሴቶችን እናት ለነገሩ አየን። «ሴቶና ሸጥቤ በማያጣላ ነገር ተጣልተው ለማስታረት ብዙ ጥረት ነገር ግን በሸጥቤ አምቤተ-ነገት ሳይሳካልን ቀረ።» «ምን አጣባቸው የኔ ልጅ?»

ታረሙ ነገሩን ከሥሩ ይመረታቸው። በትድግ እና ሸጥቤ የትና እንደት እንደሚተቸው! ሸጥቤ አያቤሉ ወደ ዲላ ስትመጣ ያደረገችላትን አምላክ! ተጥሎ የአስቸላሚ ምንነትና ማንነት፤ ከሌላ ጋር የነበረውን ገንጋ ጋንም እንዲሁ ገለቅታቸው። በመጨረሻም የአስቸላሚና የሴቶችን ጉዳይ በአማሚና አስባ የመፈራት ዓላማቸው ደረሰ አስረዳቸውና ለዚህ ነገር የሸጥቤ ለሴቶችን የፊት ሁሉ በረዘቅታቸው። እንዲሁም የሚሉ አይመስሉም። እንዲያውም እንዳቸው አመጣ በሰውነት ነጠላ ዓይነት ላይ ሲፈለ ያያሉ። በዚያው ልክ ሆኖቸው ይገባቸውና። የሰው ሁኔታ ለታሰባቸው ፈልጋ ሸጥቤ ሴቶችና አስቸላሚን ለማለፍት ያደረገቸውን ጥረትና ሴቶችን በማትፈልገው ሰው ልታስደፍራት መጥክሯን ጭምር ነገረቻቸው። ሴቶችን የሴቶችን እናት ነገር ሁሉ ግርም አላቸውና ልንደት ነው ይኸ ነገር አመቱን» ቢሉ በተለይ ሴቶችን አያቸው ጠየቁት። ምናልባት አሳም በሆኑ ውስጥ ያለ ነገር ካለ ብለው ብትነግራቸው ፈለጉ። «ሴቱ! አይነሽ ንገሪያቸው» አላች ታረሙ በላቸው አንደኛት ቢሰሙ የበለጠ ሊገምት እንደሚችሉ በመገመት። «ሴቱ ግን አልቻለችም። ለትላ ተደማትና በስናት ጭን ላይ ድፍት ሰማለች ትንቢተለች ይመር። እናቷም ታረሙም ቢያሳዩላት ከም ልትል አልቻለችም። በመሀል በሰው ተቆጣጥረች። «እንቺ ሴቱ» አላና ከመቀመጫው ብድን አለ። «ቀና ብሸ ፋጭ በይ። ለምን የእናትሽን ሆኖ ታብላለሽ?» አላች አንደገና። «እናትሽ የጠየቀሽን መልስላቸው!» አላች አንደገና። «ሉ አንቺ ን ንገሪያት ታረሙ!» አላች ሴቶች ድምጹ እየተፈረጠ። ታረሙ ቀጠለች። «በመሀል ደግ አንድ ትግር ተፈጠረኝን አማማ። ይህ አስቸላሚ ያልኩት ወንድማችን ሳያስጠው በመቆ ስም በገዳጅ ወደ አርትራ መገድ ገድ ሆነበት። ይህም አጋጣሚ የተፈጠረው በሸጥቤ አማሚነት ልጅና ሴቶችን ለመግጣጠል የተደለተ ሴራ መስሉ ታዩንና ሴቶም ያለ ፍላጎቷ ከመደረጉ በፊት ማሸሽ ፈለገች። ልጅም ደግሞ ለሌላ መተዳደሪያ እንዲሆን አድርጎ ስለነበረ በሸጥቤ ቤት ወጥታ አዚህ ቤት እንድትኖር አደረገች። በታላ ሴቱ ከሸጥቤ ቤት የመጣችበት ምስጢር ይህ ነው የኔ እናት» አላችቸውና ምላሽቸውን በመጠየቅ ዓይኗን በንደናቸው ላይ ስከት አደረገቻቸው። «ለልጄ መዝመት መዘዘኝ ያቸው የኔ ልጅ ናት በይኝ!» አሉና የሴቶች እናት ታረሙን ያዩባት ይመር። «እውነተኛውን ነገር አግዘር ይወት አማማ! በኛ በኩል ግን እንደዚያ ገመተን።» አላችና ታረሙ እጅቹን ጨብጣ አገጣጥ በማስደገፍ የሴቶችን እናት እየተመለከተች «አስቸላሚ ከመስሪያ ቤት አለቃው ጋር አይለማም ነበር። ሸጥቤ

ደግሞ ከዚያ ሰው ጋር ተቆጥሮ የሆነ ግንኙነት አጠራጥሮ፡፡ እኛም በዚህ ጉዳይ
 የተነሳገረውን በጋራ የራሳችን ስሜት አንድሚችል መረጠር፡፡ አንዳችንም
 የሌለን እናት የላለች ስሜት ተረጠጠች፡፡ በግራ እኛ መጻፍች
 የተሰማችንን መገናኛ ለጽሑፍ አገጣጥሞም ከፃፍናቸው ላይ ድንብት ብሎ መረጠ፡፡
 በዚህ ጊዜ በልሁ ቁጽግ ብሎ ወደ ጓዳ ዝናቱ ተደምጦ የአስቸላሎት አሁን ደግሞ
 የሌለን ከሆነው አልጋ የራሳችን ከመጻፍ ላይ ሁለት ትላልቅ ፎቶግራፎች ይሁ
 ተመልሱ፡፡ አንዱ አስቸላሎት ለባቸው የተገለጠ ለሌላው ደግሞ ወደ አርቅራቄ ከመሄድ
 አንድ ተገ በፊት ከሌለን ጋር በመሆን በቀም የተነሱት ነበር፡፡ ሁለቱንም ርታ
 ገራፎች ልሌላን እናት አያስጠላ ላይት እንደሚባል ይህ ነበር፡፡ ሁለቱንም ርታ
 የሌለን እናት ፎቶግራፎችን በጥናቸው ላይ አስተምጠው ልክ አንድ ፊት
 መስተወት አያገ፡፡ በተገ አጃቸው በጣ ደረታቸውን ደስት ደስት እያደረጉ ሄዱ፡፡ እኛ
 እኛ ሳልሰማ ሞቼ አርፈው በሆንን በማለት አሁንም ጓደኛና አፍጋኝነታችንን
 በነበላችው ይጠርታ ይመር፡፡
 «አይቀየረውን?» አለ በልሁ «ሐይና ሸዋዬ ከአንድ እናት ማህበን የወጣ
 አይመስለኝም እማማ፤ ቅር ይልጋት ይሆን?» ሲል ጠየቀችው፡፡
 «የእናት ሆኖ ከግርግርግ የተሳለው ስለዚህ አይደል የኔ ልጅ! አገተም ባትል
 በእም ሆኖ ብዙ አለ፡፡ አሉና ድንገት በሀሳብና በትኩረት ውስጥ ጭልጥ ብለው ገቡ፡፡
 የሸዋዬን የልቻነት አስተዳደግ እያስታወሰኝ ነው፡፡ ሸዋዬ በህግነት ገና በእትፋቸው
 ውስጥ ሆኖ ጠታቸውን ጠብታ ጠብታ ስትጠግብ አንድነት አድርጋ ትንክሳቸው
 አንድነበር ትገ አላቸው፡፡ ወንዝር ብላ ወደ ውጭ መውጣት ስትጀምር ደግሞ
 ከግራቢት ልጆች ጋር ባለመስማማት ወደ አልቅሳ አለያም አስለቅሳ በመመለስ
 የምታመጣቸውን ስምታ ሁሉ አስታወሰ፡፡ በቤት ውስጥ ደግሞ አጥፈ፤
 አውጃለሁ፤ ምንም ነገር፤ የትም ቦታ ቢደበት የማያመልጣት ሰርሳሪ በዚያ ላይ
 ደግሞ ሰባቱ፤ የእናቷን ሚስጢር ለአባቷ፤ የአባቷን ደግሞ ለእናቷ እየገበረች
 የምታሳጣቸው ሰላም አንገሏ አልቀራቸውም፡፡ ይቼ መሄጃዎ የማይታወቅ መዘዘዩ
 እያሉ ገና በልቻነቷ ይማረራባት የነበረው ሁሉ ትገ አላቸው፡፡
 «አንተ ለእናት ያህል ፀጥታ ሰፊነና ከቆይታ በጎላ ግን የፀጥታውን ደባብ
 ራሳቸው የሌለን እናት ቀድመው ሰበሩት፡፡ «ለመሆኑ ልጅ መቼ ይሆን
 የሚመለስው?» ሲሉ ጠየቁቸው፡፡
 «ትፈሁና በልሁ ድንገት ድንገጥ ድንገጥ አሉና እርስ በርስ ተያዩ፡፡
 መርዕድ ግን ከእነሱ በባለ ሁኔታ ደንግጦ ውጭ ውጭ ያይ ይመር፡፡
 «ግራ ገብተናል እማማ፡፡ አለች ታፈሁ አሷም ብትሆን ተጣላ የምትሰው
 ነገር ከስፈርቷት መሬት መሬት አያየች፡፡
 «አንድነት የኔ ልጅ?»
 «የሄደው ለስደስት ወር ተብሎ ነበር፤ ትሁን ግን ይሸው ጓመት ሲጥላው
 ነው፡፡ ግን አልም ብሎ ጠፍቶብን በሀሳብ ላይ ነው ያለነው፡፡ አለችና ወደ በልሁ
 የገር ብላ «ምናልባት ግን ሰጥኑን አንድ ነገር ስምተናልና የተሰፋ ጭላንጭላ ነው»

ወንጌ ምናልባት፡፡ ብላ በልሁን ተናገረ፡፡ በሚል ስሜት ሰገደና ጠቀሰ አደረገችው፡፡
 «የእናት ነገር ሐሌም ልንገነባት ነበር ባረ የተሰበሰበው፡፡ ሲል ይመረ፡፡
 «እኛም ባን ከመሰረድ በታ አያመጣሁ ለሐይ የምሰጣት እኔ ነበር፡፡ ከጥቂት ተናት
 በፊት ያደ ስብይት ግን ርግዝ ተቀርባል የሚል ወረ ሰማው፡፡ አሳ ተና ብሎ
 ሐሌምን እናቷን አተመነሰት ያን ተያም ሲል ከእነታሌሁ ጋር ሆነው የራሳችን
 ሐሌምን የሚፈገግና ብዬ መተረክ ይመረ፡፡ አስቸላሎት በምጽጥ በኩል ወደ ውጭ
 ያደ ለሆነ አንድሚችል፤ ይርመን ወይም ማሊያን ሀገር ገብቶ ሊሆን አንድሚችል፤
 ይፈጠራል፡፡ በትርኩ ሊመጣ አንድሚችል ይመጣ፡፡ በልሁ በዚህ ዙሪያ ብዙ ብዙ
 ተናገረ፡፡ በዚህ ትረካ ምናልባት የሌለን እናት ተቃላኩ ሲሆን ይቻላል፤ ሐሌም
 ግን የአስቸላሎትን ደመገብ መቀረጥ ስትሰማ አይናጅ ወደ ዳር ወጥተው
 ተጥጥተዋል፡፡ ትገታቸውም በርኩት በርኩት፤ ፈጠን ፈጠን ማለት ይመረ፡፡ ታፈሁና
 በልሁ ስሜቱ ገብቷቸው በፍርሀት አስተያየት ሲመለከቷት ሐሌም ድንገት
 ተናገረች፡፡
 «ምን እያልክ ነው በልሁ?» ስትል ጠየቀችው፡፡
 «አትጠራጠራ ሐይ፤ ይሄ ነገር ለሆነ ነው፡፡ አለች ምላሽ የምትሰጥ ከሆነ
 ብሎ ጓደኛን ጓደኛን አያጥ፡፡
 የሐሌምን ሁኔታ የበለጠ እየሰፈራ ሄደ፡፡ ጓደኛዬ እንደረጠው ተና፡፡
 በታሪኩና በልሁ አንዲሁም በመርዕድ ላይ አከታትላ ታንከራትታቸው ይመር፡፡
 መፈጸም ደግሞ በረደመ፡፡ ተነፈሰችና ወደ መሬት አንገባለች፡፡ ሐርቅራ የሄደ
 ይመጣልል ብለኝ፡፡ የሚለው የበደሉ አንጋገርም ድንገት ፊት ላይ ድንገት አለባት፡፡
 የሐሌምን እናት ልጃቸውና ጓደኛዬ የተግዛብት ነገር እንደሌ ገባቸው፡፡ ሁሉንም ተራ
 በቅራ አየች አየች ለጥ ሲያደርጉ ከቆዩ በጎላ፡፡
 «ለመሆኑ እናቱ በሕይወት አሉ?» ሲሉ ጠየቁ፡፡
 «እናትም አባትም የለውም፤ ሁለቱም ሞተውባቸዋል፡፡ አለች ታፈሁ፡፡
 የሐሌምን እናት ከንፈራቸውን መጥጠው ዝም አለ፡፡ አገጣቸውን በመደገፍ
 ወደ መሬት አንገባለች፡፡ ለአፍታ ያህል አሁንም ፀጥታ ሰፊነ፡፡ በመሀል ታፈሁ
 እንደ ነገር ትገ አለች፡፡ ወዲያውም ማደናገሪያ ይሆናል ብላ በማለብ ሳይሆን
 አይቀርም በልሁና መርዕድ የገዝትን ሥጋ ከጓዳ ወደ ላሉን አመጣችና የሕፊት ወጥ
 ለመስፈርት መከታተል ይመረች፡፡ ፀጥታው ግን አሁንም ተጠሰ፡፡
 «ተጫወቱ እማማ?» አለ በልሁ ከብዙ ቆይታ በጎላ፡፡
 «ልጆቼ» ሲሉ የሐሌምን እናት ሁሉንም በአንድ ጠራቸው፡፡
 «አቤት እማማ?» አለች ታፈሁ ተደማ፡፡ ግን ሁሉም ተና ተና ብለው
 ይጠሩ፡፡
 «ታዲያ የአመጣችን ነገር እንዴት ባደርግ ይቻላል?» ሲሉ ጠየቁ፡፡
 «አንድነት?» አላቸው በልሁ፡፡
 «የልጁ መምጫ ቀን አልታወቀም አላችሁ፡፡ በያ ላይ ደግሞ ተጽፈጠ ነው
 የምትሰሩ፡፡ ታዲያ ወደ ይዣት ልሂድ?» ሲሉ ፈራ ተባ እያሉ ጠየቁ፡፡
 ሁሉም ደንገጠና ዝም ዝም አለ፡፡ ግን ደግሞ እርስ በእርስ ተያዩ፡፡

«አይቻልም ባለችሁ ነው ልጄ? ወይስ ትር ይላችሁ ይሆን?»
«አይ» ስትል ታፈሰ። ጠራቻችን፡ ከመደንገግ የተነሳ አንዷ ወደ ብትላት
ተገላ የምትናገረውን ነገር ታፈሰ። አባዛጋቸውም፡

«አይቻልም» አለች ሐዋን ድንገት ሳትታሰብ፡
«አይ» አለ በልህም ድንገተ ላሉ፡
«አይ» ከሐዋን ጋር ወደ አገሪ አረጋግጠው፡፡ አለች ሐዋን አሁንም ድርጉ
አንዳች ሽብር ውስጥን ያናጠጠባት ትመሰላለች፡፡

በዚህ ጊዜ ያልታሰበ ድምጽ፡ በልታሰበ አኳኋን፡ ካልታሰበ ሰው ተሰማ፡
ትርፌ «አይስ አታሰምኩ» ብላ ልክ አንድ ልጅ፤ ግንባሩን በከንዷ ሸፍኖ
«አይይይ...» ብላ አሰቀሰች፡፡

«ተይ አንዷ! ምን ያህን? እኛ አያለን! እኛ አያለን!» በማለት ታፈሰች
በልህም መርዕድም አከታትሎ ተገመገመባት፡፡

እሷ ግን ዝም አላለችም፡፡ አንዳያውም በለትሰዋ መሀል ልክ ቤት ውስጥ
ሆና ከውጭ አንድምትጠራው አይነት «ጋሽ አስቻለው...» ስትል በርቶትና
በልህነት ድምጽ ተጣራች፡፡ አስቻለው ወደ አስመራ፡፡ ሐዋን ወደ ክብረ መንግስት
ተጓግጥለው ሲሄዱ እሷ ጭር ባለ በረሃ ውስጥ ብቻዋን የተረፈ መሰለች፡፡ ሆኖም
ባባና ስትሰቅ ብላ አሰቀሰች፡፡

«ታፈሰሁም» አለች ሐዋን በመሀል አሁንም በዚያው ድርጉ ባለ ስግዳት
ውስጥ ሆና፡፡

«ወይ የኔ ቀንደ»
«ሐዋን ግን ጥረጥን ተጠለች፡፡ «በልሁ! መርዕድ!» አለች በማክታተል፡፡

«ወይ! አይስ» አሷት ሁለቱም፡፡
«ለአስቸ ወልደላት፡፡ ትርፍቱን ደግሞ አደራሽ» አለቻቸው፡፡

ምዕራፍ አሥራ አንድ

አንዳንድ የጊዜ ማጠርና መርዕድም በሰዎች የውስጥ ስግዳት የሚለክ
መሆኑን ለተደላተ ደግሞ የአንድ ተን ያህል አጭር ይሆናል፡፡ እሱ ግን አሁንም
አደራን ሲያጣ አሥላይ ነው፡፡ እየነገደ ነው፡፡ የተገኘ ልሊትን ፍርድቶ መሀረት
አደርጎ አላቶና ልላው ተጋመሰ፡፡ እነሆ አስቻለው አሰመራ ከሂደ ሁለት አንድ
አሰታ፡፡ ወር፡፡ ሐዋን ክብረ መንግስት ከሄደች እንኳ አንድ ዓመት ከረፈች ወር
ማለት፡፡ ሐዋን በክብረ መንግስት ታፈሰ፡፡ በልሁና መርዕድ ዳላ ውስጥ እጅና
ደብዳቤ ከአስቻለው ትገባታልና ናቸው፡፡ ጋር በተያያዘ በተመሳሳይ የሰዎች አቆጣጠር
የሚገኘው፡፡ የአንድ ክፍል በመን ያህል ርቆባቸዋል፡፡ አንዳንድ ተገትቶና ተገኝቶ ነው እዚህ
የሚገኘው፡፡ የአንድ አጭር ነበር፡፡

ሸዋዬ በአስቻለውና በሐዋን መለያየት ተደም የክረባት የመንፈስ ቀስል
ወደ መንፈስ ተቀይሮ ከትናት ስቃይ አርፎ ተለላች፡፡ ሳይሆን ሌላ ፍርድ የዕለት
ከዕለት ሀሳብና ጭንቅ አይደለም፤ ዕለቷ በዚህ እንዲተገልጽ ብቻ ነው፡፡ በሌላም
የወይዘት አጋጣሚ ውስጥ ትባታለች፡፡ ነጭ አየተሰጠው ነው፡፡ በቂ ጥቅ ደመታ
አያለ ነው፡፡ ማክበራዊ ግንኙነቷም እየተሻሻለ ነው፡፡ ነቃ ነቃ ብላለች፡፡ የመንፈስ
መረጋጋትም ይታይባታል፡፡ የአሁኑ ይሁንታዋ በላቲታ አንዳንድው ደፋ ቶና ማለቷን
ተያይዞባለች፡፡

በዚህ ሁሉ ለበቁ የአናቷ ከክብረ መንግስት መምጣትና በአጭር ጊዜ
ውስጥ ሐዋንን ይዘው ወደ ሀገራቸው መመለሳቸው ነበር፡፡ ያ አጋጣሚ በወቅቱ
የአጭር እሳት ሆኖ አንገብግቧት የነበረ በሆነም ለዚህም ሀይወት መሰረት ጥሉላት
ያሉ በመሆኑ ግን በመልካም አጋጣሚነት እያስታወሰችው ትናራለች፡፡

የሐዋን እናት በሸዋዬ ቤት አድረው በነጋቃው ወደ ሐዋን ጋ ከሄዱ በኋላ
በሸዋዬ ጋር ጸግም ለይገናኙ ነበር ወደ ክብረ መንግስት የተመለሰች፡፡ በአርማጥ
መሀረፍ ነውና ደህና ሆኖ ሲሳት ከመሀረፍቱም አንድ ተን በፊት ወደ ቤቷ ጎራ
ብለው ነበር፡፡ ግን አላገኛትም፡፡ ዕለቱ ባርናባስ ወደባ በአንድ የሻለሰነት አገር
የውጭ ትምህርት ዕድል አግኝቶ ለሂድ ሞት ደመታ ባለ ድንክ የሚሸገበት ቀን
ነበርና ሸዋዬም የድግሉ ታዳሚ በመሆን ከድግሉ ቦታ አምስታለች፡፡ የሐዋን እናት
ቶሎ የምትመለስ መሰላቸው ከወይዘሮ ዘነቡ ጋር አያውሩና እየተጣወቱ ሲጠብቁት
በቆም እሷ ግን እስከ ምሽት ድረስ ስለቆየችባቸው መልዕክቱ በወይዘሮ ዘነቡ
በኩል አንዳደርሳት አድርገው ተመልሰዋል፡፡

ሸዋዬ የአናቷን ፈጥነው ወደ ክብረ መንግስት የመመለስ ጉዳይ ፈጽሞ
ያበቃው አልነበረም፡፡ በእሷ ግምት የሚሰነባብቱና በዚያም አጋጣሚ የእሷንና
የሐዋንን ለየብቻ የመኖር ምክንያት ዋሽታም በሆነ ተግፋ አውገታውን በመሸፈን
ለታወቁላቸውና ራሷን ከተጠያቂነት ለማዳን የሚያስችሉ ብዙ መንገዶችን ፈጥራ
ነበር፡፡ ግን ያ ካለመሆኑም በተጨማሪ እናቷ ከታፈሰች ጋር ውለው አድረው

ወንበር ይዛ ቁጭ አለች።

ለሰውነት ስላለች ሴት የዋለ።

«አላችኛ ፈልጎ ነበር። ግን አጥቶቸው ተመለሱ። ሥራዬንም ትቺ በግንባሩ ሰፋሁ።» አላችኛ ያ ተዋቅቷ ለንደገና ትዝ ባሏት ሳታውቀው ከገራጌን ነበላችኛ።
 «የት ነው የምትሰራው?»
 «መምህር ነኝ።»
 «አለ ምሁር ነሽ።»
 «መሀል ይሆንን ከም-ከም-ከም-ከም...»
 «ከከስተማረ በላይ ምሁር አለ እንዴ» አላችኛ ባለመማራችን አይደል የለው መሆኑና ስንገራ የምንገናኝበት አላት።
 «ይተደድ የምትወግድት አናንተ!» አላችኛው ሸዋዬ ያን መሪ የያዘ ጠብቋል አጁን እየተመለከተች።
 «ሰርተን ስለምንገለጽ እኔ ነው። እየሽ፤ እንዲህ እንደ አሁኑ ትርፍ ሰው ስንገድን በጨት የምናደርጋትን ገንዘብ እንሳሳለንም፤ ወዲያው ጥርስ ነው። አለበለሁማ ያንታብን ይመስለናል።»
 «ለምንሰብቅታለሁ ብትሰጧቸው እኔ...» ብላ ሳትጨርስ ሾፊፋ ተደማት።
 «ለሰብቅታለሁ ብትሰጧቸው»
 «ባለቤትህ ገንዘብ መያዝ አትችልም?»
 «እሷማ ገንዘብን ብቻ ሳይሆን አሷም አብራ ጠፋች።»
 «ግለት?»
 «ነገሩ ላቤ ነው የኔ እህት፤ አሁን አውርቼ አልጨርሰውም።» አላችኛ ሾፊፋ ለአፍታ ያህል ወደ ትንቢ ውስጥ ገባ። ሾፊፋ ባለ ትዳርና የአንድ ልጅ አላት ነበር። በስራው ወይ ከቦታ ወደ ቦታ እየወሰደች ሲዘዋዋር በመሀል ሚስቱ ከላ ወንድ ጋር ስትማግጥ ቀይታ የኋለ ጌላ እንዲያውም ጭራሽ ከድታው ተሰውራ ትቆያለች። ውላ አድራ ያንን የማግባትን ሰውዬ አግብታ ትኖራለች። ሾፊፋ ከዚያ ወዲህ በወንደላጠነት ብቻውን ይኖራል። ይህን ታሪክ ለሸዋዬ ገብራትና «አያሳገንም?» ሲል ጠየቃት።
 «በእውነት በጣም ያሳዝናል።»
 «ይኸውልሽ ያልተማረ ሰው ትርፋ ይኸ ብቻ ነው።»
 «መማር ብቻ አይምስልህ! ልሳም ይጠይቃል።»
 «ንሽ። በማለት ሾፊፋ ሸዋዬን አደነቀና «አየሽ፤ ይህን እንኳ ማለትሽ የመማርሽ ውጤት ነው።» አላት ፈገግ ብሎ አየት አያረጋት።
 «በሳቤን ወደድከው?»
 «በእውነት አሁንስ አንቺንም ወደድከኸው»
 «ተዋደድኛ!»
 «ነገሩ ምዶይ?»
 በራሳችኛው ወሬና ንግግር ሁለቱም ተሳሳቁና ለአፍታ ያህል በዝምታ ተጓዙ። ቆየት ብሎ ግን ሾፊፋ ወሬውን ቀጠለ።
 «የኔስ ታሪክ ተዘዘዘ፤ ያንቺስ?» ሲል ጠየቃት ሸዋዬን በማሽጋርመም ዓይነት ፈገግ ብሎ በትንድቡ ሥር አየት አያረጋት።
 «ምን ይመስልሃል?» አላችኛው በመሽጋርመም ዓይነት አየት አያደረገችው።
 «ልጆች ያለሽ ይመስለኛል።»
 ሸዋዬ አንገቷን በመነቅነቅ፡ «የለንም፣ የሚል መልስ ሰጠችው።
 «አንድ! አስከ አሁን ምን ትጠብቁያለሽ?»

«ባል» አላችኛ ሸዋዬ «ከም-ከም-ከም-ከም...» ብላ ለራሷ ሳቀች።
 «አስከ አሁን አላገባሽም?»
 «አስከህ?» ከም-ከም-ከም-ከም...
 «ለንገሩ ይደርሳል።» አላችኛ መናፈሳት ባራ አባር ያዋለን ጌታ አባር ለሰደርጋ ይህን እንዴት። ብሎ ፈገግ አያለ ፊትሌት ያያት ይመር።
 «የጭራሽ ከም-ከም-ከም...»
 «ማን ያውቃል በያጋባስ?»
 «ሾፊፋን አስተማረ ተጋቡ ብሎ የዓለም ጋዜጠኛ ሁሉ ይሳሰባል ከም-ከም-ከም-ከም...»
 «ምን አንገባን?»
 ሾፊፋና ሸዋዬ እንዲህና እንዲያ እየተገቡ፤ ሲጠብቁ ሳያውቁት ያለ መደራሽ ከሆነችው የመጨረሻ ጎራ ላይ ደረሱ። መኪናዋ በመንገድ ላይ ባሉ የተለያዩ ትንሽ ከተሞች እየቆመች ተሳፋሪ ስትጭን ስታውርድ ቀይታለች። ሾፊፋ ገን ሞት ሲባል መቆም ሳይችል ሲባል መሄድ አንጂ ስንት እንደወረደ! ስንት አንድተሳራሪ እያስታውሰም። ተልቡ ሁሉ ከሸዋዬና ከጫዋታቸው ጋር ብቻ ነበር።
 «አንድ! ዳላ ደረስን እኔ እንቺ!» አላት ዳላ ከተማን ቀልቀል እየተመለከተ።
 «አልታውቀውም አይደሉ?»
 «ከራ ስም ሳንለቀው ለንዳንለያይ!» አላችኛ ዞር ብሎ በፈገገታ እያየት «እኔ ማንድንኛር ገደባሁ አባላለሁ። ሲያቆላምጠኝ ደግሞ ማንድ! ማንድድ! ማንድድ!»
 «አላችኛ ለንገባሽ?»
 «ማን ያውቃል ገና አንቺ ትጨምራልኝ ይሆናል።»
 «በዚሁ ላይ?»
 «በይ ገብረኝ!»
 ሸዋዬ ትንሽ ስትሸብረመም ቆየችና ስሟን በአንዱ ጥቅል አድርጋ ሳይሆን እየቆራረጠችና እንደ ዜማ መነሻ የመኪናውን ስጋንዳ በግራ እየመታች።
 «መምህርት-ሸዋዬ...ተስፋዬ... አባላለሁ!» አላችኛው።
 «እኔ ደግሞ ሳሸዋ አልሻለሁ።»
 «አንድ!» አላችኛ ሸዋዬ በሆኗ። ባርናባስ ወደሰም ለመጀመሪያ ጊዜ ሲተዋወቃት በዚሁ ሁኔታና ስም አውጣጥ ነበር። በሆኗ ጣር፤ ማንድን ተከተህ ለትሄድ ደህን አንዴ? አላችኛ። ትናንት የሸዋቱን ድግስ በልታለችና ከእንግዲህ ወርሻሽ ላልተወሰነ ጊዜ ትገቡ ሆኖ እንደሚቀር ታውቃለችና።
 «ይመችሽል?» ሲል ማንደፍር ስለ ስም ቀልምጫው ጠየቃት።
 «ድርም አጠራብት የገበረ ነው።» አላችኛው ሳት አያለች።
 «ከእንግዲህ ተወርሳችኋል ብለሽ ገብረያቸው።» ብሎ ማንደፍር ለራሱ ስቆ ሸዋዬንም አሳቃት።
 መኪናዋ ከዲላ መናሽሪያ ውስጥ ገባች። በየመንገዱ ታጭቆ የነበረ ተሳፋሪ ቦላ መውረድ ጀመረ። ሸዋዬ ሞተር ላይ ስለነበረች መተላለፊያ ስላልነበራት መጠበቅ ነበረባትና ለአፍታ ያህል በዚያው በተቀመጠችበት ላይ ተቀምጣ ላለች ማንደፍር አናገራት።
 «በቃ መውረድሽ ነው?» አላት እጇን ያዝ አድርገ።

«ምንም እንደያውም ለእኛ ለአንተም ጥሩ አጋጣሚ ሳይሆን አይቀርም።»
 «ልብን አንጠብቃለን።»
 «አንድያውም እንዲህ አይርግ። አለ በድሉ ፈገገ ብሎ አያየው።»
 «አንድ-ት?»
 «የኋላ የአንተን ግንኙነት ሳትነግራት! አንድ ተን ብሎው ጋር
 አስተዋውቅልሁና ተዘጋጃ። ብሎ የሕጋዊ ልብ አንጠልጥለው። አብረን እንደሚ
 የሚሆንውን ታያለሁ።»
 «ተሙ አንተ ሰው... ደግሞ ከገባህ በኋላ አልወጣም ያልክ እንደሆንክ።»
 በማለት ማንደረፍ ራሱ ስቶ በድሉ-ም አሳቀው።
 እንዲህ እንዲህ እያሉ ሲጨዋው አመቸ። በድሉ ግን ለማንደረፍ
 አንዳችም ምስብር አውጥቶ አልነገረውም። በባርናባባ ምትክ ማንደረፍ በሽዋዬ ቤት
 መግባቱ በድሉ ጉዳዩ አልነበረም። ምክንያቱ ባርናባባ ባለ ትዳር መሆኑንና ከአንድ
 ዓመት በላይ ለሆነ ጊዜ ሊቆይ መቻሉ ሊላው ነው። ከዚያም በላይ ቀደም ነገር
 በድሉና ባርናባባ ሊቆይም ጊዜ የሚተዋውቁ የአንድ ከተማ ነዋሪዎች ከመሆናቸው
 በተር የተለዩ ግንኙነት አልነበራቸውም። ስለዚህም ከማንደረፍ ጋር በሽዋዬ ቤት
 መገኘቱ ለአሰም ሆነ ለአሳ የሚገረብላቸው ነገር እንደሌለ ያውቃል።
 ማንደረፍ የበድሉና የሽዋዬ መተዋወቅ መሰረቱ ምን ሊሆን እንደሚችል
 ለማወቅ ሲጓጓ ሰንብቶ አንድ ቀን ከሃይደበት አገር ደር። ሽንኩርትና ትቢ ገዢ
 በመምጣት ለሽዋዬ አያስረከበ «በነገሙ ዕለት ትልቅ አንገዳ ጠርቻለሁ። ከአንድ
 ጋር አስተዋውቃችኋለሁ። ሲተነትኝ ይታይለታልና አሰማምሬው።» አላት።
 ማንነቱ ትዳሚ ነው። ወደ አሥር ሠዓት አካባቢ ሽዋዬ በሁላም ነገር
 ተዘጋጅታ የማንደረፍንና የትልቁን አንገዳ መምጣት ስትጠባበቅ ማንደረፍ ከዲላ
 ይርጋለም የነበረውን የደርሶ መልስ ምድብ ሰራውን አጠናቆ አበድሉ ጋር ለማግኘት
 የሚበቃ ጫት ገዝተው ከሽዋዬ ቤት ከት አለ።
 «እንዴ!» አለች ሽዋዬ ደስታ አይሉት ድንጋጤ አንዳች የማታውቀው
 ስሜት መንፈሷን ልውጥውም አያረገው። ተዋላም «አንተ ነህ አንዴ ትልቁ
 አንገገዳ!» አለችው በድሉን ልትስመው ጠጋ አያለች።
 «በአንድ ወትት ትልቅ ነበርን። እያደር ግን...» ብሎ በድሉ ላት እያለ
 ሽዋዬን ሲስም ማንደረፍ ጣልቃ ገባ።
 «አንተዋውት ነበር አንዳትለ!»
 «በአንተ ቤት ገና ማስተዋወቅህ ነው!» አለችና ሽዋዬ ሁለቱም ቁጭ
 እንዲሉ ጋበዘቻቸው።
 «ተሸውደህል ማንዴ።» አለው በድሉ ከተጠፈው ፍራሽ ላይ ቁጭ እያለ።
 «አንዴ-ት?» አለ ማንደረፍ የተገረመ በመምሰል።
 «ቁጭ» በልና በእርጋታ ይነገርሃል። አለው በድሉ።
 «ጉድ ሳይሰሙ መስከረም አይጠባም አለ!» እያለ ማንደረፍ ወደ ፍራሻ
 አለፍ ብሎ ተቀመጠና «የሽዋዬ፣ በይ ከጫት በፊት የሚበላ ነገር ተሉ በይኔ» አለች።
 ሽዋዬም ገርምቷን ደጋማማ እየገለጸች ምግብ የማትረብ ስራዋን ተያያዘችው።
 በድሉ ከዚያ ቤት ከተረ ከግመት በላይ ሆኖታል። በሽዋዬ ቤት ያየው
 ለውጥ አስገረመው። የሽዋዬ ታጣቢ አልጋ ልዩ በሆነ ሞዝቦልድ አልጋ
 ተተክታለች። ለባቡ ቢተኝብት የብው ያለህ የሚያሰኝ። ከፊትለፊቱ ባለ መስታወት

«ወሬ የግድግዳ ጥገ ይዞ ተሰይሟል። የገዳው በር እንዲ መጋረጃው ግድን ይሰራል።
 ሆኖ በርኩ ተለም ተቀብቶ ፍትት ቀሷል። ሁሉም ነገር ያለ ያለ። ይዘን ሁሉ
 ሲሆን ቀደቀ የሽዋዬን ጓዳ ውስጥ መሆን አጋጣሚ በመሆኑም ወደ ማንደረፍ
 ደር ጠጋ በማለት በሽከብክብ እንጂ። አለና ለራሱ እየቀጠ ማንደረፍም አላቀው።
 የራሱውም እንደሚረዳ ወጠን ለበድሉና ለማንደረፍ አላቀው።
 ሽዋዬ እንደራራና ወጠን ለበድሉና ለማንደረፍ አላቀው።
 ጥሩ ማፍገፍትን በራ ተጠላች። ግን ከሕሳ ይሰልጥ አላቀው።
 ምክንያቱም እየተፈራረቁ የሚያገርሱት ጉርባ ነገሩን እየቆጠሩ የግንባታውን አላቀው።
 ደግሞ ለሁሉም ተሉ መደረግና ለጫት ትዋሽ መጀመር አስተዋዝኦ አደረገ።
 «ማንዴ!» ሲል ጠራው በድሉ ጫትን አንገብ እየተጠበቀ።
 «ወዴ»
 «አንተ እዚህ ቤት አባጠራ ከመሆኑ በፊት እነ ደግሞ እግኝ ነበርኩ።»
 «ማንን አንብተህ?» አለ ማንደረፍ በድሉም ሽዋዬን ተራ በተራ
 አስተመለከተ። ከዚህ በኋላ ለሚጠራው ሁሉ ማንደረፍ እዲስ ለሆነ ቀልፍ ይገገ
 ይመር።
 «ተራውን ሽዋዬ ትገርህ።»
 «ትልቅና ጎድላህ ያጠኸውን ዕድል አሁን ለምን ታላለህ?» አለች
 ሽዋዬ ፈገገ ባለ በድሉም ማንደረፍን አያየች።
 «እነ በድሉ?»
 «እነ ሽዋዬ ነኝ!»
 «አረፍ» ጨዋታ ልለማ ነው። አለ ማንደረፍ ሁለቱም አያየ።
 «ምን ዋጋ አለው። በወሬ ቀረ።» ብሎ በድሉ በቁጭት ዓይነት ራሱን
 መጠባረብ ሲያደርግ ማንደረፍ ተጠል። «አንዴት? ለምን?»
 «በታላ አታተው። ቀረ።» አለች ሽዋዬ።
 «ልጃገረፍ ነበረች?» ሲል ማንደረፍ ጠየቀ በተለይ ሽዋዬን እየተመለከተ።
 «ተደም መገን ወንድ ሆኖ እዚያ ቦታ ደረሰና!» አለች ሽዋዬ «ከም ከም
 ሲም...» ብላ ሰቀች።
 «ወንድሜ ጉድ ሆነሃለ!» በማለት ማንደረፍ በድሉን ተለይወት።
 «ነም በላት ትቀልድ፤ ተስ እያልክ ምስጢሩን ታገኘው የለ!» አለና በድሉ
 የተጠበቀውን ጫት አቶ አደረገ።
 «ልድቱ አሁን የት ናት?» ሲል ጠየቀ ማንደረፍ።
 «አሁኑ ናትና እሷ ናት የምታውቀው።»
 «አንዴ!» ብሎ አንድ መደነት አለና ማንደረፍ «ሰቢያውም አሁን?» ሲል፤
 በተለይ ሽዋዬን ጠየቀች።
 «ባለ ጉዳይ ይፈልጋት እንጂ እኔ ምን አገባኝ።»
 «አባ ልቤን አታንጠልጥለት!» አለና ማንደረፍ አንድ መናደድ ብሎ
 ተነግሮና እንደሆነ ንገሩን። ብሎ ተነግጥቦ እጁ ላይ ያጠራቀመውን ጫት
 ቃመጠ።
 «ናት አገር ነው ያለችው።» አለችው ሽዋዬ።
 «መስኪና አይገባውም?»
 «ይደህ ልታመጣለት? ከም-ከም-ከም...»
 «ምን ንግር አለ? የምንዳው የአባቱን መስኪና»

«ሕመሜ ይምር።» አለች ሽዋዬ በተም ነገር። ማንደፍር መሆኗ መቀጠልን አልጠግታም፤ ማንደፍር ያልነበራት በድሉ ባለበት መሰረት ነው። ያም የሆነው የሀይማኖት ልማት እንዲከናወን በላይ አይሆንም። አለች ማንደፍር በመጠንቀቅ በሆነ እንደ አፍሪካ አየተሰማው።

«እንዴት» አለች ሽዋዬ እውነትም ነገር ዱባ ዕዳ ሆኖባት። ሁለቱ ሰዎች እሷ የማይታወቀው ምስጢር ይናገራቸው እንደሆነ ባለም ተጠራጠረችና ተራ ዘብራ ታየችው ይመስላል። ሁኔታዋ የገባችው በድሉና ማንደፍር የተገናኙበትን አጋማሽ ዝርዝር አድርገው ሊያስረዱት ወደ ማመት እዘነበለች። የተደመረው ጨቅታ ተወለደ።

«እውነት ግን ልጅቷ መምጣት እትችልም?» ሲል ማንደፍር ጠየቃቸው ሁለቱም ተራ በተራ እየተመለከታቸው።

«ሽዋዬ ከአለበትበት ከባድ አይሆንም።» አለ በድሉ አሁንም ሽዋዬን አየተመለከተ።

«እንዴት ነው የሽዋ ይኸ ነገር?» አለች ማንደፍርም ሽዋዬን አየተመለከተ። «ይሆን አይመስለኝም» አለች ሽዋዬ። ግን ደግሞ ድንገት ፍገዝ ትንሽ በማለት ከሃላብ ውስጥ የገባች መሰለች። ሽዋዬ እውነትም ጭልጥ ብላ ከሀላብ ውስጥ ገባች። እንዲህ በውኃ ሲሆን በዚህ አጋማሽ ወደ ዲላ ብትመጣስ የሚል በአፅምርታ ተፈጠረ። እውነት ሲሆን በዚህ አጋማሽ ወደ ዲላ ብትመጣስ የሚል በሀላብ በውስጥ ተመላሰች። መንገዱ እንዲሆን ከፍት ሆኗል፤ አስቸላው ከሽመቱ አልተመለሰም። ወደፊት ቢመጣ እንኳ ሁኔታውን ሁሉ ከመሠረታቸው ከተለወጠ ምን ሊፈጠር ይችላል? እስከ ዛሬ ሲሆንም ስለ አስቸላው ተስፋ ቆርጣ ሲሆን ይችላል። እንዲያውም ሲሆን ከዚህ ደረጃ የማይቆጥር ምኞት ተሳክቶ የሲሆን ሀይማኖት የተሻለ ሲሆን ይኸው የሆነው ሃሳም ይኸው ነገር አያለችም ለመጨረሻው በተለይ ከእናቷ ጋር የሽብርብ ግንኙነት አሏት ከማንደፍር ጋር ያላትን ግንኙነት ምናልባት የሲሆንና የበድሉ ግንኙነት አሏት ደስ ደስ የሚል ስሜት ይሰጣት መሰረቱን አያጣብቀው ሊሄድ ይችላል። ሽዋዬ ደስ ደስ የሚል ስሜት ይሰጣት ይመስላል። ድንገት አፍን የሚያደርጋት ግን ሲሆን የምታገኝበት መንገድ! በእርግጥ ሲሆን እሷን ተማምና ወደ ዲላ ትመጣ ይሆን? አናቷስ እሷን አምነው ሲሆን ከከብረ መንግስት ተመጣ ዘንድ ይፈቅዱ ይሆን? አሳሳቢና አስጨናቂ ጉዳይ!

«አንድ ነገር በደ እንጂ የሽዋ ምነው ዝም አልሸ?» ሲል ማንደፍር ከሃላባ ተሰቀለች።

«እሳቱ አየዋልን እያደርጋ?»

ምዕራፍ አሥራ ሁለት

ነገር በከብረ መንግስት ሲሆን አልተመችም። በእናት በእናት ቤት ደክላ ብትሆን ሆናለች። በሃላብና በጥንታት ብትሆን ራሷን ራሷ ብትሆን ብትሆን ሆናለች። በሃላብና በጥንታት ብትሆን ራሷን ራሷ ብትሆን ብትሆን ሆናለች።

«እንዴት» አለች ሽዋዬ እውነትም ነገር ዱባ ዕዳ ሆኖባት። ሁለቱ ሰዎች እሷ የማይታወቀው ምስጢር ይናገራቸው እንደሆነ ባለም ተጠራጠረችና ተራ ዘብራ ታየችው ይመስላል። ሁኔታዋ የገባችው በድሉና ማንደፍር የተገናኙበትን አጋማሽ ዝርዝር አድርገው ሊያስረዱት ወደ ማመት እዘነበለች። የተደመረው ጨቅታ ተወለደ።

«እውነት ግን ልጅቷ መምጣት እትችልም?» ሲል ማንደፍር ጠየቃቸው ሁለቱም ተራ በተራ እየተመለከታቸው።

«ሽዋዬ ከአለበትበት ከባድ አይሆንም።» አለ በድሉ አሁንም ሽዋዬን አየተመለከተ።

«እንዴት ነው የሽዋ ይኸ ነገር?» አለች ማንደፍርም ሽዋዬን አየተመለከተ። «ይሆን አይመስለኝም» አለች ሽዋዬ። ግን ደግሞ ድንገት ፍገዝ ትንሽ በማለት ከሃላብ ውስጥ የገባች መሰለች። ሽዋዬ እውነትም ጭልጥ ብላ ከሀላብ ውስጥ ገባች። እንዲህ በውኃ ሲሆን በዚህ አጋማሽ ወደ ዲላ ብትመጣስ የሚል በአፅምርታ ተፈጠረ። እውነት ሲሆን በዚህ አጋማሽ ወደ ዲላ ብትመጣስ የሚል በሀላብ በውስጥ ተመላሰች። መንገዱ እንዲሆን ከፍት ሆኗል፤ አስቸላው ከሽመቱ አልተመለሰም። ወደፊት ቢመጣ እንኳ ሁኔታውን ሁሉ ከመሠረታቸው ከተለወጠ ምን ሊፈጠር ይችላል? እስከ ዛሬ ሲሆንም ስለ አስቸላው ተስፋ ቆርጣ ሲሆን ይችላል። እንዲያውም ሲሆን ከዚህ ደረጃ የማይቆጥር ምኞት ተሳክቶ የሲሆን ሀይማኖት የተሻለ ሲሆን ይኸው የሆነው ሃሳም ይኸው ነገር አያለችም ለመጨረሻው በተለይ ከእናቷ ጋር የሽብርብ ግንኙነት አሏት ከማንደፍር ጋር ያላትን ግንኙነት ምናልባት የሲሆንና የበድሉ ግንኙነት አሏት ደስ ደስ የሚል ስሜት ይሰጣት መሰረቱን አያጣብቀው ሊሄድ ይችላል። ሽዋዬ ደስ ደስ የሚል ስሜት ይሰጣት ይመስላል። ድንገት አፍን የሚያደርጋት ግን ሲሆን የምታገኝበት መንገድ! በእርግጥ ሲሆን እሷን ተማምና ወደ ዲላ ትመጣ ይሆን? አናቷስ እሷን አምነው ሲሆን ከከብረ መንግስት ተመጣ ዘንድ ይፈቅዱ ይሆን? አሳሳቢና አስጨናቂ ጉዳይ!

«አንድ ነገር በደ እንጂ የሽዋ ምነው ዝም አልሸ?» ሲል ማንደፍር ከሃላባ ተሰቀለች።

«እሳቱ አየዋልን እያደርጋ?»

173

አስራት መረቶችን ተደምጦ በታሰሩት ሁኔታ አራት በታ
ሰማቸውና ወደ ዓር ይበቡ በመሄድ እንደነበረ አድርገው አስተመብላት። አግላ፤

ሸዋዩ በሀዳር ወር የመጨረሻ ሳምንት ላይ ቆማ የመጀመሪያው መገረብ
ትምህርት አልቶ አላቀርጸም ወደ ሰራተኛ ትምህርት ቤት የሚዘጋጁትን የጥርጋሬ ወር
መጨረሻ በፍጥነት ትጠባብቃለች። ከብረ መንግስት የምትደርስበት ተን ሳይቀር
ተመሰናል። ለቅዱስ ክሉዋን ወይም ከወላጆቿ ተቃውሞ ቢገጥመው ማሳመን
ይሆናል ብላ የምታስበውን አያዘጋጅኛት ነው። በደኗ ብልህት ሁሉ በልቧ
ይውጠዘጠዛል።

‘ሰማዎ’ በረ ዊድ ያስለታል’ እንዲሉ ወንድሟ አስራት ተስፋፋ
በአላስቸው ተገና ሆነች ከቤቷ ከት ብሎ ያደረሳት ብሥራት ገን ስጋትና
ፍርሀቷን ሁሉ ከልቧ ውስጥ አንድ ሰድፍ አጠበቀ። ‘ሐዋን የልብ ሀመምተኛ
ሆናለች። በሰው ላይ ከቶ ደግ አለና መጥተሽ እያት ከማለት ውጭ ስለ ሐዋን
ሁኔታ ምን ዓይነት ፍንቀት ለሸዋዩ እንዳይለጥ በተለይ በእናቱ እደራ የተባለው
አስራት፤ የልዩ ነገር ሆናለች አንዳንድ ነገሮችን ማፈንዳቱ አልቀረም። ሐዋን ዛሬ
ስር ተቃምሳ መዋል ማዘውተሯን፤ በሀሳብ እየተዋጠች በተሰጧ ማሳለፊያና
በተለይ በሀመሟ ምክንያት አገር ብትተይር የተሻለ መሆኑ መታመኑን ሁሉ
አልደሰታትም።

የሐዋን አገር መቀየር አስረላጊነት የታመነበት ስለመሆኑ መስማቷ ሸዋዩን
ከምንም ነገር በላይ አስረከበዋት። ሐዋን አገር መቀየር ካለባት ቀላሉ ከከባሪ
መንግስት ወደ ዳላ ነው። ይህ ደግሞ በቤተሰቦቿ ዘንድ ተፈጥሮ ይሆናል ብላ
ከምታስበው ትፈታ ነጻ የምትሆንበት አጋጣሚን ይፈጥራልና ወትትና ጊዜ ያለ
ሸዋዩን ሊያስታርታት በመቅረቡ አምላኳን አመሰግነች። ወደ ከብረ መንግስት
ልትሄድ በልቧ ይዛው የነበረውን የጊዜ ቀጠር አሳጠረችው። ወንድሟ አስራት
ተስፋፋ ከቤቷ በደረሰ በስራተኛው ቀን እንዲሆን አደረገችው። በመሀል ያለት ሁለት
ተናኝ ጥገኞች ጊዜ ሆነ።

ብሥራቱን ያስረላችው በድሉና ማንደፍር በእነዚህ ሁለት ተናኝ
አልተለዩለትም። ወደ ከብረ መንግስት እነዚሁን ሊያሳምኑ ሽርጉድ አለ። አብረዋት
እየዋሉ አብረዋት አመቡ። በየገበያው ቦታ አብረዋት ዞሩ። አዘጋጃት፤ እዘጋጃት።
ጠዋት ወደ ከብረ መንግስት ልትሄድ ሻንጣዋ የያዘውን ይዞ ማታውት ተቆለ።
የማንስቷ ደምበር ከብረ መንግስት የምታደርስ የልቧ መብራት ሆነች።

ልክ በዚያው ዕለት ምሽት ላይ ከብረ መንግስትም ላላ ገገጅት በመደረግ
ላይ ነው። የሐዋን አባትና አናት ሐዋን ወደ ዳላ መሄድ ያለ መሄድ ፍላጎቷን
ለማስቀረፍ ሊያገግሯት በተመሰክሩበት መሠረት ወይም ተሞላ።

‘አሙራቲ’። ሌላ ጠራት አናቷ ለሰለሰ ባለ አገር።
‘አብት’ አማሌ። አለቃቸው ሐዋን ከአጠባባቢው መደብ ላይ ጋደም ብላ
ላለች። ላሳቷ ደግሞ ከባለቤታቸው ፊት ለፊት ምድድ አጠገብ ተቀምጦ አላት
ይምሉ።

‘አንድው ይቺ ልብሽ ያስቸገረችኝ ይኸን አገር ጠልታለሽ ይሆን? እማስበው
ሰማ ይህን ነገር በአላፍዬ አውጠንጥነው ጀመር ልጄ።’ አጎት ጉልበታቸውን በሁለት
እድሻቸው ደግሞ በማድረግ ዓይን ዓይኗን እየተመለከቱ።

‘አያ’ አማሌ ቢቸግርሽ።
‘ቸገሪኝ ልጄ! በማም ቸገረኝ።’
‘የት ልሂድ ታዲያ እማ?’

‘አውነትሽ ነው። መሃጃማ ይቸግራል የኔ ልጄ።’ ካሉ በኋላ የሐዋን
አናት ወደ አቶ ተስፋፋ ዞር በማለት ‘አንድው ወደ ዳላ ትሄድ ይሆን’ አቶ
ተስፋፋው ሲሉ ጠየቁቸው።

‘የጥያማ ወደዚያው ነው፤ ጌላማ ወደት ትሄዳለች? ከዚያ ላላ አገር
አታውት።’ አሉ አቶ ተስፋፋ አንገታቸውን ወደ አላቱ ደፋ አድርገው።

‘ሰማን ጋር ልናርግ?’ ስትል ሐዋን ጠየቀችው።
‘በኔ ልብማ ከነዚያ ከታፈህ ጋር ትገባ ተጨውተሽ ትመለስ እንደሆነ
ቆይ ነህ!’ አሉ አናቷ ለሰለሰ ባለ አገር።

‘አሁኑኑ አለች አይደለች’ አሉ አቶ ተስፋፋ ወደ አላቱ እንዳተረፉ።
‘አንዳንድ ክፍት አለባ ጋር?’ አለች ሐዋን ደንገጥ ባለ።
‘አሁኑኑ ለሰብ ተዘራ በኋላ ደግሞ ከአካሉ ልጆች ጋር አንዳንድ ጊዜ
መጫወት ትገባ ያፍታታሽና ልብሽም እየተወሸሽ ትሄድ እንደሆነ ብዬ እኔ ነው።’

‘ተይ አማሌ እንዲሆን አይሆንም?’
‘ተለብሽን ተሆን እኔ እችላለሁ ሐዋን! ከቶ የአቸዩ ጤና ይመለስ እንጂ፤
ደም ላይ ያልሆነ አፍኒያ ምን ሊያደርግልኝ! ለም ተሆነችም ለም! በራ ተሆነም
በራ ይሸጣል።’ አይዘነሱ። አሉ የሐዋን አባት በቆራጥነት።

‘አናንተ የማታውቁት ሌላም ችግር አለ።’ አለች ሐዋን።
‘በትግሪን አይፈታም?’ አጎት አናቷ። ገን ትዝ ያላቸው ነገር አለ! ያኔ
ታፈህ። በማትፈልገው ሰው ልታስደፍራት የለቻቸው ነገር። ፈታ ብላ
ብታወጣውና ሁኔታውን በግልጽ ቢፈፍት ፈለገ።

‘እኔና አት-አባብ አብረን መኖር አንችልም።’ አለች ሐዋን ነገሩን ደረገፈን
አድርጋ።

‘እረ ተይ ሐዋን! በአትማማቾች መካከል ሔም ተያይዞ አይኖርም’ አሉ
ከቤቱ አሻግረው መልክት አያሏት።

‘ከበድኳችሁ አንዱ አባዬ?’
‘ለአንቺ ብለን ነው አንጂ እመብ! ደም አንቺ ምን ትከብድናለሽ የኔ ልጄ?’
አጎት አናቷ በማሳዘን ዓይነት አነጋገር።

‘አንገዳያው እዚሁ ብሆን ይሻለኛል።’ አለችና ሐዋን በረጅሙ ተነፈሰች።

የሐዋን እናትና አባት ግራ ተጋቡ። ልጃቸው ወደ ዲላ ለመሄድ ፈቃድ ለመስጠት ጥቅም ሲሆን ምንም ሳይገነገሩ ጊዜው መሆኑን እንደ ተረደሩ ተና። ልሊቱ በሰዓቱ ገንፋ ተገባለ አለቀ።

የደህረ ፊደል ጋልባ ለምሥጫ ስትጋልብ የዋለችው ሽዋዬ ከቤተሰቦቿ ቤት የደረሰችው ከላመሽሮ አሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ ነው። በዚያ ሰዓት ወደ ከቆቻችውን ይዘው ከመስክ እየተመለሱ ነው። እናቷ ደግሞ ምናልባት ሐዋን ሽዋዬ ስትመጣ ሀሳቧን የተየረች እንደሆነ ብለው ለመደራፉ ግንኙነት እንዳያመኝ የሆነው ስልክ ቀጥሮ ሊያመጥ ወደ ከተማ ሂደው እየተመለሱ ገና በመገንደ ላይ ናቸው። ሽዋዬና እባቷ በር ላይ ተገናኝተው በመሰላም ናፍቆታቸውን አውጥተው እየተገንፈ ወደ ቤት ሲገቡ ሐዋን በገር በር በኩል ወደ ቤት ስትገባ ዓይን ሳያይን ግንምጥም አሉ።

«እማይቼ!» አለች ሐዋን ሽዋዬን ስታይ ደንግጣ። የትናንት ማታው ወደ መስራቱ ምን አንድሃረ ልሳ ወረወረ።

«እነሱን መጣች ሐዋን?» አለ አባቷ ተደመወደ።

«በቤተሰብ ይሆን?» በማለት ሽዋዬም ሳት አያለች ወደ ቤት ገባች።

በሐዋን ላይ ጥምጥም ብላ ሰመቻች።

«አንቺ!» አለች አባቷ አጠገቧ ቆማ ከአገር እስከ ራሷ እየተመለከተቻች።

«አቤት!» አለች ሐዋን በደ መሬት እንዳቀረቀረች።

«ቤት!» አለች ሐዋን በደ መሬት እንዳቀረቀረች።

ሐዋን ሽዋዬ ምን አያለች እንደሆነ አልገባትም። ጠቀራባት ይቆን ከስታባት። ቆቻ የጥቅባትን አካላዊ ለውጥ ገና ትነግራት እንደሆነ አንጂ ሲገቡ ለሰላትም።

ሽዋዬ አንድ መናደድ ዓይነት አጃቻን ጨብ ጨብ ጨብ እያረገች «ዋይ ዋይ-ዋይ-ዋይ...» አለች ደግሞ። በአባታቸው ግብዣ ሁሉም በመደብ ላይ ተቀመጠ።

«ሐዋን ከቤድ መንገድት እንዳለገገህት ሁሉ ዛሬ ዛሬ አልሰማማት ብላል የሽዋ!» አለ የሐዋን አባት የሽዋዬ ቀዳሚት መነሻው የሐዋን መንሳቆል መስሏቸው።

«ለመሆኑ ምንባል?» ስትል ሽዋዬ ሐዋንን መነሳታቸው።

«አልፎ አልፎ ልቤን ያመኛል።»

«ተመርምረሽል?»

«አዎ! መድኃኒትም እየወሰድኩ ነው።»

«ሐዲያ!» አለች ሽዋዬ በመመናጨት ዓይነት። «ወጥ አንዳይቀር ነው እንጂ ተደም ከቤድ መንገድት ምን ሀኪም አለኝ!» አለች ውጭ ውጭ እያየች።

«አንድው ደካፍ አኪም የት ይገኝ ይሆን የሽዋ?» አሉ የሐዋን አባት በገንደና በተለየቸው ሐዋንን ለሰል እያደረገ።

«በገንደና በሰላም በገንደና» አለችና ሽዋዬ ከተቀመጠችበት ብድግ እያለች «አዎ! የግ ልጅን አናን ይገድላል አንድ?» ብላ በገር በር በኩል ወጣች።

የሐዋንን የሰማደገን ዓር ለመገባት ነበር። ውስጥ ውስጡን ስትሸጥፍ አስራት ገንደትን የሐዋንን የሰዓት ከቤታቸው ሲገቡ ዓይነቸው በመመሪያ ያረፈው ምንም ሳይታወቅ የሽዋዬ ተሽከርካሪ ሻንጣ ላይ ነው። ጥናው መልኩ ጥፋር ሆኖ የሚመስል ቤት ከራት ያበራል። «ማ መጣ?» አሉ ገና በር ላይ ብት ባለው ፊት ለፊት መደብ ላይ ምን የልብስ ሻንጣ ሲያቀርቡ።

«ሽዋ መጣች እኔ ስንደሌ» አላቸው የሐዋን አባት አላቸውም ያገባ ሻንጣ አንድና አቀጥቶ አቀጥቶ ብሎ ፈገግ እያለ ያያቸዋል።

«ይዘየት» መጣህ አንድ አስራ-ቲ?» አሉና ለአራት ቀናትም ቢሆን ተለቀቀው ታላቅ ሊሰሙት ጠጋ አሉ። «የገና እና የጥምቀት ልብስ አስገታለሁ ቆልባ ሂደህ ራሷን ይዘህ ምጥታኝ» አያሉ ይሰሙት ደመር። ይህ ዘዴ የአስራት ወደ ዳላ መሄድ ለባባ ተደርጎ ለሐዋን ሲነገር የሰበተ ነበር።

«ታላቅ ታላቅ» ሲሉ አንድገና ጠይቀው ገና መልስ ሳይሰጡ ራሷ ሽዋዬ በገና በር በኩል ብት አለች። የማይተረው የእናትና ልጅ የናፍቆት ስምሽና ጥምቀት ተፈጸመ።

የጥንቱ ጉዳይ ወይይት የተደመረው ማታ አራት ተባልቶ አባቱ ቡና እየተረፈና ሽዋዬ በሻንጣዋ ውስጥ ያልታቸውን የስጦታ ልብሶች ለተመደበችው ለምት ማይል ስትጀምር ነው። በመደመሪያ ለአባትና አናቷ የገባቸውን ነጻላና ትታ እንዲሁም በልክ ተሰናቶ የሚለበስ ብትን ጨርቅ አይሰቻቸው። ሐዋን ደግሞ የተዘጋጁ ገርጽ ተማሪና ማለባቸውን እንዲሁም አረንጓዴ ዓይነት ስኬርና ለጠቅ፡፡ ማረፊያውን ጨምሮ በመርቅጣ ተለም ቅብ የሚያብረቀርቅ የአጅ ሰዓት ከአጅ በርላዋ ውስጥ አመጣችና በሐዋን ግራ እጅ ላይ ማሰር ይመረታ።

በኩራታው የተደነቀ አናቷ «ታዲያ እኔ ለአመቱ የረገገው ቆቻ በረ ነበር የሽዋ! ለኛ ምን አሳስበሽ?» አሉ ፈገገ ብለው ልጆቻቸውን ተራ በተራ እያዩ።

«ከሆነም ትደራሽ ይሆን?» አሉና ገና አርጊትና ሽማግሌ ስለሆናችሁ... ብላ ነገሯን ሳትጨርስ ይደረግላታል። አናት ግን አርጊትና ሽማግሌ ስለሆናችሁ... ብላ ሳትቸ።

«ሐዋን-ከም-ከም...» ብላ ሳትቸ።

«አንተ ሲያምርባችሁ እኔ እኛ እንዋለን።» አሉ አቶ ተሰፋይ በተራቸው።

«ከረ እኔ በጣም ያላለበኝ የሐዲያ የልብ ሀመም ነው።» አለችና ሽዋዬ በተለይ ወደ አናቷ በማተኮር «ለመሆኑ ታስባለች? ትጨነቃለች?» ስትል መነሳታቸው።

«አረ እኔ አቲ! ደሞ እኔ አናቷ እያለሁ የምን ሀላብ የምንክ ቁንታት?»

«ታዲያ እንዴት ይመራት?»

«አንድው ተማዲ።»

«ታዲያ ዲላ ሆስፒታል መኖሩን አታውቁም ወይስ?» ብላ ሽዋዬ ሁሉንም አባት አባት ስታደርጋቸው የሐዋን አባት ተጠሉ።

«ተቀመጠክራለሁ አሁንም ይደርሳል።»

ሐዋን ግን ወደ መሬት አቀርቅራ ዝም አለች።

«ታውቁ ኖሯል እመቤት» ሲሉ አናቷ ጠየቋት! አላቸውም የሚያውቁ ሲሆንም ስሜቷን መሰለያ መንገድ መፈለጋቸው ነበር።

«አዎ።» አለች ሐዋን አሁንም እንዳቀረቀረች።

180

181

አቅድሞ ከሸጥኑ ጋር በተደረገ ምክር ቤቱ በልዩ ሁኔታ ተዘጋጅቷል። ከጎሳ ስምንት ሰዓት አካባቢ ከዚህ ለይሮስ ማንደሩኛ ከፊቱ ወለል ላይ ተሞ ለየት ያለ ሰዓት አቀረ። ሳይ ከምንም ነገር በፊት አንድ ነገር መፈፀም አለበት። አለ በዚያ ሰዓት ጓዳ ወስጥ ሰበሰቡት ሌሎችን በማስማ ሁኔታ ደምህን ከፍ በማድረግ።

«ምን?» አለች ሸጥኑ ልክ አንድማታውቅ ሆኖ።

«ሐይ የለችም አንድ?» ሲል ማንደሩኛ አንድገና በሞታት።

«አለች። ጓዳ ወስጥ ናት።»

«ት ሁላችንም ወደ አሲ እንሄድ።» አለና ማንደሩኛ ተደጥሞ ወደ ጓዳ ተፈመደ። በድሉና ሸጥኑም ተከተለት።

«የኔ ፍልጥልጥ። ሲል ጠራት ማንደሩኛ ሐዋንን።

«አሁን?» አለች ሐዋን ደንግጥ አያለች። የዚያን ልሰት ደንግጥ የልብ በመጣ በመር ብላቅት ፍሬሽ ላይ ጋደም ብላለች።

«አንድ ጊዜ ብድግ ባትይ!»

«ሐዋን በደንግጥ ጓደኛ ፍጥጥ እንዳለ ተነስታ በዚያው በፍሬሽ ላይ ቆመችና ከፊትሰራታ የተከለሰሰች ሁሉ ተራ በተራ ታያቸው ይመር።

«ሐይ ሳይ ሁሉም ነገር ንብቶኛል።» አለ ማንደሩኛ ሳት ብሉ። «የሰላ ስውዴ» ሲል ቀጠለ ወደ በድሉ እያመለከተ «ወደዚህ ቤት በመጣ ቁጥር ስንገባ ለምን አንድግለቸውን ተፈጅቻለሁ?» ያለ ፍላጎትሽ እየገነተሰ ሲያስተይምሽ እንደቶ ገብቶኛል። አሁን አሁን ጥፋት መሆኑን አምጥ ተተባቢል። ይቅርታም ሊጠይቅሽ ተዘጋጅቷል። ይቅርታውን ተቀብለሽ እንደትታረፍና ልክ እንደ አንድ ቤተሰብ እየተያየን እንደገና ፈልገንላለሁ።» አለች።

«ሐዋን ያሳስበችውና ያልጠበቀችው አቀራረብ ነበር። ለጊዜው ግን ደንግጥ ብላ ወደ መራት ከማተርተር በቀር ያለችው ነገር አልነበረም። ማንደሩኛ ወደ በድሉ ባር አለና ቀጣ ባለ አነጋገር ብል አግሯ ላይ ወደቅ። ሲል እዘዘው። በድሉ ኩቱን ወደ ጎሳ መለስ አደርጎ በሐዋን አግር ላይ ወደቀ።

«አልላለል።» አለች ሸጥኑ። ማንደሩኛም ብቻውን አጨበጨበ። ሲሐዋን ግን ከትልቅ የአረብኛ የግርግር ጨኽት ውስጥ የገባች መሰለች። በድሉ በአግሯ ላይ ወደቀ ለአፍታ ሲቆይ ሰመግደርደር ያህል እንኳ ብቃ ተነስ አላለችውም። ሲበቃው ራሱ ተነሳ።

«የጥል!» አለ ማንደሩኛ ነገሩን በማግኘት ጓደነት ፈንደቅ አያለ።

በድሉ ቶኝ አጃን በቀቱ ኪስ አስገብቶ አንዲት በብልጭልጭ ወረቀት የተጠቀሰለች ነገር አወጣ። ወረቀቱን ቀደ ጣለ። ከማይክ የተሰራች ነጭ መጻይ በግምት አምራ አራት ግራም የሚሆን የክርስቶስ የስትላት ተምሳሌት ማጫዎቹ የተገጠሰጠሰበት የወርቅ ሀብል አወጣና በአንገት ውስጥ ለማስገባት የተዘጋጀ በሚመስል ሁኔታ ከያዘ በጎሳ ፈንግ አያለ ማንደሩኛን አየት አደረገው።

«ተጥላ! ምን ታየህ?» አለ ማንደሩኛ። በድሉ አካሊያን አራት ገጣጣ ፐርሶቹን ገልፈጥ አደርጎ ወደ ሐዋን ጠጋ ሲል ሐዋን ግን ደንገት ሮኸች።

«አልፈለግም!»

«ተይ እንደ የኔ ፍልጥልጥ!» አለ ማንደሩኛ አሉም ደንግጥ አያለ።

«እምቢ አልፈለግም!» ሐዋን አሁንም። ፈጅን ከፊት አደርጋ በድሉን በጥላቶ ጓደን ተየው ይመር።

«አይ አንግዳለሁ!» አለና ማንደሩኛ ሐዋንን ወደ ራሱ ጎት አደረገና ሁለት አንድረገው የገቡ በማድረግ «አጥልጥልኝ!» አለው በድሉ። በድሉ የሐዋን አጃቱ አንድረገው የገቡ ሀብሉን በአንገቷ ላይ የመጣል ያህል እስከቶ ወደ ጎሳው ፈገፈገ ሲል ማንደሩኛ ሸጥኑ አጨበጨበ። ማንደሩኛ በሐዋን አንገት ላይ ያረፈውን ለመለቅ ቀንጃ የሚገባ ልዩ ስጦታ። አለች።

«ሐዋን ግን ጓደኛጅ በአንገቱ ሞላ። ግንጋን በዝንጂ ጋርጃ ወደ መራት በማተርተር ታለትስ ይመር።

«ሐይ! አንዳትያም!» አለች ማንደሩኛ። ሐዋን መልስ አልሰጠችም።

«አሁንም አንገትህ ታለትስ ይመር።

ጉዳዩቸው እንዳልሞላ። ዓላማቸው እንዳልተሳሳ በውል የተረዱት ማንደሩኛ በድሉና ሸጥኑ ወደ ሰላን ተመልሰው ፍሬሹቸው ላይ ተከለሰ። ሸጥኑ ተናገረ። በድሉ አኩርቷል። ማንደሩኛም ትስሙ ተሰባራሽ።

በዝሆኑት የተደመረው ሜት በኩርሬያ ጥቂት ተቃመ። አልፎ አልፎ እንደ ወራይ ቢያምርም እንኳ የሌለውን የጥቀ ምላሽ ሲያጣ ቶሎ ይቆርጠዋል። በየሆዳቸው ነገር ያሳለሳለ። ሸጥኑ ገደቷን እንዲት አንድምትወጣ። በድሉ በተጣደ ምን ሊያገኝ እንደሚችል ያስባለ።

«ሐዋን ጓዳ ውስጥ ሆና በሌላ ሀሳብ ተውጣለች። ያን አንገቷ ላይ የተጠበቀች ሀብል አውልቃ ፍሬሹ ላይ አስተምጣ በጥላቶ ጓደን ታየዋለች።

«ሐይ! መሆኑ ተርቶ ተገድሎ የተጣለ አውራ ይመስላል።» ሐዋን ገደቷን ይመለከታል። በሆዋው ሰብብ አስቻለውን አስታወሰችው። ያኔ ለገውውር ጥያቄ ወደ አዲስ አበባ ሲሄድ ሲል «...ምን ገዝፎልሽ ልምጣ። ብሎ የጠየቀች ከአምሮቱ ደረጃ አሳት አሳት የሰጠችውም ምላሽ አንዲሁ። የመኪናው አደጋ ሰተጥም ትገባ አለች።

«ሐይ! ሐዋን አንድረገው በትዝታ መጣባት።» አልሄድም ብሎ የተከራከራት ገም። ይሄድ በገዳ የባለሰባትነትንም ቃላት አስታወሰችው። ከአሁኑ የአስቻለው መቅረት ጋር እያገናከበች በመት አሳት ተቃጠለች። ተንገጠንበት። አስተሳታ። ሁሉም ነገር የተደመረና ለአንድ ርምጃ አነሳሳት። ደንገት ከፍሬሽ ላይ ብድግ አለችና ያንን የወርቅ ሀብል ይህ ወደ ሰላን ወጣች። ሁሉም ቶና ቶና ብለው ሲያዩዋት ሀብሉን በማንደሩኛ ጭናቅ ላይ ውርውር አደርጋ ወደ ውጭ ገሰሰች።

ሦስቱም በደንጋጤ ይተያይ ይመር። በየአፋቸው ውስጥ ያስጠጡ ሜት አስከሚታይ ድረስ አፋቸው ተከፈተ። ገም ገም። ከው፣ ድርቅ በያለባት።

«ምን መሆኑ ነው?» አለ ማንደሩኛ ከአፍታ ቆይታ በጎሳ።

«ማንድ! ገም ትላለህ?» አለችው ሸጥኑ። ማንደሩኛ ጥቂት አስባና አንድ ነገር በአዕምሮ ብልጭ ሲልለት ብድግ ብሎ በፍጥነት እየተራመደ ከፊት ወጣ።

«ከገጠም ወጥቶ ግራና ቶኝ ሲመለከት ሐዋንን ከፋት አያትና «ሐይ!» ሲል ጠራት።

አሲ ግን በወር አላለችም፤ ርምጃዋን ተጠለች። ማንደሩኛ ርጦ ደረሰች።

ከፊትሰፊ፡ በረከቡ ብሉ ተቀምጦ ቀና ብሉ እየተመለከታት «የኔ ፍልሰት፡ በእናትሽ፡ አለች፡፡
«ተወኝ ገሽ ማንደፍር፡ አለች ሐዋን እያለቀሰች፡፡
«ለራሱ ነው የምለምነሽ የኔ ቀንጆ፡ አንጌ አዳምጭኝ፡፡
«ምን ላደርገልህ?»
«ለሰራሁት ጥፋት ይቅርታ አደርገልኝ፡፡ ሁለተኛ አልደገመውም፡፡
«ይሽ ሰውዬ ዳግመኛ እዚህ ቤት እንዳይመጣ አደርጋለሁ፡፡ ስለ አንቺ በያወራልኝ መልስ አልሰጠውም፡፡ አንቺ የምታከብረውን ሰው አኔም አከብራለሁ፡፡»
«እሺ ገሽ ማንደፍር፡ አሁን ልተቀኝና ልሂድ»
«ማንደፍር፡ ቀሪውን የይቅርታ ልመና ወደፊት እንደሚታጥል ተስራ በማድረግ ከተዘረዘበበት ብድን ብሉ ሐዋንን ግንዛራ ላይ ላም አደርጎ ሰታት፡፡
እሷም ወደ ታረህ፡፡ ቤት ገባለች፡፡ እሱም ወደ ጫቱ ተመለሰ፡፡
«እምቢ አለችህ?» አለችው ሸዋዬ ዓይኗን ብልጥጥ አደርጋ እያየችው፡፡
«ተቀት፡፡ ትረጋጋ?» አለ ማንደፍር፡ የልቡን አደርጋልና ለራሱ ተረጋግቶ ወደ ፍራሹ አልፎ እየተቀመጠ፡፡
«ምን ልሁን እያለች ነው?» አለ በድሉ ሸዋዬንም ማንደፍርንም እየት እየት አያረገ፡፡
«ፈርታ ይመስለኛል?» አለች ሸዋዬ፡፡
«ማንን?» ሲል ጠየቃት በድሉ፡፡
«ታስታውሰው የለም ያን በልሁ ተገኔ የሚባል ተፈታም!» አለችና «ያለ አሉ በዚች ልጅ ህይወት ላይ ችግር የፈጠረ የለም፡፡ እሱ እያለ ከየት አመጣሁት ብላ ይህን ሀብል አንገቷ ላይ ታውሰው?» ብላ በቁጭት ዓይነት ራሷን ወዘጠየች፡፡
«በልሁ የሚባለው ምን ነው?» ሲል ጠየቀ ማንደፍር፡፡
«የዚያ የአሥመራ ሰውየዋ ዓይኖች ነኝ ባይ?» አለች ሸዋዬ ይህንም ውጭ ወጭ እያየች፡፡ በድሉ አንገቱን ነትነት ነትነት አደርጎ «የዘነጋሁት ነገር ገና አሁን ትዝ አለች?» አለ በተሰለፈ ሸዋዬን ትኩር ብሉ እየተመለከተ፡፡
«እኔ ድርም አውቀዋለሁ፡፡ ለአንተ ገልፅ ባደርገልህ አጉል በአልህ ተነሳስተህ አንድ ነገር ላደርግ ትላለህ ብዬ ፈርጄ ነው እንጂ!» አለችው፡፡
በድሉ ደንገት ብድግ አለና ጫማውን አጠለቀ፡፡ አፋኝ ተገመገመ፡፡
ኮቱንም ሰበሰቡ፡፡ የዕለቱ የጫት ቅምሽ ከራማው ተገፏልና ማንደፍርም ተከተለ፡፡
ሁለቱም ከቤት ሲወጡ ሲበጋጁ «ወጣ አንልም የሸዋዬ?» ሲል ማንደፍር ሸዋዬን ጠየቃት፡፡
«አይ - አይ! የዛሬው ይልፈኝ፤ እናንተ ሂዱ፡፡»
«ምንውን ደበረሽ?»
«ዛሬ ብርቱ ጉዳይ አለኝ፤ ከዚህ ቤት መውጣት አልፈልግም፡፡» አለችው፡፡
«ማንደፍር፡ የሸዋዬ ስሜት ገብቶት በሐዋን ላይ አንድ ነገር ልትፈፅምባት ይሆናል፡፡ በማለት ልቡ እየሰጋ በድሉን ተከትሎ ከቤት ወጥቶ ሂድ፡፡
ጊዜው መሽ፡ ከአሥራ ሁለት ሰዓት አልፎ ዓይኑ መያዝ ጀመረ፡፡ ሐዋን ወትሮ እንደምታደርገው ሁሉ ከታረሁ ቤት አመሻሽታ ልክ ከምሽቱ አንድ ሰዓት

ላይ ከቤቷ ከች አለች፡፡ ሸዋዬ ገን ዓይኗን አዳግ ጥርሷን አገጥጣ መጠቀሙ፡፡
በዚያ ሰዓት የሸዋዬን ቤት ውስጥ መኖር ሐዋን ያልመስተችው ሁኔታ ነበር፡፡
«ስሜ አንቺ!» አለች ሸዋዬ ሐዋን ገና እንጂ ወደ ቤት ገባ አንዳለ፡፡
«እስቲ ቁጭ ስትል ሸዋዬ ራሷ የት ነበር የሂደሽው?» አለች፡፡
«እስከገባችኋል፡፡ ሐዋን ቁጭ ስትል ሸዋዬ ራሷ የት ነበር የሂደሽው?» አለች፡፡
«ዳግም ወደዚያ ቤት እንደማትሂድ ታውቃለሽ?»
«ለምን እት-አበባ? ለእማዬ የገባሽውን ታል እረካሽው?»
«አንቺ በሰው ጥራል ላይ ምን እየሰራሽ እንደሆነ እያሁ እኔ ያረጃ ያረጃ ላይ ላከበርልሽ ትፈልገያለሽ?» አለች፡፡
«የአኝት አደራ እየረጃም፡፡»
«ለመሆኑ ትድም ሰርተሽ የሂደሽው ነገር ትዝ ይልሻል?»
«የሰው ጉብረት መለስኩ እንጂ ሌላ ምን እየረከብ?»
«የሰው ጉብረት?» ስትል ሸዋዬ ታሉን ደገመች፡፡
«የኔ ያልሆነ ነገር ሁሉ የሰው ነው፡፡»
«ትንሽ አታፍሪም?»
«ምንም እት አበባ!»
«ገልቱ! የሰው ገልቱ!»
«ሐዋን ወደ መሬት አተረቀረች፡፡ እጅቿን በጠቀጃ ሥር እቆላል፡፡ መሬት መሬት ታይ ጀመር፡፡
«ከወርቅ የበለጠ ምን እንደሰጥሽ ትፈልገላች?» አለች ሸዋዬ ይህንም በቆጣና በአልህ አነጋገር፡፡
«የሂገብት ወይስ ልሽከመው?»
«ጤነኛ ነሽ ግን?»
«እኔም ይሂድ!»
«ሐዋን አንባዋ በዓይኗ መላ ግጥም አለ፡፡ ብድግ ብላ ወደ ዓፄ ገባችና ፍራሿ ላይ ድፍት አለች፡፡ ሸዋዬ ተፈናጥራ ተከተለችና ከፊቷ በመቆም «ትሰማለሽ? ለአንቺ ይብላኛልሽ እንጂ በድሉ እሸናፊ እንደሆነ ስንቶች ስንት ነገር እናደርገልህ የሚለት የተከበረ ልጅ ነው፡፡» አለች፡፡
«ታዲያ የሚሰጡት ካሉ መስጠት ለምን አስፈለገው?» አለች ሐዋን ፍራሿ ላይ ድፍት እንዳለች፡፡
«የኛ ፈላስፋ!»
«እት-አበባ! በእናታችን ጡት ይዝኛለሁ፤ እያመመኝ ነው ተይኝ፡፡»
«ለምን እያምሽ! አንቺ እንደሆነሽ ዳለ እየኖርሽ ሁላችሁ ያለው አርትፈ!»
አለችና «አሁን ያን ሀብል ትወስዳለሽ ወይስ እትወስዷም?» ስትል ጠየቀች፡፡
«እኔ የሰው ገንዘብ አልፈልግም፡፡»
«ኸረ ወዲያ! ለካ እትፈልገሃለህ?» በማለት ሸዋዬ ሐዋንን ካላጠየቀች በገላ ወዲያው ደግሞ «ለመሆኑ የለበሽሽውን ቀሚስና ያለርሽውን ሰዓት የገባችው ሸዋዬ

ደመር፡ ለገሰገሰ፡ ሂረ፡
 ለመልስ ገለገለ፡ ስለሆነ ስሞ፡ ለሁገም ጭካ ባለ ደም፡
 ለሆረሰ፡ ደር፡ የለግጠ

ጥቅላታቸው። እሱ ከመሀል ሲሰማ፣ ገራት ላይ ሲቀርብ፣
ደረጃና የሚጠጡትን አዘዘ። ለሁሉም አረቂ ቀረበላቸው ።

1976

189

ለሰላምታ እየዘረጋ።
«ቸግርኝ።» አለችው እንደመሽጋርመም እያለች።

191

192

193

«እኔስ ልፍት ልምድን ነው? እንደትሰማሁ አይደለም» አለና እንደገና
ቀደም አድርጎ በሀይል መረፈና ከገደገደው ጋር ሲያሳትግ፡ አጠቃላይ ሌላ
ገጠው የግል ድምፅ አለም፡ ያቺ ስርዐት ሲት ስላር አስከፍር ተነሳተኛ፡
ማንድና? ደገጠና ሸዋሪን ከመፍተትበት አንስቶ እንደገና ከዕቃ መደርደሪያው ላይ
መርወር ሲሳትግ፡ ራሱ የገዛቸው ብርቅቶቻችን ሽክሳ ለህጻኖች በመሰሉ
ከሽክሽኩ...አሁን አመኛ ሆኑ፡ በቴም እንደገና ተነቃተኛ፡
«እኔ በደን እኔ በደን ያህል ያህል» የግል ድምፅ ከውጭ ተሰጥ፤
የመደበኛ ዘብ ድምጽ፡ ሰው ሁሉ በር ላይ ተከልኩለሁ ይመስለኛል፡ (አንዳንድ
ይሉዋል፡) ገብቶ ለመገለል ግን ሁሉም ፈርዷል፡ ቅፅ ገደልን ገደልን፡ ይላል፡
ማንድና? ሁሉንም ከቅብ አይቀጥረውም፡ የሸዋሪን እኔ ጥምብን አደረገና ወገኔን
ወደ ላይ አዘኛ በርን ሲደሰቶት «እኔ...» አለችና መሬት ላይ ተዘረጋች፡
ከዚያ በኋላ ግን አልነሳ አለችም፡ ታላላ አሸንፋው አልነበረም፤ ከመደበኛ
የተነሳ ሰውነት ስለተዘለፈረ ከሰደቷ ጨመረበት፡ የአልሁን ያህል ወለል ላይ
የተጋደመ ፊቷን በጫማው ረገብ ድፍጥጥጥ ካደረጋት በኋላ አዚያው
እንደተዘረገች ትቷት ወደ በር አመራ፡
«ዘመር በል!» አለ ማንድና? በር ላይ ተከልኩለሁ ሁኔታውን ይመለከት
የነበረን ሰው ሁሉ፡ ለሁን ውስጥ መግባት የጀመሩትም በር ላይ የተከልኩለትም
ሰዎች ግርጌ... ብለው ወደ ውጭ ወጡ፡
«ማንድና? ግን ውስጥ እየተጫወኝ ይርመስመስ በነበረው ሕዝብ መሀል
አየተራመደ «ማንድና? ግን ዘሬ ተደረፈ ተደረፈ፤ ተደረፈ፤ ካለ በኋላ «ዋይዋይ»
ዋይ...» አያለ ከገቢ ውጭ ወጣ፡ ገራ ተኝ ሳይመለከት ተጥታ ወደ ከተማ ሂደ፡
የ በመደበኛ ዘብ ግቢ ውስጥ ይተረጎማል የነበረ ሕዝብ ሁሉ እየተጋራ
ወደ ሸዋሪ ሲት ገባ፡ ርታን ሥጋዋን ወለል ላይ ተጋደማ ስታስከልክ ላያት ሁሉ
ወደ ሸዋሪ ሲት ገባ፡ የወሳኝን ተሸካሚው አልጋዋ ላይ አጋደግቷት፡
የምትተርና፡ አትመስልም ነበር፡ የወሳኝን እኔ አስቲ ውሃ» አያሉ ሙሁ፡ ውሃ
ወይዘሮ ዘብ ከፊቷ ቆመው «እኔ አስቲ ውሃ» አያሉ ሙሁ፡ ውሃ
በፍጥነት ተረበላቸውና በአፍና በአፍንጫዋ ይወርድ የነበረ ደግሞ ሲያጥቡ በነበረበት
ወቅት ድንገት ሳትታሰብ ሐዋን ከተፍ አለች፡ በትርምስም ደንግግ እንዳልነበረ
ሁሉ ጭፍሽ ወደ ሰት ገባታ የሸዋሪን ሁኔታ ስታይ የባለ በመረበሽ «ወይዘሪ ገደብ
አትሕዘብ ምንድነው? አታብዛ ምንድነው?» አያለች በድንጋጤ ትርጉሟን ጀመር፡
በዚች ሰዓት ሸዋሪ በልባ ጣቷ ወደ ሐዋን እያመለከተች ድካምነቷን ባለ
ድምጽ «የዙል...» ይጀን ሰው የዙል...» ጎረምላዋን በቴ ውስጥ ደብቃ
የበገደለችን አሏ ና...ት የዙል...» አያለች ጥሪ ታስተላልፍ ጀመር፡
ሐዋን ከው ብላ ደንገጠች፡ በአካባቢው የነበሩትን ሰዎች አየት አየት
እያረገች ወደጎላዋ ታፈገገና ጀመር፡ ከሐዋን የበለጠ በውሃ ያጥቧት የነበሩት
ወይዘሮ ዘብ ከመደንገጥ በተጨማሪ ጎድድ አላቸውና፡
«አ! ምን እያልክ ነው አገዥ?» አሏት በቀጣ፡
ሸዋሪ ግን ለሁንም «የዙል...» አሏ ናት የበገደለች...» የዙል...»
ማለቷን ቀጠለች፡
ሐዋን ጉዳዩ ስለልገባት ይበልጥ እየደነገጠች ሂደች፡ ከቤት ወጣችና ግቢ
ውስጥ ቆም ብላ ስታዳምጥ ሸዋሪ ለሁንም የዙል...» አያለች ስትናገር ስትሰማ

ድምፅ ያገባታ ወደ ውጭ ወጣች፡ ደንገቱ ጥንጥ ለይላት አልቆማም፡ እሷ ግን
ረገገችና ፈርታ ገልመጥ ገልመጥ እያለች በተጥታ ወደ ታረው ሲት ያስገባች፡
ወይዘሮ ዘብ ገደታቸው ባሉ፡ ያጥቧት የነበረውን ትወት አደረገና ወደ
ውጭ እየተረመደ፡ በዙረያቸው ለተሰበሰበው ሕዝብ በግልጽ ድምፅ
ውጭ «እኔላቸው» የሆነችው፡ ወገኖቿ የሆነችው ሁሉ፡ ደንገ መዘዘች ሲት
ፈረገች ከቤቱ አውጦልኝ ተሰታ ሰት ሰት ሰት ሰት አውጦልኝ ተሰታ በላይ አሰናኝ ልጅ
እሷ የገዛች ተል፡ ሰዚያን ልሳት እንኳ ሲለመጥ አሰረገች ነሐ፡ በአካባቢው
እሷ የገዛች ተል፡ ሰዚያን ልሳት እንኳ ሲለመጥ አሰረገች ነሐ፡ በአካባቢው
የነበረው ሰዎች በርካታ ወጣቸውና በአካባቢው የሸዋሪን ሰው እንደ ገደባ ይቆጥሩ
ወደ ሰው ማውጣት ጀመሩ፡ ተባባሪው በርካታ በአካባቢው የሸዋሪን ሰው የማውጣት
ወደ ሰው አላቸው፡ ሁሉም ከአገር ውጪ ወጡ፡ ወይዘሮ አልፍሽ ሰታጥ፡
አልፍሽ ሰታጥ በመፍተላቸው ከአሳቸው ግቢ ውስጥ እየገባ ተቆለ፡ ራሷ ሸዋሪ
ገባትበት የደሮ ሽክም እንዲሉ የሐዋንና የአሸዋሪን ፍትር አፍርላ
በረገገ ሲት ለጎንጎብ ደፋ ተና ስትል የነበረች ሸዋሪ ሀላግ ሁሉ ከቴ ሆነ፡
ፍርዋ የወጣት ሲት ነበርና እነሆ በአንድ ተነ ፈረሰ

ምዕራፍ አሥራ አራት

[illegible][illegible]

ገላው ደገበከበሰ በላ ጠይም ፊት ላይ ከሰ ዓይኖቹ የሚተላለፈው ፊት
እግር ሰራ ስለሆነ፡፡ ስርጭቱ ከሰላላ የሚዘለው አይመስልም፡፡ ነገር ያለ ስሜኑ
ጥፍር ስራ ስለሆነ፡፡ ፖሊስ እንደተሰመደው የተመርጠውን ስም፡ ስድሚ
መርጧል፡፡ ፖሊስ ሁኔታ ጠይቆ ከመዘገበ በኋላ ወደ ዋናው የምርመራ ሥራ ገባ፡፡
አድራሻ፡ የሥራ ሁኔታ ጠይቆ ከመዘገበ በኋላ ወደ ዋናው የምርመራ ሥራ ገባ፡፡
ብሔራዊ ስራ ገዢ ጋር ምን አጣላቸው ሲል ጠየቀው፡፡
ብሔራዊ ስራ ገዢ ነው ሁኔታ፡፡ አለ ሳለው መርጧልውን ፖሊስ በፍርሃት
ዓይን አየተመለከተ፡፡
«አንድት ግለት?» አለው መርጧልው ፖሊስ፡፡
«አለው አንድት ስለት ይጣላል?» አለ ሳለው አደቸን በጉልበት ውስጥ
አጣብቆ በመያዝ ዓይኖቹን በመርጧልው ፖሊስ ላይ አያቀርብላቸው፡፡
«ታዲያ አንተ ለምን ተጣላቸው?» ሲል መርጧልው ፖሊስ ፈገገ በግለት
ዓለሙን ጠየቀው፡፡
መርጧልው ፖሊስ ለላ የመሰለ የጠይም ቀንጾ ነው፡፡ አፍንጫው ስለነበረ
ያለ የተረ ዘመን፡፡ የአምራ ቅድ ቅርፅ ያላቸው ትላልት ዓይኖቹ ወተት ከመሰለ
ነጭ ጥርሶቹ ጋር ሲታቱ ውበቱን ያሳሉታል፡፡ ገርማ ምግብ ግጥም ያለና
ሰድሜው በሰርዝነቱ አጋማሽ የደረሰ የሚመስል ነው፡፡
«ለነገሩ አልህ ይዞኝ ነው፡፡ ልጅቷን ከሁለትና ሦስት ወር በፊት
አውቃለሁ፡፡ ጥሩ ወዳጅነትም መስርተናል፡፡ አንድ ወትሮው መስሎኝ ከሌላ ጋር
ላደር ወደ ቤቷ ጎራ ስል ቀድሞ ገብቶ ኖሮ ሐትገላም ብሎ ጥናት ሲያስወግድ
ሲል በዚያው ተያያዝኩ፡፡ አለው በርዝር በሰ ሁኔታ፡፡
«ወውቀውን ካሁን በፊት ታውቀው ነበር?»
«ከፊት ብዬ»
መርጧልው ፖሊስ የዓለሙን ቃል መዝግቦ ካስፈረመው በኋላ «በላ ሂድ!»
ምናልባት ካስፈለገ ሌላ ጊዜ ተጠራለሁ፡፡ አለው፡፡
«ወደ ቤቱ?» ሲል ጠየቀ ዓለሙ፡፡
«ወደ አስር ቤት ነው እንጂ! የምትሰጥኩትን እንደ ነገሩ ሁኔታ ጥስ
ጠርተህ ነው፡፡ አለው መርጧልው ፖሊስ፡፡ ነገሩ የዕለት ግጥም በመሆኑ ብዙም
ርቀት በማይሄድ ምርመራ እንደሚጠናቀቅ መርጧልው ያስባል፡፡ የጠረጴዛ ደወል
አቃጪላና ረዳቱ ፖሊስ ሲተርብለት ዓለሙን ወስዶ መብራቱ ባዶ የተሳለ ሌላ
አስረኛ እንዲያቀርብለት አዘዘው፡፡
ረዳቱም የተባለውን ፈፀመ፡፡
መብራቱ ባዶም በሰድሜው ብዙ አልገፋም፡፡ ከሁሉም ብዙ አያልፈውም፡፡
ቀጠን ያለ ቀይ ዳማ ቢጠጥ ነው፡፡ መካከለኛ ቁመት አለው፡፡ ፀጉሩ አጠር፡፡ ከወደ አሳ
ምጥምጥ፡፡ ዓይኖቹ አንስ አንስ ያሉ ናቸው፡፡ አሉም በተመርጧል ወንበር ላይ
ተቀምጦ መርጧልውን በፍርሃት ይመለከተው ጀመር፡፡
መርጧልው ፖሊስ ልክ በዓለሙ ላይ እንዳይረገው ሁሉ መብራቱን
መሠረታዊ መረጃዎችን እየጠየቀ ከመዘገበ በኋላ፡፡ «ከዓለሙ መርጋ ጋር ከአሁን
በፊት ትተዋልታላችሁ?» ሲል በቅድሚያ ጠየቀው፡፡
«አይቸውም አለውቅ፡፡»
«ምን አጣላችሁ ታዲያ?»

«አላ ቀድሜ ገብቼ ባለሁበት ቤት መጥቼ ካልወጣሁ ብሎ ሊያስገደድኝ
ሆኖ፡፡ አለውም፡፡ ስለው በተተመጥኩበት በጊዜ አቀጣሪ፡፡ ከሆኖ በኋላ ነው
ብዬ የሚተኩት፡፡ አለው ዓይኖቹን
«በተጣላችሁበት ቤት ውስጥ ለምን ነበር ቀድመህ የነበርው?»
«ቤቱ ነግሶ»
«ቤቱ ስንት?» ሲታጥፍ ሚስቱን ናት፡፡
«ራሳትን ሲያደርግ ሚስቱ ናት፡፡»
«ምን ያህል ጊዜ አብራችሁ ቆይታችኋል?»
«አራ ብዙ ነው፡፡»
«አሁን በግምት?»
«ከአሥራ አምስት ቀን በላይ አብረን አደረናል፡፡ ግን በተከታታይ
አይርዳም፡፡ አልፎ አልፎ ነው፡፡ ከተዋወቅን ግን ቆይተናል፡፡» ግን በተከታታይ
«በሚያን አለኝ መብራቱ ወደ ጣሪያ አገጋጠመ፡፡ ግን ጠፋብት፡፡ ለማለል
የግዜኛ ሲያቅተው «ረሳሁት»፡፡ አለ የደንጋጤ ስሜት እየተገነበበት፡፡
«አሥራ አምስት ቀን መሎ የአቀናቅት ወደደህንን» በግለት መርጧልው
አየተፈረመ ጠየቀው፡፡
«ድንገት ስለሆነ የተገናኘው ስሜ ይረዳል፡፡»
መርጧልው ፖሊስ ጥርጣራ ነውና መብራቱን ትኩር ልሎ ተመለከተው፡፡
መብራቱ የበለጠ የአፍሪቃና የድንጋጤ ስሜት ይነበበበት ጀመር፡፡
«የሽተሃል አይደለም፡፡ አለው መርጧልው በትኩረት እየተመለከተው፡፡
«አጥፍቻለሁ ጌታዬ» አለ መብራቱ ሽቶታቸው አያለ፡፡
የመርጧልው ፖሊስ ልክ አሁንም እየተጠፋጠነ ሂደ፡፡ ሆኖም ቃል
በጣብነት ወረቀት ላይ ከስፈረመው በኋላ «የአንተን የዓለሙን ጉዳይ በተላላ
ባለፈው አስቢ ነበር፡፡ ነገር ግን ተጠራጥራለሁ፡፡ የሁለቱምም ጉዳይ እንደገና
ባለሁል አልቀርም፡፡» አለና ወደ አስር ቤት እንዲሄድ አስናቀው፡፡
የመርጧልው ፖሊስ ጥርጣራ ቀላል አልነበረም፡፡ ዓለሙም በሚጠይቅበት
ወትት የያቸው የነበሩ ሁኔታዎች እንደገና ትዝ አሉት፡፡ በወር መንገድ በአንድት
ሴቶች አዳር የተጣሉ መስሎት በእርግጥም ዋስ አያስጠሩ በተላላ ሌላቸው ነበር
አሁን፡፡ አሁን ግን በጉዳዩ ላይ ጠለት ያለ ምርመራ ሊያደርግ ወስነ፡፡ «የግንኙነትም
አለ በሆዱ አስቲ ጋለሞታ የተባለችው ሴት ሌላ አጠራጣሪ ፍጥረት የምታመጣ
ከሆነ በቅድሚያ እሷን ላነጋግራት፡፡» አለና በረዳቱ ፖሊስ እንደተጠራ አደረገ፡፡
ጋለሞታቸው ተጠርታ ወደ መርጧልው ፖሊስ ቢር ቢር ላይ ስትደርስ
የሰውናም በፍርሃት ይንቀጠቀጣል፡፡ እንገጥ ከዓይኗ ላይ እንደ ቢዶ ይረገፋል፡፡
መላኳ ደግሞ ይህ ቀረሽ የማትባል ውብ ናት፡፡ ዓይኖቿ እንደ ገጋት ከነባ
የቤቱ፡፡ በሰድሜዋ ገና ወጣት ልጃገረድ ትመስላለች፡፡ «ጋለሞታ» ለሚለው
የላትነት መገለጫ እንዳት አመልካች ነገር አይታይባትም፡፡ ከነፈርቿ እምነቶች
ይመስላሉ፡፡ የአፍንጫዋ አቀማመጥ ለቴንጥ የተሰራ ይመስላል፡፡ የቀይና ነጭ
ቡፋቱ ድራያ ለብላ በጡቶቿ ተገትሮ የአንድቷን ድፋሽ እጥፍታታል፡፡
ከመርጧልው ቢር በር ላይ ደርሳ ምን እንደምትባል ትፀጥዝ እየጠበቀች ላለች
መርጧልው ፖሊስ ግን ይህንን ገፅታዋን ሊያድ ደንገት ተዘናግቶ ኖሮ «ገ ይደስ

የህምሳ አለቃ መካከን ዳርጊ አላመነታም፤ ብድሩ ብሎ ወደ አስቸሎ
ሄደ። አጅን ለሰላምታ አየበረጋ «ህምሳ አለቃ መካከን ዳርጊ አላላሰው።»
«አስቸሎው ፍሬህ» በማለት አስቸሎውም ጨበጠው። የህምሳ አለቃ
አስቸሎው አጠገብ ቶቶ አያለ «ይታርታ አስቸሎው! የሀገሪ ልጅ መሆኑን ስጥ
ላረጋግጥ ሊልገኝ ነው።» አለው።
«የት አገር?»
«የሲሞን ልጅ አይደለህም?»
አስቸሎው ትንሽ ፈጥሮ ብሎ መራት መራት ነፃ ቦጋለ፤ «በእርግጥ ሲሞን
ወስጥ አልመለደም። ነገር ግን ወደዚህ የመጣሁት ለሥራ ከሂደቱ በፊት
ሆኑት ሆኑት ነው።» ካለ በኋላ የህምሳ አለቃውን ቶቶ ብሎ አያየ «አንተ ሲሞን የት
ላይ ነህ?» ሲል ጠየቀው።
«ውልደቱም ልደጉትም በሀገሪ ማረያም ከተማ ነው።»
«አስረኛ» አለና አስቸሎው «በእርግጥም ዲላና ሀገሪ ማረያም ትርባ ልቶርስ
ኖቸው።» አለው።
«ወዲህ ከመጣህ ቆየህ?» ሲል የህምሳ አለቃው ጠየቀው።
«አዎ» ቆየት አልነ።
«በግዳጅ እንደ መጣህ ስማህ። አልጨረስክም?»
«አዎ» ቆየት ሆኖ ላይ ነህ።
«መቼ ነው የምትጨርሰው?»
«ሰድሜ ልክ ሳይሆን ብቻ አይቀርም።»
የህምሳ አለቃው በአስቸሎው መልስ ተጠራጠረና አየቀለጸ ስለመሰሉው
ፈጥሮ አያለ «አንድት?» ሲል ጠየቀው። ወዲያው ደግሞ አንድ አስተናጋጅ ጠረፈ
ቶቶም ከነበረበት ጠረጴዛ ላይ የደመረውን የቢራ ጠርመሮ አንዲያመጣለት
አበዘዘው።
«ምነው ባደኛህን ትተህ?» አለው አስቸሎው ቶቶ ብሎ አያየው።
«ከሀገሪ ልጅ ጋር መጫወት ፈለኩ።» አለና የህምሳ አለቃው «አስተናጋጅ
ውሰድ።» ከነገ ወዲያው ሀገሪ ልመሰሰ ነውና የወጪ ልባላህ።» ሲል ጋበዘው።
«ይኸው! ጠጣሁ እክ!» አለ አስቸሎው ቶቶም ሲል አጠገቡ የሀገሪ የሰላላ
ጠርመሮ አየላቸው።
«ሌላ ነገር።»
«ምንም አልጠጣም»
«ቢራ ጠጣ።»
«አልከልሁም ቶቶሽ አልጠጣም። ሻይ በፍም ተደም ብዬ ጠጥቻለሁ።
አመሰግናለሁ።» አለ አስቸሎው በማክታተል።
የህምሳ አለቃው ወደ ጨዋታው ተመለሰ። «ወደ ሲሞን የመመለስ ፅንፈ
የለህም?» ሲል ጠየቀው።
«የለኝም»
«ለምን?»
«ብታ ስላልፈለክ ብቻ ነው»
«አስከ መጨረሻው?»
በዚህ ጊዜ አስቸሎው ፊቱን ወደ ጣሪያ መለሰና ዓይኑን በከርካላ ላይ ሾኑ።
ፍጥነት ትክክል አለ። ደስ የማይል ስሜት በፊቱ ላይ መነበብ ይመራ። በዚያው ልክ
የሃምሳ አለቃውም በአስቸሎው ሆድ ውስጥ የተቀበረ አንድ ነገር እንዳለ ገባውና።

«ቶግር አለ እንደ የኒ ወንድም» ሲል ትኩረት ላይ አያየ ጠቀሙ።
አስቸሎው ደግሞ ወደ ተልቡ እንደመመለሰ አሳይ። «አይኔ ንግር የለም። ወደ
ሲሞንም በስተርገድ ስድሜህ ስትግለት አስታው።» ካለ ንግሩ ወደ ሀገሪ ላይ
ቶቶም ሲሄድ «ቶግር አለ» ሲል ደግሞ ከሀገሪ በፊት እኔ ቶቶ ሲሄድ» አለው።
«አልገባኝም።»
«ምን?»
«የነገር እርጅና።»
አስቸሎው ወደ መራት አቀረባረቢ ራሱን ጠመቀ። አውቶ ይገኛል
ከግራጋ ነበረ። ስርቹ በግንባር ላይ ተገኘ። ፊቱ ተከራ።
ጠረፈውን በመደገፍ አስቸሎውን አቀመጠው።
«ነገር በገዳጅ መጻፍ ውስጥ እክ ነፃ ደረሰ ምናልባት እኔ እው
አንተም እንደሆነ እንደ ማርጅት ተርቶ ልትጥቅ ትችላለህ።» አለ አስቸሎው
«ስትል?» ሲል ጠየቀው የህምሳ አለቃው መካከን ዳርጊ የአስቸሎው እንግር
ምስጢር ለገዘጠ ባይገባውም ግን ደግሞ በውስጡ ጭ ነገር ያለ እውነት
ከመጻው ገምቷል።
«ለሆነ ሃምሳ አለቃ» ሲል ተጠላ አስቸሎው። «አንድ ሀገር ወላጅ የሆነ
ሀገሪና መንግስት ከተከራረሱ ምድርና ስሜታቸው ይቀያሙ። ያለ ወላጅ ልሳ
ወላጅ ተሰፋ ይጠቀሳል። ተሰፋ የሌለው አክባቢ ጭንቅ ይጠራል። በተለይ ደግ
ሁሉንም በፈረገም ደህን ማስተዳደርና መቆጣጠር አይቻልም። እንዲያውም
በቀጣው አስቸሎም ያጠፋቸዋል። ያለ ገዢ ተገዥ አይኖርም ጥፋት ይገለጻል።
በዚህ ጊዜ ሀገር መታመም ትጅምራለች። ታዲያ ይህ ከሀገር ሀገር አልተቸገም?
የሃምሳ አለቃው መካከን ዳርጊ በአላባባውና አስቸሎው በማወቅ የተለየ
እሳቤ ውስጥ ገባ። አንዳች አስፈሪ ስሜት መጣበት። እክ ይሄም እንደ ሰላም
ሰላምና ተጠራጠረ። ፍርሀትና ጭንቅም አደረሰት። በረጅም ተነሳሽና።
«አስደንገጥክኝ አስቸሎት» አለው።
«ለያስፈራም ሊያስደንገግም ይችላል የምን አለቃ። በአካል ጭንቅ
ሀገራችን ታማላች። ሀመም ደግሞ በቀጥ ያስረጃል። ቆይታ በፊት እኔ ከረጅሙ
የለኩም በዚህ ምክንያት ነው።» አለና አስቸሎው የሃምሳ አለቃው ትኩረት
ተመለከተው።
«ይህ ገባኝ አስቸሎት» አለና የሃምሳ አለቃው መካከን ዳርጊ ለአንዳች
የሀገሪ ግን ለምን ከዚያ ወዲህ ወደ ዲላ አላመነድ እንደመነከ ነው። ምናልባት
ይህም ምስጢር ይኖረው?» ሲል ፈራ ተባ አያለ ጠየቀው።
«ምስጢር የለውም። እኔ ግን መላድ አልፈልገም።»
«አይመስለኝም አስቸሎት! ይህ ውሳኔ ምስጢር ባይኖረው አይቀርም።
አይሆን ምስጢር ቢኖረውም በበኩሉ አጠቃላይነትና ገደብ አለው።
«ወታደር አይደለም! ለምስጢር ማን ልሳህ» አለና አስቸሎው ፈጥሮ አለ።
«መቶዬ ስለሆነ ሳይሆን ለአንተ በመታመን።»

ጊዜው ይርዝም አንድ ማየት አይቻለው፤
ጊዜው ይርዝም አንድ ማየት አይቻለው፤
ሞት ካለሞት በቀር በህይወት አያለው፤
ሞት ካለሞት በቀር በህይወት አያለው፡፡

«ምን እንዳልሰሰሰን ታውቃለሁ?» አሉን አንባ ባላረሩ ዓይኖቿ እየተነሳሰሩ
«እኔ አላወቅኩም።» አሉት ቤተሰብ አባቶች አንባ ባላረሩ ዓይኖቿ እየተነሳሰሩ
እያረጋገጥው። ሌላ ጊዜ አንባ ባላረሩ ዓይኖቿ እየተነሳሰሩ ተለይቶ ስለምናር አሳ ጎብ ባላረሩ ዓይኖቿ እየተነሳሰሩ

«የቀድሞ የአስቸኢው ሰራተኛ፣ ባሬ ደገቡ በእርሱ ላይ የሚጠበቅ
የሥራ አገልግሎትን አብረን እየኖርን ነው።»

የሰባተው ስምን ትተዳደራለችሁ?» በል ሰበካ

[illegible]

206

[illegible]

እነዚህ አባላት ወደ ጥቅም ላይ የዋለውን ሥልጣን ለሰጡት ሰነድ ላይ ማሳሰብ ይገባል፡፡

በርዕሰ ጥያቄው ላይ ያለውን ወደ አስር ቤት አስመልክቶ፡፡ ረዕዩን እንደገና ጠራው፡፡

91.

እንደ ሀምሳ አስኞ መብንን ዲጊ ከገዛታ ጋር የተጣጠሰ አይደለም። አሸ-ቴም በደረጃ ጥንተት ተጠጥሮ ነው የረገጠው። የጥጣር

የሚያስተምሩት ለትውስጥ ነው። ሲዋገስ ትርፌ የተከፈለች

የገረቤት ሰዎችን ሲጠይቅ ማታ ሲሆንና ሲባል ያመነው ሁሉ በግልጽ

ሐንደገና ወደ ታፈሁ ቤት ሊርጥ አለቤ፡ 77 ከአገሪያ

ለጠናቶ ለመሳሪያ ወስኖ አየተጨነቀው ሲሆን ወደ ተግባራዊነት ሲቀየር ለዚህ ከጠዋቱ አራት ሰዓት ላይ ሥራውን ወርሶ

ገብረ ሰውየኛ ይዘት ሲያስተምር ስለነበረው የፊልሞች ምዕራፍ አንቀጽ

207

1

100

[illegible]

«በሰው» ስለተባለ
«አገራችን አዘጋጅ» አለ- በየተራ።
«እነዚሳችሁት ወርተሩት ላይ እንደተረዱሁት፤ ዓለሙ የመኪና ሾርር
ፊት ደግሞ ረዳትና ንግዝል ይኖር ሆኗችሁ ልትቀጠሩ በበድሉ እስኛ
ብላችሁት ቃል መሰረት በንጹህ ሰው ሊያደርጋችሁ የለም ማገዝና መንገድ
ማግኘት፡፡ ከእንግዲህ አኗኑንኝ ነጻ ሊያደርጋችሁ የሚችሉበት በዋና ጠንቅቅ
ቀድሞ ምስክር ሆኗችሁት ስትገኙ ብቻ ነው፡፡» አለና «አሁን ዋናዎቹን ወንጀሎች
አላችሁባት ላተርባቸው ነው፡፡ እናንተም ከፊታችሁ ቆማችሁ ወንጀል
መውጣት ይቻላል፡፡» አለው፡፡

በዚህ ሰዓት ለአገራችሁን ሁሉ በገርገር ስለመናገራችሁ ቀደምት

[illegible]

ለተገምገሙ ተዘር። ተቀምጦ ልትሰለፈው ትጥሩ። ለሁኔታዎች እንዲሁ ምክር ቤታችን ለታዘሩ ተቀምጦታቸውን አያሩ።
 ለይቶ ልትሰማቸው አያሩ።
 ለይቶ ለመገናኘት የተሳለ ሰዓድን መግቢያ ቀዳሳ ኮሚቴ
 ላይ ወደ ታች፣ ወደ ቀኝ ወደ ግራ ያዲንን እምነት ለይቶ ለሁኔታዎች
 ለመገምገም ትጥቃችሁ ነው። እንደሚባለው።
 «እነዚህ ታችኛው»
 «እምን ወደድከኝ ብላ እስኪሰጥኝ?»
 «መሰለኝ።»
 «እነዚህ» ለትሰቃላት ፈለቁ።
 «የራሷ እህት ናት የገፋፋችኛችን መስመርን የፈጠረች»
 «ሁሉን ጥራችሁ»

211

«የተደበደበ ሰው በደብዳቤ ወይም በፈሰደበደብ ድርጊቱ ወንፃል በሆነው
ነገር ግን ስም አለው። ግን ወንድ አደባባይኛ ብሎ ማስመራት ምንገሩ
ዓላማው?» ሲል ጠየቀው።
«ሰማኝ ለማጥፋት።»
«ማለት?»
«ልጅጅ አስመራ ሂደት የቀረ አውኖ አላት።»
«ሰላም!»
እዚህ ያሉት ጓደኞቹ ግን ከማንም ጋር እንዳትገናኝ ይጠበቁታል። እኛም
ትፈራጃዊነት፣ ወንድ አደባባይነት ተብሎ ከተጠራባት ግን እነሱ ያርዷል። እኛም
ተስፋ ትቆርጥና የኋላ ጥያቄ ትቀበላለች ብዬ በማለት ነው። እሱም በደብ
በተቀመጠበት ላይ ተቀነጠነጠ።
«ሰማ!» አለው የሃምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ቁጣ በተተላለበት አነጋገር።
«አሁን!»
«እዚሁ እንደሰህ የሰራ መሆንዳህን አስጠራታለሁ። አጥር ምጥን ሰላ ቃል
ሁሉን ነገር እንደተናገርክ ትነግራታለሁ። ነገር እደፋፋናልሁ ካልክ ጠባህ ከመንገስት
ጋር ብቻ ሳይሆን ከሌላ ጋር በግል እንደሚሆን አወቅ!»
«ከረ እንገራታለሁ!»
ሃምሳ አለቃ ረዳቱን በደወል ጠራና እንደተረበሰች ሽዋዬን እንዲያመጣ
አዘዘው። ረዳቱ ሽዋዬን ወዲያው አቀረባት። በደድሱ ፊት ለፊት እንደተቀመጠች ታገዘ
አላፍ ብላ ተቀመጠች። ከመርማሪው ፖሊስ ይልቅ በድሉን በፍርሀት ዓይን ታቸው
ይመር።
«ተጥላ!» አለ ሃምሳ አለቃው በድሉ ላይ በማፍጠጥ።
በድሉ ከተቀመጠበት ብድግ አላፍ ወደ ሽዋዬ ጣቱን ቀስሮ «የቀይ ሽብርን
ጉዳይ መልሳኝ አድርጌ ተናግራለሁ። ብትጥሺ ውርድ ከራሴ» አላትና ተመልሶ
ቀጭ አለ። የሃምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ቀይ ሽብር የሚለውን ቃል ሲሰማ መል
ሰውነቱን እንቀጠቀጠው። አጠገቡ ያሉት ሰዎች ነፍስ ገዳዮች መሰለው ታዩት። ልክ
በቀይ ሽብር ጊዜ እንደተፈጸመው ሁሉ እሱም እነዚህን ሰዎች በትግቶ ሲለበልባቸው
ያስ ባለው ነበር። ግን ደግሞ ጨካኝነት የፈጸመውን የቁካኔ ተግባር መድገም የሰከ
አረመኔነት መሆኑን ይገነዘባልና በቁካኔት ራሱን ወዘውዘ ተወው። ወዲያው ረዳቱን
በደወል ጠራ። በድሉን ወደ እስር ቤት አስወሰደና ሽዋዬን ብቻዋን አገኛት።
ሽዋዬ በዕለቱ አጠር ያለ ሰማያዊ ጉርድ ተመረከና በናማ ሽራብ ለጠለች።
ተላ ያለች ስከርና አንገቷ ላይ ጣል አድርጓለች። ሳታስበው ታስራ በማድረግ ሀገሯን
አላበጠረችም፤ አልተቀባባችም። ተሻርጎች ተራራች። ያ አጭር ሀገሯ ተገጠፍሯል።
ፊቷ ጠባባው አልጠፋች። ተሻርጎች ተራራች። ያ አጭር ሀገሯ ተገጠፍሯል።
ቀጫጭን አገሮቿን ስታነክባቸው አድራ መስመር ሰርተዋል። በድንጋጤ ዓይኗ
ፍጥጥ ብሎ የሰራትን ጥላዋ ተገዷል። ታስጠለላች።
«መምህርት ሽዋዬ» ሲል ጠራት የሀምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ሁለት እጆቹ
«መምህርት ሽዋዬ» ሲል ጠራት የሀምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ሁለት እጆቹ
ላይ አገልጌን አስደገፍ ዘንበል ብሎ እየተመለከታት።
«አሁን!»
«መፍሸን ምን ያህል ትወደዋለሽ?»
«በጣም አወደዋለሁ፤ አስብረዋለሁ፤ ተማሪዎቼም በጣም ይወዳኛል።»
«ምን እያስተማርሻቸው አንድህን ስለሚገባቸው ይሆናላሉ» አላት በምት።

«ትንትን ብትንትን አድርጌ ነው የሚከተለው»
የሃምሳ አለቃው በረድሞ ተነሳሪና ወደ ጠረጓው ገባል ነው ራሱን
እንደመድሸ ስለ ቀይ ሽብር ተዳይ ትንትን ብትንትን አድርጌ ገባል።
ሽዋዬ የደረተ ከገራጌን በምላሳ አፍላች ወደ ላይ ወደ ፊት መገኘት
ከተቀበጠበት በኋላ «ቀይ ሽብር...» ብላ ልትያግር ስትል እንደነፍ ወደ ምግ
አለቃው ዳር ብላ «በድሉ ነገርህ የለሽ» አለችው።
ሃምሳ አለቃው በሽዋዬ አስተሳሰብ እንደ መገረፍ ቁጥ ናገሱ ረገገ እንደ
መገረፍ ሀሰትን ያፈለቅሰው አጥፍ ስከጥሽ ስከጥሽ መኮንን ረዳቱ ነው
እንደ መንገድን ምን ያህል እውነተኛ እንደሆነ ለማወቅ ረዳቱ ነው። ቁጥ ናገሱ
«እኔ እኔ ወሽት አላትም!» አለችው ብላገጥጥ እያለች።
«እኔላ መቼ ወጣኝን በደ እውነትን ገባሁ?»
«ቀይ ሽብር ማለት ያው ቀይ ሽብር ነው።» አለችው ሃምሳ አለቃው
ላይ እየተመለከታት።
«ነገርክሽ አጥፍ ለትጥሱ» አላት ተናጸ። ምን ደብ ናት ሆነች።
«ምን ልበል ታዲያ?» ሽዋዬ ደንገጥ አለች። ተወስኖች።
«ዝርዝር ሂደቱን ገባሁ ነው ያልከሽ።» አለችው ሃምሳ አለቃው
ላይ ጠየቃት።
«ሐያን አስቸገረችኝ?»
«ምን አድርገኝ ብላ?»
«በቃ፤ እኔ እያለች ባለሙያ ትዳርሃ ለናረኝ አልቻለሁ»
«ነጠቀችሽ ወይስ አፋታችሽ?»
«ሐያን?»
«ሐያን?»
«መጽመሪያ» በልጤ የወደድክትን ሰው ወሰጥ ለውጥ ሆነ
መለረችብኝ። እንደገና...» ብላ ልትተጥል ስትል ሃምሳ አለቃ ተናገረ።
«የነጠቀችሽ ሰው ማን ይባላል?»
«አስቸገረው ፍላጊ ይባል ነበር።»
«አንድ» አለ ሃምሳ አለቃ በመገረፍም በመደከም ዓይነት። ትኩረት
ሽዋዬን ሲመለከታት ከቆየ በኋላ «አስቸገረውን ትወጃው ነበር!» ለል ጠየቃት።
«ትኩረት አስከትረዋል!»
ሃምሳ አለቃ ግራ ገባው። ልክ ሐያንን ያገባ ስት እንደሆነው ሁሉ
አስቸገረውን ወረቀት ላይ ጣል አደረገና ጉጉዎችን ደገፍ ወደ ጠረጓው
አቀረቀረ። በዚያው ሀሳብ ውስጥ እንዳለ ሽዋዬ በልጤ የወደድክት... የሽዋዬን
አስታወሰና ትናት እንደነበረባት ተረዳ። ራሱን መዘውቅ ከነገረበት ላይ በማለት።
«አሁን ደግሞ ከማን አፋታችሽ?» ሲል ጠየቃት።
«ያን እንኳ ያናወራው ይሻላል።»
«ለምን?»
«ደስ አይልማ!»

216

A close-up photograph showing the spine and the fore-edge of the book. The spine is made of a dark, textured material, possibly leather or cloth. The cover is a light-colored, textured paper or cloth. The edges of the pages are visible, showing some discoloration and wear.

«እንዴት?»

«እንዲሁ ለአልጋው ለሳሉትም ጊጥ ናት።»

ይሳሉታለ።

የታፈሁ የበልሁና የመርዕድ ግንኙነት በአስቸላው ጥግ ይቀጥላል።
ይግባባለ። ይዋደዳለ። በልሁ ታፈሁን ያያች ዕለት የሰሜን ህዋሳት፤
ተነታታቸው የነበረ ቢሆንም ውሎ እያደረ ግን በእህትነት እቅድ ውስጥ
ይገባል። ሁሉን ነገር እርግፍ አድርጎ በመተው ያከብራል። የእህትና
የወንድምነት ግንኙነታቸው ይጠነክራል። በከፋ በደግ ሳይለያዩ በበተሰባዊነት
ፍትር ይቀጥላሉ።

ይህ የባዕድ ዝምድና መሠረት በተጣለ በሶስተኛው ዓመት ገደማ ነበር
ሔዋን መጥታ ከመሀላቸው የተቀላቀለችው። ታፈሁ፤ በልሁና መርዕድ
በአስቸላውና ሔዋን ፍትር የተደሰቱትን ያህል ስታያቸውንም አብረው
ተሰታይተዋል። መከራቸውንም ተካፍለዋል። ለቅዱሳቸውንም አብረው
አልቅሰዋል። በሁሉም ነገር ዛሬም አብረው ናቸው።

የሀምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ድንገት በመሀላቸው ተገኝቶ ስለ አስቸላው
ያየውንና የሚያውቀውን ሁሉ ከነገራቸው በኋላ በተለይ በልሁ የአስቸላውን ዴካ
እንፍንፎ ለማግኘት ወደ አስመራ ኤርትራ ለመሄድ ሲወስን ውሎ አሳደረም፤
አንድ ሳምንት ባልሞላው ጊዜ ውስጥ ዝግጅቱን አጠናቆ ተነሳ። አም፤ ወደ
አስመራ በረረ።

ዕለቱ አርብ ነው፤ ከቀኑ አሥር ሠዓት አካባቢ። በልሁ ከአስመራ
የአይሮፕላን ማረፊያ ክልል ወጥቶ በሩ አካባቢ ተከልክለው መንገደኞችን
ይጠባበቁ ከነበሩ ታክሲዎች መካከል ተረኛውን ጠየቀና ወደተጠቆመበት ታክሲ
አመራ። አንድ ቀጠን ያለ መልክ መልካም የታክሲ ሾፌር የመኪናውን በር
ከፍቶ በእጁ ጠቀሰው።

«የት መሄድ ፈለጉ?» አለ ሾፌሩ በልሁን አስገብቶ በሩን ከዘጋ በኋላ።

«ሰራዬ መናፈሻ»

«መናፈሻውን ነው ወይስ አካባቢውን የሚፈልጉት?» ሲል ጠየቀው

ሾፌሩ ወደ ኋላው ዞር ብሎ በልሁን እየተመለከተ።

«ራሱን መናፈሻውን።»

«ማረፊያ አለ ብለው ነው?»

«የለውም እንዴት?»

«መኖር ነበረው፤ ነገር ግን መናፈሻው በአሁኑ ጊዜ ዝግ ነው።»

«ለምን ተዘጋ?» አለ በልሁ ደንግጦ።

ሾፌሩ አንገቱን ወዲያ ወዲህ መለስ ቀለስ አደረገና «ምክንያቱን እንኳ

እንጃ! ከተዘጋ ግን ከዓመት በላይ ሆኖታል።» አለው

«እኛ እዚያ ውስጥ ሰው ፈልጌ ማግኘት አልችልም?» አለ በልሁ

አንገቱን ወደ ሾፌሩ ሰገግ አድርጎ።

«ምን ሰው አለና!»

በልሁ ትስሎ ሰብረ አለ። ከምሳ ላለታ መኮንን ዳርጌ የተሰጠው
የጥግ መስጥ ከዚያ መናፈሻ በስተቀር ሌላ አሳቢ ጭጭ አያውቀውም።
«ምን ይሻለኛል ታዲያ የኔ ወንድም!» ሲል በልሁ ጥንት እያወ

ሾፌሩን ጠየቀው።

«እኔ እንጃ!» አለና ሾፌሩ ለአፍታ ያህል ቆየት ጭጭ ወደ በልሁ ዞር

የማለት «እዚያ የሚሰራ ሰው ነበር የሚረዱትን ሲል ጠየቀው።

«እዚያ አንዱ ጋ አረፍ ብለው ያፈለጉት»

በልሁ ለአፍታ ያህል ፀጥ ብሎ ሲያሰለል ቆየና ሕይወቱ ጥሩ ገደባ

መደምታለው ሆኖታል ውስደኝ። አለው። የበልሁ ተከላ ሕይወታዊ ገጽታና

በራሱ አንደበት ጥሩ ማረፊያ የማለት በተናገረው ታል መሪት ጥሩ ሂሳ

አንደሆን የገመተው ሾፌር «ወደ ኮምፒውተር ይሻልታል» አለው።

«ኮምፒውተር ምንድነው?» ሲል ጠየቀው በልሁ ታላ ተለዩ ትርጉም

ከሰው ብሎ በማሰብ።

«መሀል ከተማ ላይ የሚገኝ ቦታ ነው። ጥሩ ሆኖታል የግዢት

ቢሆንም እካባቢ ነው።» አለ ሾፌሩ።

«እሼ እንሂድ!»

በእርግጥ በልሁም የገንዘብ ችግር የለበትም፤ አንድ አንጣጣ ሆኖ

ከጥቂት ወራት በፊት ወላጅ አባቱ ሕይወቱ ብትኖርበትም፤ ባትኖርበትም ቦታ

መያዝ ደግ ነውና ቤት ለመስራት ሞክሮ በማለት ከሰው በርካታ ገንዘብ ላይ

ማግኘት ያህሉን በመንገድ ሻንጣው ውስጥ አድርጎ ይቆያል።

አስቸላውን በመፈለግ ሂደት ታሪካዊነቱን የአሥመራ ከተማ ለማየት

ደግን የነበረው በልሁ ገና ከጅምሩ መንፈሱ በኋላት በመመገብ በሚገነዘብ

ገጽና ግራና ቀጥ ያለትን የከተማዋን ገፅታዎች አንኳ ልብ ጭጭ ሳያይ ያላ

ታክሲ ተጉዞ ተጉዞ ከአንድ አካባቢ ሲደርስ ዳር ይዞ በመቆም ሕግግታቸው

ማለት ያህ ነው።» አለው።

«ወደ አንዱ ሆኖታል ጠጋ ብታደርግኝ!»

«ይቻላል» አለና ሾፌሩ ከመንታ መንገዱ ወደ ቀኝ ታጠፈና ሲያላ

የታል ከተባለ ሆኖታል በር ላይ አደረሰው።

በልሁ የታክሲ አገልግሎት ከፍያውን ከምስጋና ጋር ከፈለፍ የልብስ

ሻንጣውን ትክክል ላይ አንግቶ ወደ ሆኖታል የአንገዱ መብያ ከፍላ አመራ።

አልጋ ሲጠይቅ መኖሩ ተነገረው። አንድ አስተናጋጅ ከፊት ከፊት እየመራ

መሰደውና ከፍሉን አሳየው። ከፍሉ ዝፀሆና ግሩም የሚሳል አልጋ አለው።

በልሁ የከፍሉን በር ዘግቶ አልጋው ላይ አረፍ በማለት ለሰጠው ችግር

ያሰላሰል ጀመር። ማሰቡ ግን መላ አላሳየለትም። ይልቅም የባለ ጥንት

ጥንቅ ይለው ጀመር።

በመሀል አንድ ነገር ትዝ አለውና ከዚያው ጋር በተያዘ ሌላም ነገር ቆመው፡፡ በመሠረቱ አስቻለው አካል ጉዳትኛ ነው፡፡ ብዙ መንገዝ ስለማይችሉ በጉ የሚከራየው በሚሰራበት አካባቢ ሊሆን ይችላል፡፡ ሰራዊ መናፈሻ ውስጥ እንደሚኖሩና ገመተና ያንን ባለ ታክሲ ብመናፈሻው አካባቢ ማረፊያ ካለ ወደዚያ እድርሰኝ ሳይለው በመቅረቱ ነበር ቁጭቱ፡፡ ሆኖም አሁንም ሳይዘገዝ ጥሩ ሀሳብ እንደ መጣለት አስቦ ቋንቋቱ ከፊል ሲልለት ሀሳቡን ሲቀበል እደረገና ወደ መታጠቢያ ከኖል ሊገባ ፈለገ፡፡ የሚለብሰውን ፒጃማ አዘጋጅና ሊታጠብ ገባ፡፡

ታጥቦ አበጥሮ ሲያበቃ ምግብ አለኝው፡፡ ወደ ሆቴሉ ፊስቶራንት ጌዳ ከበላ በኋላ በተጥታ ከሆቴሉ ቅጥር ግቢ ወጣ፡፡ ሰንቱ ከእስራ ሁለት አልፎ ብሏል፡፡ የመንገድ መብራቶች በርተዋል፡፡ ከሆቴሉ በስተግራ አቅጣጫ ተራመደና መንታውን መንገድ አቋርጦ ወደ ምዕራብ አቅጣጫ ይራመድ ጀመር፡፡ የምሽት የአስመራ ወብት ማራቢ ነው፡፡ አየሩም ሞቅ ያል፡፡ መብራቶች የደመቁ፡፡ የከተማዋ አቀማመጥ ማራቢ፡፡ መንገዶች ጎዳና የተስተካከለ፡፡ በልሁ በሁሉም የአስመራ ገዕታ እየተደሰተ በግምት እስከ ሶስት መቶ ሚትር ከተንዘ በኋላ በስተቀኙ በኩል አንድ በበረንጃው ላይ በርካታ ወንበሮች የተደረጁበት፡፡ በልሁ ብዛት ሞቅ ደመቅ ያለ ሆቴል አየና ሳፊ አለበት፡፡ ሰው አልባ የነበረች ጠረጴዛ አግኝቶ ቁጭ እንዳለ አንዲት ወፈር ያለች ጠይም ሳፊ አስተናጋጅ ተረብ አለችውና፡፡

«እንታይ ከሰዘክ» አለችው፡፡

«ትግሪኛ አልችልም፡፡» አላት በልሁ ቀና ብሎ በፈገግታ እያያት፡፡

«ዋይ! ይቅርታ የኔ ወንድም!» ብላ አስተናጋጇ በፈገግታ አየች

ካደረገችው በኋላ «ምን ልታዘዝ ማለቱ እኔ ነው፡፡» አለችው፡፡

በልሁ በልጅቷ ትህትናና ፈገግታ ደስ ብሎት አሰም ፈገግ በማለት «በራ አምጭልኝ» አላት፡፡

አስተናጋጇ በራውን ይዛ መጥታ በብርቁቆ ሞላችሉትና ከአወገቡ ራቅ ብላ የግድግዳ ጥግ ደገፍ ብላ ቆመች፡፡ በልሁ ልጅቷ ያሳየችውን ትህትና አስታውሶ ሁኔታዋ ደስ ስላለው በልሁ ስላለው ጉዳይም ሊያወያያት ፈልገና ሊጠራት አሰበ፡፡ ነገር ግን በዚያች ቅጽበት ማግደፍ ለሌላ ነገር ይመስላታል ለጠራት አሰበ፡፡ ነገር ግን በዚያች ቅጽበት ማግደፍ ለሌላ ነገር ይመስላታል በማለት ለገዚው ተወት አረገው፡፡ የመጀመሪያውን በራ ጨርሶ ሁለተኛውን ስታተርብለት ግን እንደ ምንም ጨካኝ፡፡

«የኔ እህት ሳንጋግርሽ እፈልግ ነበር!» ሲል ጠየቃት፡፡

«ምን?» አለችው አስተናጋጇ ጠጋ ብላ፡፡

«ቁጭ ማለት አትችይም?»

«እችላለሁ፡፡» ብላው ቁጭ ልትል ወንበር ሳብ ስታደርግ በልሁ ተደማት፡፡ «እየጠጣሽ ነዋ»

አስተናጋጇዋ ላቅ እያለች ወደ ውስጥ ገባችና ለራሷም በራ ይዛ በመምጣት ከፊትሰፊቱ ቁጭ አለች፡፡

«አስመራ፡፡ ከተማም ሰጋጅም በጣም ደል ትላቸው፡፡» አላት በልሁ

«እንደደል?» አለች አስተናጋጇም እንደ መሸርመም እያረጋች፡፡

«እነሁት ታምራላችሁ፡፡»

«እናመሰግናለን፡፡»

በልሁ አስተናጋጇን እያዳገደት ትገኝ ሲያሳዩት ከቆ ሄደች ወደ ጥና

ታይቶ ተመለሰ፡፡ «አንድ ነገር ብጠይቅሽ ታውቁ ይዘን!» ሲል ጠረጴዛውን

ደገፍ ብሎ ዓይን ዓይኗን እያየ ጠየቃት፡፡

«ምን?»

«እነዚህ አስመራ ውስጥ ሰራዊ መናፈሻ የግዛል ሆል እንዳለ

በምቻለሁ፡፡ የት እካባቢ ይሆን?»

«የተዘጋው?»

«ሲሉ ሰማሁ፡፡ ግን ለምን እንደተዘጋ ታውቃለሽ?»

«አረ እኔ አላውቅም!» አለችና አስተናጋጇ በልሁን ለየት ለል

አስተያየት ታየው ጀመር፡፡ በእርግጥ በልሁ ጥላቻ ጥላቻ መጠየቅ

«ምንውን መጠየቅ ትር አለሽ እንደ?» ሲል ጠየቃት፡፡

«አይ...አሉ እንኳ...» ብላ ንግግሯን ቆረጥ ሲታደርግ በልሁ ጣልቃ

ገባ፡፡

«ትር ካለሽ ጥያቄዬን አሳለሁ፡፡» አለና ብርቁቆውን ብደግ አድርጎ

በራውን ተጎነጠ፡፡

«የሸዋ ሰዎች እኔ አትታመኑም፡፡» ብላ አስተናጋጇ በቅንደህ ስር

አሸልጎ በልሁን አየት አደረገችው፡፡

«የሸዋ ሰው መሆኔን በምን አወቅሽ?» አላት በልሁ እንደመነገረው ብሎ፡፡

ለነገሩ አልተግባብም፡፡ በልሁ የሸዋ ሰው ስትሰው የደብረ ብርጌን ተወላጅ

መሆኑን ያውቀች መሰሎት ነው፡፡ እኔ ግን ቀደም ሲል ትግሪኛ አልችልም

በላላትና ለበርካታ የአስመራ ሰው ትግሪኛ የማይችል ሁሉ የሸዋ ሰው እንደሆነ

ቀደርን ስለሚገምት ነው፡፡

«ትግሪኛ አልችልም አላልከኝም?» አለችው ፈገገ እያለች፡፡

«ትግሪኛ የማይችል ሁሉ የሸዋ ሰው ነው እንደ?» ሲል ጠየቃት፡፡

«ታዲያ ከየት ሊባል ነው?»

«ብዙ አገር አለ እኮ!»

«አለኝ ግን ትግሪኛ የማይችል ሰው የሸዋ ወይም የመሀል አገር ሰው

ነው የሚባለው፡፡»

በልሁ ምስጢሩ ገባው፡፡ እንደ መሳቅ አለና «ጥሩ እኔኔ ካል በኋላ

«ግን ለምን አንታመንም?» ሲል ጠየቃት፡፡

«እኔ እንጂ! ግን የሸዋን ሰው አትመኑ ሲባል አላወቅም፡፡» አለችው

በራዋን ጠርመሰ አንገት ይዛ ሽከርካሮ ሽከርካሮ እያረገች፡፡

ሰውም አሁንም ተናገሩ። ነገር ግን በትግሪኛ ስለነበር ለሰልህ
ለልገሰውም።
ሰውም ከሰልህ አለፈ። የሚላቸው ይመስላሉ። የሰማያዊ ካቢ ዲፓ
ለብሰው ራሳቸው ላይ የዘበኛ ቆብ አድርገዋል። እሳቸውም አማርኛ በደንብ
ለይቶሉ ናር በእጃቸው እንደሆነ ገብተው ከቦታው መራራቅ ጀመረ። በልሁም ከዚህ
አካባቢ ሂድ ግለሰብ በስተደቡብ አቅጣጫ በሚወስደው አፀራማ መንገድ ላይ
ምን ብሎ ይራመድ ጀመር። ያ አካባቢ ከሌላው የአስመራ አካል ጋር ሲነሳር
ደከም ያለ ነው። ሰው ግን ይበባታል። በየመንገዱ ዳር ያሉት ቤቶችም ደከም
ገርሰረዎች። ጠላኝ እንዲሁም አረቄ ቤቶች ይበኩበታል።
በልሁ ድንገት በል በል አሰውና ከአንድ ጠላ በት ውስጥ ገባ። ሰዓቱ
ገና ከአራት ጠቁም አላለፈም። ነገር ግን በርካታ ጠጪዎች ቤቱ ውስጥ አሉ።
ዘንቢታ የሆኑ ሴት-ወይዘሮች ወንበር ላይ ጉብ ብለው በየመደቡ ላይ ተቀምጦ
ከሚጠሩ ሰዎች ጋር ይጫወታሉ። ቋንቋቸው ትግሪኛ ነው።
በልሁ ገብቶ ሲቀመጥ ምን ልታዘዝ የሚል አስተናጋጅ ከፊት
አልቀረበም። ጠላ በት ነውና መስተንግዶው የታወቀ ነው። አንዲት በጉርጉ
ነቀቀል ያለች ልጅ እግር ሲት በጣሳ ጠላ ይዛለት ቀረበች። በእጅ ሰጠችው።
አንድ ነጫዊ የሀገር ልብስ ለብሰው ወንበር ላይ ቁጭ ያሉት ቀደ
መልክ መልካም ሲት በልሁን አየች አደረገና «በርጭቆ ከሆነህ?» አሉት
በትግሪኛ።
«ምናሉኝ እማማ?» አለና በልሁ «ትግሪኛ አልችልም» አላቸው።
«ዋይ!» አሉና ሴትየቀ «በርጭቆ ይሰጥህ ወይ ማለቱ እኮ ነው።»
አሉት።
«አያስፈልገም እማማ! አመሰግናለሁ!» አለና ጣሳውን አንስቶ ፉት
አለ።
«የሸዋ ሰው ነህ?» ሲሉ ጠየቁት ሴትየቀ ፈንግ እያለ።
«አዎ» አላቸው። በልሁ ያገኘው የማታዋን አስተናጋጅ አስታወሳት።
«አይዘህ የኔ ልጅ! በል ጠጣ!» አሉትና ሴትየቀ ወደ ሌሎች ጠጪዎች
ዞር በማለት ጨዋታቸውን ቀጠለ።
በልሁ አልፎ አልፎ ጠላውን ፉት እያለ የሚያወራት ነገር ባይገባውም
የጠጪዎችን ወሬ ሲያጸምጥ ብዙ ቆየ። በየመሀሉ ግን ልቡን ጻዳ የሚያረገው
ነገር አለ። ለናገር ከአሁን አሁን ሲል ድንገት ሴትየቀ ቀድመው አናገሩት።
«ተጫወት የኔ ልጅ!» አሉት በልሁን ፈንግ ብለው እያዩ። በልሁ
ጣሳውን እያነሳ ሳለ ሴትየቀ ቀጠለ። «ቋንቋችንን አታውቀው፤ እንዴት
እናርገህ?» አሉት እጆቻቸውን በጡቶቻቸው ስር አጣምረው ፊት ለፊት
እየተመለከቱት።

«አረ ይሁን፤ ምንም አይደል!» ብሎ በልሁ ወዲያው ደገጥ «በዚህ
አካባቢ የሚያውቁት የሚሰሩት ሀዚም ቤት ይኖር ይሆን እማማ?» ሲል
ጠየቁት።
ሴትየቀ ትንሽ እሳብ አደረገና «እነዚያ ጥሊያኖች?» ሲሉ ጠየቁት።
«ይላኖሉ!» በእርግጥ ፈረንጆች ናቸው።
«በዚህ ወደታች በኩል ነበሩ። ነገር ግን አሁን እኮ ከዚያ ቦታ
ለቀዋል።» አሉት።
«ለቀዋል?» በልሁ አሁንም ደንገጥ እያለ።
«ቆይ እኮ!»
«ምን ያህል ጊዜ ሆኖቸው?»
ሴትየቀ በተጥታ ለበልሁ ምላሽ ሳይሰጡ ወደ ጠጪዎች ዞር በማለት
በትግሪኛ ያንጋገሯቸው ጀመር። ደገመው ደጋግመው ከተመላለሱ በኋላ
ሴትየቀ ፊታቸውን ወደ በልሁ መለስ አድርገው «ከዓመት በላይ ይሆናቸዋል
ነው የሚሉኝ» አሉት።
በልሁ እንደገና ወሽመጦ ቁርጥ አለ። አጋጣሚዎች ለምን
ይታወቅ እማማ! አላቸውና ጣሳውን አንስቶ ፉት ካለበት በኋላ መልሶ
አስቀመጠው። ወደ መሬት አንጎብሶ ራሱን ደጋግሞ ወዘወዘው።
«ልትታከም ኖሯል?» ሲሉ ሴትየቀ ጠየቁት።
«አይደልም። እነሱ ጋር ይሰራ የነበረ ሰው እፈልግ ነበር።» አላቸውና
አሁንም ወደ መሬት ጎንበስ አለ።
«አየዩ... ለቀዋል!» ብለውት ሴትየቀ ወደ ጨዋታቸው ተመለሱ።
በልሁ ከዚያ በኋላ ብዙ መቆየት አልፈለገም። ውስጡም ተናደደ።
እስከ አሁን ባገኘው መረጃ የአስቸላኝ ዱካ በተላሉ እንደማይገኝ ምናልባትም
ጭራሽ ሳይገኝም እንደሚችል ፈራ። ተስፋው እየጨለመ ሄደ።
ሄደ። በጠራራ ፀሐይ በአንሰላና ብርድ ልብስ ጥቅልል ብሎ ተኛ፤ አስቸላኝውን
እንዳያገኝ ከጋረደው የሁንት ጉም ያመለጠ መስሎት።
የሰው ልጅ የቱንም ያህል ቢያሰብ፤ በጨነት ወይም በናደድ፤ በበሳጭ
አሊያም በፈራ፤ በአጠቃላይ በየትኛውም ስሜት ውስጥ ቢሆን በህይወት
በብርድ ፊብስ ውስጥ ቢደበቅም አላመለጠውም፤ እጅሬ ርህብ ከውጭ ሳይሆን
ከውስጥ የሚነሳ እሳት ነውና አንጅቱን ይሞረመረው ጀመር። ከአንድ ጣሳ ጠላ
አስነሳው። ምሳ አይሉት ራት አደባባይ ሲበላው ወደ ሆቴሉ ፊትቀራንት
ወረደ። ሚሲዮኖች ሀዚሞች ይሰሩ ከነበሩበት አካባቢ በመልቀቅ ዜና ተበሳጭቶ
ሳይበላ ሳይጠጣ በመዋሉ መንፈሱ ድክምነም ብሎበት የነበረው በልሁ ምላ
በልቶ ቀጥቀጥ ያለ ለሰላሳ ከውሃ ጋር እየቀላቀለ ሲጠጣ በዚያው ልክ ተነታታ።
ሬጋ ብሎ ማሰብም ጀመረ።

አንድ ነገር ታየው። ግሰኖቹ ሃዘዋች እንደ መሆናቸው መጠን ከክፍል ሀገሩ ጤና ጥቂት ጽህፈት ቤት ጋር በአንድ ወይም በሌላ መንገድ ገንታነት ሊኖራቸው እንደሚችል ታሰበው። ምናልባትም የሰራ ሙንገድ ሊኖራቸው ይገባል። ያ ከሆነ ደግሞ ወትራዊ ሪፖርቶች ይመዘገቡባቸዋል።

ይሆናል። በዚያው መጠን በሁለቱ አካላት መካከል መተራረብና የአድራሻ ልውውጥ ሊኖር ይችላል። ግሰኖቹ እዚያው አስመራ ክልል ሊፈላገፉት ወደ ሌላ ክፍል ሀገራዊ ተዛውረው ከሆነ በአለባት ቦታ መሄድ እንደችሉ በትድጊያ ወደ ክፍል ሀገሩ ጤና ጥበቃ ጽህፈት ቤት ሄዶ አድራሻቸውን ሊጠይቅ ወሰነ። በእርግጥም ጥሩ ሀሳብ የመጣለት መሆኑ ተሰግሞና ልቡን ደስ አለው።

ማግስቱ አሁኑስ ስለሆነ የመንግስት መስሪያ ቤት አይከፈትም። ዕለታን ገን በከንቱ ማለፍ አልፈለገም። ወዲያው ትዝ ያለው ያንኑ የተዘጋ የግሰኖች የቀድሞ መስሪያ ቤት መፈለግና በዚያው ዙሪያ የአስቻለውን ዴካ ማጥፋትና ነበርና ትናንት ወደ ሰራተ መሪነት የሄደበትን መንገድ ይዞ ተጓዛል። ከመጥቱ ሶስት ሰዓት አለፍ ብደል። ጠላ የጠጣባትን ቤት ሳይቸገር አገኛች። ሲትጥቀ የጠቀሙትን አትጣጣ በመያዝ ቁልቁል ወደ አስመራ ከተማ ደቡባዊ ምስራቅ አትጣጣ ተጓዘ። በየመንገዱ የሚጠይቃቸው ሰዎች አያመለክቱት ትክክለኛውን አትጣጣ ይዞ እንዲጓዝ ረድቷል።

በግምት ከቀኑ አራት ሰዓት አካባቢ ያን ቀድሞ የግሰኖች መስሪያ ቤት አገኘው። ዙሪያው በረጅም ግንብ የታጠረ ሰፊ ግቢ ነው። ቤቱ በርካታ ክፍሎች ያሉት ባለ አንድ ፎት ነው። በሩ ገን የመደበኛ ወታደር መለብ በለበሰ ሰው ይጠበቃል። በልቡ ለመጠጋት ፈራ። በዓይኑ ስረት እያረገ እያየው ፊትለፊት ባለው መንገድ ላይ ሲዘዋወር ከቆየ በኋላ አንድ ብቻውን የሚሄድ ወጣት ቢጠራ እንኛና «የኔ ወንድም» አለው በአጠገቡ አለፍ ሲል ሲል።

«አቤት?»

«ይሄ ቤት ቀደም ሲል ሃዘዋች ይሰሩበት እንደነበር አውቃለሁ። አሁን ገን በሩ ላይ ወታደር ሳይ ጊዜ ለመግባት ፈራሁ። ሌላ መስሪያ ቤት ሆኖ ይሆን?» ሲል ጠየቀው።

«የአንድ የጦር ጀኔራል መኖሪያ ሆኗል» አለው ወጣቱ በልሁን አየት እያረገ።

«ከመቼ ጀምሮ?»

«ከግመት ያልፈጥረው»

«ሃዘዋች የት ሄደው?» አለ በልሁ ትናንት ተናድዶ ሳይጠይቅ የቀረውን ጥያቄ ማንሳት ፈልጎ።

«አላውቅም። ብለው ወጣቱ ርምጃውን ሲቀጥል ሲል። «ሰፈርህ እዚህ ነው የኔ ወንድም?» ሲል ጠየቀው ወጣቱ ሳይሄድበት ፈጠን ብለው።

«አዎ»

«ይህ ቤት ሃዘዋ ቤት በነበረበት ወቅት ከሰራተኞቹ መሀል ለየት ያለ ሰው ታወቅ ነበር?» ሲል ጠየቀው ፈራ ተባ እያለ።

«በግን የሚለይ?»

«አካል ጉዳተኛ የሆነ።»

«ብዙ አካል ጉዳተኞች ነበሩ። ገን የግናቸውን ስም አላውቅም።

«ብዙ ሲሆኑ ብቻ ነበር የማያቸው።» አለው ወጣቱ አሁንም ርምጃውን ሲጠጥር ሲሄድ እያረገው።

«አግሩ ተቀርጦ ሰው ሰራሽ እግር የተተካለት ታውቅ ነበር?» አለው በልሁ አሁንም ፈጠን ፈጠን ባለ እንጋር።

«አዎ። ሰውን ገን አላውቀውም።»

«ፈቱም ሳይ ጠባላ ነበረው።»

«ያውም እስከ ጆሙ ድረስ።» አለው ወጣቱ የበለጠ ገፋ አድርጎ።

«የት አካባቢ ይኖር እንደነበር የምታውቀው ነገር ካለ የኔ ወንድም?»

«ብዙ ጊዜ ሰራተኞች በመኪና ስለሚገቡና ስለሚመጡ መኖሪያቸው ፊት ሳይል አይቀርም።» ካለ በኋላ ወጣቱ «ገን ለምንድን ነው ይኼን ያህል የምትመረምረኝ?» ሲል ኮስተር ብሎ በልሁን ጠየቀው።

በልሁ ህፊም ያቸን መጀመሪያ ያነጋገራትን የቡና ቤት አስተናጋጅ አስታወሰ። ከእያ ይበልጥ ይኼኛው ወጣት ብዙ እንደታገሰው ተረዳና «ይቸርታ የኔ ወንድም» ብሎ ጉዳዩን አጠር አድርጎ አሰረዳው።

ወጣቱ ርምጃውን ቀጠለ። በልሁ ገን እዚያው ባለበት አተርትር ቆመ። ወጣቱ አስቻለውን በዓይኑ እንደሚያውቀው ተረድቷል። ነገር ገን የሰራተኞች በመኪና መግባትና መውጣት ጉዳይ መኖሪያቸው የገድ በዚያ አካባቢ ሳይሆን እንደሚችል አመለከተው። በዚያው ልክ በልሁ ተስፋ ቀረጠ። በገሃው ዕትዱ ላይ ብቻ አተሳረ። ሲያስብበት ወጥ ሲያስብበትም አደረ።

ሰኞ ዕለት ጠዋት አረፋፍዶ ከመኝታው ተነሳ። አለባበሱንም ለየት አደረገው። ዲላ ውስጥ ለሰርግ ወይም ለየት ላለ ድግስ ካልሆነ በቀር እዘውትር የማይለብሰውን ደብዘዝ ያለ ሰማያዊ ሙሉ ልብስ ለብሶ የጥቁርና የነጭ ቡራቡራ ከራባት አሰረ። ጥሩ ቁርስ በላ። ትናንት ቦታውን አጥንቶት ወደነበረው የክፍል ሀገሩ ጤና ጥበቃ ጽህፈት ቤት አመራ። ከመጥቱ ሶስት ሰዓት አካባቢ ከቅጥር ግቢው ውስጥ ገባ። የአስተዳደር ምክትል ሰራ አስኪያጅ የሚል ጽሁፍ ወዳለበት ቢር ልቡ እየላ። በዕልፊዋ በኩል አመራና በር ላይ ቆሞ።

«ጤና ይስጥልኝ» አላት።

«አብር ይሰጠኝ» አላችና ማሬዋ ከመቀመጫዋ ብድግ አለች። አጠር ብላ ወፈር የምትል። የቀይ መልክ መልካም የሆነች። ዕድሜዋ ወደ አርባ የሚጠጋት ሴት ወይዘሮ ናት። አጠር ያለ ፀጉሯን ጆንትራ አስጥራለች።

«ሃላፊውን ማነጋገር እችላለሁ?»

«ስለምን ጉዳይ?»

በልዑ የልዑን መዘርዘር አላረጋገጠ። ያን ጉዳይ ከአንሳ ይህ
አይመስሉትም ልትሉ። እንደምትችሉ አሰባኝ «የግል ጉዳይ ነው።» ካላት
በኋላ፤ የምትዘጋጅት መስሎት «የመጣሁትም ከሲኛም ነው» ሲል ገለጸላት።
የሐረፍ ወገን ለገላገላት «ይተመጡ» ብለው ወደ አለቃቸው ቢሮ
ገባች። ብዙ ሳትቆይ ወደታች ተመለሰችና «ይገቡ» አለችው።
የሃላፊው ቢሮ ለገላገላት ስለ እና ተይ ወፍራም መጋሪያ የተሰጠላት
ምንጣ፣ የተሰጠላት መስሎት በጎሳ ስለ እና ተይ ወፍራም መጋሪያ የተሰጠላት
ከሰድስት የግንባራ ወገኖች ያሉት ትልቅ የእንግዳ ጠረጴዛ የተገነባለበት፤
ገድገዳው ስርግ ተለም የተቀረፀ ደስ የሚያሳኝ ገፅታ ያለው ነው።
ሃላፊው አቶ ካህን፣ ገብሩም መልስ መልካም ነው። ድምቅ ያል ተይ
ሆኖ ፊቱ ረጅም፣ ፀጉሩ እስከ መሀል እናቱ ተመልጦ ወዘ የሚያጥበረብር፤
ጥቁር ሰግዮቹ ሙሉ ልብስ በጎሳ ስግዝና ጥቁር በሃ ያለበት በራሱ ልብስ ከራሳት
ያደረገ፤ አፍገጣጣ ስለነበረ፤ ሳይኖሩት ሃ ያሉና ዕድሜው ከአርባ አምስት
ዓመት የሚያገኘው ጎልግሳ ነው።
«እና ይስተላለጋል» አለ በልዑ ወደ ውስጥ ገብቶ ሃላፊውን እጅ እየነሳ።
«አብሮ ይስተላለጋል» ብሎ ካህን፣ ከወገን ጋር ብድረ ጥቅር ተቀብለው።
ሰማችውን በመለየት እጅ ለእጅ ተወቅቶበትና በካህን፣ ጥቅር በልዑ ከእንግዳ
መቀበያ ወገን ጋር ላይ ተቀመጠ።
«ምን ልርድምት አቶ በልዑ?» ሲል ካህን፣ በልዑን ጠየቀው።
«ችግር ጥቅር ነው አቶ ካህን፣»
«ምን ዓይነት ችግር?»
በልዑ የመጣበትን አገርና ለምን ወደ አስመራ እንደመጣ በአጭር
ከአስረኛ በኋላ «ወንድሜ በሚሰኙኝኝ ከሊኒክ ውስጥ ይሰራ እንደነበር ተጠቁሟል
ነበር። የሚሰኙኝኝ የሰራ ቦታ አጠያይቁ ባንኸውም ነገር ግን ከአንድ ዓመት
በፊት ከዚያ ቦታ እንደለቀቁ ሰማሁ። ምናልባት ከመሆኑ አንጻር
የምታውቁት ከሆነና አሁን የሚገኙበትን ቦታ ትጠቁመኝ ከሆነ ብዬ ነበር።»
አለና በልዑ ካህን፣ ተና ብሎ ተመለከተው።
«የት አካባቢ የነበሩት ናችው?» ሲል ካህን፣ በልዑን ጠየቀው።
«ተሰጠውን በትክክል አሳውቁትም። ነገር ግን አባ ሻውል ከሚባለው
ቦታ ወረድ ብሎ በምዕራባዊ የከተማዋ ጽርቻ የሚገኝ ከሊኒክ እንደ ነበር ማወቅ
ችያለሁ።»
ካህን፣ ሚሰኙኝኝን ያወቃችው ይመስላል። አንገቱን ነትነት ነትነት
ካደረገ በኋላ «ታዲያ እኮ እነሱ አሰመራ ውስጥ አይደለም ቦታ የቀየሩት፤
ጠትላላ ከሆነር ተባርረዋል» አለው።
«ተባርረዋል?» ሲል ጠየቀ በልዑ። ዓይኖቹ ፍጥጥ ብለው በካህን፣
ላይ ተተክሉ።
«ከዓመት በላይ ሆኖቻችው»

«በምን ምክንያት ተባረሩ አቶ ካህን፣ ምናልባት ወንድሜን አብሮ
የሚሰኙኝኝ ሲል በሲኛት ስሜት ውስጥ ሆኖ ጠየቀው።
«ወንድሜን እንኳ አብሮ ለሳረር የሚችሉበት ፀኒታ የለም። እነሱ
የተባረሩት ከሆነር ውስጥ ጉዳይ ግልጽ ገቡ ተብሎ ነው።»
«በፖለቲካ?»
«መሆኑ ነፃ ለነገሩ እነርሱም አያርፉ፤ ነገርች ሁሉ እንደ ራሳቸው
ሆኖ እየመሰሰችው የኛ መንግስት እነሆ ያይገኛቸው ሲቀር በአገራት
አጠቃላይ ፀሐ ወጋ ማድረግ ይወዳሉ።» አለ ካህን፣ ረገግ ብሎ የበልዑን ምላሽ
አጠቃላይ።
በልዑ ፈጥኖ ለካህን፣ መልስ መስጠት አላረጋገጠ ወይም አልቻለም።
ዓይኑን ብቻ ትክል አድርጎ ካህን፣ ያየው ጀመር። እንዲያውም ተስ በተስ
ዓይኖቹ በእንግዳ ይቆራጃል።
«ምንም አቶ በልዑ?» ሲል ካህን፣ የበልዑ ስሜት መለየት
አስቸኳይ ጠየቀው።
በልዑ አሁንም መልስ ከመስጠት ይልቅ ፊቱን ከካህን፣ ላይ መልሶ
ወደ ጠረጴዛው በማንገስበት በእንግዳ የሞላውን ዓይኑን በመዘረብ ይጠርግ ጀመር።
«አቶ በልዑ?» አለ ካህን፣ ይበልጥ እየደነገጠ።
«ሆይ አዘን አቶ ካህን፣»
«ምንውን ወንድሜን አብሮ የተባረረ መስሎህ?»
«አይደለም አቶ ካህን፣ የዕድሉ ነገር አሳዘናኝ ነው።» አለና ንግግሩን
በማራዘም «አቶ አቶ ካህን፣ ወንድሜ የጤና ባለሙያ እንጂ ፖለቲከኛ
አልነበረም። ነገር ግን በሃይዘበት ቦታ ፀሐ የፖለቲካ መዘዝ አልለቀው አለ።»
አለው አሁንም የዓይኖቹን እንግዳ እየጠራረገ።
«ማለት?»
«ወንድሜ ገና ልጅ ሳለ የሚረዳው ወንድሙ በፖለቲከኞች ተገድሎበት
በችግር ተማረ። በሰንት ስቃይ ትምህርቱን ጨርሶ ስራ ከሆነም በኋላ አሁንም
ፖለቲከኞች ሰላም ነበረው ሲያጥከቡት ኖሩ። የኋላ ጎሳም በጥናት በተመሰረተ
ወደዚህ ክፍል ሀገር በ እናት ሀገር ጥሪ ሽፋን አሰጥድሎ ላኩት። በእነሱ መስ
አካሉን አጣጣጥኩ። እዚህ ከተማ ውስጥ አዘውትሮ ያርፍባት የነበረችው ሰራዊ
መኖሪያ ደግሞ ከፖለቲካ ጋር በተያያዘ መዘጋገብ ሰግቶ። እነሆ አሁን ደግሞ
እርሱምም አሰራዎቹ በፖለቲካ ጉዳይ ከሆነር መባረራቸውን እየገናኙ ነው። ይህ
ፖለቲካ ጉዳይ እኔም እንዳላገኘው ምክንያት ሊሆን ነው። ታዲያ ይሄ
እያሳዘኝም አቶ ካህን፣ ሲል በልዑ የተሰጠውን ጥልቅ ሀሳብ ለካህን፣
ገለፀለት።
ካህን፣ ገብሩ በሰማው ታሪክ፤ በበልዑ አልቃቀስና የነገሮች አገላለፅ
የአሁኑም ልብ ተነክ። በልዑን ያህል ገርግ ሞገሱ ግጥም ያለ የመጣት ጠንበልል
ከፊቱ ቀጥሎ ብሎ እንባውን እያፈሰሰ ብሎት ሲገልጽለት የአሁኑም አንጀት
ተፋወሰ። ወንድ ልጅ ሲከፋው እንባው ምን ያህል ቅርብ እንደሆነ ከመኛውም

ጊዜ በላይ ሲረዳ ሆኖ ተገብረዋል። በዘገ ስሜት ራሱን ደጋግሞ መመዝገብ በልህን ትኩረት ብሎም ተመለከተ። በልህ አሁንም ንግግርን ተጠል።
«በታ እኮ እኔ ካህን፤ ከእንግዲህ ወንድሜን ላላገኘው ነው።» አሉ።
እንከው በገይኖቹ ላይ ተቆጥሮ ለላይኛው ያህል በዘገን ዓይን ከተመለከተው በኋላ ራሱን ለረጅም ጊዜ ወዘመቱ በረጅሙ ተገደለና «ለመሆኑ የወንድሙ ስም ግን ይባላል?» ሲል ጠየቀው።
«ለሰዎችህ ናቸው።»
«እዚያ ለልክኝ ቦታ ላይ ይሰሩ ከነበሩ ሚሲዮኖች ጋር ይሰሩ እንደነበሩ እርግጠኛ ነህ?»
«በቂ የሆኑ አመልካች ምልክቶችን አግኝቻለሁ። በአመጣጥ እርግጠኛ ሆኜለሁ።»
ካህሳይ ገብሮ በልህን እየተመለከተ ትንሽ ከቶየ በኋላ ፊጠን ባለ ሁኔታ የሰልክ እጅታ አነሳ፤ ቁጥሮችን አሠሮ ያዳምጥም ጀመር። ከትንሽ ቆይታ በኋላ መናገር ጀመረ። በሰልክ።
«አሉ አቶ ሀይለማርያም... የእነዚያ ባለፈው ዓመት ከሀገር የተሳረረ ዓመታዊ የሰራ ራፖርት ላይ በሰው ሀይል ዝርዝራቸው ውስጥ የሰራ ማዕረግ ነርሰ የሆነ አሰራራዊ ፍቃድ የሚባል ሰው ተመዝግቦ ከሆነ ብትነገረኝ... ነሽ የኔ ወንድም ይውልልኝ አጠብቅሁለሁ።» አለና ስልኩን ዘጋው። ወዲያው ወደ በልህ ዞር ብሎ ሲመለከት በረጅሙ ሲተነፍስ አየው።
«ሰማህ አቶ በልህ?» ሲል ጀመረ ካህሳይ ገብሮ በሁለት ከንዶች ጠረፈላ ተደገፍ ፊት ለፊት በልህን እየተመለከተ።
«አቤት አቶ ካህሳይ?»
«ሰዊትህ ሁሉ ገብቶኛል። ለሳዝኖኛልም። ግን አንድ ነገር እንድትረዳልኝ አፈልጋለሁ። ትቀበልኝ ይሆን?»
«ምን ይሆን አቶ ካህሳይ?»
«የወንድሙን በፖለቲካ መዝገብ መስታዩት የዕድሉ ወይም የዕድል ቢሰጥ ወጪት አይደለም፤ አትቶቶኖቹ በመሆኑ ብቻ የሚጠብሰው እሳት ነው። ይህ ደግሞ ምናልባት ልክ እንዳንተ ወንድም ጠባባው ጎልቶ አይታይብን እንደሆነ እንጂ አይም አንተም በአጠቃላይ አትቶቶኖቹን ሁሉ በፖለቲካ እሳት የተቃጠልንና በመቃጠል ላይ የምንገኝ አሳዛኝ ፍጡራን ነን። እንዲያውም ነደን ነደን እንዳናልቅ መስጋትና መፍራት ያለብን ዜጎች ነን።» ካለ በኋላ ካህሳይ ምራቁን ሞጥ አድርጎ ለአፍታ ያህል ካሰላሰለ በኋላ ንግግሩን ተጠል።
«አየህ አቶ በልህ! ለዚህ ደግሞ ምክንያቱ ሀገራችን እትቶቶኖችን አትቶቶኖችን አይደለችም። ምናልባት እኛ ዜጎቿን ይበልጥ ግን ፖለቲከኞቻችን ናቸው። የሀገራችን ፖለቲከኞች የሚመናበትና የሚያራምዱት የፖለቲካ አስተሳሰብ ከራሳቸው ጥቅም ባለፈ ለሀገርና ለወገናቸው ምንም እንደማይጠቅም ራሳቸው በንቅቀው ያውቁታል። ይህም ስለሆነ ሕዝባችን ተቀብሎናል ብለው

በልህም እንዲህን የእያንዳንዱ ገልሰው ወይም ማህበረሰብ የተቃውሞ ኮሽታ ሆኖታል። ራሱ ያሰራቀጥዋል። ከሽታውን ለማምከን በሃይል ይመታል። የምትታዩትም ትኩሳት ለማቆመት ሆነ ብለው ራሳቸው ይቆሰቱታል። በአጠቃላይ በልህና ሕዝባቸውን ማሳረፍ አይፈልጉም። ለዚህም ሌላው የማይታወቅበት የአንቅስቃሴ ዘርፍ የልም፤ ከገልሰው ሀይል ጀምሮ በዕድሩ፤ በእርግጥ በግንኙ፤ በእምነት በሃይማኖት... ወዘተ። ከዚያም ባለፈ የእያንዳንዱን ግልሰብ የየሰላት አንቅስቃሴ ካልተከታተለ አይሆንላቸውም። ራሳቸው ናቸውና ማሰራረፊት የወጣ ቀበረቸው ነው። በዚህ መባል ተገኝው እያንዳንዱ ገልሰብ ነው። እያንዳንዱ ማህበረሰብ ነው። የዚህ ሁሉ ጠቅላላ ድምር ውጤት ደግሞ የመላ የሀገራችን ሕዝብ ጉዳትና ስቃይ ነው። ካለ በኋላ ካህሳይ ገብሮ ንግግሩን ጠቅሞ በማድረግ «ታዲያ በእንዲህ ያለ መከራ ውስጥ ከተዘፈቀ ማህበረሰብ ውስጥ የተወሰደው የአንተ ወንድም የፖለቲካና የፖለቲከኞች ስልባ ቢሆን ምን ያስደነቃልኝ?» ሲል ጠየቀና ወደ ኋላ ወንበሩን ደገፍ በማለት የበልህን ምላሽ ይጠባበቅ ጀመር።
በልህ ፍጥነት ብሎ ካህሳይን እየተመለከተ በወጥና ያጃምጥ ነበርና ካህሳይ ንግግሩን ለጊዜው ቆም ሊያደርግ እስከ አሁን አምቆ ይዞት የነበረውን ትንተና «ሕሁድ...» በማለት በረጅሙ ተገናኖ አመጣው። በካህሳይ አንገር ተደንቆም ለረጅም ጊዜ ራሱን ወዘዘ።
«ተሳሳትኩ አቶ በልህ?» ሲል ጠየቀው ካህሳይ የበልህን እኳኝ ፊት ለፊት እየተመለከተ። በልህ ግን ለካህሳይ ጥያቄ ተጥተኛ መልስ ከመስጠት ይልቅ ሀሳቡ በትክክል የገባው መሆኑን በሚገልጽ አንገር «የመጨረሻው ነገር አያስፈራም አቶ ካህሳይ?» ሲል ጠየቀው።
ካህሳይ አሁንም በሁለት ከንዶች ጠረፈላውን ተደገፈና «ያሰራሽቃል!» ሲል ተጠል። «እንደምታውቀው ሀገሪቱ ዳር እስከዳር በጦርነት እየታመሰች ነው። ሁሉም እየደግች ነው። በየቀኑ እየቀሰሰች ነው። ከተፋጣጣ መገናኛ የሚለግገው ሁሉ የጀግንነት ወራ እንጂ የተለየ የፖለቲካ አመለካከት ወይም የተለየ አካሄድ የሚያገኘው ማህበራዊ ፍልሰናና አይደለም። በተቃውሞ ወገን የተሰለፈው ቡድን እሸነፍ ስልጣን ቢይዝ እንኳ የሀገራችንና የህዝቧ ዕጣ ፊንታ ምን ሊሆን እንደሚችል በግልጽ አይታወቅም፤ ምናልባት ሰዎች በሰዎች ተለውጠው የጥቆና አገዛዝ መልካፍ ባህሪ ይለወጥ እንደሆነ እንጂ። እንዴት ብትለኝ ድሉ የጠመንጃ እንጂ የአኳስ ሀሳብና አመለካከት ስለማይሆን። ይህ ከሆነ ደግሞ ከዚህ ጦርነት በኋላ ሌላ ጦርነት ላለመነሳቱ እንዴት ሞትና ሊኖር አይችልም፤ ሌላ የተከፈ ቡድን መሸመቁ አይቀርምና።» ካለ በኋላ ካህሳይ ንግግሩን በባለ እልህና ስሜት ተጠል።
«ያ ከሆነ የባለ ችግር ሊያስከትል ይችላል አቶ በልህ። አየህ፤ እንደ ጦርነት ወደ ሌላ ጦርነት እየተሸጋገረ የሕዝብ ስቃይና መከራ በተራዘመ ቁጥር ሕዝብም ከሕዝብ እየተለየና እየተከፋፈለ ይሄዳል። በዘር፤ በሃይማኖት፤ በቋንቋ፤ በጎሳ...ወዘተ። ምናልባት ገዢዎች በስልጣን ላይ የመቆያ ዘዴ ይሆናቸው ዘንድ ይህን የሕዝብ የመከፋፈል አዝማሚያ ለራሳቸው ሲል

ያበረታተችም ይሆናል። በህዝብ መካከል ጠብሻ ጥላቻ፣ ጥርጣሬና ፍርሃት በማሰራጥ እነሱ ከሌላ አደጋ ሊፈጠር እንደሚችል አስመስለው ለማውራት ይችላሉ። ዘንድ የከፋ ውጥረትን ሊፈጥሩ ይችላሉ። ያም ሆኖ የተወሰነ ሃገር ውስጥ አድርጎ መበጠስ አይቻልም። የከፋ አደጋ የሚፈጠረውም ያኔ ነው።

ሌላውን አሸንፎ ሰፊውን ሲያዝብ ሲያንስ አንፃራዊ ሰላምና መረጋጋት እንደ ይችላል። ነገር ግን በዘር፣ በሃይማኖት፣ በትላንታ በቋንቋ ተከፋፍሎ የተቀጠጠ ሕዝብ ባለበት ሃገር ውስጥ ድንገት አንድ ተን የሽብር ፈሽክ የተነፋች አንደኛ ግንዛቤ ያን ሕልግ የሚፈጠረው? ግንዛቤ ያን የመከራ ሌሊት የሚያገኛቸው? የአፍንጫው ተፋፋሪዎች ላባ የተረፉ አደራና ሃይማኖት ፍጥ አድርጎ አያለው። እየተመለከተ «በእኔ እምነት ፈንድቶ ፈንድቶ የማይልት የበተል በጉብ። በልህን መግለጽ የማይጠግን የሀገር ቁስል፣ ወርዶ ወርዶ የማይቆም የሕዝብ መግሉ ያስከትላል ብዬ እፈራለሁ። አትቶጽፍው ያን እርስ በእርሳችን እየተረጋገጠን በራሳችን ላይ የምናመጣው ምፃነት።» አለና ሃይማኖቱን በበልህ ላይ ተከላቸው።

በልህ ተገኝ በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ ፈራ። በተፈጥሮው። ነበር። በግሉ እንኳን እንደ ሰው አስር ሆነው በከብብት ጭራሽ የማይደነግግ የሚመክሩት። ዛሬ ግን ጉዳዩ የሀገርና ሕዝብ ሆነበትና ልቡ ራዶ። መላ ሰውነቱን የተውሰና የሽብር ሹከሽብ ተሰራጨበት። ብቻ በረጅሙ ተፈሰና በወትቱም ያቸን መጀመሪያ አስመራ ከተማ የገባ ዕለት ያነጋገራትን የቡና ቤት አስተናጋጅ ሰሜት አስታውሶ።

«እንዲያውም እኔ ያ ጊዜ የደረሰ መሰለኝ አቶ ካህሳይ?» አለው ሃይማኖቱን ፍጥነት አድርጎ ካህሳይን እየተመለከተ።

«በጣም ተቃርኋል። በመገንጠል ላይ ነው። ይቆም ዘንድ መላ ካልተበጀለት በተርቢ በአጠቃላይ እኛ ዜጎች፣ በተለይ በተለይ ገዥዎች ሆኖና ስልጣናቸውን ወደ ጎን ትተው ፈጥነው ወደ ህሊናቸው ካልተመለሱ በተር አደጋው የከፋና አስቃላቂ ነው።» ያ አደጋ ከተከሰተ ደግሞ የኔ ስጋት ምን እንደሆነ ታውቃለህ?» አለና በልህን አከታታላቱ ተመለከተው።

«አ» አለ በልህ ካህሳይ ቀጥሎ ለሚናገረው ነገር በጣም እየጓጓ።

«ወደፊት የዚች ሀገር ታሪክ ሲጻፍ፣ ሊትቶጽፍ የምትባል እንደ ሀገር ነበረች ተብሎ እንደሚጀመር!»

ከዚህ በኋላ በልህና ካህሳይ አንዱ የሌላውን ውስጣዊ ስሜት የበለጠ ለመረዳት በመናገሩ ላይ ያሉ በሚመስል ሁኔታ እርስ በእርስ በመተያየት ላይ ላሉ ድንገት ስልክ ሮከ። ካህሳይ ስልኩን አነሳና በጆሮው ላይ ለትሞ «አሉ... አቶ ሀይለአብ፣ እህ ከምን ደረሰክ?... ተገኘ?... አመሰግናለሁ የኔ ወንድም!» አለና ስልኩን ሠጥቶ ወደ በልህ እየተመለከተ «በእርግጥም የወንድምህን አድራሻ በትክክል ደርሰህበት ጥሯል።» አለው።

«አም አቶ ካህሳይ፣ እኔም አልተጠራጠርኩ ነበር።» አለና በልህ ስለ በማሰራጥ እነሱ ከሌላ አደጋ ሊፈጠር እንደሚችል አስመስለው ለማውራት ይችላሉ። ዘንድ የከፋ ውጥረትን ሊፈጥሩ ይችላሉ። ያም ሆኖ የተወሰነ ሃገር ውስጥ አድርጎ መበጠስ አይቻልም። የከፋ አደጋ የሚፈጠረውም ያኔ ነው።

ሌላውን አሸንፎ ሰፊውን ሲያዝብ ሲያንስ አንፃራዊ ሰላምና መረጋጋት እንደ ይችላል። ነገር ግን በዘር፣ በሃይማኖት፣ በትላንታ በቋንቋ ተከፋፍሎ የተቀጠጠ ሕዝብ ባለበት ሃገር ውስጥ ድንገት አንድ ተን የሽብር ፈሽክ የተነፋች አንደኛ ግንዛቤ ያን ሕልግ የሚፈጠረው? ግንዛቤ ያን የመከራ ሌሊት የሚያገኛቸው? የአፍንጫው ተፋፋሪዎች ላባ የተረፉ አደራና ሃይማኖት ፍጥ አድርጎ አያለው። እየተመለከተ «በእኔ እምነት ፈንድቶ ፈንድቶ የማይልት የበተል በጉብ። በልህን መግለጽ የማይጠግን የሀገር ቁስል፣ ወርዶ ወርዶ የማይቆም የሕዝብ መግሉ ያስከትላል ብዬ እፈራለሁ። አትቶጽፍው ያን እርስ በእርሳችን እየተረጋገጠን በራሳችን ላይ የምናመጣው ምፃነት።» አለና ሃይማኖቱን በበልህ ላይ ተከላቸው።

በልህ ተገኝ በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ ፈራ። በተፈጥሮው። ነበር። በግሉ እንኳን እንደ ሰው አስር ሆነው በከብብት ጭራሽ የማይደነግግ የሚመክሩት። ዛሬ ግን ጉዳዩ የሀገርና ሕዝብ ሆነበትና ልቡ ራዶ። መላ ሰውነቱን የተውሰና የሽብር ሹከሽብ ተሰራጨበት። ብቻ በረጅሙ ተፈሰና በወትቱም ያቸን መጀመሪያ አስመራ ከተማ የገባ ዕለት ያነጋገራትን የቡና ቤት አስተናጋጅ ሰሜት አስታውሶ።

«እንዲያውም እኔ ያ ጊዜ የደረሰ መሰለኝ አቶ ካህሳይ?» አለው ሃይማኖቱን ፍጥነት አድርጎ ካህሳይን እየተመለከተ።

«በጣም ተቃርኋል። በመገንጠል ላይ ነው። ይቆም ዘንድ መላ ካልተበጀለት በተርቢ በአጠቃላይ እኛ ዜጎች፣ በተለይ በተለይ ገዥዎች ሆኖና ስልጣናቸውን ወደ ጎን ትተው ፈጥነው ወደ ህሊናቸው ካልተመለሱ በተር አደጋው የከፋና አስቃላቂ ነው።» ያ አደጋ ከተከሰተ ደግሞ የኔ ስጋት ምን እንደሆነ ታውቃለህ?» አለና በልህን አከታታላቱ ተመለከተው።

«አ» አለ በልህ ካህሳይ ቀጥሎ ለሚናገረው ነገር በጣም እየጓጓ።

«ወደፊት የዚች ሀገር ታሪክ ሲጻፍ፣ ሊትቶጽፍ የምትባል እንደ ሀገር ነበረች ተብሎ እንደሚጀመር!»

ከዚህ በኋላ በልህና ካህሳይ አንዱ የሌላውን ውስጣዊ ስሜት የበለጠ ለመረዳት በመናገሩ ላይ ያሉ በሚመስል ሁኔታ እርስ በእርስ በመተያየት ላይ ላሉ ድንገት ስልክ ሮከ። ካህሳይ ስልኩን አነሳና በጆሮው ላይ ለትሞ «አሉ... አቶ ሀይለአብ፣ እህ ከምን ደረሰክ?... ተገኘ?... አመሰግናለሁ የኔ ወንድም!» አለና ስልኩን ሠጥቶ ወደ በልህ እየተመለከተ «በእርግጥም የወንድምህን አድራሻ በትክክል ደርሰህበት ጥሯል።» አለው።

እርዳታ በመቀመጥ ብዙዎችን አነጋገረ። ሆኖም ፍንጭ እንኳ ሊያገኝ አልቻለም። እንዲያውም ከሚጠጣው ሻይና በ-5 ብዛት የተነሳ አንድ ተቃመለ። በፊና የአልካል መጠውም በተለይ ሌሊት ሌሊት አንቅልፍ አየነው ተታገረ።

በዚህ ሁኔታ ላይ ሰንብቶ ልፋቱ ሁሉ መና ሲቀርበት ሌላ መከራ ሊያደርግ አለበት። በቀጥታ ወደ ሂሳብ መደወልና ታረሙን ማግኘት። በእሴ በኩል የሆነ ሌሊት መከንን አርጌ ያን ከአስቸኳይ ጋር ለመገናኘት ምክንያት የሆነውን የአስመራ ሪፖርት ያደገውን አድራሻ የሚያቀው ከሆነ ሊጠይቀውና በእሴ እየታዘ ወደ አስቸኳይ ለማምራት ነበር። በልሁ ይህን ያሰበው አስመራ በገባ በአሥራ አንደኛው ቀን በዕለተ ዕውድ ላይ ሆኖ ነው። ታረሙንም ሆነ የሆነ ሌሊት መከንን አርጌ በተላላ በሰልክ ሊያገኝ የሚችለው በመስሪያ ሆነ የሆነ ሰላም ስልክ የመደወል መከራውን በማንስቱ ሰኞ ሊያደርግ ወሰነ።

ይህን ሰብቶ የሰላምው በኢያሳ ሆኖል ውስጥ አልጋ ላይ ጋደም ብሎ ነው። ከውሳኔ ላይ የደረሰውም በዕለቱ ወደ አሰር ሰንት አካባቢ ነው። በዚያ አልጋ ላይ ለብዙ ጊዜ ቆይቶ ስለነበር ከውሳኔ በኋላ በአስመራ መንገዶች ላይ ጥቂት ሲሆንበት ፊልሳ። ለባብሰ ወጣ። ጥቂት ሲሆንበት ከቆየ በኋላ ላያስመ ከዚያ አስመራ የገባ ዕለት ጎራ ባለበትና ስለ አስቸኳይ ለመጀመሪያ ጊዜ ያወያየት የባና ቤት አስተናጋጅ በምትሰራበት ሆኖል እግሮቹ አደረሱት። ጥቂት ለማረፍና ከልጅቷም ጋር ጥቂት ሊወግወት አስቦ ጎራ አለ። ቁጭ አሰና ቤራ አዘዘ። ልጅቷን ግን በዓይኑ በፊልጋትም ሊያያት አልቻለም። ወደ የጠዋት ተረኛ ሆኖ አሊያም በሌላ ምክንያት በእላቱ በሆኑል ውስጥ የለችም። እሱ ግን ብቻውን ቁጭ ብሎ ሲጠጣ አመሸ። ከምሽቱ ሁለት ሠዓት አካባቢ ሂሳቡን ከሰላና ወደ ማረፊያው ኒያላ ሆኖል አመራ።

እኔ እንደረሰ የአልቢርግውን በር ከፍቶ ወደ አልጋው ሊራመድ ሲል አንደት ለሁለት የታጠሩት ወረቀት ወለሉ ላይ ታየችው። በቡና ስር ወደ ውስጥ የተወረወረች ትመሰላለች። ልቡ ደንገጥ አለና ተኩር ብሎ ተመለከታት። ወዲያው ብድግ አድርጎ ሲያያት እውቅ መልሰነት ይዛለች።

«አቶ በልሁ፤ ከዚህ በታች በተገለጸው ስልክ ቁጥር ስዩም ብሎ ይደውሉ።» ይላል የያዘችው መልሰነት።

«እኔ፤ አለ በልሁ ሁለመናውን ነበር እያደረገው። «ማነው ስዩም ማለት?» አለ ብቻውን እየተነጋገረ።

ጉዳዩ ከአስቸኳይ ጋር የተያያዘ መልሰነት ካለው ብሎም ታጓ። ቀስ እያለ ሲያስበው ምንቱ ይበልጥ ጠነከረ። ጭራሽ ስልክ ለመደወል ችግሩ። ያቺ ወረቀት ከእጁ ሽልክ የምትጠፋበት መስሎት በመጻፉ ውስጥ ጭብጥ አደረጋትና በችኩላ የአልቢርግውን በር ዘግቶ ወደ ውጭ በረረ። ከኒያላ ሆኖል አጥር ግቢ ወጥቶ መንገዱ ላይ እንደ ደረሰ በመንገዱ ላይ በቡድን ሆነው እየሄዱ የነበሩ ሰዎችን በጅምላ ጠየቃቸው።

«ስልክ በቅርብ የት አገኛለሁ ወንድሞቼ?»

«በዚያም በዚህም ጥልቷል፤ አለው ከመንገዶች አንዱ። በልሁ ጭቅ አትጣጡ መርጦ እንዳለበት ሊያሰብ አሁንም ከመንገዶች አንዱ ወደ ያን አትጣጡ አያመለክቱ፤ «በዚህ በኩል በቅርብ ታገኛለሁ።» አለው።

በልሁ በዚያው አትጣጡ ርጠ። አንድ ሁለት ሰቶች ውስጥ ሲጠይቅ አንድ ጋር ስልክ እያሰደውለም፤ ሌላኛው ደግሞ ለጊዜው ስልክ ተበላቅቶ ኖሮ ለገንድ ደወለ።

«እሱ፤ አለችው አንዲት ሴት።

«አቶ ስዩምን ፈልጌ ነበር የኔ እመቤት።

«ይጠብቁ፤ ብላው ሲትቀጥ የሰልኩን እጅታ በሆነ ነገር ላይ ስትሰቀምጥና በርቀት አጠራር ስልክ ይፈልግሁል ስዩም» ስትል በስልክ ውስጥ ተሰግሞ። በልሁ ከስዩም ድምጽ በፊት ወደ ስልክ እየቀረበ ስለመሆኑ ለማወቅ ከቆሙትም በጥንቃቄ ያዳምጥ ጀመር። በእርግጥም ተሰማው።

«እሱ፤ አለ ወንድ ሰው።

«አቶ ስዩም ነጋት ጌታዬ?»

«አም ነኝ»

«በልሁ እባላለሁ። አልቢርግ ውስጥ መልሰነትን አግኝቼ ነው።»

«እኔ ነጋት? አስቻለው ፍላጎት የሚባል ሰው በመፈለግ ላይ ያሉት?»

«አም ጌታዬ፤ አለ በልሁ። ልቡ በድንጋጤ ትርትር ሊል የደረሰ መሰለው።

«ታዲያ ለምን አመኜ? በጊዜ እያደውለም ነበር? እኔ እኔ አሰር ሠዓት አካባቢ ነበር መልሰነትን ያስቀመጥኩልኳት።» አለ ስዩም።

«እኔም እኔ በዚያው አካባቢ ነው ከከፍሉ የወጣት፤ ለጥቂት ተላልፈን እንደሆነ እንጂ» አለና በልሁ አጋጣሚው እንዳያመልጠው በመስጋት «ወይ እኔ ወደ አርሶ ልምጣ?» ሲል ጠየቀው።

«መቼ? አሁን?»

«ምንም ችግር የለብኝም ጌታዬ፤

«ችኩለዋል ማለት ነው?»

«በጣም አቶ ስዩም፤ እጅግ በጣም፤

«በታ እኔ እመጣለሁ። ባይሆን እንዳንጠፋ ከከፍልም ይጠብቁኝ።»

«ንትንት አልልም ጌታዬ፤

«እሺ መጣሁ።»

ለበልሁና ለስዩም መተዋወቂያ አስቸኳይን የመፈለግ ስራ እንደ ምልክትነት የመውሰዱ ጉዳይ ነገሩ ከአስቸኳይ ጋር የተያያዘ ስለመሆኑ የበለጠ ተስፋ አደረበት። ግን አስቸኳይን የሚያሰገኝ ይህን ወይስ ሌላ ሁኔታውን የሚያውቅበት አጋጣሚ? የበልሁ የዚያች ቅፅበት ሀላብና ስጋት ሆነ። ግን የሆነው ይሁን፤ በልሁ ዛሬ ስዩምን ማግኘት አለበት። ስዩም ደግሞ 'መጣሁ'

አለው እንጂ በምን ያህል ደቂቃ ከጌያላ ሆኖ ሊደርስ እንደሚችል አልገለጸለትም፡፡ በሌላ ያንጋገረው ከፋቅ ይሁን ከቅርብ በታ ሆኖ ይሁን አይሁን አይሁትም፡፡ ለማንኛውም ከተጠሮው በታ ቀድሞ መድረስ ነበረበት፡፡ ስለክ ከደመለበት ሰቅ ጀምሮ እስከ ጌያላ ሆኖ የመገኘታ በት ቁጥር ሃያ አራት ድረስ ያለውን መገኘት በፍጣራ ወረደው፡፡ የፎቅን ደረጃዎች እንዲሁ በፍጣራ የረመረማችው፡፡ ከነፍሱ ደርሶ በሩ ላይ ሰው ያለመቆሙን ሲያረጋግጥ ነፃ አፎይ አለ፡፡ ወደ ክፍሉ ከመግባቱ በፊት ሽንጥና ሽንጥን ይዞ በመቆም የፍጣራ ትንፋሾችን ወረደው በሩን ከፍቶ ወደ ውስጥ በመግባት አልጋው ላይ ቀድሞ አለ፡፡ ቁና ቁና እየተነሰ በሩ በሩን ይመለከት ጀመር፡፡ በኮሪደሩ ውስጥ ኩቲ በሰማ ቁጥር ቀልቶ እየተበተነ ደቂቃዎች አሰፋ፡ ምናልባት በግምት እሥራ እምሳት ደቂቃዎች፡፡

ድንገት እንድ ወፈር ያለ ጠይም ሰው የቤት ውስጥ ነጣ ያለ ቀቃውን በነጭ እስከር ሜማ ለባለ በሩ ላይ ከች አለ፡፡ በሩ እካባቢ ቆም ብሎ ፊገን እያለ ወደ ውስጥ በልሁን እየት ሲያደርገው «አቤት!» አለ በልሁ ከአልጋው ላይ ብድን በማለት፡፡

«አቶ በልሁ?»

«ነኝ፡፡ አቶ ስዩም ነምት?»

«አዎ»

ተጨባበቡ፡፡ በዕድሜ ተመሳሳይ ናቸውና 'እንቱ' መባባሉን ትተው «ታዲያስ ታዲያስ! ደህና ነህ ደህና ነህ!» ተብለው ትከሻ ለትከሻ ተሳለሙ፡፡

«ወደ ቡና ቤት እንወረድ ይሆን የኔ ወንድም?» ሲል በልሁ ስዩምን ጠየቀ፡፡

«እዚያም እዚህም ቢሆን ይቻላል!» አለ ስዩም፡፡

በልሁ ብዙ ጉዳይ አለውና እያዘናና ብዙ ሊያነጋግረው ፈልጎ «የሰም ወደ ቡና ቤት ሄደን ሻይ ቡና ብንል ይሻላል፡፡» እያለ በሩን ቆላለፈና ተከታትለው ወደ ቡና ቤት በመሄድ አንዲት ባዶ ጠረጴዛ አግኝተው በመቀመጥ ቢራ አዘዙ፡፡

«የአስቻለው ወንድም ነህ?» ሲል ስዩም ቀድሞ ጠየቀው፡፡

«አዎ! ግን እንዴት እገኘኸኝ አቶ ስዩም?» ሲል በልሁ ቀጥሎ ጠየቀው፡፡

«በእነጋጣሚ ነው፡፡ አቶ ከህሳይ ገብሮ የሚባሉ ሰው አነጋግረዋል፡፡ እኔና እሳቸው ደግሞ በቅርብ እንተገኘውታለን፡፡ ትናንትና አብረን ቁጭ ብለን ሳለን በሆነ አጋጣሚ ወሬ ተነሳና አንተ አስቻለው የሚባል ሰው በፍለጋ ላይ እንዳለህ ጠቀሱ፡፡ እኔ ደግሞ አስቻለውን አውቀው ነበርና ሳርሱ አስቻለው ፍሰህን ብዬ ስጠይቃቸው ታውቀዋልህ እንዴት? ሲሉ ጠየቁኝና እንደማውቀው ስነግራችው ከተቀመጡበት ተነስተው ሳሙኝ፡፡ ከዚያም የአንተን አድራሻ ሰውኝና አንተንና አስቻለውን እንዳገናኛቸው ከባድ አድራ ማለብኝ፡፡» አለው ስዩም በማክታተል፡፡

በልሁ «እሁሁ...» ብሎ በረጅሙ ተነፈሰ፡፡ ከህሳይ ገብሮ በሌለበት አድራሻቸው፡፡ ጠይቆው «አስቻለውን ታውቀው ናቸው?» አለው በልሁ «አዎ! በእንድ አንጂሉ ውስጥ የሰራ ባልደረባዩ ነበር፡፡»

«እሁን?»

«የነበርንበት አንጂሉ ፊርሶ እኔ በሌላ አንጂሉ ውስጥ ተቀጥራለሁ፡፡»

«እሁን?»

«አጥቶ አይደለም፡፡ ግን ትንሽ እያመመው ስለሆነ ጤና አጥቶ ነው፡፡»

ብሎ ስዩም ሊቀጥል ሲል ድንገት እንድ ሰው ከጋላው መጣና ትከሻውን መታ እድርገ፡፡

«ደሞ ቀታ ለብሰህ መጠጣት ጀመርክ?» እያለ ከፊት የሮ ሠጠው፡፡

የው ሰውቱ በልሁንም እየሠጠላ ሳለ ስዩም፡፡

«ተዋመቀው፡፡ የአገር ወዳድ ወንድም ነው፡፡» አለው፡፡

«ክፍሉ—በልሁ» ተብለው ተዋወቁ፡፡

ክፍሉ እነበልሁ በነበሩበት ጠረጴዛ ላይ ቁጭ እያለና በተለይ ስዩምን እየተመለከተ «ግን እሱ ልጅ አንዴት ሆነ እባክህ? ሰዊንን ጠይቁው አላውቅም፡፡» ሻል አላለው ይሆን?» ሲል ጠየቀው፡፡

«ምንም አይደለም!» አለና ስዩም በልሁን አየት እደረገው፡፡

በልሁ ሁለት አዳዲስ ነገሮች በሰላላ ገቡ፡፡ በአንድ በኩል የአስቻለው ነገር፡፡ በእርግጥ የሰሙ ነገር አሳባቢ አልነበረም፡፡ አስቻለው የዘመኑ ግዳጅን ከአጠናቀቀ በኋላ ወደ ሀገሩ የመመለስ ፍላጎት ስለነበረውና ለምን እንደሆነ ጓደኞቹ በጠየቁት ጊዜ የሆዱን በሆዱ እያደረገ ሰምን እንዳለሁ? እዚሁ ሆኖ ሀገራን ባገለግል አይሻልም፡፡ በማለት ስለሚመልስላቸው ጓደኞቹም ከዚሁ በመነሳት ያወጡለት የቀልድና የምፃት ቅፅል ስም ነው፡፡ ለጊዜው ግን ሁኔታው የበልሁን ልብ ደገ ማድረግ አልቀረም፡፡ አሳባቢው፡፡

«ግን ያመዋል?» ሲል በልሁ ጠየቀ፡፡ የሰሙን ጉዳይ ለጊዜው ማንሳት አልፈለገም፡፡

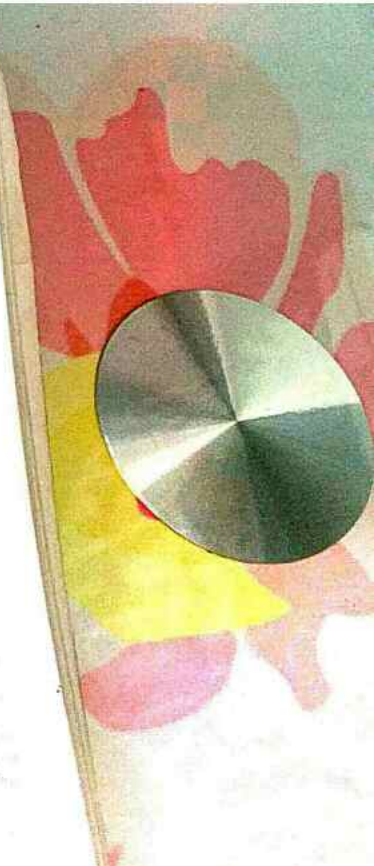
«አዎ! አልፎ አልፎ ቢሻለውም ብዙ ጊዜ ግን ያመዋል፡፡» አለና ስዩም ጠርሙሱን አንስቶ ቢራውን ተነሳ፡፡

«እኔ ግን የእሱ ልጅ ሀመም አካላዊ ብቻ አይመስለኝም፡፡ የመንፈስ ችግርም ያለበት ይመስላል፡፡» ካለ በኋላ ክፍሉ በተለይ ወደ በልሁ ዞር ብሎ «ግን እንዴት ነው የኔ ወንድም፡፡ አስቻለው ከሀገሩ ወዲህ ወደ አስመራ ሲመጣ በመልካም ማህበራዊ ሁኔታ ውስጥ አልነበረም?» ሲል ጠየቀው፡፡

በልሁ ከምንም በፊት እንባ ቀደመው፡፡ የክፍሉ ግምት ትክክል መሆኑን እሱ ይበልጥ ያውቀዋልና ሁሉንም የአስቻለውን ሁኔታዎች በማስታወስ «አዎ የኔ ወንድም፡፡ በአስቻለው ሆኖ ውስጥ ብዙ ማጣ አለ፡፡» አለና በዓይኑ ላይ የተንጠለጠለውን እንባ በመዳፋ ሙሉ ጥርገ እደረገው፡፡

ሰዩምና ከፍለ የበለፀጉ አካላት ሲያዩ ልባችው ደንገጥ ደንገጥ እሱ።
ትኩር ትኩር እያሉ ተመለከቱ። ሰዩም ቀደም አለና በሁኑ ለግፅናት
ያክል «አይሆን ያሉን መታመሙ ከሆነ ይህን ያህል በጠና የተያዘ
እንዲመስልህ።» አለና አሁንም የበለጠ ለማሰራረታት ያህል «ነገ ልጋ-ገራጽ
ልታቸው እይደል?» አለው።
«መገኘቱ ጥሩ አለ በልሁ በሆኑ። ወዲያው ደግሞ «ባቼ በአጠቃላይ
የአስመራ ሰዎች እግዚአብሔር ይሰማቸው። ለፍቼ ደክሜ በከንቱ እንዳልተር
ተባብራችሁኛል።» አለና ጣሌው ምንም ምንም ባይለውም የቢራ ጦርመሱን
አንስቶ ተነሳ።
በመሀል ከፍለ ከተቀመጠበት ብድግ አለና «ሰዩም እስቲ ለአንድ
ጉዳይ ፈልጊህህ። አንዴ እናገረኝና ትመለሳለህ።» አለው።
«እኔ እኔም ለሄድ ነው ጠብቀኝ። ይኼን ልጪልጥና አብረን
እንመጣለን።» አለ በኋላ ሰዩም ወደ በልሁ ዞር ብሎ «በቃ የኔ ወንድም፤ ነገ
በፈለከው ሰዓት እስቻለው ቤት ወስኜ እገናኛችኋለሁ።» አለው።
«ከቻልከማ በጠዋት ነው አቶ ሰዩም!» አለው በልሁ።
«ትግር የለም፤ በጠዋት ተነስተህ ጠብቀኝ።» አለሁ ድረስ መጥቼ
ይገባህ እሄዳለሁ።» አለና ሰዩም የያዛትን የጠርመሱ ቢራ በአንድ ትንፋሽ
ጨልቦ ተነሳ። ተመሳጋግነው ተለያዩ።
በልሁ አስቻለውን በማግስቱ እንደሚያገኘው እርግጠኛ ሆነ። ግን
ደግሞ በምን ሁኔታ እንደሚያገኘውና እሺ ብሎ ወደ ዲላ የመሄድ ያለመሄዱ
ጉዳይ አንድ አዲስ ያስጨንቀው ጀመር። የሀመመውም ሁኔታ በእጅጉ
አሳሰበው። ለሰው አንገላና ብርድ ልብስ ለብስ አልጋ ላይ ተኛ። ይሁን እንጂ
ቀልቡ ሊያርፍ አልቻለም። መኝታ እንዳልተመኛው ሁሉ ቀሎ ተኩ
ይገባበባል። እየጨነቀው ቁና ቁና ይተነፍሳል። የአስቻለው አጠቃላይ ሁኔታ
በእገነብርናው እየመጣበት በሀዘን ስሜት አሁንም አሁንም ከንፈሩን
ይመጥጣል። አልፎ አልፎ እንባ እንባም ይለዋል።
ከዚህ ዓይነት አስጨናቂና የተደበላለቀ ስሜት ለአንድም ባይላቅት ያ
ሌሊት ተጋመሰ። እንዲያውም ሊነጋ ጥቂት ሠዓታት ብቻ ቀሩት።
ከጥቂት ቆይታ በኋላ በአሳሰበው ሁኔታ ከአስቻለው ጋር ተገናኙ።
ለዚያውም ያ ሊጠፋ ተቃርቧል የተባለ የግራ ዓይነት ከንደኛው እኩል ልክ እንደ
ድርው የባቂላ አበባ እንደመሰለ። ያ በየምብ ፍንዳታ አደጋ ተጠባብሶ
ያብላጨልማል የተባለ የግራ ፊቱ ልክ እንደ ቀድሞው ወዘ እየተቀዳ፤ ያ
በእሳት ተጨራምቶ የተቆረጠ ይመስላል የተባለ የግራ ጆሮው ከንደኛው እኩል
ተስተካክሎ እንደ ቆመ፤ ያ በሰው ሰራሽ አካል ተተክቷል የተባለ እጅና እገና
የጥላስቲክ ቅጥ ያይኖረው፤ ከራንች አጠገቡ ሳይቆም፤ ብቻ በሁሉም ነገር ያ
የድርው አስቻለው፤ አካሉ የተሟላ፤ አቋሙ የተስተካከለ፤ ጢንኑ የተጠበቀ፤
በፈገገታ የተሞላ አስቻለው ፍሰህ።
«ስለ አንተ የሰማህት ነገር ሁሉ ሀሰት ነው እንዴ አስቻለው?» የግል
ነበር የበልሁ የመጀመሪያ ጥያቄ።

«በዚህ ዘመን እውነት ትጠብቃለህ እንዴ በልሁ? ሀሰት በነገሰበት
ወጥ በየጠባብታና ትጥፈት ዓይን በአመጣበት ዘመን?» አለው አስቻለውም ፈገገ
«የት በየጠባብታው።»
«ምንም ግን ጥቂት ብለህ ጠፋህ?»
«የጨነቅኝ ዘመን አይደል፤ እኔም እንደ ዘመኑ ልሁን ብዬ።»
«የብትጨነን ብትጨነን በሌላው መጨነን ነበረብህ?»
«ሌላውን ለኔ ምኔ ናት?»
«ፍትርህ!»
«ፍትር ቀረ እኮ መውደድና መዋደድ ተረፋ እኮ።»
«እሷ አንተን እምና እየኖረች? በናፍቆት እየጠበቀችህ?»
«ደሞ የምን ማመንና መተማመን አመጣህ? እምነት በከፍተኛ ተተክቶ
ጥርጣሬ ተስፋፋቶ፤ ሰው እንኳን ሌላውን ራሱን በካደበት ዘመን? ሌላውን እኔን
እምና ተቀምጣ ከሆነ በእውነት ተሳስታለች፤ የጥህ ወይም ጂል አትሁኝ ብለህ
አትመከራት ይገባል።»
«ሌላውን ጂልም የዋህም አይደለችም፤ ብልህና አስተዋይ የሕይወት
ጃደኛህ ናት አስቻለው።»
«ብልህና አስተዋይ ብትሆን ኖሮ እስከ አሁን በሕይወት ልትኖር
አትችልም ነበር። ወደፊትም ቢሆን በዚህ ባህሪሽ በምድር ላይ መቆየት
አትችይም። ብለህ ንገራት»
«እንዴት አስቻለው?»
«አብራተኞች ያጠፉታል።»
«አብራተኞች እንዴ አስቻለው?»
«እም በልሁ፤ ማበድ ስላለብኝ አብጃለሁ»
«መመርመር አለብህ!»
«መመርመር ካለባችሁ የአላበዱ ሰዎች ናችሁ፤ በሚያሳብድ ዘመን
ካላበዱ ቀድሞም ቢሆን ጢንኝ ሆነው አልተፈጠሩምና።»
«ነገርህ ሁሉ ግራ ሆነብኝ አስቻለው?»
«ሁሉም ነገር ግራ ሆኗል በልሁ፤ ሁሉም ነገር ተግጧል ሁሉም ነገር
ከመሠረቱ ተናግሯል።»
በልሁ የአስቻለው ሁኔታና እነጋገር ግራ አጋብተት ፀጥ ረዋ ብሎ
በግርምት ዓይን እየተመለከተው ሳለ ድንገት የአልቢርንው በር ተንኳኳ። በልሁ
ድንግጥ ብሎ ከእንትልፉ ብንን ሲል ሁሉም ነገር ትገርት ሆኖ አገኘው።
አስቻለውም በቅፅበት ከፊቱ ተሰወረ። ራሱም ያለበት ቦታ ጠፋበት።
ከድንጋጤ ወጥቶ ወደ ቀልቡ መለስ ሲል ከወገቡ ቀና ብሎ «በሰው አብ ወልድ
መንፈስ ቅዱስ...» ብሎ በማማተብ ወደፊት እግሩ ላይ ድፍት አለ።
በሩ ግን አሁንም ተንኳኳ።
«እቤት! ማነው?» እያለ በልሁ በፈጣን እንቅስቃሴ አንገላና ብርድ
ልብሱን ከላይ ላይ ያሽቀነጥረው ጀመር።
«እረፍዷል እኮ! አልተሳሳህም እንዴ?» አለ ሰዩም ከውጭ ሆኖ።

አንድ ነገር ታየው። ሚሊዮኖቹ ሃዘጥቶ አንድ መሆናቸው መሆኑን ከክፍለ ሀገሩ ጤና ጥበቃ ጽህፈት ቤት ጋር በአንድ ወይም በሌላ መንገድ ጥንቅቅ ሊኖራቸው እንደሚችል ታሰበው። ምናልባትም የሰራ ሊኖራቸው ይገባል። ያ ከሆነ ደግሞ ጠቅላላ ሪፖርቶች የሰራ ሊኖራቸው ይገባል። በዚያው መሰን በሁለቱ አካላት መካከል መተራረብና ይጠቀሙበታል ለውጥ ሊኖር ይችላል። ሚሊዮኖቹ እዚያው አስመራ የሰራ ሊኖራቸው ወደ ሌላ ክፍለ ሀገርም ተሳውረው ከሆነ በአለባት ቦታ መሆኑ እንዲችል በትድግረኛ ወደ ክፍለ ሀገሩ ጤና ጥበቃ ጽህፈት ቤት መሆኑ አድራጊቸውን ሊጠይቅ ወሰነ። በእርግጥም ጥሩ ሀሳብ የመጣለት መሆኑ ተሰማውሮ ልቡን ደስ አለው።

ማግስቱ አሁን ስለሆነ የመንግስት መስሪያ ቤት አይከፈትም። ግን በዚህ ምሳሌና አልፈልገም። ወዲያው ትዝ ያለው ያንኑ የተሰጠ ማንነቱን ነበርና ትናንት ወደ ሰራዊ መናፈሻ የሄደበትን መንገድ ይዞ ተጓዘ። ሲትሮቁ የጠቀሙትን አትጣጣኝ በመያዝ ቁልቁል ወደ አስመራ ከተማ ይደርሱ ምስራቅ አትጣጣኝ ተጓዘ። በየመንገዱ የሚጠይቃቸው ሰዎች እያመለከቱት ትክክለኛውን አትጣጣኝ ይዞ እንዲጓዝ ረድቷል።

በግምት ከተነሱ ለራት ሰዓት አካባቢ ያን ተደጥሮ የሚሰሩት መስሪያ ቤት አገኘው። ዙሪያው በረጅም ግንብ የታጠረ ሰፊ ግዝ ነው። ቤቱ በርካታ ክፍሎች ያለት ባለ አንድ ፎት ነው። በሩ ግን የመደበኛ ወታደር መስጫ በለበሰ ሰው ይጠበቃል። በልሁ ለመጠጋት ፈራ። በዓይኑ ሰራት እያረገ እያጣ ፊት ለፊት ባለው መንገድ ላይ ሲሆወር ከቆየ በኋላ አንድ ብቻውን የሚሄድ መጣት ቢጠራ አገኘና «የኔ ወንድም!» አለው በአጠገቡ አለፍ ሲል ሲል።

«አቤት!»
«የኔ ቤት ተደም ሲል ሃዘጥቶ ይሰሩበት እንደነበር አውቃለሁ። አሁን ግን በሩ ላይ ወታደር ሳይ ጊዜ ለመግባት ፈራሁ። ሌላ መስሪያ ቤት ሆኖ ይሆን?» ሲል ጠየቀው።

«የአንድ የጦር ጄኔራል መናፈሪያ ሆኗል!» አለው ወጣቱ በልሁን አየት እያረገ።

«ከመቼ ጀምሮ?»
«ከዓመት ያልፈጥል።»

«ሃዘጥቶ የት ሄደው?» አለ በልሁ ትናንት ተናድዶ ሳይጠይቅ የተረውን ጥያቄ ማንሳት ፈልጎ።

«አላውቅም።» ብሎት ወጣቱ ርምጃውን ሲቀጥል ሲል። «ሰፈርህ እዚህ ነው የኔ ወንድም?» ሲል ጠየቀው ወጣቱ ሳይሄድበት ፈጠን ብሎ።

«አዎ»

«ይህ ቤት ሃዘጥ ቤት በነበረበት ወቅት ከሰራተኞቹ መሀል ለየት ያለ ሰው ታውቅ ነበር?» ሲል ጠየቀው ፈራ ተባ እያለ።

«በምን የሚለይ?»
«አካል ጉዳተኛ የሆነ።»
«ብዙ አካል ጉዳተኞች ነበሩ። ግን የግንኙነትም ስም አላውቅም።»
«ብዙ ሲገቡ ብቻ ነበር የሚያቸው።» አለው ወጣቱ አሁንም ርምጃውን ሲቀጥል ዳኛ እያረገው።

«እንግሮ ተቆርጦ ሰው ሰራሽ እግር የተተካለት ታውቅ ነበር?» አለው በልሁ አሁንም ፈጠን ፈጠን ባለ አንጋገር።

«አዎ። ስሙን ግን አላውቅም።»
«ፊቱም ሳይ ጠባሳ ነበረው።»

«ያውም እስከ ጆሮው ድረስ።» አለው ወጣቱ የበለጠ ገፋ አድርጎ።
«የት አካባቢ ይኖር እንደነበር የምታውቀው ነገር ካለ የኔ ወንድም?»

«ብዙ ጊዜ ሰራተኞች በመኪና ስለሚሰሩና ስለሚመጡ መናፈሪያው ፊት ላይል አይቀርም።» ካለ በኋላ ወጣቱ «ግን ለምን ነው ይኼን ያህል የምትመረምረኝ?» ሲል ኮስተር ብሎ በልሁን ጠየቀው።

በልሁ ሳይም ያሻን መጀመሪያ ያነጋገራትን የቡና ቤት አስተናጋጅ አስታውሰው። ከእያ ይበልጥ ይኼው ወጣት ብዙ እንደታገሰው ተረዳና «ይቅርታ የኔ ወንድም» ብሎ ጉዳዩን አጠር አድርጎ አስረዳው።

ወጣቱ ርምጃውን ቀጠለ። በልሁ ግን እዚያው ባለበት አተርትር ቆመ። ወጣቱ አስቻለውን በዓይን እንደሚያውቀው ተረድቷል። ነገር ግን የሰራተኞች በመኪና መግባትና መውጣት ጉዳይ መናፈሪያው የገደ በዚያ አካባቢ ሳይሆን እንደሚችል አመለከተው። በዚያው ልክ በልሁ ተሰራ ቆረጠ። በገሙ ዕቅዱ ላይ ብቻ አተኮረ። ሲያስብበት ወሎ ሲያስብበትም አደረ።

ሰኞ ዕለት ጠዋት አረፋፍዶ ከመኝታው ተነሳ። አለበሰበም ለየት አደረገው። ዲላ ውስጥ ለሰርግ ወይም ለየት ላለ ድገስ ካልሆነ በቀር አዘውትሮ የማይለብሰውን ደብዘዝ ያለ ሰማያዊ ሙሉ ልብስ ለብሶ የጥቁርና የንጥ ቡራቡራ ክራባት አሰረ። ጥሩ ቁርስ በላ። ትናንት ቦታውን አጥንቶት ወደነበረው የክፍለ ሀገሩ ጤና ጥበቃ ጽህፈት ቤት አመራ። ከጠየቁ ሰዓት መጓት አካባቢ ከቅጥር ገቢው ውስጥ ገባ። የአስተዳደር ምክትል ሴ አስኪያጅ የሚል ጽሁፍ ወደአበት ቢር ልቡ አደለ። በሀሳብ የባለው አመራና በር ላይ ቆሞ።

«ጤና ይስጥልኝ!» አላት።
«አብሮ ይሰጠን» አለችና ማረፊያ ከመቀመጫ ብድግ አለች። አጠር ብላ ወፊር የምትል። የቀይ መልክ መልካም የሆነች። ዕድሜያ ወደ አርባ የሚጠጋት ሲት ወይዘሮ ናት። አጠር ያለ የጉራን ጆንት ስለተራሰች።

«ሃላፊውን ማንጋር እችላለሁ?»
«ሰለምን ጉዳይ?»

ጊዜ በላይ ሲረዳ ሆኖ ተገምግሟል። በዘመን ስሜት ራሱን ደጋግሞ መዘመን
 በልዑን ትኩረት ብሎም ተመልክተው፤ በልዑ አሁንም ንግግሩን ተጠል።
 «በታች እኔ አቶ ካህን፤ ከእንግዲህ ወንድሜን ላላገኘው ነው።» አለው።
 እንግዲህ በግድግዳ ላይ ተቆጥሮ ሰማይ እየመለሰ።
 ካህን፤ ገብሮ እውንም ለእኛታ ያህል በዘመን ዓይን ከተመለከተው በኋላ
 ራሱን ለረጅም ጊዜ መዘመን በረጅሙ ተገደሰና «ለመጣኛ የወንድም ስም ማን
 ይባላል?» ሲል መቶቀው።
 «አስታውሱ ፍላጊ።»
 «እኔም አልከኝ ቦታ ላይ ይሰራ ከነበሩ ሚሲዮኖች ጋር ይሰራ እንደነበረ
 እርግጠኛ ነህ?»
 «በቂ የሆኑ አመልካች ምልክቶችን አግኝቻለሁ። በአመጣጥም
 እርግጠኛ ሆኛለሁ።»
 ካህን፤ ገብሮ በልዑን እየተመለከተ ትንሽ ከቆየ በኋላ ፈጠን ባለ ሁኔታ
 የሰልክ እጅታ አነሳ። ቁጥሮችን አዙሮ ያደምጥም ጀመር። ከትንሽ ቀይታ
 በኋላ መናገር ጀመረ። በሰልክ።
 «እኔ አቶ ሀይለአብ... የእነዚያ ባለፈው ዓመት ከሀገር የተባረሩ
 የባለፉን ሚሲዮኖች ፋይል በትርብ ይገኛሉ... እሱም ያቀርቡት በህረግ
 ዓመታዊ የሰራ ሪፖርት ላይ በሰው ሀይል ዝርዝራቸው ውስጥ የሰራ ማዕረግ
 ነርሰ የሆነ አስቸላኝ ፍላጊ የሚባል ሰው ተመዝግቦ ከሆነ አይታይም
 ብትነግረኝ... ጎሽ የኔ ወንድም ደውልልኝ እጠብቅሁለሁ።» አለና በልክን
 ዘጋው። ወዲያው ወደ በልዑ ዞር ብሎ ሲመለከት በረጅሙ ሲተነፍስ አለው።
 «ሰማህ አቶ በልዑ?» ሲል ጀመረ ካህን፤ ገብሮ በሁለት ክንዶች ጠረጴዛ
 ተደግፎ ፊት ለፊት በልዑን እየተመለከተ።
 «አቤት አቶ ካህን፤»
 «ስሜትህ ሁሉ ገብቶኛል። አሳዝኖኛልም። ግን እንደ ነገር
 እንድትረዳኝ አፈልጋለሁ። ትቀበለኝ ይሆን?»
 «ምን ይሆን አቶ ካህን፤?»
 «የወንድምህ በፖለቲካ መዝገ መስቃየት የዕድሉ ወይም የዕድሉ ቢሰጥ
 ውጤት አይደለም፤ ኢትዮጵያዊ በመሆኑ ብቻ የሚጠበቀው እሳት ነው። ይህ
 ደግሞ ምናልባት ልክ እንዳንተ ወንድም ጠባባው ንልቶ አይታይብን እንደሆነ
 እንጂ እኔም አንተም በአጠቃላይ ኢትዮጵያውያን ሁሉ በፖለቲካ እስከ
 የተቃጠልንና በመቃጠል ላይ የምንገኝ አሳዛኝ ፍጡራን ነን። እንዲያውም
 ነደን ነደን እንዳናልቅ መስጋትና መፍራት ያለብን ዜጎች ነን።» ካለ በኋላ
 ካህን፤ ምራቁን ሞጥ አድርጎ ለእኛታ ያህል ካሳሳለ በኋላ ንግግሩን ተጠል።
 «አየህ አቶ በልዑ! ለዚህ ደግሞ ምክንያቷ ሀገራችን ኢትዮጵያ
 አይደለችም። ምናልባት እኛ ዜጎቿና ይበልጥ ግን ፖለቲከኞቻችን ናቸው።
 የሀገራችን ፖለቲከኞች የሚመሩበትና የሚያራምዱት የፖለቲካ አስተሳሰብ
 ከራሳቸው ጥቅም ባለፈ ለሀገርና ለወገናቸው ምንም እንደማይጠቅም ራሳቸው
 ጠንቅቀው ያውቁታል። ይህም ስለሆነ ሕዝባችን ተቀብሎናል ብለው

ሕዝባችን እንዲንሰራ የእያንዳንዱ ገለሰብ ወይም ማህበረሰብ የተቃውሞ ኮሽታ
 ማታወቅ ራሱ ያስፈራቸዋል። ኮሽታውን ለማምከን በየደራ ይመቱታል።
 የሕዝባችንም ትኩረት ለማዳመጥ ሆነ ብለው ራሳቸው ይቆሰቃሉ።
 በሕዝባችንም ስለሚፈሩ ሕዝባችን ማሳረፍ አይፈልጉም። ለዚህም ለባል
 የሚያዘቡበት የእንቅስቃሴ ዘርፍ የለም፤ ከግለሰብ ሀይል ጀምሮ በዕድሩ
 በታች፤ በእርሻው በንግድ፤ በእምነት በየደግሞት... መተ። ከዚያም ባለፈ
 የእያንዳንዱን ግለሰብ የየሰለት እንቅስቃሴ ካልተከታተሉ አይሆንላቸውም።
 ፈራሽና ናቸውና ማስፈራራት የወገብ ቀበሌቸው ነው። በዚህ መሃል ተገኝው
 እያንዳንዱ ግለሰብ ነው። እያንዳንዱ ማህበረሰብ ነው። የዚህ ዙሉ ጠቅላላ
 ድምር ውጤት ደግሞ የመላ የሀገራችን ሕዝብ ጉዳትና ስቃይ ነው። ካለ በኋላ
 ካህን፤ ገብሮ ንግግሩን ጠበቅ በማድረግ «ታዲያ በእንዲህ ያለ መከራ ውስጥ
 ከተፈራጥ ማህበረሰብ ውስጥ የተወሰደው የአንተ ወንድም የፖለቲካና
 የፖለቲከኞች ሰለባ ቢሆን ምን ያስደንቃል?» ሲል መቶቀና ወደ ኋላ ወገኑን
 ደግፎ በማለት የበልዑን ምላሽ ይጠባበቅ ጀመር።
 በልዑ ፍዝሀ ብሎ ካህን፤ እየተመለከተ በወጥና ያደምጥ ነበርና
 ካህን፤ ንግግሩን ለጊዜው ቆም ሲያደርግ እስከ አሁን አምቆ ይዞት የነበረውን
 ትንቢት «እውሁ...» በማለት በረጅሙ ተገናሶ አወጣው። በካህን፤ አንገር
 ተደንቆም ለረጅም ጊዜ ራሱን መዘመነ።
 «ተሳሳትኩ አቶ በልዑ?» ሲል መቶቀው ካህን፤ የበልዑን አኳንን ፊት
 ለፊት እየተመለከተ። በልዑ ግን ለካህን፤ ጥያቄ ተተኝ መልስ ከመስጠት
 ይልቅ ሀሳቡ በትክክል የገባው መሆኑን በሚገልጽ አንገር
 «የመሠረደኝ ነገር አያስፈራም አቶ ካህን፤?» ሲል መቶቀው።
 ካህን፤ አሁንም በሁለት ክንዶች ጠረጴዛውን ተደንገፈና «ያስጨንቃል!»
 ሲል ተጠል። «እንደምታውቀው ሀገሪቱ ዳር እስከዳር በመርኅት እየታመሰች
 ነው። ሁሌም እየደማች ነው። በየተነሳ እየቆሰሰች ነው። ከተፋላጊ ወገኖች
 የሚሰማው ሁሉ የጀግንነት ወሬ እንጂ የተለየ የፖለቲካ አመለካከት ወይም
 የተሰለፈው ቡድን አሸንፎ ስልጣን ቢይዝ እንኳ የሀገራችንና የህዝቧ ዕጣ
 ፈንታ ምን ሊሆን እንደሚችል በግልጽ አይታወቅም። ምናልባት ሰዎች በሰዎች
 ተለውጠው የዳቶና አገዛዝ መልካም ባህሪ ይለወጥ እንደሆነ እንጂ እንደት
 ብትለኝ ድሉ የመመንጃ እንጂ የአዲስ ሀብትና አመለካከት ስለማይሆን። ይህ
 ከሆነ ደግሞ ከዚህ ጦርነት በኋላ ሌላ ጦርነት ላለመነሳቱ እንዳት ቀስትና ሊኖር
 አይችልም። ሌላ የተከፋ ቡድን መሸመቱ አይቀርምና።» ካለ በኋላ ካህን፤
 ንግግሩን በባለ አልሀና ስሜት ተጠል።
 «ያ ከሆነ የባለ ችግር ሊያስከትል ይችላል አቶ በልዑ። እየሆነ እንደ
 ጦርነት ወደ ሌላ ጦርነት እየተሸጋገረ የሕዝብ ስቃይና መከራ በተራዘመ ቁጥር
 ሕዝብም ከሕዝብ እየተለየና እየተከፋፈለ ይሄዳል። በዘር፡ በየደግሞት፤
 በቋንቋ፤ በነገ...መዘተ። ምናልባት ገዢዎች በልጣን ላይ የመቆያ ዘዴ
 ይሆናቸው ዘንድ ይህን የሕዝብ የመከፋፈል አዝማሚያ ለራሳቸው ሲሉ

233

እየያዘ በመቀመጥ ብዙዎቹን እንገረ። ሆኖም ፍንጥ እንዲሁ ሊያገኝ አልቻለም። እንዲያውም ከግጥሙ ሻይና በፍ ብዛት የተነሳ እንዲሁ ተቃጠለ። በራና የአልኮል መጠጦም በተለይ ሌሊት ሌሊት እንዲሁ እየነሳው ተቸገረ።

በዚህ ዙጋት ላይ በጉብኝ ልፋቱ ዙፋኑ መና ሲተርበት ሌላ መብረ ሊያደርግ አለበት። በተተታ ወደ ጃሳ ስልክ መደመልና ታራሲን ማግኘት። በሌላ በኩል የሆነ ስልታ መስጠት አርጌን ለማግኘት መጥከር። ሀላፊዎች ምናልባት የሆነውን የአስመራ ፍራንቻውን እንዲያውም የሚያቀው ዘሆን ሊጠይቁና በሌላ በአሥራ አንደኛው ቀን በዕለተ ፅዕና ላይ ሆኖ ነው። ታራሲንም ሆነ የሆነ ስልታ መስጠት አርጌን በተለይ በስልክ ሊያገኝ የሚችለው በመሰረድ ሆነ የሆነ ስልሆን ስልክ የመደመል መከራውን በማግኘቱ ሰኞ ሊያደርግ ወለነ።

ይህን ሀሳብ ያሰለሰው በጊዳ ሆኑል ውስጥ አልጋ ላይ ጋደም ብሎ ነው። ከውሳኔ ላይ የደረሰውም በዕለቱ ወደ አሰር ሰዓት አካባቢ ነው። በዚያ አልጋ ላይ ለብዙ ጊዜ ቆይቶ ስለነበር ከውሳኔ በኋላ በአስመራ መገኘቱ ላይ ጥቂት ሊዘዋወር ፈለገ። ለባብሶ ወጣ። ጥቂት ሲዘዋወር ከቆየ በኋላ ላያሰበው ከዚያ አስመራ የገባ ዕለት ጎራ ባለበትና ስለ አስቻለው ለመጀመሪያ ጊዜ የወያያዩት የቡና ቤት አስተናጋጅ በምትሰራበት ሆኑል እግርቹ አደረሰ። ጥቂት ለማረፍና ከልጅቷም ጋር ጥቂት ሊፈልጋትም ሊያያት አልቻለም። ሆኖም በራ አዘዘ። ልጅቷን ግን በዓይኑ ሲፈልጋትም ሊያያት አልቻለም። ወደ የጠዋት ተረረኛ ሆኖ አሊያም በሌላ ምክንያት በአሰቱ በሆኑል ውስጥ የሰገም። እሱ ግን ብቻውን ቀቂው ብሎ ሲጠጣ አመኘ። ከምሽቱ ሁለት ሠዓት አካባቢ ሂሳቡን ከፈለገ ወደ ማረፊያው ጊዳ ሆኑል አመራ።

ልክ እንደደረሰ የአልቤርትምን በር ከፍቶ ወደ አልጋው ሊራመድ ሲል እንዲት ለሁለት የታጠፈች ወረቀት ወለሉ ላይ ታየችው። በበር ስር ወደ ውስጥ የተወረወረች ትመሰላለች። ልቡ ደንገጥ አለና ተኩር ብሎ ተመለከታት። ወዲያው ብድግ አድርጎ ሊያያት አጭር መልዕክት ይዛለች።

«አቶ በልሁ፡ ከዚህ በታች በተገለጸው ስልክ ቁጥር ስድም ብሎ ይደውሉ።» ይላል የያዘችው መልዕክት።

«እኔ አለ በልሁ ሁለመናውን ነበር እያደረገው። «ማነው ስድም ማለት?» አለ ብቻውን እየተነገረ።

ጉዳዩ ከአስቸኳይ ጋር የተያያዘ መልዕክት ካለው ብሎም ጓጓ። ቀስ እያለ ሲያስበው ግምቱ ይበልጥ ጠነከረ። «ቶራሽ ስልክ ለመደመል ችኩል። ያጅ ወረቀት ከእኛ ሾልክ የምትጠፋበት መስሎት በመዳፉ ውስጥ ጭብጥ አደረጋትና በችኩላ የአልቤርትምን በር ዘግቶ ወደ ውጭ በረረ። ከጊዳ ሆኑል አጥር ግዜ ወጥቶ መንገዱ ላይ እንደ ደረሰ በመንገድ ላይ በቡድን ሆነው እየሄዱ የነበሩ ሰዎችን በጅምላ ጠየቃቸው።

«ስልክ በትርብ የት አገኛለሁ ወንድሞ?» «በዚያም በዚህም ሞልቷል። አለው ከመንገደኛች አገዳ። በልሁ በየት አትመጡ መርጥ እንዳለበት ሊያስብ አሁንም ከመንገደኛች አገዳ ወደ ቀን አትመጡ እያመለከተ «በዚህ በኩል በትርብ ታገኛለሁ።» አለው።

በየት አትመጡ እያመለከተ «በዚህ በኩል በትርብ ታገኛለሁ።» አለው። በልሁ በዚያው አትመጡ ርጠ። አንድ ሁለት ሰቆች ውስጥ ሲጠይቅ አንዱ ጋር ስልክ እያስደውሉም። ሌላኛው ደግሞ ለጊዜው ስልክ ተበላሽቶ ኖሮ «አይሰራም» አለችው ሲት ጠባቂቱ። በጠየቀበት በአምስተኛው ሰቅ ውስጥ አገኘና ደመለ።

«አሉ!» አለችው አንዲት ሲት። «አቶ ስድምን ፈልጌ ነበር የኔ እመቤት።» «ይጠብቁ!» ብለው ሲትቀዩ የሰልኩን እጅታ በሆነ ነገር ላይ ስታስቀምጥና በርቀት አጠራር «ስልክ ይፈልግልህ ስድም» ስትል በስልኩ ውስጥ ተሳግጦ። በልሁ ከስድም ድምጽ በፊት ወደ ስልኩ እየተረበ ስለመሆኑ ለግወት ኮቴውንም በጥንቃቄ ያዳምጥ ጀመር። በአርገጥም ተሰግጦ።

«አሉ!» አለ ወንድ ሰው። «አቶ ስድም ነዎት ጌታዬ?» «አዎ ነኝ»

«በልሁ እባላለሁ። አልቤርት ውስጥ መልዕክትዎን አገኝኛል ነው።» «እኔ ነዎት? አስቻለው ፍላጎ የሚባል ሰው በመፈለግ ላይ ያሉት?» «አዎ ጌታዬ» አለ በልሁ። ልቡ በደንጋጤ ትርጉር ሊል የደረሰ መሰለው።

«ታዲያ ለምን አመኝ? በጊዜ እይደውለሁ ነበር? እኔ እኔ አሰር ሠዓት አካባቢ ነበር መልዕክቱን ያስቀመጥኩልዎት።» አለ ስድም።

«እኔም እኔ በዚያው አካባቢ ነው ከከፍሉ የመሆኑ፤ ስጥቂት ተላልፈን እንደሆነ እንጂ» አለና በልሁ አጋጣሚው እንዳያመልጠው በመስጋት «ወደ እኔ ወደ እርሶ ልምጣ?» ሲል ጠየቀው።

«መቼ? አሁን?» «ምንም ችግር የለብኝም ጌታዬ»

«ችኩለዋል ማለት ነው?» «በጣም አቶ ስድም፤ እጅግ በጣም»

«በቃ እኔ እመጣለሁ። ባይሆን እንዳንጠፋፋ ከከፍልዎ ይጠብቁኝ።» «ንትንቅ አልልም ጌታዬ»

«እሽ መጣሁ።» ለበልሁና ለስድም መተዋወቂያ አስቻለውን የመፈለግ ስራ እንደ ምልክትነት የመውሰዱ ጉዳይ ነገሩ ከአስቸኳይ ጋር የተያያዘ ስለመሆኑ የበለጠ ተስፋ አደረሰበት። ግን አስቻለውን የሚያስገኝ ይሆን ወይስ ሌላ ሁኔታውን የሚያውቅበት አጋጣሚ? የበልሁ የዚያች ቅዕበት ሀሳብና ስጋት ሆነ። ግን የሆነው ይሁን፤ በልሁ ዛሬ ስድምን ማግኘት አለበት። ስድም ደግሞ መጣሁ

አለው እንጂ በምን ያህል ደቂቅ ከገደባ ሆኖ ለደርሰው እንደገኘው አልገለጸለትም። በሰልክ ያነጋግረው ከሩቅ ይሁን ከቅርብ በታላቅ ሆኖ አይሁን አያውቅም። ለማንኛውም ከቀጠረው በታላቅ ቀድሞ መድረስ ነበረበትና ሰልክ ከደመለበት ሱቅ ይምሮ እስከ ጌያላ ሆኖ ለመገኘቱ ቤት ቁጥር ሃያ አረፈ። የረመረማቸው። ከከፍሎ ደርሶ በሩ ላይ ሰው ያለመቆሙን ሲያረጋግጥ ብቻ አፎይ አለ። ወደ ከፍሎ ከመግባቱ በፊት ሽንጥና ሽንጥን ይዞ በመቆም የረመረ ትንቢትን ሠረዘሰ በሩን ከፍቶ ወደ ውስጥ በመግባት አልጋው ላይ ቁጥ አለ። ቁጥ ቁጥ እየተነፈሰ በሩ በሩን ይመለከት ይመርጥ። በከረድሩ ውስጥ ከቱ በሰማ ቁጥር ቀልቡ እየተበተነ ደቂቃዎች አሰፋ፣ ምናልባት በግምት አሥራ አምስት ደቂቃዎች።

ድንገት አንድ ወፊር ያለ ጠይም ሰው የቤት ውስጥ ነጣ ያለ ትታውጋ በነጭ እስኪከር ሜግ ለብሰ በሩ ላይ ከቸ አለ። በሩ እካባቢ ቀም ብሎ ፈገግ ብድግ በማለት።

«አቶ በልሁ?»

«ነኝ። አቶ ሰይም ነምት?»

«አዎ»

ተጨባበጠ። በዕድሜ ተመሳሳይ ናቸውና 'አንቱ' መባባሉን ትተው

«ታዲያስ-ታዲያስ! ደህና ነገረህና ነበ!» ተባብሰው ትከሻ ለትከሻ ተሳሳሙ።

«ወደ ቡና ቤት እንወረድ ይሆን የኔ ወንድም?» ሲል በልሁ ሰይምን ጠየቀ።

«እዚያም እዚህም ቢሆን ይቻላል!» አለ ሰይም።

በልሁ ብዙ ጉዳይ አለውና እያሸናፍ ብዙ ሲያነጋግረው ፈልጎ የለም ወደ ቡና ቤት ይደን ሻይ ቡና ብንል ይሻላል።» እያለ በሩን ቆላለፈና ተከታትለው ወደ ቡና ቤት በመሄድ አንዲት ባይ ጠረጴዛ አግኝተው በመቀመጥ በራ አዘዙ።

«የአስቻለው ወንድም ነህ?» ሲል ሰይም ቀድሞ ጠየቀው።

«አዎ! ግን እንዴት አገኘኸኝ አቶ ሰይም?» ሲል በልሁ ቀጥሎ ጠየቀው።

«በአጋጣሚ ነው። አቶ ከህሳይ ገብሩ የሚባሉ ሰው እነጋግረሃል። እኔና

እሳቸው ደግሞ በቅርብ እንተቀመጥለን። ትናንትና አብረን ቁጭ ብለን ሳለን በሆነ አጋጣሚ ወሬ ተነሳና አንተ አስቻለው የሚባል ሰው በፍለጋ ላይ እንደሰህ

ጠየቁ። እኔ ደግሞ አስቻለውን አውቀው ነበርና ሳርሱ አስቻለው ፍሰህን ብዬ ስጠይቃቸው ራታውቀዋልህ እንዴት? ሲሉ ጠየቁኝና እንደማውቀው ስንገራቸው

ከተቀመጡበት ተነስተው ሳሙኝ። ከዚያም የአንተን አድራሻ ሰውኝና አንተንና አስቻለውን እንዳገናኛችሁ ከባድ አደራ ማሉብኝ።» አለው ሰይም በማከታተል።

በልሁ «እሁሁ...» ብሎ በረጅሙ ተነፈሰ። ከህሳይ ገብሩን በሰልበት በፍራጅታው። ወዲያው «አስቻለውን ታውቀው ናሯል?» አለው በልሁ

«አዎ! በአንድ እንጂ እውስጥ የሰራ ባልደረባዬ ነበር።»

«እሁንስ?»

«የነበርንበት እንጂ እ ፈርሶ እኔ በልላ እንጂ እውስጥ ተቀጥራለሁ።»

አስቻለው ግን ለጊዜው ስራ አልያዘም።»

«ሥራ አሳ?»

«አጥቶ አይደለም። ግን ትገሽ እያመመው ስለሆነ ጤና አጥቶ ነው።»

ብሎ ሰይም ሊቀጥል ሲል ድንገት አንድ ሰው ከጓላው መጣና ትከሻውን መታ

ለድርጊ።

«ደሞ ቱታ ለብሰህ መጠጣት ጀመርክ?» እያለ ከፈት ዞር ጨጠው።

ያው ሰውዬ በልሁንም እየጨጠ ሳለ ሰይም።

«ተዋወቀው። የአገር ወዳድ ወንድም ነው።» አለው።

«ከፍሎ...በልሁ» ተባብሰው ተዋወቁ።

ከፍሎ እነበልሁ በነበሩበት ጠረጴዛ ላይ ቁጭ እያለና በተለይ ሰይምን

እየተመለከተ «ግን እሱ ልጅ እንዴት ሆነ አባዘህ? ሰጥኝን ጠይቁው

አሳውትም። ሻል አሳለው ይሆን?» ሲል ጠየቀው።

«ምንም አይደለው!» አለና ሰይም በልሁን አየት አደረገው።

በልሁ ሁለት አዳኝነት ነገሮች በወሳኔ ገቡ። በእንድ በኩል የአስቻለው

መታመም። በሌላ በኩል ደግሞ አስቻለው አገር ወዳድ ተብሎ የመጠራቱ

ነገር። በአርግጥ የሰሙ ነገር እሳባቢ አልነበረም። አስቻለው የዘመቻ ግዳጅን

ከአጠናቀቀ በኋላ ወደ ሀገሩ የመመለስ ፍላጎት ስላልነበረውና ለምን እንደሆነ

ጓደኞቹ በጠየቁት ጊዜ የሆኑ በሆኑ እያደረገ ለምን እንደሆነ? እዚህ ሆኖ ሀገራን

ባገለግል አይሻልም። በማለት ስለሚመልስላቸው ጓደኞቹም ከዚህ

በመነሳት ያወጡለት የቀልድና የምፅት ቅፅል ስም ነው። ለጊዜው ግን ሁኔታው

የበልሁን ልብ ደጋ ማድረግ አልቀረም። አሳብሰው።

«ግን ያመዋል?» ሲል በልሁ ጠየቀ። የሰሙን ጉዳይ ለጊዜው ማንሳት

አልፈለገም።

«አዎ! አልፎ አልፎ ቢሻለውም ብዙ ጊዜ ግን ያመዋል።» አለና ሰይም

ጠርመሱን እንስቶ ቢራውን ተጎነጨ።

«እኔ ግን የእሱ ልጅ ሀመም አካላዊ ብቻ አይመስለኝም። የመንፈስ

ችግርም ያለበት ይመስላል።» ካለ በኋላ ከፍሎ በተለይ ወደ በልሁ ዞር ብሎ

«ግን እንዴት ነው የኔ ወንድም። አስቻለው ከሀገሩ ወዲህ ወደ አስመራ ሲመጣ

በመልካም ማህበራዊ ሁኔታ ውስጥ አልነበረም?» ሲል ጠየቀው።

በልሁ ከምንም በፊት እንባ ቀደመው። የከፍሎ ማምት ትክክል

መሆኑን እሱ ይበልጥ ያውቀዋልና ሁሉንም የአስቻለውን ሁኔታዎች በማስታወስ

«አዎ የኔ ወንድም። በአስቻለው ሆድ ውስጥ ብዙ ማሳ አለ።» አለና በዓይኑ ላይ

የተንጠለጠለውን እንባ በመጻፉ ሙሉ ጥርግ አደረገው።

ሰዩምና ክፍሉ የበላውን አካላት ሲያዩ ለባቸው ደገገጥ ደገገጥ አሉ።
ትኩር ትኩር እያሉ ተመሳሳይነት። ሰዩም ቀደም አለና በላውን ለማዕዘን።
ያክል «አይዘገግ ያሰጋጋ መታመሙ ከሆነ ይህን ያህል በጣና የተያዘ
እንዲያመስልህ።» አለና አሁንም የበለጠ ለማበረታታት ያህል «ነገ ልጋ-ገሃውና
ልታቸው አይደሉ?» አለው።
«መገኘቱ ጥሩ። አለ በላው በሆኑ። ወዲያው ደግሞ «ብቻ በአጠቃላይ
የአስመራ ሰዎች እግዚአብሔር ይስማችሁ። ሰዎች ደክሟ በከገተ እንዲልፍ
ተባብራችሁኛል።» አለና ጣሊሙ ምንም ምንም ባይለውም የበራ ጠርጦሱን
አንስቶ ተነሣ።
በመሃል ክፍሉ ከተቀመጠበት ብድግ አለና «ሰዩም እስቲ ለእንደ
ጉዳይ ፈልጓለሁ። እንደ አናግረኝና ትመሳሳለሁ።» አለው።
«እር እኔም ለእኔ ነው ጠብቀኝ። ይኛን ልወልዳለሁ። እብረን
እንመጣለን።» ካለ በኋላ ሰዩም ወደ በላው ዞር ብሎ «በታ የኔ ወንድም፤ ነገ
በፈለከው ሰንት አስቻለው ቤት ወስኜ እገናኛችኋለሁ።» አለው።
«ከቻልከማ በጠዋት ነው እቶ ሰዩም።» አለው በላው።
«ችግር የለም፤ በጠዋት ተነስተህ ጠብቀኝ። እዚሁ ድረስ መጥኛ
ይገርህ እንዲለሁ።» አለና ሰዩም የያዘትን የጠርጦሱ ቤራ በእንድ ትገላሽ
ወልጦ ተነሰ። ተመሳጋጊነው ተለያዩ።
በላው አስቻለውን በማግስቱ እንደሚያገኘው እርግጠኛ ሆነ። ግን
ደግሞ በምን ሁኔታ እንደሚያገኘውና እሺ ብሎ ወደ ጃላ የመሄድ ያለመሄዱ
ጉዳይ እንደ አዲስ ያስጨነቀው ጀመር። የህመሙም ሁኔታ በአጅጉ
አሳሰበው። ለሰሙ አንሶሳና ብርድ ልብስ ለብሶ አልጋ ላይ ተኛ። ይሁን እንጂ
ቀልቡ ሊያርፍ አልቻለም። መኝታ እንዳልተመቸው ሁሉ ተሎ ተሎ
ይገባበጣል። እየሠራው ቁና ቁና ይተነፍሳል። የአስቻለው አጠቃላይ ሁኔታ
በእገነብሰውና እየመጣበት በሀዘን ስሟት አሁንም አሁንም ከገፈሩን
ይመጥጣል። አልፎ አልፎ እንባ አንባም ይለዋል።
ከዚህ ዓይነት አስጨናቂና የተደበላለቀ ስሟት ለአንድም ሳይላቀቅ ያ
ሊሊት ተጋመሰ። እንዲያውም ሊነጋ ጥቂት ሠዓታት ብቻ ቀሩት።
ከጥቂት ቀደታ በኋላ በአሳሰበው ሁኔታ ከአስቻለው ጋር ተገናኙ።
ለዚያውም ያ ሊጠፋ ተቃርቧል የተባለ የግራ ዓይነት ከጓደኛው አኩል ልክ እንደ
ድርው የባቂላ አበባ እንደመሰለ። ያ በየምብ ፍንዳታ አደጋ ተጠባብሶ
ያብላጠጠውናል የተባለ የግራ ፊቱ ልክ እንደ ተደቀው ወደ እየተቀዳ። ያ
በአሳት ተሠራምቶ የተቀረጠ ይመስላል የተባለ የግራ ጆርው ከጓደኛው አኩል
ተስተካከሎ እንደ ቆመ። ያ በሰው ሰራሽ አካል ተተክሏል የተባለ እጅና እግሩ
የገሳሰቱክ ቅጥ ያ ሳይኖረው፤ ክራንች አጠገቡ ሳይቆም፤ ብቻ በሁሉም ነገር ያ
የድርው አስቻለው፤ አካሉ የተሟላ፤ አቋሙ የተስተካከለ፤ ጤንነቱ የተጠበቀ
በፈገግታ የተሞላ አስቻለው ፍሰህ።
«ሰለ አንተ የሰማህት ነገር ሁሉ ሀሰት ነው እንዴ አስቻለው?» የሚል
ነበር የበላው የመጀመሪያ ጥያቄ።

«በዚህ ዘመን እውነት ትጠብቃለህ እንዴ በላው? ሀሰት በንባብት
ሰዎች በሰማህትና ትጥረት ዓይን በአወጣበት ዘመን?» አለው አስቻለውም ፈገግ
«ምን ግን ይከን ብለህ ጠፋህ?»
«የሠላካኞች ዘመን አይደል! እኔም እንደ ዘመን ልሁን ብዬ።
«ብትጨክን ብትጨክን በሐዋን መጨክን ነበረብህ?»
«ሐዋን ለኔ ምን ናት?»
«ሐዋን መጨክን።
«ሐዋን ቀረ እክ መጨክንና መዋደድ ተረላ እክ።
«እኔ እንተን እምና እየኖረኝ? በናፍቆት እየጠበቀኝህ?»
«እኔ የምን ማመንና መተማመን አመጣህ? እምነት በከደሰት ተተክቶ
«ደግሞ የምን ማመንና መተማመን ሌላውን ራሱን በክደሰት ዘመን? ሐዋን እኔን
የጥጣራ ተስፋፍቶ ሰው እንኳን ሌላውን ራሱን በክደሰት ዘመን? ሐዋን እኔን
አምና ተቀምጦ ከሆነ በእውነት ተሳስታለች፤ የሆነ ወይም ጂል አትሁኝ ብለህ
አትመክራት ይገባል።»
«ሐዋን ጂልም የሆነም አይደለችም፤ ብለህና አስተዋይ የሕይወት
ጓደኛህ ናት አስቻለው።»
«ብልህና አስተዋይ ብትሆን ኖሮ እስከ አሁን በሕይወት ልትኖር
አትችልም» ነበር። ወደፊትም ቢሆን በዚህ ባህሪም በምድር ላይ መቆየት
አትችይም ብለህ ንገራት።
«እንዴት አስቻለው?»
«አብራተኞች ያጠፉታል።»
«አብደሀል እንዴ አስቻለው?»
«አዎ በላው፤ ማበድ ሰላላብኝ አብጃለሁ»
«መመርመር አለብህ!»
«መመርመር ካለባቸው የአላበዱ ሰዎች ናቸው። በሚያሳብድ ዘመን
ካላበዱ ቀድሞም ቢሆን ጤነኛ ሆነው አልተፈጠሩምና።»
«ነገርህ ሁሉ ግራ ሆነብኝ አስቻለው?»
«ሁሉም ነገር ግራ ሆኗል በላው፤ ሁሉም ነገር ተጣጧል ሁሉም ነገር
ከመሠረቱ ተናግሯል።»
በላው የአስቻለው ሁኔታና አነጋገር ግራ አጋብቶት ፀጥ ረዋ ብሎ
በግርምት ዓይን እየተመለከተው ባለ ድገት የአልባርሃው በር ተንኳኳ። በላው
ድንግጥ ብሎ ከአንቀልፋ ብንን ሲል ሁሉም ነገር ቅዠት ሆኖ አገኘው።
አስቻለውም በትዕቢት ከፊቱ ተሰወረ። ራሱም ያለበት ቦታ ጠፋብት።
ከድንጋጤ ወጥቶ ወደ ቀልቡ መለሰ ሲል ከወገቡ ቀና ብሎ «በሰሙ አብ ወልድ
መንፈስ ቅዱስ...» ብሎ በማማተብ ወደፊት እግሩ ላይ ድፍት አለ።
በሩ ግን አሁንም ተንኳኳ።
«አቤት! ማን?» እያለ በላው በፈጣን እንቅስቃሴ አንሰላና ብርድ
ልብሱን ከላይ ላይ ያሽቀነጥረው ጀመር።
«እርፍዷል እክ! አልተነሳህም እንዴ?» አለ ሰዩም ከውጭ ሆኖ።

«ተነሳሽህ» አለ በልሁ የመገተ-አፍረካ፤ ወዲያው ገደማው
 እንደለበሰ ከአልጋ ላይ ወረደና በሩን ከፈተው።
 «እንተልፍ ላይ ነበርክ መሰሰኝ።»
 በልሁ ዓይኖቹን በጣቶቹ እየጠራረገ «ይገርምህል! ያለ እንቅልፍ አድረ
 ለኔጋጋ ሲል ወሰደኝ ሄራል። እስከምለባብሰ ግባና ወንበሩ ላይ አረፍ በል።»
 ሲል ሰዩም ጋበዘው።
 «እሁች ቡና ቤት ጭስጥ ሻይ እየጠጣሁ እጠብቃለሁ። ተረጋግተህ
 ለባብሰና ና።»
 በዚህ ተስማምተው ሰዩም ከፎቁ ላይ ወደ ታች ወደ ቡና ቤቱ ወረደ።
 በልሁ ግን ከመደገጠና ከመቸኮሉ የተነሳ የአለበሰሰ ቅደም ተከተሉ ውሉ
 ጠፋበት። ላይይዳዳና ሳይተጣጠብ ልብሱን ለባበሰ። ሲያስታውስ የሚታረት
 ነገር ስቸኮላና በጥድፊያ ነው።
 ሁሉንም ነገር እንደምንም ጨራርሶ ወደ ሆቴሉ ተገደርድሮ ሲወርድ
 ሰዩም ያዘዘውን ሻይ ጠጥቶ ጨርቷል። በልሁም እንዲጠጣ ጋበዘው። በልሁ
 ግን እሺ አላለም። ይልቁንም የሰዩምን የሻይ ሂሳብ ለመክፈል ተሸታጳጅመና
 ከሰሩ ቤቱ ወጠና በስተግራ በኩል ወደ አባ ሻውል በሚወሰደው ሲፈ
 የለባልታት መንገድ ላይ ወደ አስቻለው ቤት ጉዞ ተጀመረ። ከጠየቁ ሁለት
 ሰዓት ተኩል አካባቢ ሆኗል።
 በልሁ ከሰዩም ጋር አብሮ እየተራመደ ሳለ እግሮቹ በፍርሀት
 ይንቀጠቀጣሉ። ከንፈሮቹ እየደረቁ ደጋግሞ በምላሱ ያርሳቸዋል። ጭራሽ
 ከሰዩም እኩል ከጎኑ ሆኖ ለመራመድ እየፈራ ወደ ጓሳ ቀረት ቀረት ይላል።
 ብዙ ከተጓዙ በኋላ አባ ሻውል ከመድረሳቸው በፊት ወደ ግራ በሚወስደው
 ኮረንኮች መንገድ ላይ ቁልቁል ወረዱ። ብዙ ከተጓዙ በኋላ አንዲት የሀገር
 ልብሰ የለበሱ ሴት ወይዘሮ አንዲት ልጅ አግር ቢጠ ሴት ዘንቢል አለሁ
 ከፊትለፊት ሲመጡ አየአቸው። ከጥቂት ርምጃዎች በኋላ ይበልጥ ተቀራረቡ።
 በኋላም ተገናኙ።
 «በጠየቅ ወደት እግማ አብረኸት?» ሲል ሰዩም ቀድሞ ጠየቃቸው።
 «ለገዢያ ወደ አባ ሻውል።» አሉት ወይዘሮ አብረኸት በእጃቸው
 ሰዩምን ሰላም እያሉ በዓይኖቻቸው ደግሞ በልሁን እየተመለከቱ። የት
 እንደሚያውቁት የሚያሳስቡ ይመስላል።
 «ተዋወቁት፤ የአገር ወዳድ ወንድም ነው።» አላቸው ሰዩም ፈገግ ብዙ
 ሁለቱንም ተራ በተራ እየተመለከታቸው።
 «አገር ወዳድ የኛ?» አለ ወይዘሮ አብረኸት አሁንም በልሁን ትክ
 ብለው እያዩት።
 «አዎ።»
 «ከአሁን ቀደም አላየሁህም እንዴ የኔ ልጅ?» ሲሉ ጠየቁት በልሁ።
 «አይተውኛል። ከጥቂት ቀናት በፊት ከቤትም ጠላ ጠጥቻለሁ።»
 «እኮ የሚሰዩኖችን ህይወት ቤት የጠየክኝ?»

«አዎ» የአገር ወዳድ ወንድም ፕሪህል እንደገና
 «ዋይ! የአገር ወዳድ ወንድም ፕሪህል እንደገና።»
 «አዎ እሱን በመፈለግ ላይ ነበርኩ።»
 «አዎ ገልጼህ አትነግረኝም ፕሪህል እንዴ ልጄ! ቤተን እኮ አላይህ
 ከአዎ ጋር ብዙም አንፈራት? ያው የጎረቤት ያህል ነን።»
 «አዎ! ብዙም የኔ እናት!»
 ወይዘሮ አብረኸት ወደ ሰዩም ፊታቸውን መሰሰ አድርገው «ገን አገር
 ወዳድ ከእ ቤት እልም ብሎ መጥፋቱ ምን ሆኖ ይሆን ስዩም? ለወትሮው እንኳ
 እኔ ጋ ብቻ ሳይል አይውል አያድርግ ነበር። ወይስ ያ የመኛል የግለው ነገር
 አያወቅበት ይደ? ይኸው ዓይኑን ከአየሁት ሶስት ወይም አራት ወር ሊሞላኝ
 አይችልም?» አሉት።
 «እያመጡ ነው እግማ አብረኸት።»
 «በቃ ይከመው?»
 «መሰለኝ።» ሲል ሰዩም በዓይኑ ሰራት አድርጎ በልሁን እያየ።
 የወይዘሮ አብረኸትና የሰዩም ቃል ምልልስ ለበልሁ የመርዶ ያህል
 እስደገጋታቸው ነበር። ብቻ ጣልቃ መግባት አልፈልገም። የሆዱን በሆዱ እያቅ
 አርርጎ የመጨረሻውን ለማየት በፍርሀት ይጠብቃል።
 ወይዘሮ አብረኸት ደረታቸውን በቡጢ መታ መታ እያደረጉ «ልጄን!
 ልጄን! ልጄን!» ካሉ በኋላ «እስኪ ከተመኛኝ ሀሬ ከወጣት በኋላ ብት እላለሁ።
 አሊያም ነገ መጥቼ አየዋለሁ።» ብለው ተሰናብተዋቸው ወደ ገበያቸው አመፋ።
 ሰዩምና በልሁም መንገዳቸውን ቀጠሉ።
 በልሁና ሰዩም የያዙትን የኮረንኮች መንገድ በመቀጠል ወደ ታች
 ሲወርዱ ከወይዘሮ አብረኸት ቤት መድረሳቸውን በልሁ ልባ አለ። በዚያው
 ልክ ወደ አስቻለው ቤት መታረባቸውን ተረዳና ልቡ የድንጋጤና የፍርሃት
 ከበሮ ይመታ ጀመር። የወይዘሮ አብረኸትን ቤት አልፈው ጥቂት ከተጓዙ በኋላ
 ሰዩም በግራ በኩል የሚገኝ አንድ አቅራቢ መንገድ ይዞ ታጠፈ። በልሁም
 ተከተለ። ጥቂት ከተራመዱ በኋላ ሰዩም አሁንም በሌላ የግራ አቅጣጫ
 ተከተለ። በሚወስድ መንገድ ይዞ ወደ ላይ ታጠፈ። በልሁ አሁንም ተከተለ። በጥላን
 የተሰሩ አምስት ቤቶችን አልፈው ሰዩም የሰድስተኛውን ቤት የውጭ በር
 እንኳኑ።
 በዚህ ጊዜ በልሁ ሁሉንም ላባ አጠለቀው። ትገፋቹ በረከት።
 ደረቱ ወጣ ገባ ሆዱ ሞላ ሞሽኸ ይል ጀመር። በሩ እስኪከፈት ድረስ ሽንጥና
 ሽንጥን ይዞ በመቆም እንዴ ወደ መሬት ሌላ ጊዜ ወደ ሰማይ እያየ
 ተትበጠበጠ። የአስቻለው መገኘት ነገር እንደ ህልም እልም ብሎ ይጠፋ
 እየመሰለሙ ልቡ ቷ ቷ ይል ጀመር።
 የውጪው በር ተከፈተ። ፊትለፊት ከጥርብ ድንጋይ የተሰሩ ዘመናዊ
 ቪላ ቤት ለዓይኖቻቸው ጉዋ አለ። በረንዳው በብረት ፍርገርግ ተሰርቶ ነቁ
 ቀለም የተቀባ፤ የበርና መስኮቶቹ መስታወት ነጣ ባለ መጋረጃ እሸብርቀው የጥፋ

ረዳዎች መኖሪያ የሚመስል ነው። ግቢው ተስተካክሎ የተደለደለ፤ በአገር
 አጠገብ የለባባ ተክሎች የሚተዋበት እምር ድምት ያለ ነው።
 ሰዩም ወደ ሺሳው አሳመራም። በስተግራ በኩል ወደ ጓር በሚመድ
 ተደን የአገር መገንድ ይዞ ተራመደ። በልሁም ተከተለው። በጓር በሚመድ
 አራት ከፍሎች ያሉት ረጅም የሰርቪስ ቤት አለ። የተሰራው ከጥርብ ድንጋይ
 ቢሆንም ነገር ግን ሲሚንቶ የለለው ደረት ካብ ነው። የአራቱም ሰርቪስ
 ከፍሎች በር መገደቻቸው የቆርቆሮ ነው። ሰዩም መካከል ላይ ከሚገኙት
 ከፍሎች ወደ አንድ ተራመደና ገና በሩ ላይ እንደደረሰ «እንዴት አደርክ እገር»
 ወዳድኖ ሲል ወደ ውስጥ ተናገረ። ቤቱ ገርቦብ ብሎ ተከፍቷል።
 ከውስጥ በኩል ሰዩም ሰዓምታ የተሰጠው የምላሽ ድምጽ ግን በተለይ
 ለበልሁ እጅግን አስደንጋግቶ ነበር። እጅግ የደከመ፤ እጅግ የሰለሰና የአስቸኳይ
 ሲሆን ይችላል ብሎ ለማመን በጣም የሚያስቸግር ነበር። «ይመስለኝው፤ ይህ
 ላልጠበቀ ሰው ፍጹም ሲሆን በማይችል ሁኔታ። የበልሁ ጆር ቀድሞ ሳይቀም
 ፍር ሰው የተናገረ ስለመሆኑ ሳልታወቀው ነበር።
 «እንዴት ነው? ሻል አላለሁም?» እያለ ሰዩም ወደ ውስጥ ገባ። በልሁ
 ግን በደንጋጤ ድርት ብሎ በሩ ላይ እንደ ቆመ ቀረ።
 «ምንም አልተሻለኝም ሰዩሜ፤ አሁንም ከመኝታዬም ለመነሳት ሰው
 ሊያስፈልገኝ ነው። እየደከመኝና እያቃተኝ ሂደት።» የሚል ድምጽ ከውስጥ
 ተሰማ። በዚህ ሰዓት በልሁ በር ላይ ቆሞ በፍርሀት ግደን ወደ ውስጥ ለየት
 ያደርግ ጀመር። ከራሱም በኩል ከራሱ ግድግዳ ተደግፎ ለየት። በራሱ
 ከመደኛ ላይ የምገብ ሰህንኝ ይታያል። ቀጥታ ወደ ታማሚው ሲያይ በገራ
 ፊቱ ላይ ጠባሳ ታየው። ነገር ግን ትራስ ላይ ካረፈው የታማሚው ጭንቅላት
 በቀር ወደ ታች ያለው ሰውነቱ ፍጹም ያለ አይመስልም። ከድምጹ መድከምና
 መሰለል በተጨማሪ የታማሚው ሰውነት አልቆ ከአልጋው ላይ የመጥፋቱ ነገር
 ያ ሰው በእርግጥ አስቸኳይ ስለመሆኑ የበልሁ ልብ ሊያምን አልቻለም።
 «ስማ አገር ወዳድ! ባሪ ደግሞ ዘመድ ወዳድ ይገርልህ መጥቻለሁ።
 እስቲ እንደ ምንም ብለህ ቀና በል።» እሱ ሰዩም አልጋው ስር ቆሞ ታማሚውን
 በተኛበት ቁልቁል ሊያየ።
 «የኔ ዘመዶች እዚህ ድረስ አይመጡም።» አለ ታማሚው ከውስጥ።
 «እንዴት?» ሲል ጠየቀው ሰዩም።
 «በስተቀን እንባ የሞላ ወንዝ መገንድ ዘግቶባቸዋል።
 «እውነቱን ነው። ቀና ብለህ እየው።» አለና ሰዩም ወደ በሩ ፊቱን
 መለስ አድርጎ በልሁን «ገባ በል እንጂ የኔ ወንድም!» ሲል ጋበዘው።
 በልሁ ወደ ውስጥ ገባ።
 ምናልባት የሰው ጥላ ውልብ ሲል ተሰምቶት ሳይሆን አይቀርም
 ታማሚውም ፊቱን በተሰታ ወደ በሩ መለስ አደረገ። ነገር ግን በበር በኩል
 የሚገባው ብርሃን ግድግዳን ስለሰበረው ያን አንግዳ አጠፍ ለማየት አልቻለም።
 «ይህ ሰው ዘመድህ አይደለም?» ሲል ጠየቀው ሰዩም።

በመምታቸው ግን አሁንም አጠፍ ለማየት አልቻለም። በልሁ ደግሞ
 የመምታቸውን የፈት ገፅታ እያየ የዚያን ሰው ማንነት ለይቶ ለማወቅ የሚጥር
 የመስገባል። የዚያ ሀመምተኛ ፊት አጠቃቀር፤ ከስቶ ከስቶ የፊቱ አጥንቶች
 እንደ ጦር መቸል፤ ድዱ አልቆ የጥርቦቹ መግጠጥና አጠቃላይ የመሆኑ
 መጥቶት አስቸኳይ ነው ብሎ ለማመን ተቸገረ። ግን ደግሞ ሳይወድ በግድ
 መቸገል አንዳለበት አመላካች ነገሮች ታዩትና የግዱን አመነ። ከግርጌ በኩል
 ለልጋው ላይ ቀጥ በማለት ያን ሀመምተኛ ፊት ለፊት እየተመለከተ።
 «አላጠነኝም አስቸኳይ?» ሲል ጠየቀው።
 አስቸኳይ በልሁን ለጥቂት ሰከንዶች ያህል ሲያይ ከቆየ በኋላ እሱም
 በበኩል ሊያምን የማይችለውን ነገር የግድ ለማመን የቃል ምልክት ሰጠ።
 «እንዴ! እንዴ! እንዴ!» አለ ደጋግሞ። አሁንም ጥቂት ሲያየው ከቆየ
 በኋላ «የኔ በልሁ?» ሲል ጠየቀው።
 «አዎ የኔ አስቸኳይ። የአንተ በልሁ ነኝ።»
 «እኔ አላምንም! እኔ አላምንም! እኔ አላምንም!» አለ አስቸኳይ ግድግዳ
 ነገር ላይ ሰከቶ እያሰቀሰ።
 «እመን አስቸኳይ። በልሁ ተገኜ ነኝ።» አለና በልሁም ስትስት ብሎ
 እያሰቀሰ በአስቸኳይ ደረት ላይ ልጥፍ አለ። ከሁለቱም በኩል የሰቀቀን ለትሶ
 ደመል ስለተጋባ። ከሁለቱም ግደን የእግር ቦይ ተቀደደ። ፍፍቆትና ሰቀቀን
 እየታወቁ በአንዲት የታጣፈ አልጋ አውድማ ላይ ይበራዩ ጀመር።
 በመሆኑ ሰዩም መግላገል ጀመረ። በልሁን ከአስቸኳይ ደረት ላይ
 ለማንሳት እየታገለ «ቀው እንጂ የኔ ወንድም! ለምን እያለቀስክ ታስለትሰጥለህ?
 ሀመምተኛ መሆኑን እያወቅክ?» ይለው ጀመር።
 በስንት ልመናና ማባበል በልሁ ከአስቸኳይ ደረት ላይ ቀና ብሎ
 ተደላድሎ ተቀመጠ። ግን የሁለቱም ለትሶ አሁንም ቀጠለ። በልሁ ወደ
 መሬት አንጎብላ አስቸኳይ ደግሞ ግድግዳ ላይ ሰከቶ ይንስቀሳቱ ጀመር።
 የመጀመሪያ ዙር የሰቀቀን አንባቸውን አፍሰሰው በረድ ረጋ ማለት
 ሲጀምሩ አስቸኳይ ተድሞ ተናገረ። «ግን እዚህ ድረስ እንዴት ልትመጣ ቻልክ
 በልሁዬ?» ሲል ጠየቀው እንባውን በጆሮ ግንደቹ ላይ እያንቀረቀረ።
 «አገሩ የቱንም ያህል ቢርት፤ መንገዱ የቱንም ያህል አስቸኳይና
 ጠመንግማ ቢሆን ኤርትራ ወይም አስመራ ኢትዮጵያ ውስጥ መሆኑን
 አትዘንጋ።» አለው በልሁም አንጎብላ እንባውን እያንጠባጠበ።
 «እኔ እኮ ረስቻችኋለሁ በልሁዬ»
 «እድለኛ ነኝ!»
 «እንዴት በልሁዬ?»
 «በሌዋን የሚጨክን አንጀት እምላክህ ስለ ሰጠህ።»
 አስቸኳይ የሌዋን ድምፅ ሲነሳ አንጀቱ ብቻ ሳይሆን ሆድ ዕቃው
 በመሉ የተላወሰ መሰለው። ሁለመናው ተናጠጠ። «ወኪል ብሎ የሰቀቀን ድምፅ
 በማውጣት ለአፍታ ያህል በልሁን አየት አደረገና የደከመና የሰለል ድምፁን
 ሲቃ እየቆራረጠበት «ሌሌዋን ግን አሉለች?» ሲል ጠየቀው።

«መናፍጋን አለች።»

«ግን ምን ሆነች?»

«አንተን ፍለጋ ካልሄድኩ፣ ካጣሁትም ገደል ወይም ባህር ውስጥ ካልገባሁ ብላ በማሰብ፣ አግናና ለጀን ታሰራ ስታለችህ ነው የምትናገረው።»

«አሁን ይህ ከአስቸሎው አንደበት የተለየ ድምፅ ተሰማ። ለትሰ አይሉት ሁኔታዎች ግን በሰላት ሁኔታ አንድነት የወጡት ደመሰሰ በረጅም ሰዓት ለአላለክ...»

በልሁም ልክ ቀደም ሲል አንዳደረገው ሁሉ በአስቸሎው ደረት ላይ አንድነት ድፍት በግልት ፈተን በአስቸሎው አንገት ውስጥ ሸጉጦ «ሠራዊት» ለክ አስቸሎው በሀሳብና በፍፍቶች ፈጀዝን ለክ አስቸሎው ልክነትን አጠፋሁባን ለክ አስቸሎው በግልት ተገባትሰች ያለቅሰ ጀመር። ሁለተኛው ዘር የፍፍቶችና የሰቀቀን ለትሰ ከሁለቱም ዓይን አንባ አንድ ውሃ ያወርድ ጀመር።

በመሆኑም የተቀረፀውና የተሰራው ሰዩም ነው። ሁኔታው ሁሉ ይበልጥ አየገባው ሲሄድ የሰራውም የአስቸሎው ውስጥ ኑሮው ከፍተኛ ለሰዎች ሆኖ ሆኖ አሁንም ወደ ግልግል ገባ። በልሁን ከአስቸሎው ደረት ላይ ለማግኘት አየታለች።

«ተው አንጂ የኔ ወንድም፣ ለዚህ ነው እንደ አስቸሎው አስቸሎው እያልክ ስታጣጥና የነበረው ተው አንጂ! ሆኖ ብለህ አሁንም አላገኘህ።» እያለ ይለምነው ጀመር። በልሁ ከአስቸሎው ደረት ላይ በግድ ተነሳ። አንባው ግን ሲቆምለት አልቻለም።

አስቸሎውም እያለቀሰ በሀሳብ ደግሞ ወደ ጂላ ነገደ። የሐዋንን አኳንን በእገነብሰናው ይመለከተው ጀመር። ከዓይኗ የሚፈለው እንባዋ በሰዎች ቆጠቆጠው። የታሰረችበት አግር ብረት የእሱን እጅና አግር ሲከረከረው ተሰማው። በዚህ ጊዜ አንዳች አንገዳ ስሜት ተፈጠረበትና ጥንብ ሂደት ብረድ ወደ ሲዳሞቱ ለሰው።

ምዕራፍ አሥራ ስድስት

ታሪኩ እንግዳሰው ከተፈጠረች ጀምሮ እንደ ሰሞን በሀሳብና በጥንቀቅ ማንረሳ ተናጠለች ለምትባል። ችግሩ የጀመራት የሆነች አለቃ መኮንን ጳጳር ወደ አስቸሎው አጠቃላይ ሁኔታ በዝርዝር ከተለየችው ጊዜ ጀምሮ ነው። በልሁ አስቸሎውን ፍለጋ ወደ አስመራ ከሄደ በኋላ ደግሞ ብላገት ሰንብታለች። ስራውም ብለሁ አስቸሎውን ያገኘው ይሆን ወይስ ያጣው ይሆን? በያገኘውስ እሴት ብሎ ይመጣልት ይሆን? በመጣብ የሐዋን ስሜታዊ ምላሽ ምን ሊሆን ይችላል ይሆን? ከሚል ስጋትና ፍርሀት የሚመነጭ ነው።

ለእነዚህ እሳባቢ ጉዳዮች በቂ ምላሽ ሳታገኝላቸው ውስጥ ውስጡን ሲበሉት፣ ሲያስጨንቁትና ሲያሳስቧት ድፍን አሥራ ሰባት ቀናት አልፉ። ዛሬ ግን ከሁሉም ነገር መቋቋሙ ተን ላይ ደርሷል። በልሁ አስቸሎውን ፍለጋ ወደ አስመራ ከሄደበት ቀን ጀምሮ ሲቆጠር አሥራ ስምንተኛ ቀን በአለተ ትዳሜ። በተለይ ሐዋን በማታውቀው ሁኔታ ታሪኩ ላንገደች አሉባች። በግልት ማለፍ ተነስታ የድግስ ስራ ጀምራለች። ስጋና የመጠጥ ዓይነቶችን ሠጋም በርካታ የምግብ ሸቀጦችን ገዝታ ሐዋንና ትርፌን በስራ መጥራትዋለች። ከአንድም ሁለትና ሦስት ምድጃዎችን በመጠቀም ይከትራሉ። ያቀላላሉ፣ ይቀጥላሉ።

የታሪኩ እጅግ በስራ ይጠመዱ እንጂ ቀልፅ በቤት ውስጥ ወይም በስራው ላይ አልነበረም። ሀሳቧ ሁሉ ይበታተናል። ከሐዋንና ከትርፌ ጋር የምትለዋጠጠውን ጭውውት ከልቧ አታዳምጠውም። ብትስቅ እንኳ ሳቁ ለሃ የሰውም። ለጭውውቱ የምትሰጠው ምላሽ ከርእሷ ጉዳዩ ጋር ብዙም አይጣጣምም። አልፎ አልፎ ከሀሳቧ ብንን ስትል ብቻ ጭውውቱን እንደ አዲስ ትጀምራለች።

በግምት ከቀኑ አምስት ሠዓት አካባቢ ላይሆን አይቀርም ታሪኩ ሌላ እስፊሪና እስደንጋዊ ክስተት ተፈጠረባት። ነገሩ የመነጨው ከወደ ሐዋን አካባቢ ነው።

ሐዋን በልሁ አስቸሎውን ፍለጋ ወደ አስመራ ስለመሄዱ አታውቅም። ምናልባት አስቸሎው ወደ ጂላ ባለመመለስ አቋሙ የፀና እንደሆነ፣ ወይም ጭራሽ ያልተገኘ እንደሆነ ደስታ በሽታ ሆኖ እንዳያሳቅታት ሁኔታው ለእሷ ድብቅ ነበር። በልሁ ቤተሰብ ሊጠይቅ ወደ ደብረ ብርሃን እንደ ሄደ ነው የተነገረው። እኛም የበልሁን መምጣት የምትጠብቀው ከደብረ ብርሃን አንደሚሆን አድርጋ ነው። ታሪኩን አናገራ ያስደነገጠችም ከዚህ ጋር በተያያዘ ነው።

«ታሪኩ» ስትል ጠራቻት ሐዋን ትርክክ ባለ የከሰል ፍም ላይ የተጣደ ድስት በረጅም ማግለፍ እያማሰለች።

«መገናኛ ገዳ ሠርቶ» አላቸው ታሪካዊ ወደ ሐዋን ዘር በማለት፣ በሀገር

«ዛሬ ሕልም አየሁ»

«ምን ዓይነት ሕልም አላቸው?»

«በሌላ ዘመን ዘመን የመጣ ይመስለኛል፣ መንገድ ላይ ከሄድ
አውጥቶ ደብዳቤ ይመስለኛል፣ ግን እኔ ላይ ሊገኝብኝልኝ አልቻለም
አምላጫዊ መሪነት ላይ ትመረቅብኛለች፣ ብሔራዊ አገልግሎት ላይ እኔ
ደግሞ እኔም ያለውበት ቦታ ይመስለኛል፣» አላቸው
«እነዚህ ሕሳቦች ታሪካዊ ድንገት ሳይሆኑም፣ በሁለት እጅጅ ሽንጣ
ሽንጣን በመገኘት ሐዋንን አቅርቦት ታያችኋል፣»

«መንገድ ዘመን ነው እንደ ታሪካዊ»
ታሪካዊ እንደሆነ ወደ ቀላል መለስ ብላ ራሷን ለማረጋገጥ እየዋዘነች
አላቸው አሁንም ስሜቷን እናን አድርጋ ወደ ሶፋ ማስገባት ሲረቁ ተመለሱት፣

«አላቸው አላቸው» ብሎ ወደ ትናንት ምሽት ሁኔታዋ ነገደ፣

የታሪካዊ እንግዳሎች የትናንት ምሽት ሁኔታ የተለየ ነበር፣ በሀገር
ስምንት መቶ አካባቢ ዲላ እንደገባ በተጥታ ወደ ታሪካዊ ቦታ ይገባ፣ በሀገር
አላረፈለም፣ አማሆ ተብሎ በሚጠራው ሆቴል ውስጥ አሳረፈ፣ መሪ
ምክንያቱ አስቸላኝ ስህተት በሚገኝበት ሁኔታ ላይ ሐዋን ብታየው ሊደርሰባት
የሚችሉውን የመንፈስ ስብረት በምን መልኩ መቀነስ እንደሚቻል ከታሪካዊ
ሆን ከሌሎች ጋር መመካከር የሚያስችል ጊዜ ለመግዛት ነበር፣

በዚህ መሠረት በሀገር ከአመራሪ አስር ሰዓት አካባቢ ታሪካዊ ወደ
የተነሳ ምን እንዳደረገች ሳይታወቃት የቤት ልብዓት እንደሰለፈች፣ ከሀገር
ብድራዊ አድርጋ ነበር ወደ ሆቴሉ የበረረችው፣ ህፃኖች ተጠልተው ደረሰች
ብለውኝ ነው ብላ ባትናገር ኖሮ ያበደች መስሏቸው ሐዋንና ትርፈም
በተከተሏት ነበር፣ ብቻ ወደተነገራት ሆቴል ሮጣ ስትደርስ ወደ አልቤርካው
ማለፊያ አቅጣጫ እንደ መፍቷት ነበር፣ በአመላካች እርዳታ እንደ ምንም
ገባች፣ ፊትለፊት ወደ አልጋ ክፍሎች ስትመለከት በሌላ፣ መርሀዊና የሃምሳ

«መንገድ ዘመን» አርጌ ከእንደ የአልቤርካ ክፍል ዘር አውገባ በርጌ ላይ ቆመው
አላቸው እጅግ በሚያስቸኩላቸው ሰዓት በሌላ ክፍላት ተጠራች፣

«ራጌ በላይ ታሪካዊ» አላት በሌላ ክፍላት ከሰራተኛዋ በተሠማራ የጥሪ
አቸው መስጠቱን በሚገልጽ አረፈች፣

«ራጌ የበሌላን ማሳሰቢያ ከቀላል አልቆጠረችም፣ ጆሳ የሌት
የሚገኝ ወደ ጉሞ በብሉስ አድርጋ በመሮጥ ከመገኛው ጥልቅ
መሆኑን ወደፊት በበሌላ እንገት ወጥቶ ተሸታግቶ የአስቸላኝ ሁኔታ
አቸው መስጠቱን በሚገልጽ ስህተት ብላ ታላቅ ጀመር፣

«አዲስ የታሪካዊ» አላት በሌላ ክፍል ፊቱን በቅርብ ላይ አስደገደ
በጆሮ ጀርባዋን አያሳቸው፣

«አዲስ በሌላ?» አላቸው ታሪካዊ፣ የአስቸላኝ ሁኔታ በድፍነት
መስጠቱ ነው፣ አስቸላኝ አገኘኸውን ይህኸው መግባት ብላ በዘርዘር
ቆጥሮታል፣ ምንጭቱ ስህተት አሁንም ሊሆን ብላ ሊገኝ፣

«አሁን ነደ ወደ ወጥቶ ግቢ፣» አላት በሌላ ወደ አልቤርካ ክፍል
ፊቱን መለስ ወደ ወጥቶ ተረመደ፣ ታሪካዊ ክፍሪዋ የተነሳ በጥንቃቄ እርምጃ
ከጎደላው ተከትለች፣ የሀምሳ አላቸው መኮንን ዳርጌና መርሀዊ ወደ ክፍሉ
ዘገደ፣

ታሪካዊ ከክፍሉ ወጥቶ ገቢታ ወደ አልጋው ስትመለስ አንድ ሰው
ተገኝቶ አየች፣ ከእንገቱ ቢታች ያለው ሰውነቱ አልጋው ላይ የሚታይ
አይመስልም፣ የድሮ ሲጋ አልፎ ጥርስቱ ነጥጥቶ፣ የፊቱ ላይ አጥቶቶም
እንደሆነው፣ ዓይኖቹ እንገላ አቅርሎ ሲያደርግ አየች፣ የሚራ ፊቱ መሰላት
የሀምሳ አላቸው መኮንን ዳርጌ የገለጸውን መልኩ ያገባቸዋል፣ ታሪካዊ ያ ሰው
አስቸላኝ በሌላው መሆኑን ማመን ሲያደርግ ብሎ የፊቱ መሰላት፣ የሚራ ዓይኑ
ከራሱ የደረሰች መሆኑን የሚራ ጀርባው ልጣሪ ሲጋ መሰላት መታየቱ የሚገኝ
ከራሱ በሌላ ምድግና ተደግፎ የቆመ ከራሷች መታየቱ የሚገኝ
እንደተቀበለው አደረገች፣ ብቻ አሁንም ለእርሷ ለሚመኝ ምስክር የሚሆን
ታላ ተናገረች፣ ያን የተሻሻለው ማየት ትታ ወደ በሌላ ዓይኗን በማፋፀም፣

«እነ አስቸላኝ?» ስትል በቀሪት ስሜት ለየቀረው፣
«ተቀያሪብሽ እይደል?»
«አስቸላኝ ነው ብለሽኝ አረፋኝ»
«አማራጭ የለኝም»

ታሪካዊ ብርሃን እንደሆነች ሁሉ ቀላል ከአስቸላኝ ነገ አልጋው ላይ
ተቀመጠችና ቀላቀላ ፊቱን አየተመለከተች «በእርምጃ የኔ አስቸላኝ ነህን»

ታሪካዊ ለየቀረው፣
አስቸላኝ ከራሱ ሁኔታ ይበልጥ የታሪካዊ ስሜት እንደሆነች በሰው፣
እንገላው በግድቱ መሰራት ሰው ሰው ሰው የሆነው በደብዳቤ በሰው ድምጽ
ለሚያውቀው በሰው ለየተቀረጠበት «ያንቺ በሰው ነበር ደስታታ ታላቅ ሆኖ ብሎ»
አንቺ መሆኔ የድሮው ይሁን ነበር፣ በብሌው ግን ባራዊ የእሷ ከሰውነት ብሎ
ሳትቶ አመጣች፣ አላት አሁንም እያላተሰ፣

ሰማዊቱ፡፡ ሰዓቂ ደግሞ ምህብ ተስፋፋ፡፡ ከላት በኋላ ወደ ሰባት ወይም ሰዓባት ለእባሁ፡፡ በሚገኝም ጊዜ የሐዋንን ልቦና ማደጋገፍ ወይም የተመለሰችው፡፡

የዛሬው የሮግስ ሽርጉርም የዚህ ሰባትና ፕሮግራም አንዱ ልቦና ሰባት፡፡ ሐዋንን ለሰባት ልቦና ማደጋገፍ ልብ የሰጠ አስቸኳይነት ነው፡፡ ሐዋን ሆኖ የሮግስ ስራ ተጠብ፡፡ በየደረጃው ተከታታይነት ይሆን፡፡ በማለት፡፡ ተቀባይነት፡፡ ህይወት ይሰጣል፡፡ ልክ ከሆነ ሰባት ሰባት ተከታታይነት ይሆናል፡፡ የሚመጡትን አንግዶች በውስጥ ምህንድስና ይገኛሉ፡፡

ዋናው አንገዳ አስቸኳይ መሆኑን ታውቃለች፡፡ ታሪካዊ ትራፊክ፡፡ ትራፊክ ወደ ውጭ ጠርቶ ለሐዋን ሳይገባ፡፡ አንዳትሰጥ አስጠንቅቃ በሆነ ሰባት ይመጣል፡፡ በጀርዋ ሽኩ ብላታለችና፡፡ ሐዋን ግን ምንም ዓይነት ጥንቃቄ ነው፡፡ ነገር ግን ድንገት ከሆነው ተከታታይነት የታሪካዊ አንግዶች ጥንቃቄ የምታውቀውና የምትናገሩት ነገር ግን በዚያ ሰዓት ይመጣል ብላ ያሳስባሉ፡፡ አንግዳ ላብስ ነጥ ያለ ጀኬቱን ትከታው ላይ አንጠልጥሎ በፍጥነት ስርዓት

አያቸውን ይረዳል፡፡ በሐዋን መጣ፡፡ አለች ሐዋን በሐዋን ፍልቅቀት ብላ

«መጣ?» ብላ ታሪካዊ ትራፊክ ወደ ሰባት መጠራመድ ላይ ስለች በሐዋ

ተጠጋ፡፡ «ታሪካዊ አንድምናችሁ?» አያለ አንድ አዲስ ለሰማት ወደ ታሪካዊ

አድርጋ አያቸውን፡፡ «አንዱን ደሀና መጣህ በሐዋን?» አለች ታሪካዊም አንገዳን አቅፍ

«ሐዋን?» አለ በሐዋ ወደ ሐዋን አያተመለሰ፡፡ «አባት በሐዋን?»

ደጋግሞው ተከታታይ፡፡ በሐዋ ልክ አንድ ታሪካዊ ሐዋን ትረፈንም

ከሐዋት በኋላ ወደሆነው ንግግር ይመራ፡፡ የሮግስ የተከሰተው ይመስል አንድ

ማለብስ ይቃጣል፡፡ «አንዱን ነው፡፡ አዲስ ሰማት አይነበብብኝም?»

«ይመስላል፡፡ ግን ምን ይኖራል?» አለችው ታሪካዊ ዓይኖቿ በፍርሀት

አየተርዘገበና ልቧ ከወትሮው አጥፍ አያመታ፡፡

«አንዱን ደሀና መጣህ?» አለች ሐዋን በሐዋን ፍልቅቀት ብላ

«መጣ?» ብላ ታሪካዊ ትራፊክ ወደ ሰባት መጠራመድ ላይ ስለች በሐዋ

ተጠጋ፡፡ «ታሪካዊ አንድምናችሁ?» አያለ አንድ አዲስ ለሰማት ወደ ታሪካዊ

አድርጋ አያቸውን፡፡ «አንዱን ደሀና መጣህ በሐዋን?» አለች ታሪካዊም አንገዳን አቅፍ

«ሐዋን?» አለ በሐዋ ወደ ሐዋን አያተመለሰ፡፡ «አባት በሐዋን?»

ደጋግሞው ተከታታይ፡፡ በሐዋ ልክ አንድ ታሪካዊ ሐዋን ትረፈንም

ከሐዋት በኋላ ወደሆነው ንግግር ይመራ፡፡ የሮግስ የተከሰተው ይመስል አንድ

ማለብስ ይቃጣል፡፡ «አንዱን ነው፡፡ አዲስ ሰማት አይነበብብኝም?»

«ይመስላል፡፡ ግን ምን ይኖራል?» አለችው ታሪካዊ ዓይኖቿ በፍርሀት

አየተርዘገበና ልቧ ከወትሮው አጥፍ አያመታ፡፡

ወልደረቦች ናቸው። ከአስቸሎ ጋር ስድስት። ታረህና ትርፈ ሲጨፍሩ ስምንት ወንዞች። ሌሎችን ግን የሰዎች ብዛት የአገሩ ከተማ ነዋሪ በመሆኑ ሰላማዊ ሰልፍ የመጣ መሰሉ ነው የሚታዩት። ሰዎች ስለመሆናቸው አገሪቱ ትርጉም ስምር መሰሉ አገሩን በሀልም ይሁን በእውን ባለየላት ፍጥረት ሊመሰላት ያልቻለ አገሩ ፍጥረት በከፍተኛ የሚገባት መሰሉ ሁኔታ ስሙ ጤነኛው እግሩ እንኳ በውል አገር አይመስልም። ስራው ብቻ ይመዛመዳል። የፈቱም አጠቃላይ ገሰታ አስፈሪ ጥምብል ያጠለቀ መሰላት። ስሙ ስለመሆኑ እንኳ እርግጠኛ ሳትሆን አስቸሎው አጠቅሷል ደረሰ።

«ሐይ» አሳት አስቸሎው ከጤነኛውም ከተፋተኛውም ዓይኖቹ እንባጠጥ እየፈሰሰ። ለሐዋን ግን ድምጹ እንኳ የሰው አልመሰላትም። ስልል ያስና በጣም የደከመ ነው። መልስ ሳትሰጡ ፍጥጥ ብላ ብቻ ትመለከቱኝ ጀመር።

«አላመቅኝም ሐይ?»

ሐዋን አሁንም ዝም።

«የሚው እንጂ ሐይ!» አለች ታረህ አስቸሎውን ደገፍ አድርጋ ከጎን በመቆም። በአሁኑ ሰዓት ከታረህ በኩል ለትሶ የለም። በሐዋን አኳኋን ደንግግ ሁለቱም ደርጄል። በሐዋን ሆነ ሌሎች በትኩረት የሚገባቸውት የሐዋንን ስሜት ነው። ያስታወቀው የልብ ሀመምተኛ መሆኗ ነው።

ሐዋን አሁንም በዚያ በተረበሰ ስሜት ውስጥ ሆኗ ልትገደል የተከበበች አውራ ደመሰል ዓይኗን በሁሉም ላይ ከማንከፈተት በስተቀር ምላሽ መስጠት አልቻለችም። አስቸሎው ራሱ «ተድምም እኮ የፈራሁት ይህንን ነበር ዘመዶቼ» አለና እየለተሰ ራሱን በሐዋን ትከሻ ላይ አሳረፈው። እዚያው ላይ ተደፍቶ ይገባቸዋል ጀመር።

«ወደ ቤት ቢገቡ አይሻልም?» አለ በሁኔታው ራሱም የተደናገጠው የሃምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ።

አስቸሎውን ከሐዋን ትከሻ ላይ አሳትቀው ወደ ቤት አስገቡት። በትልቁ ሶፋ ላይ ጋለል ብሎ እንዲተኛ ከአደረጉት በኋላ በተለይ ታረህ። በልህና የሃምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ወደ ሐዋን ተመለሱ።

«ሐይ» አለች ታረህ በትድሚያ።

ሐዋን ግን አሁንም ዝም። ግን ደግሞ በአልታሰበ ሁኔታ ቤት ውስጥ ወለል ላይ በቆሙ ሰዎች ውስጥ አሸልጎ አስቸሎው ወደተኛበት ሶፋ ዓይኗን ስትወረውር አየዋት።

«ወደ ውስጥ ትገባ» አለ በልሁ።

ታረህ የሐዋንን ክንፍ ያዝ አድርጋ «እስቲ ግቢ» በማለት ወደ ውስጥ መፈቻት። ሐዋን ተራመደች። ከአስቸሎው ራሷ በኩል ባለው ሶፋ ላይ አስቀመጠች። ወዲያው ዓይኖቿን በአስቸሎው ላይ ተከለች። ዓይኗን በፕላስቲክ በተቀጠለው የአስቸሎው ግራ እጅ ላይ ያገጣጠረች ትመሰላለች። ሁኔታዋን ይከታተሉ የነበሩ ሁሉ የመጨረሻው ነገር አስፈርቷቸው ፀጥ ረዋ ብለው ይመለከቷታል።

ከደቂቃዎች በኋላ ሐዋን እንትስታል ጀመረች። ስሙ አየኝ አየኝ ብሎ የጠይቀ ስታ ሊያነሳ እንደለበ ሌላ ዓይኗን በሰዎች ላይ እያንከፈተት ለደጋ ወደ አስቸሎው የፕላስቲክ እጅ ሰደደ አደረገች። ብድግ አድርጋ አየት ከአደረገችው በኋላ መልሳ ጣል አደረገች። ወዲያው ደግሞ ዓይኖቿ የእንባ በረድ ሰራና በዓይኖቿ ሽፋኸፋት ጨመቅ ስታደርጋቸው ጉንሙድን ሳይነኩ ወደ መሬት ረገፉ።

በዚህ ጊዜ ታረህ ፈጥኖ ተጠራቻት። የሶፋውን የሻይ ጠረጴዛ ጥፋ አድርጋ ቦታ ካሰፋች በኋላ ከሐዋን ፊትለፊት በርበክ ብላ በመቀመጥ «ሐይ!» ምንው ዝም አልሸ? ስትሰውንስ ምን አመጣው? አስቸሎው አንዲሁ እንደሆነ የሚቀር መሰለሽ አንድ? አልቻት።

በዚህ ሰዓት ማንም ባሳበውና ባልጠበቀው ሁኔታ ሐዋን ድንገት «ዋ...ይ!» በማለት በረጅሙ ሮካ ወደፊት ግንብር በማለት በታረህ አንገት ላይ ተጠመጠመች። ቤቱ በለትሶ ታመመ። የሁሉም አንጀት ተሳጠሰ። ሶፋ ላይ ጋለል ብሎ ተኛቶ ግራና ቶኝ በጉንሙድ ላይ እንባጠጥ ያንቀረቆር የነበረው አስቸሎውም ያንኑ የደከመና የሰለለ ድምጽን ባለ በሌላ ሃይል በመጠቀም «በልሁ!» ሲል ተጣራ።

«ወደ አስቸሎው» ሲል መለሰች። አስቸሎው ግን እንደገና «ታረህ!» ሲል ድምጥ ተጣራ።

«ምንው አስቸ?»

«በታ ከዚህ ቤት አውጥኝ! ቤት ወደ አንድ ቦታ መሸፋት ደብቁኝ! እኔ አልሆነልኝም። አታሰታዩኝ! ሐይም አትሰታዩላቸው። እናንተም አትሰታዩ! አሳካችሁ! ስለ ነፍስ ይግኙኝ! አለሁ።» አል በተከታታይ። በልሁና ታረህ የሚለት ጠፍቷቸው አቀርቷቸው እንባቸውን ሲያፈሉ በመሀል የሃምሳ አለቃ መኮንን ዳርጌ ጣልታ ገባና ጭት ትሃደለህ አስቸሎው? አለው።

«በታ! የትም! እያስለቀሱ በማሳሰባቸው ቤት የትም ይሁን ብቻ ከዚህ ቦታ ስሙሩ?» አላቸው። ለጊዜው ማንም መልስ የሰጠው የለም። ሁሉም መገፈሳቸው ተረብሶ ሆኗቸው ባለ። ገራ ተጋቡ። ተጨናነቁ።

«እዚህ ቤት ባታላድሩኝ ደስ ይሰኛል።» አለ አስቸሎው ዓይኑንም አፍንጫውንም እየጠራረገ።

«የትም አትሃድም! የትም ተወስደህ አትደበትም። ነገር ግን ነገሙት ለህክምና ወደ አዲስ አበባ ትሄድህ!» አለው በልሁ። ሐዋን ይህን የታል ምልልስ ስሜት ይከታተላ ፍሬል። ምልልሱ ምን ዓይነት ስሜት ያሳድረዋል መሆኑ ለማንም ግልጽ ባይሆንም ባልተጠበቀ ሁኔታ ነታ በማለት።

«እኔስ በልሁ!» ስትል ጠየቀችው።

«ከእንግዲህ አትለያዩም! እንኞም አባረሽን ትሄጃና ከላኩ ቁጭ ብለሽ ታሰታምሚጥለሽ። እኔንም ትረጅኛለሽ።» አላት በልሁ።

ሐዋን ድምጹ እየተቆራረጠ «እ-እሽ!» አለች ከታረህ አንገት ላይ ተና ብላ ራሷን ችላ ሶፋው ላይ ቁጭ አለች። በእንባጥ ሙሳት ሰማይ የመሰለ ዓይኖቿን ወደ አስቸሎው ወርወር እያደረገች አከታተላ ትመለከቱትም ጀመር።

[illegible][illegible]

«እገዴት ዋላችሁ እንኳይቃተኝና ስለ ፈገግ ስለ ሁኔታ እጅጉ አደጅቶላላና ስለጥፋት ሆኖልኩም እንግዲሁኝ በሙሉ በደድኑ እየቃኘኝ»
«እግዚአብሔር ይመስግናል» የሚል ምላሽ ተሰጠው ከታዩማያዊት

21.6.87.10.3

እድረጋችሁ በዚች ሰዓትና በታሰባችሁት ሁሉን በልሳቱ የክብር እንግዲት ለሰብሳቢ ኮሚቴ ስም ምስጋናናን ማቅረብ እወዳለሁ፡፡»

ከታዳማዊ በኩል ሞቅ ያለ ጭብጨባ ተቀብለው፡፡

«አመላካችሁለሁ፡፡» ለሰላሳ ሰባት ወገኖች ስህተት የመገናኛታችን ምልክት ሆኖ ለሁላችንም ግልጽ ነው፡፡ አንድሚያነውላቸው ሰዎች በአንድ ወይም በሌላ አጋጣሚ ይተውላቸው መሆኑን በአንድ አካባቢ መኖር፣ የክፍሉ ባህሪና ቦታ፣ ወይም ሌላ ሌላም ለሰዎች ይችላል፡፡ ነገር ግን መተዋወቅና መግባባት ወይም መዋደድ እንዲሉ ሁሉ በሰዎች አጋጣሚ መሰላዩቸውም ይኖራል፡፡ የመሰላዩ መገንዘብና ዓይነትም እንደሌሉ ብዙ ነው፡፡ በሙብና በጥላቻ፣ በዋጋ፣ በስፈ ዝውውር፡፡ ወዘተ ሊሆን ይችላል፡፡ በአጠቃላይ በደስታም በሀሰትም የተዋወቁና የተዋደዱ ሰዎች ሊሰላዩ ይችላሉ፡፡

«ከዚህ ልናካብረው የተዘጋጀው የመሰላዊት በዓል ግን የሰላምና የደስታ ነው፡፡ ለእኛ የሰራ ብልፅፈሳችን ዕድገትና ሽመት አግኝቶ ከመከላከላችን በመሰላዊት ወደ ሌላ አካባቢ ሊሄድ ስለመሆኑ ሀሳቶችንም እናውቃለንና እስከ

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

አልዋጥነት ይለዋል። በመሆኑም አንድ ተናገረውና ግድገና ይጨምራል ድምር። በተለይ
አልዋገገ በለው ሲያገቡት ጥንድት ለጥጥሩ ተሳጥኖና ለመታገጥ ስለ ሰዎች በተለይ
ሰውናገረና ለጥንታዊና ለጥንታዊነት ጊዜና ሰዓት አንድምርገዛም፤ ግን ደግሞ አዲስ አበባ
በተለይም የሰዎችን መልካም ስለሆነና የሰው-ቸውን የመግቢያና ነገር ለጥንታዊ አዲስ አበባ
አንድምታለች። አል በሆነ። አልሆነም ልንደረግባቸው፤ አንድ ፍትሃዊነት፤ አንድ
ግትብ ይለቅ። ይህም ለጥንታዊነት ሰዎች ወር ሰደት ለሆነ ይቻላል፤ በሆነ ይቻላል፤ በሆነ
አንተ መለኮት ምናልባት በሁለት ወር ሰደት ለሆነ ይቻላል፤ በሆነ ይቻላል፤ በሆነ ይቻላል፤ በሆነ
በሆነ ርትዕናት በተመሰረተ ለጥንታዊ ሰዎች አንድምርገዛም፤ ለጥንታዊ ሰዎች አንድምርገዛም፤
የተመለከተው ዕለት፤ ሲል ሰዎችና ታዲያዊነትና ለጥንታዊ ጊዜ ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት
ታዲያዊነት ሰዎችን አንገንብተው ለጥንታዊ ሰዎች ሲል መለኮት ሰዎችና ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት
ወደ ሌላ ሆኖ በጥንታዊ ጊዜ መለኮት ሰዎችና ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት
ሌላ ሆኖ በጥንታዊ ጊዜ መለኮት ሰዎችና ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት ጊዜ ታዲያዊነት
ድርቅ ላለ ሕይወት። ሳይኖር ፍጥነት ለድርቅ ምስትላል መቶ አስታን ትመለከቱ ወደ
ድምር።

[illegible]

የጋራው የሕግ ጉዳይ ደብዳቤ አቅርቧል።

[illegible]

«ይፎቱ ቀንጆ ልጅ ከዚህ ወገኑ ጥጥ ላትሰጠንዎ»። ከሰ ሰጣኛ ወደ ሐዋን ኢየሱስነት። ሐዋን ግን እንገዳ፤ ደሴታ አስቀረፈች። ሐዋንን ትክሮ ሰለሱ ያዩዋት ጀመር። ለምክሊሩ ከመንገዱ የተነሳ ረፍ ሰሎ የግዛት ል መሆኑን ለሐዋን ሃሳብ ጀመር። ሁሉም ሰዎች

ጸሐፊዎችሁ ወገድዎቹ 'ጋለሞታ' የሚለው ቃል የሌትነት መግለጫ ጭራሾች ለዚች ቀንጆ ወጣት ልጃጊሮ ለጋለማልም። ከዚህም አልፎ ስምርመራ ሂደት እንደተጣራው ይህቺ ልጅ ማንም ያልነች ድንግል ናት። እዳጊዋቸው የተሳተፈችም ሰዎች ጭራሾችን አቃውቃቸውም። ነገር ግን ቃል ገዝታለች ስለጋጫዊ የተለያዩትን ፍትረኞችን ቃላት እኩዘራ በመጠበቅ ላይ ሳለች ለራሱ የፈለጋች ሰው፣ ለራሷ ጥቅም ከቆመች እህቷ ጋር ተመሳሳዩ የዚችን ልጅ መልካም ስም ለማስፈልፍና ከሚወዳትና ከሚገዛው ፍትረኛዋ ጋር ለማለልዩት በማከላለያነቷና የፈጸመባት የከም መጥፋት ወንጀል ሆኖ ተገኘ። እውነት ግን ሲረሳ ላይ ነጭ ዘራች። የፖሊስነት መቶ ይህቺን ልጅ ነጻ አወጣች። አጋጣሚ ሆነና ስለኔው ምክንያት ዚያ ተለድታው ከሞትናረው ፍትረኛዋም ጋር ተገናኘች። ልጅ

[illegible]

«እመሰጋናሁ።» ካለ ዘንገህ ጥብቁል መቶ ሰላም ይባላል ምሳሌ ስላለህ።

የፌዴራል የህልውና ሚኒስቴር ማህበራዊ ጥበቃና የሕይወት ጥበቃ ሚኒስቴር

ከፊት ጋራ ትኩረታት ይመስላል ሲታረፈው ለጥቂቱ መሀል በሆነ ሰዓት፡፡ ያላቸው ስድስት፡፡ የጥዋዩንና የበድሮ ስድስትን ተገኝቶ ለንጹህም የወደደች ስለ ባንታታቸውን ዘር፡፡ ስድስት መቶ ስለቃ መካካን ዳር፤ ለንጹህነት የላቸውም ለንጹ ስህመትን ዘር፡፡ ከሦስትል መቶ ስለቃ መካካን ዳር፤ ተደማዋሮ ምርሶ ለድርጅት ለስለተገኘ፡፡ ለንጹህ ድርጅት ስለተሰለሰው ምን ቁጥሩ ተምን ንጹህም ተደማዋሮ ምርሶ ለድርጅት ለስለተገኘ፡፡

[illegible]

«Этот мир — наш мир»

ምክትል መቶ ስለቃ መኮንን ጂ.ፒ. መልዕክተኝ አንደኛውን ሠራተኛው ለጸላት ብሎ ሲያዩ ለካ የተነገረውን መልዕክተኝ አካሉም ለምሳሌው ኖሮ ለቀላብዘው አዳዲስ ኖሯል። «ምንድነው ዓምላ ስለቃ?» በማለት ታራኤ ከተቀመጠበት ተኩራንሮ ላታነሳች። ከመደንገብ ብዙ የቀድሞውን ዓምላ ስለቃ በቀድሞ መገራት ሰራችው።

$\log_{10} \lambda$ vs $\log_{10} \mu$

«እኔ ነገሱን ካጠጉ አጠጉ።»
 ታራው፣ ሐዋሃዩ መርዕድ የምገብል መቶ አስቀውሻም ሆነ የጽጉሁ
 ታዳሚዎችን ፈቃድ መጠየቅ የሚያስችል ፋታ እና ጊዜ አላገኘም። በታራው
 መሪነት የአባቶቹም ድም ያህል ተከታትላል ከአዳራሹም ሠጠና ወደ ታራው ቤት
 ርጠ።

በዚህ ጊዜ የደግሞ ደባብ ጥፋት ተሰጠ። ምክትል መቶ አለቃ መኮንን ሄርገሪ ራሱ ገራ ገብቶት በአለበት ቀጥ ተረ። ታዲያውም አንድ በር ይሄን፤ ሌላ ጊዜ ምክትል መቶ አለቃ መኮንን ሄርገሪን በመመልከት ዓይኖቹው ደንከራትን ደመር። ከተቋቋሙ በኋላ ግን ተቋቋሙን ወደ ታረሙ ቤት ሄደው የሆነውን ነገር እንዲያጣሩ ታዘዙና የአገሪቱን ራሱ ተከትለው ገሰገሱ።

* * *

በዕለተ ረቡዕ ከግለሰብ ደምር የትዳሱ እውሉክ ሆስፒታል ትጥር ጊዜ ቀውጦ ሆኗል። ስሙ የመኪና አደጋ ነው። አንዲት በተለምዶ ጥያቄት በመጣል የምትታወቅ ታክሲ በርሷ የመደሰሰችበት አጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተማሪዎችን አሳፍራ ከተምህርት ቤቱ በር ላይ በመድረስ ቀጣ በማራገፍ ላይ ላለች አንድ የፍሬን ትግር የበረባቸው የከተማ አውቶስክ ከታክሲዋ ላይ በመውረድ ላይ የነበሩ ተማሪዎችን ወደታደሩት ነው። በርሷም ሞተዋል። ሌሎች ከፍተኛ የእኩል ጉዳት ደርሶባቸዋል። ከአደጋ ተረፉ የሚባሉ ተሳፋሪዎች ብዙ አልነበሩም። ከተማሪዎቹ በተጨማሪ ሌሎች መንገዶችም የሞትና የእኩል ጉዳት ደርሶባቸዋል። የሞተችው ሆኖ የቆሰሉት ወደ ትዳሱ እውሉክ ሆስፒታል ነው የተወሰዱት። ይህ አደጋ ከጠቀሱ ሁለት ሠዓት እካቢ ደርሶ አረፈ፤ እያለ ሲሄድ ደግሞ የአደጋ ሰለጠኛ በመሆኑ አገግቶታል። ከዚህም በላይ የሆስፒታሉን ትጥር ጊዜ ጨትሶ፤ በዕለቱና በወሩት አያይዞለቁ የወጡት ውጊያ የማይሳሰቡት ሰዓት ጊዜ አሰማሰሙት አርፍደዋል። ሐያዊታቸው ያላለፈ የአደጋው ሰለጠኛ የሁኔታው ጨፍት ከሰተከረባቸው ኩሉም ጋር ተዳምር ያ ጊዜ ግላግታ መራት የማይቻለበት የመቃብር ቦታ መስጠት። የሆስፒታሉ ሐኪሞችና ደጋፊ ሰራተኞች ስራ በየቀኑቸው የማይቀሩትና የሚወጡትን አጥተው ተቀበዋል። ቀደም ሲል እጅግ ደብዳቤ ተገተው ይታዩ የነበሩ ህመማት ወጪሶ ተረከባቸዋል። ችግሩ ለአስታማኝነት ተርፎ እነሱም በሞት ተወለዱ ይላሉ።

ከዚህ ችግር ተነሳይ አንድ በዕለት ተገደ ነው። አስቸሎ ደግሞ ከሆኑ ደምር ህመሙ ይገጥሙ ሰጥቷል። በዚያው ዕለት በዕለት አጠቃላይ በመቆም የሚገኘውን የአስቸሎን ዓይኖች አስታችሎ ማየት የሚቻለበት ሰራው ሆኗል። ሐሴም ዓይኑን በመጣ ራሱን ለሰዓት ያመጣለት እየመለሰው በደግሞ ነገር ግን የአስቸሎ ሁኔታ ከሁለት ወደ ሁለት እየበረሰው ሆኗል።

አደጋው በዚህም ሁኔታ የአስቸሎ ነፍሱና የዕልሁ ዓይኖች ተፋጥሞ ከረደደ። ወትርም እንደሚያደርገው ሁሉ በዕለት አስቸሎ በተገነቡ አደጋ አጠቃላይ ቆሞ ተቆላ፤ እንደተመለሰው ላለ ከዕለቱ ከሆኑ ደግሞ ራሱን ተገደ። በዚያው ነፍሱን ገብቶ ደርሶባቸው ወደ ሁለት ሰዓት ሲያደግ፤ አደጁ ማራገፍ ሕይወቷን የጥገራ ራሱን ያጥጋል። በዚያው አስቸሎ በተገነቡ ነፍሱ በር ከሆኑ ወደታደሩት ያሉት። የግንባ ስም ሐላፊና ማራገፍ ሕይወታቸውን «ሐላፊ» አላገደ። ሐላፊ... ነፍሱ ያላገደው ይመስላል።

ይህን የሐላፊ ሕይወትና የግንባ ስም አስቸሎ በሰመው ውስጥ ሆኖ ከሞቱ ማራገፍ። በዕለቱ ጠጋ ብሎ እንደ አንዲያዘው ጠቀሰው። በዕለቱ ጠጋ እንዲላለት አስቸሎ እንደ ያዘ አደረገ።

«ሐላፊን ምን ሆኖ ሞተች በዕለቱ?» ሲል ዓይኑን እንደከራተተ ጠየቀው። «ምን?» አለ በዕለቱ ደንግጥ በግለት። «ሰለፍትኛዋ ሐላፊ ነው የሞታውት አስቸሎ?» ሲል መልሶ ጠየቀው።

አስቸሎ ዕዝ እንደ ደጃ ሽማግሌ የበደሁን እጅ ጥብት አድርጎ በመያዝ ዓይኖቹን እንደከራተተ «አተዋሽኝ በዕለቱ!» ሐላፊ ሞታለች። አለው። በዕለቱ የባሰ ተረቢ። አሉ በጤናማ ሰሜኑ የግንባ ስም ሐላፊን ስለመሆኑ አርግጦኛ ቢሆንም አስቸሎው ግን «ሐላፊ» የተባለ እንደሚመስለው ሲረዳ ስለ አስቸሎው የሰሉ መንፈስ ተሰቃ። ግን ብቻ ያስተማመንኩ መሰሉት።

«ሐላፊን እኮ በአሁኑ ሠዓት ያለችው ዳላ ነው። ለሆኑ አለቃ መኮንን ሄርገሪ ሽግግር አንድ ሂደት ገና አልመጣችም። ምናልባት ዛሬ ወደ ግታ ላይ ትመጣና ታያታለህ። እሁን የሚያለቅሱት ሰዎች ሐላፊን የምትባል ልጅ ሞታባቸው ነው። ሐላፊን አይደለም የሚሉት።» አለው በግንባታቸው ሽብር በተተላለሰበት አገገር።

አስቸሎ የበደሁን ንግግር ከቀበ አልቆጠረውም። ምናልባትም በተከሰሰ እሰማው ላይሆን ይችላል። የራሱን ንግግር ብቻ ተጠላ። «እኔንም እሷ በተቀበረችበት ቤተክርስቲያን መቃብር ውስጥ ቅብረኝ።»

«ቀድሞ እሷ መቶ ሞተችች?» አስቸሎው አሁንም የራሱን ተጠላ። «በመቃብሪቷ ላይ እኛ ጭንቅ ሞተናል። እናንተ ግን አይራ። ባለህ ዳናባት።» አለው የበደሁን እጅ ጥብት አድርጎ እንደያዘ።

የበደሁ ሞትን ተመልክቶ ሚና ላይ ደረሰ። ከአስቸሎ ጋር መገገሩ ሞጋ እንደሌለው አመላ። ቢሆንም በይሆንም ሐሴም መጥራት እንዳለበት ታዩው። እንደ ከአስቸሎ አጅ ውስጥ እንደሚገኝ ልዩነት አተኩሮ በናጥነት በና ነፍቱ ውጣ። ነፍሱን ነፍሱ በር ላይ እንደያዘ አስቸሎንና በአገሪቱ የተኛ ህመማትን የምትስታተለዋን ነፍሱ ከወሰነ ወደ ውጭ ከትወጣ አየች። የተለያዩ መድሐኒቶችን ያለ ወደ ደንግጥ ነፍሱ በመሄድ ላይ ሆሏት።

«አመሊት! ልጄ እኮ ይከመሰራል» አላት በዕለቱ ተገናኖ በርሷ እየሰለፈች ነፍሷን «አላተር ሳሉ መጥራት ሲገባው ስመሊት ማለቱ መሰማመጥና እስከርት ማሳየቱ ነበር።»

«ስመተርው የተለየ ምን ለውጥ አደረገ?» ከትል ነፍሷን ከድርግቱ ጋር ላለ በየቀኑት። የበደሁ ሁኔታ ትኩረቷን ከሰታል። «ደታኛ ያመጣ።»

«ምን እያለ?» «ከሞገሰሁ የሆነ ያልሆነውን?»

«እነሱ ቀይሶ ያለን መድሐኒት ደንግጥ ነፍሱ ላይርሱን መጥፍ አደረገው።» ላለው ወደ ደንግጥ ነፍሱ ለመሄድ ከድት ወደ ምድር ቤት ወረደች።

[illegible][illegible]

ዚህ ስላቶ፣ ስለሆነ በጊዜ መሠረት ግንባታው ስኬታኛ ፎካል ላይ ሲፈራርድ በቀጥታ ወደ አስቸኳይ የፍል አመራሩ፣ ዚህን ስኬታኛ ከፍታ ስትገባ ማይ፣ የአስቸኳይ ሃይቶች በር ላይ ተሰቅቶው ኖሯል። ልክ ዚህ ገቢ ስለሆነ የአጋደም ስኬታማነቱም ልዩ ዝቅና ጠንካራ ድምጽ አስቸኳው።

«ኤፍፕኒ» ስለ ጭራሽ ስለጓጉሉ ቀኛ ብሎ ጻፈው ፍጥጥ በመጽረግ፡-
«አይደለሁም» ስለቸገው ነርሷ። ስለቻለው ያፂ ዝርሰ ሐዋን።

[illegible]

«ከፊ.ዋ.ፃ ሥነ- ናገገ» በገላ ገረሷ ለልሀ-ን ጠየቀችው።
«ከሀፋ፡፡፡» አላች ድንገት- አፋ- ላይ የመገለጥ፡፡

«*Дети восточные?*»
«*Хелл-Паттерн!*»

ነርቢ አስቸከውን ሕይዘርግታ የመጻፍን ማጠፊያ ንስሐል
በያዘኩት የማይመጣ መሰረያ የልብን ምን ለክሮጠባች። ሙጪሬሻ ላይ
ደህና ነው፤ ሕብቴ ለማንኛውም ደብተሩንም ልጥሩውንም ለማሳገ-
ት አላችኋል ከከፍሎ ወላችን።

በልገ የዶክተሩ መግቡት በአንድ ሰው አድይታ ሲሰጠውም በሌላ ሰው አይገባም ስለዚህም አንድ ትግር አንድ ተባብሮ ጠረጠረና በተደገበለቀ ሰሜት በክፍሉ ውስጥ ይገባሉ። ቀደምት 4ኛ ቀን ልጉን አሳይቶ አንዳንድ ስለዚህም አንድ ሰው በሁሉም ቀን አውጥቶ ይደርሳል። የዶክተሩን መግባት በመገባባቱ።

እርሷ እንደረገገው ውሉ ይካተጥም እስኛለውን ከደበበ በኋላ በልሁ ውስጥ እንደወጣ አሳውቃለች። በልሁ ወጣ፡፡ ነርሲያ ይካተጥ ከፍሉ ውስጥ እንደሆነ አሳውቃለች።

ውደው ነርሷ ከካፍሉ ወገኛና በፋፍታ ወደ እንደ ክፍል ውስጥ ገባታ የመድሐኒት ዓይነቶች ይህ ተመሳሳቸው ከጥቂት ቆይታ በኋላ ስህ-ንም ተመልሳ ወጣች። በሁለተኛው ጊዜ ግን እንደ በፊቱ መድሐኒት ሳይሆን ሌላ ዶክተር ይህ ወደ እስኛላው ክፍል አመራች። ሁለቱም ካፍሉ ውስጥ ገቡ።

የዘላው የክረድር ላይ የቆይታ ሂደት ሲከተል፡፡ ሁለት ደካቅ መሆኑን በመጥቀስ የአካሉን ሕይወት የመታደግ ዕድል ሊኖር ስንደሟቸል በግምትም በሌላ ሁኔታ ደግሞ ይህ ሃሳብ የአካሉን ሕይወት መቆጣጠር ምልክት ነው፡፡ በሚል

[illegible][illegible][illegible]

እሁኃም ቀጠላ መመራመራችን፡ «የአስታሪቅ አሳይኖ» ስኬተኛው ለቤተ
 የሚኖሩትን የሀገራችን ግዛት መርሃጫም ሲሆን፡ በተፈጠረ ስህተት ለእኔ
 ስለሚኖሩት ሕገ-መንግሥት መሰረት፡ ይህንኛል፡፡ እኔም በዚህም የአስታሪቅ
 ሕግ መሰረት፡ ወጥ ማለፊያችንን ያስባቸው ጀመር፡፡

እም! እስኛለው በቢታ ላይ ለመጠፋቱ ለበኩ ወደ እርቱራ መሄድ ነው። ወደ እስመራ እንዲሄድ የተፈጠረው በማፍ ነው። የማፍ ዕዳ እንዲጫንት ያደረገውም የራሱ ተፈላጊነቱም ሳህሪ ነው። ሁሉ ጊዜ እውነትን ይፈልጋል፤ ይናገራል። ለመታ ደግሞ የውሸት ነው። ሁሉን ታሪካዊ መጋኛ ፈጠራበት፤ ከዚህም በተጨማሪ እስኛለው በተፈላጊነው የተዕዕና ሽንፈት እንዲቀበልም። የግል ነጻነቱን እያስደፍርም። የዚህንን መብቱን ማጣት እንደፈለገም። ለመያው ከዚህ ሚኞ ነው። ሁሉን በቀጥታ ሁሉን በፈትሶፈትና ሁሉን በግልገላት መፈሰምና እንዲፈሰምም ይፈልጋል። ማን ደግሞ ይህ በሚቻልበት ዘመን እስተወሰደም። ወደ ቀድሟል ወደ ዘመኑቷል። የዚህ ሁሉ ጣጣ ወደ እስመራ እንዲሄተር እንደርጎታል። ወደ እርቱራ ከመሄድ ይልቅ ባለ መሄዱ የሚደርስበትን መከራ ሁሉ ለመሸም ቱርክን ነገር። ነገር ማን ከሰራ እንዳይደረግ፤ ወደኛ የእናት ሀገር ጥሪ ባለመቀበል ወንጀል፤ እንዳይታሰር፤ በዚህና በዚያ ምህንዶት ፍትሕ የህንጃውን ሐዋንን ተባብረው ፈራሽ ሲለሁ፤ ታላላቅና መሪወድ እንዲሁም ሐዋን ተባብረው በፈጠራበት ጫና

ተገደሉ ስር የሚገኙ፡ ይህን ነገር ጭብጥ አልተገኘም ብለው ይገምታል፡፡

[illegible][illegible]

በልታ ቀጥ ብሎ ቀጠ። ጳጳሱም ማን በወርሷ ላይ ንጎል ስላለ፣
 ደግሞስ ከሰፈርኛቱ በምግብ ያርሶ ይመርጥ። ዘርሷ ግን ወደ በልሁ ስትጠጋ
 ደግሞ ብላ ነጠ። በዚያው ደግሞ፣ በተባበረ ሁኔታዋ የሰጠ ጤኑ ስለነችውና።
 ለደግሞቿ ሂደቷም በትልቅ ጠቀሳችው።

(Ch. 6.11.5)

[illegible][illegible]

ግማሽ ሰዓት ለሌሁ የግማሽ ሳመት ያህል ረዘመሽቶ፡ ለነገሩ ከጠቀሱ ጀምሮ ምንም ነገር ስለፉ አልነግምና ርሀቤም ተሳማጣው፡ ሰዓቱ ደግሞ ወደ ስድስት ተኩል ተጠግቷል፡ ሻይና ከዚ ስለዘ፡ ፉት ፉት፤ ጥረ ጥረ አደረገ፡ ሱኖም ስለዘ፡ ሲቀርብት ስሁንም ፉት ፉት ስለ፡ ግን የሁሉም ነገር ጠዕም እህል ወሃ አደሰጠውም፡ መግቢራጫው ለነገር ደሁን ጨው አደሰደሰኝም፡ ትኩስ ደሁን አደሰግጠውም፡ ስሜቱ ሁሉ ስለሰታወቀና በሁኔታው ዙረያ ብቻ ሆነ፡፡ በመሀል የሱዳንና የመርከፊ ጉዳይ ትግ ስለው፡ «ዛሬም ላይመጣ?» እሰ ለባኛው

[illegible][illegible]

የጳጳሱ ስራ ስለሆነ፡ አስከፊና ርቀውኝ፡ ቀግጦአል። ከሆኑ ሠነዳት ጀምሮ እርሷ ስራ አልሰራም። በሕግግግግ ልክ ተሠጥቶ፡ ቀግጦአል። የጳጳሱ ስራ ስለሆነ፡ አስከፊና ርቀውኝ፡ ቀግጦአል። ከሆኑ ሠነዳት ጀምሮ እርሷ ስራ አልሰራም። በሕግግግግ ልክ ተሠጥቶ፡ ቀግጦአል።

[illegible]

«УН» «ОН:ОХ:!»

«እቢታ» ሐዋን ንንግግሳን ያላቸውን ጠፈው ለኛ ከሐሳቢም ንጽፏ?

“እነዚህ ሰዎች ለእኛ ምን ዓይነት ጥያቄዎች አሉ? እኛም ለእነዚህ ሰዎች ምን ዓይነት ጥያቄዎች አሉ?”

መጠቀሚያ ስርዓት ተፈጻሚ ይደረጋል፡፡
አካላት በተለይ የሥነ ምግባርና የሥነ ሕይወት
ስራዎች ላይ የሚደረጉ ምርምሮችን በማጠቃለል
የሥነ ምግባርና የሥነ ሕይወት ስራዎች ላይ
የሚደረጉ ምርምሮችን በማጠቃለል

«*Вопросы теории и практики*»

«**ደህና ናችሁ።**»

«ለዎ፣ ጠነኛል።»

«ጥፋ. እስ. እንደተገኘ፡ ልሰጥ
በልኩ ከሁልጊዜ በኩል ተዘጋ፡፡

የፊልሎ ቀንባሪ ተጠናኛቀቀ፤ በከደ ወደ ምዕራብ ለሰገዘ፤ ሐላ ብላላም ስቅልጥ ልሰረጸን ወደ ላይ በመዘርጋቱ ሲፈግግ ሐላጭ ሸገተ፤ ሐላ ለላላም ለሰላቀቅ፤ ለዓይኑ ጠጥሞ ጀመረ፤ የመንገድ መጨረቅት ሁሉ በኋላ፤

[illegible]

ልብሳቸውን ሲያሸንፉ እያታዩው እሱ ደግሞ ማለፍ ተነስቶ ወደ ጂኦ ለመብረር የተነሳቀሱት መኪና ለማግኘት ይላቀቃል።

ወደ እነዚህ ሌሎች ላይ የሚፈልገውን የመኪና ዓይነት አገኘ፤ ረግጥና ጠንካራዋን ባለ አንድ ጋዜና ቆይታ መኪና፤ በእርግጥም ገና ሳህ ላይቀድ ተሳፈረባት፤ ከሠለግሞ ቅልቅል ጉዞ ወደ ጂኦ ይመራ።

ከአፍንጣሙ መተተር የተነሳ ማጥረቢያ ፊት ሲባል በሚቸል ብቁ ባለሙያ ሾፈር የምትነሳው ተቀታ መኪና ማለፍ በመነሳት የአዲስ አበባ መንገዶችን በግላቱ አገኘ፤ ገበር ትወረመርባቸው ጀመር። ከአዲስ አበባ መተተር አታቂጉ ደብረዘይትገና ሞጆን አቆራርጣ ወደ ሲላም በመስመር መተመራጭን መንገድ ስትይዝ ገና ከመጥቱ አንድ ሰዓት እንኳ በመጉ አልሞላም።

ከፍተኛቷ የተነሳ ከገመድ የተረፈው የሾፈ ሾፋኗ በገላሳ እየተርዘዘበ ሲሄድ የአውቅ ዘመኛ ቀሠላት ይመስላል። ጋዜናዋ በገላሳ ተሞልቶ ከጓሳ በኩል ግን ድንቅ የተፈጥሮ መብረቅ እየተሰማላት ተቀታዋ ወደ ቆታ ተጠጋች። የእያሸ ወንዝንም ገና በመጥቱ ተሻገረችው። ከዚያም አልፋ ወደ አለም ጤና። ሾፈሩና በልሁ ለመጀመሪያ ጊዜ የተነጋገሩት ዝግብ ከተማ ለደርሱ ሲሉ ነው።

«ሰማ ሾፈር! ቁርስ ያስፈልገህ ከሆነ ዝግብ ከተማ ላይ አረፍ ብንል። እሱን ካለፍን ጂኦ ሳንደርስ የረባ ነገር አይገኝም።» አለው በልሁ።

«እኔ ላይሆን ለአገተ ያስፈልገኛል። እኔ በመጥቱ መብላት ብዙም አልወድም። አንተ ቁርስ የምታደርግ ከሆነ ልቀም።» አለው ልክ እንደ አፍንጣሎ ትንድቡም ወጣ ወጣ ብሎ አስፈሪ ግርማ ሞገስ የተሳበሰው ሾፈር።

«የለም! አንተ የማትበላ ከሆነ ዝም ብለን እንሂድ።» አለ በልሁ በመኪናዋ የፊት መስታወት ወደፊት እየሾ።

«ቀመስ ብታደርግ አይቻልም የኔ ወንድም?»

«በፍጹም! ሂድ ቀጥል!»

መሪና ማርሹን፤ እንዲሁም ፍሪሲያንና ፍሬኑን በአንድ እጅ የሚቆጣጠረው ይመስል ሁሉን ነገር በፍጥነትና በቅልጥፍና እያስተካከለ ያ ሾፈር ያጃን ተቀታ መኪና ነጻጅ እስከ አፍንጣላ ለየጋታ ያበርራት።

ያከንፋት ጀመር። ከዝግብ ከተማ ወጣ ብለው አዳሚ ተሉን በማለፍ በገምት አስር ዜሎ ሚትር ከተጓዘ በኋላ በልሁ ድንገት ስትሰቅ ብሎ ያለቅሰ ጀመር።

ሰበቡ ያ ቦታ ያኔ አስቻለው በከባድ የመኪና አደጋ የተጎዳበት ሥፍራ መሆኑ ነው። የበልሁ ለቅሶ ያንን አስቃቂ ሁኔታ በማስታወስና ከግመታት በኋላ ደግሞ አስቻለው ያለበት ሁኔታ መንፈሱን ረብሾት አንጀምሮ ስለተንሰራለበት ነው።

በበልሁ አለቃቀስና አኳኝን ልቡ የተነካው ሾፈር አየች መልክት ካደረገው በኋላ «ተው እንጂ የኔ ወንድም! ምን ነኪም ወንድ ልጅ እኔ እንዲህ አድርጎ አያለቅሰም?» አለው ረጋ ባለ አነጋገር።

በልሁ ግን አሁንም እንባውን በጉንጌዎቹ ላይ እያንቆረቆረ «በእኩን ጊዜ ማለቀስ ያለበትን ወንድ ልጅ ነው ሾፈር! ወንድ ልጅ ዛሬ ያለሰቀሰ መቼ

የሰቀሰ?» አለ ሰሚቱ የባሰ እየተለዋወጠ። እንዲያውም ፊቱን ከፍት፤ ቀኝ ልጅን ጥብቆ፤ ስውነቱንም ጥብቅ በማድረግ በባሰ የአልሀና የቀድሞ እነጋገር ለሆነው ያለች ተን ቀኝ አልል ብላው የመካራ ሽክም የከበደው ወንድ ልጅ! ሳይ ቀኝ የነገ ተስፋውን እንዳያይ በቀፍን ፖለቲካ ዓይነት የተጋረደ ሳይ ልጅ! በተንኮልና በደባ መረብ ተይዞ ያለ ተፈጥሮው ወኔውን የተሰለበሰ ለሆነው ከመረቅ ታስሮ በማይፈልገው ጉዳና እንደ በግ በመነሳት ያለ ወንድ ልጅ! በማለት እንባውን እያፈሰሰና ድምፁም እየተቆራረጠ «ዛሬ ነው እንጂ» አ-አሁን ነው አንጂ! ወንድ ልጅማ ማለቀሰ ያለበት! አለና ሲታ እንጂ! ስውነቱን እስኪያርገፈገፈው ድረስ «ዘህህ...» በማለት ተገሰትቆ አስቀሰ።

«በሆንም፤ በሆንም» አለና ሾፈሩ ወዲያው ደግሞ «አይዘለም! የጊዜ ዓይድ ነው እንጂ ከፋቶች ለከፋ ዓላማቸው ስለ የፈተሉትን ማግ ራሳቸው ይገነዘቡታል።» አለው።

በልሁ በረጅሙ ተንፍሶ «እስቲ ይሁን!» አለና ዓይኑን ጠራርጎ ወደፊቱ ይመለከት ጀመር። እንባው አሁንም በጉንጌዎቹ ላይ ይንቆረቆራል።

የዝግብ የሚሄድ በረሃ ጨርሰው ቡልቡላን አለፍ በማለት ወደ አርሲ ነገሉ በመታናገት ላይ ሳሉ በልሁ አሁንም ሾፈሩን አናገረው። «ሰማ ሾፈር!»

«አሁን!»

«ከፊትለፊታችን ጂኦ-አዲስ አበባ የሚል ታርሳ የለጠፈ አውቀሱስ ስናገኝ ትቆምልኛለህ፤ አውቀሱሱንም ታስቆምልኛለህ፤ ከዚያ ወደዚህ የሚመው ሰዎችን ማግኘት እፈልጋለሁ።» አለው።

«እሼ የኔ ወንድም!» ሲል ሾፈሩም በትህትና መለሰለት።

መኪናዋ በረረች። ሻሽመኔ ከተማ ደረሰች። ሰንቀም ወደ ሶስት ተጠጋ። በልሁ ከፊትለፊቱ አውቀሱስ ይጠብቃልና ማንኛውም ዓይነት የአዝብ ማመላለሻ ተሽከርካሪ ከፊትለፊቱ ከፍት በታየው ቀጥር አውቀሱስ እየመለሰው ልቡ ሰንጥቅ ሰንጥቅ፤ ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ ማለት ጀመረ። ያ ከርቀት የታየው መኪና አጠገቡ ሲደርስና መለስተኛ አውቀሱስ መሆኑን ሲያውቅ እንደገና ልቡ መለስ ይላል። ብቻ ልቡ ሲወጠር ሲላክ ከሻሽመኔ እስከ አዋሳ ድረስ ያለው ሚዳማው የሃያ ዜሎ ሚትር መንገድ እንደ ምንም አለት።

ልክ ሶስት ሰዓት ተኩል ሆነ። ተቀታዋም ከጥቁር ወሃ ድልድይ ላይ ከች አለች። በልሁ ፊትለፊት ሲመለከት በጥቁር ወሃ ፍተሻ ጣቢያ ላይ ሁለት አንበሳ አውቀሱሶች ቆመው ሲፈተሹ አየ። መኪናቹ እያንዳንዳቸው እስከ ስልሳ ሰው የሚዳቱ በመሆናቸው የሁለቱም መኪና ተሳፋሪ ወርዶ መንገድ ላይ ሲርመስመስ የፍተሻውን ቦታ ከፍት ሲያይት ዝብ ይመስላል። በዚያ ሰው መሀል መርሶድና ሐዋን ሲኖሩ እንደሚችሉ ገመተና «ድልድይን አልፍ ብለህ ትቆምልኛለህ ሾፈር! የምፈልጋቸው ሰዎች እዚህ ሕዝብ ውስጥ ሳይኖሩ አይቀሩም።» አለው።

የፌሩ በታዘዘው መሰረት ድልድዩን ተሻግሮ ዳር ደዞ ቆመ። በልሁ ከመኪናዋ ላይ ወረደና በቀጥታ ወደ እዝቡ አመራ። ልክ ወደ እዝቡ መሀል ገብቶ ፍላጋውን ሊቀጥል ሲል የሚያውቀውን ድምጽ ከሩት ሰማ።

«በልሁ!» የመሪዕድ ድምጽ ነው።

በልሁ ደምጹን ወደሰማበት እትጣጣ ዞር ሲል አውነትም መርዕድን አየው። ተገላጭ ሲሆን፤ አሁን ወደ እነሱ እነሱም ወደ እሱ በመራመድ ተገናኝና ተሳሰሙ።

በልሁ በተለይ ሲሆን፤ አተኩሮ ሲመለከታት ከአጠቃላይ ሁኔታዋ አንድ ዓይነት ችግር ይነበባታል። ሰውነቷ ጥውልገልግ ብሏል። ራሷን በጥቁር ሽቦ ግጥም አድርጋ አሰራለች። ነጠላዋን በትዝታ ለብላለች። ዓይኖቿ ሙጭሙጭ ብለው ተልቀዋል። ከገረጽቿም ደራርተዋል። በአርግጥም ችግር አሉ። አለ በልሁ በሆዱ። ከምንም በላይ ስለ ታፈሁ አሰብ። እሷ ደህና ብትሆን በልጅቿ ላይ አደጋ ደርሶ ሲሆን እንደሚችል ልቦናው አለበት። ግን የሆዱን ሁሉ በሆዱ አደረገና።

«እንኳንም አልተላለፍን። እኔ ደግሞ መሥሪያ ቤቱ ውስጥ ያለ የማይፈታ ችግር ተፈጥሮ ለዚያው ጉዳይ ተጠርቼ ነው ዛሬ የመጣሁት።» ካለ በኋላ ከመንገድ ጣዶ የቆመችውን ተቶታ መኪና በእጅ አያመለከተ «በዚያች መኪና ነው የመጣሁት። አሁን እናንተ ብቻችሁን አዲስ አበባ ብትሂዱ ምንም ስለማታደርት ወደ ዲላ እንመለስና ነገ በዚችው መኪና ወደ አዲስ አበባ እንሂዳለን።» አላቸው።

«የቆረጥነውስ ቲኬት?» አለ መርዕድ።

«በቃ ይከሰር። ነገ ወጪ ሳናውጣ ስለምንሄድ ምንም አይደለ።» በማለት እቃ ይዘው ከሆነ እንዲያወርዱ ነገራቸው። መርዕድ ወደ አውቶቡሉ ፈጥኖ ዝና ዕቃውን ሁሉ አመራርቶ ከበልሁ ጋር ተከፋፍለው በመያዝ ወደ ተቶታዋ አመሩ።

ሴዋን በዛሬው ቀን ከስለቻለው ጎን መቆም ባለመቻሏ ውስጥ ውስጧን ቅር አደላት ከተቶታዋ ደረሱና መርዕድ ከሾፈሩ ጎን፤ ሴዋን ከመሀል በልሁ ደግሞ ከዳር በኩል በመሆን እንደ ምንም ተጨናንቀው ተቀመጡ። ገዢውም ተጠለ፤ ወደ ዲላ።

ተቶታዋ አሞላ ከተማን አልፋ ወደ አዲስ ከተማ የሚያደርሰውን ቁልቀለታማ ረጅም መንገድ እስከምትጨርስ ድረስ ማንም ምንም ቃል አልተነፈሰም፤ ሁሉም ዝም። ሁሉም ፀጥ። በየሆዳቸው ማን ይጀምር ማን ይቅደም፣ የሚል ፋክክር ላይ ናቸው። ወደ ከተማዋ ዳርቻ ሲደርሱ ግን በልሁ ተሸነፈ። «ለመሆን እስከ ዛሬ የቆያችሁት በሰላም ነው?» ሲል ለሁለቱም ጥያቄ አቀረበ፤ የሆነ ችግር ካለም ልስማውና ልረፍ በሚል ስሜት።

መርዕድና ሴዋን ግን ዝም ዝም አሉ። መርዕድ ደንግጦ በሾፈሩ በኩል ባለው መስታወት ውስጥ ውጭ ውጭ ይመለከት፤ ጀመር። ሴዋን ደግሞ ዓይኖቿ እንባ እያቀረሩ ፊትሰፊት ትመለከታለች። ይህ ሁኔታ በልሁን የበለጠ አሳስበውና ቁርጠን ማወቅ ፈለገ።

«ታፈሁ ደህና አይደለችም እንዴት?» ሲል በተለይ ሴዋንን እያየ ጠየቃት።

«እሷ ደህና ናት።» አለች ሴዋን እንባዋ ድንገት ዝርግፍ አያለ።

«ታዲያ ማ ምን ሆነ?» አለ በልሁ ጠንክር ባለ አነጋገር። ሁለቱም የተጨነቁ መስለው ታዩት።

«ትተርፈው» አለች ሴዋን ቃሏ እየተቆራረጠ።

«አይ» አለ በልሁ በድንጋጤ። ትርፌ ፍቆም በሀላቡ ውስጥ አልነበረችም።

በሚ ሲነሳ ግን ተልቡ ብትን አለና «ትርፌ ምን ሆነ?» ብሎ መልስ ሳይጠብቅ ሴዋን ድንገት ለቅሶ ፈነቀላት። ፈታን ከበልሁ ክንድ ላይ ልትም አደረገችና «አ-አው በልሁ-ይ» አለች ድምጿ በልቅሶ እየተቆራረጠ።

«ምን ሆና?»

«አ-አሳት ነው ቤ-በልሁ-ይ»

«ተቃጠለች?»

«አ-አም!»

«በስመ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ...» ብሎ በልሁ ከአማተበ በኋላ ግንባሩን ይዞ በማጋርተር አላቀሰ። ሾፈሩ ራሱ በሁኔታው ተገረመና ምን ዓይነት መክራ የወረደበት ቤተሰብ ነው። አለ በሆዱ።

በልሁ ትንሽ አለቃትሶ እንደውን ከአፈሰስ በኋላ ወደ ጥያቄው ተመለሰ።

«ምን ስታደርግ ተቃጠለች?» ሲል በተለይ ሴዋንን እያየ ጠየቃት።

«በሆምላ አለቃ መኮንን ዳርጓ ሽንት ማግኘት እኔና መርዕድ ወደ አንተና አስቻለው ጋ ለመምጣት ቀጠሮ ይዘን አልነበር?»

«አሺ!»

«ለአንተና ለአስቻለው የሚሆን ምንጥ ማዘጋጀት አለብኝና እኔና ታፈሁ-ይ በሽኑቱ ላይ ተሻግተን እስከምንመለስ ድረስ ትርፌ በምድጃና በኬርሲን ምድጃ ጭምር ወጥ እያቀላላች እንድትጠብቁን ነግረናል። ሄድን። ምናልባት የኪርሲን ምድጃ እጃቼ አልቆጣት እጨምራለሁ ስትል እዳር ፈሰሰባት ሳይሆን አይቀርም ምድጃው እንዳለ ይነጻል። በነበልባሉ ሀይል ተሚሷ ይያያዛል። በዚያው...» ባለ ሳትጨርስ በልሁ አቋረጣት።

«ጥታ እንኛችኋለን?»

«ሽኑቱ ላይ እንዳለን የታፈሁ ጎረቤቶች ሰው ልከውበን ርጠን ስንደርስ ተሚሷ በላይዋ ላይ ነጻ ነጻ አልቆ ቢቃጠሉ ስቃይ ላይ እንዳለች ደረሰን።»

«ሐኪም ቤት አልወሰዳችኋትም ነበር?»

«መስደናት ሐኪምችም ለረዷት ተራራጠው ነበር። ነገር ግን ሳይሆን ተረና የዚያው ሌሊት ሞተች። ለቆ ልሳት ነው የተቀበረችው።»

በልሁ ከፋኛ አዘነ። የትርፌ ስቃይ ውስጡን ተሰማው። ከገፈሩን ነከሰ

ራሱን ደጋግሞ መወዘና «ያላገናል! በጣም ያላገናል!» አለ ደጋግሞ።

ሴዋን እያለቀሰች፤ በልሁ ሆዱ እያዘነና መርዕድ ተጨንቆ መውጫ መግቢያ እንዳጣ መኪናዋ ብዙ ተጓዘች። አሁን፤ ለኩንና አፖስቶን አልፋ ወደ ጨካኝ ከተማ ተጠጋች። ሰዓቱም ወደ አራት ሰዓት እካባሊ ተጠጋ። ሴዋን በልሁን ስለ አስቻለው ሁኔታ ለመጠየቅ ፈራች። በአንድ በኩል ያላሸን ስትፈራ በሌላ

አደረው ከክብር መንግስት ወደ አላታ ወንድ፤ ከዚያም ወደ ደላ በመጓዝ ስድስት ሰዓት ስዓቢ በታራሙ ደረ በሚመርድው መሸ መሀል ገቡ። የሕዋን አናት ከገፋቸውን ዘርገው አየችው ወደ ሕዝቡ ለተሳሳተ የሚያስመጡት ጫቾች «ልጅ...! ልጅ...! ልጅን ስለየህ አመለካግ አገናኝኝ!» አዮሉ ነው።

ምን ለየሱ እንደሆነና ለጊዜው የራሳቸውን መጓጓዣ ሕዝቡ ያልተረዳቸው ቢሆንም ነገር ግን ቆየች አሳሳ ምስክር ሊታወቅ የታራሙ ገረቤቶች ጦጋ ጦጋ ስለቸው። ከገፋቸውን ከወደሆና ከወደሀ በመሄዝ «ተስ ይለብ! ራጋ ይለብ!» ይሏቸው ይመር። አሳቸው ግን ስሁንም «ልጅ የታላቅንን አመራ የታላቅን መስታቸውን ቀጠረ። በዚያቸው አቶ ተስፋይም ከጊላ ከጊላቸው አየተከተሉ ለከ እንደ ሐዋን አናት ይረዳሉ። ያላቅላሉ።

የታራሙ ገረቤቶች በብላብ አሳሳ የሕዋንን አናት ወደ እንደ ገሳጥ ወደላ ሰታ መስደው ትንሽ ለማረጋጋት ከሞከሩ በጊላ ስለሆነው ነገር ፍንጭ ሰጧቸው። የሕዋን አናት የተሰማቸውን ፍንጭ የሰጠች ያህል የሰጠው ቢሆንም ለቀበሉት የረሰቱ አስመስሉም! ስሁንም ልክ እንደ በራቱ «ልጅ! አመራክህ አሳቸን እንጂ» አዮሉ ይረዳሉ ይመር። በዚያቸው አቶ ተስፋይ ግን የተሰማቸውን ፍንጭ ለምትዋልና በድንጋጤ በስላብት ድርቅ አሉ።

የታራሙ ገረቤቶች የሕዋንን አናት መላ ለመላ ማሳመን ረሰጉ። ከወደሆና ከወደሀ ከገፋቸውን እንደሆኑ የሕዋንን አስከፊን ወደላባት ክፍል ይዘዋቸው ነው። ግልጽ ግልጽ ለድርጊው የሚያስመጠውን አውነት አሳዩአቸው።

የሕዋን አሳት አቶ ተስፋይ በገፋቸው ያቸትን ነገር ስምንው በመቀበል በቱን በጨዋት ሲያደባልቱት የሕዋን አናት ግን ለሆነ ያለ ስሜት ታየባቸው። ድንገት ከትላቸውት አቶ ብለው ላቱ። ላታቸው ግን ድርቅ ያለ ላቱ። ምንም ሳለ የለሰው ሳቱ። በዚያ ላይ ጥርሳቸውን ግጥሞ፤ ጻይናቸውን ብልሃጥ አድርገው በቅጥት ጭሰጥ እንዳሉ ሁሉ የቤቱን ጣረፍ ግድግዳ ይቃኙት ይመር።

የሕትሞ ስሜትና ሁኔታ የገባቸው የታራሙ ገረቤቶች ለላ ርምጃ ወሰዱ። የሕዋንን አናት አደች ጥባቆች አድርገው ያዙ። ከራሳቸው ወገብ ላይ መቀታቸውን ረቱ። በዚያ መቀነት ሁለት አጃቾቸውን ግጥም አድርገው አስፈቸው። ይህ ሁሉ ለሆነ የሕዋን አናት ምንም ጻይነት ድምጽና የአንቢታ እንቅስቃሴ አሳሳዩም። የታራሙ ገረቤቶች ይህም ሁኔታ የቤትን አልመሰሰቸውም፤ ትቅጥ አድረጉና ወደ ሌላ ክፍል መስደው አስተመረባቸው። አሳቸውም አርፍ ብለው ተተመገቡ። ድምጽ የሰሙ። እንቅስቃሴ የሰሙ። ጻይናቸውን ብቻ መጓዝራታቸው። መባባ ተመደበላቸው።

የአስቸሳው የቀብር ሥነ-ሥርዓት ከቀኑ ስድስት ሠዓት አካባቢ ይፈጸማል ተብሎ ሠዓቱ ለታራሙ አድርጎቻቸው ተግልጽ ነበር። ነገር ግን ሳይታሰብ ደላል አግኝቷልና መቃብሩ መስፋት ስለነበረበት በዚሁ ምክንያት ለአሰር ሰዓት ተሰልፏል። ያም ሰዓት ይረሳ። መቃብሩ በአንግዶቹ ልክ ተዘጋጅቶ አልቆ ኖሮ መልሰኩት መጣ። እስከፊን ሳይሆን እስከፊኖች መኪና ላይ ተመላ።

በዚህን ብዛት ስትዘል ስትፈርጥ የሞላቸው ታራሙ በአስከፊን መጫኛ መኪና ጋቢና ጭሰጥ ትገባ ዘንድ ብዙ ተሰመነች። እሷ ግን እሷ አላሳቸው። በሰላ ምትክ በሁሉ ገባና እሷ በአስቸሳውና በሐዋን እስከፊን መሀል ቆማ የመኪናዋን

ገርቶ መጋለፍ ተደግፋ መጓዝን መረጠች። ሠጣችና ገብ ወደ ቤተክርስቲያን ተቆጠረ፤ ወደ መቃብር በታለ።

የታራሙ እንግዳሎው በአስከፊን መጫኛ የመኪና ገቢል ላይ መጭነት የሆነ ሁሉ እስከፊን አጸቢ ትኩረት ላይ። ታራሙ ጭነቱን ለሆነ በጠቅላላ በንድ የማታጋገብ ብትሆንም በሰላቱ ደግሞ ለማገደጃት ሁሉ ግልጽ ሆነች። ለላቱ ያለ የማታጋገብ ጥቅም ስራብረ ድረፍ ለላባ በዚያ ላይ በመርፈ ቁልፍ የታሰረች ቢጫ ፎጣ ትሸሞ ላይ ጣል አድርጋ፤ ያን ከቅላቱ የተነሳ ብርቅላናማ ቀለም ያለውን ጨፍታ የመሰለ ከንድን ወደ ላይ እየዘረጋች በዚህን ስነርዝገብ፤ አልፎ እስከፊን ረደባች ስነርዝገባውን በገንጃፍ መላ የሚመርድው እንደሆነ ሲታይ ጭነቱን የዘረጋገጠ ሲሆን ለላቱ የተሰማቸውን ግጥምና ሁኔታ አስከፊን አጸቢ ሁሉ ያስደምመው ይመር።

እስከፊን ጥቂት እንደ ተጓዘ ታራሙ በግራ እጇ የመሳደዋን ጋርቶመጋለፉ በመሆን፤ ቀኝ እጇን ወደ ላይ እየዘረጋች ሌላ ጣቱን ቀረፈ በማመዘገብ ተጨፋና በአደገባት በመረላሉ አውራጃ የላታ የሀዘን እንገርገር በዚህ አልቅላ ማስላቅ ይመረቅ። ለዚያውም በሚያምር ቅላቢና እንደ መረዋ በሚሰረቀረቅ ጭነት ይመጣ። እንደሆነው አላች።

«ሳይለላ ነገር ተፈተረተና፤ ላይጠባ ነገር ተጠሰሰና፤ ሁሉም ከገፋ ሆነ አፍ ተሰላመና።»

«ምዕመዎ...» የሚል ድምጽ ተጣላቅ ከሕዝቡ ጠቅሰ። ከጃቾቹ ታሪክ በመነሳት ሳይሆን አይሆንም ያሰማቸው ግጥምና ዜማ የሁሉንም እንጂት ስለውና ማልተሰ ያልፈለሰውን ሁሉ ያስሰቅሰው ይመር። ታራሉ የምትጨምረው የእንገርገር ግጥምና ዜማ ካለ ሁሉ ሊጠቅሱ ታራሙም ተጠሰች።

«ምንኛ ትሉት ነው የዘግባችሁ?» ምን አይነት ጃቾ ነው የወሰነችሁ፤ በመቃብር እንጂ በምድር ሳይቀናችሁ። ሁሉም በሰለሰው ጋቢና ነጠላ ጻይንና እናንዳውን ይጠርግ ይመር። ታራሙም ሰላተኛውን የእንገርገር ዜማ ቀጠላች።

«የመከራ ሌሊት አልነጋ ሲላቸው፤ የዚች ምድር ስቃይ ለቅሶ ስልታቸው፤ በደል የለበት ሌላ ጻላም ታያቸው።»

የሕዝቡ አቀባቢል ስሁንም ተመሳሳይ ሆነ። የምቀትን እየሰቃወሰ ሀዘኑን ከመግለጽ በተጨማሪ ታራሙ ድግማ የምትሰው ነገር በማለት ይጓጓ ይመር። ታራሙ ደላ ጭሰጥ ለጻመታት ያህል ስትቆይ በዚያ ቤተክርስቲያን ጭሰጥ ብዙ የቀበር ሥነ-ሥርዓቶችን ተካፍለላች። እዚያ በተገኘች ቁጥር የምታየው ነገር አልፈች በአመሰከታቸው ልዩነት ምክንያት ልጃቸው የተገደለባቸው ወልጆች ሁሉ የሰላቱን ራሳ አየተዉ በልጃቸው መቃብር ላይ ሁሉ ሲገረፈሩ ብዙ ጊዜ

ያስባላቸው አስቸኳይና ሐዋን በመሬት አድሩ። የእነሱ ነገር በሁሉም መልኩ አስተመ። በሐብ ተደመደመ።

በመታሰብ በታ የሚፈጸመው ሁሉ ተፈጽሞ ቀጠረና በሀገራችን ወደ ጌላ መመለስ ሲያምር በርሀባና በሀዘን ብዛት መላ ሰውነቱ የሳሰው ስልህ በሁሉም የሰፊ ባልፈረሰች ግፊትና ቀኝ ተደግፎ ይፋመልል። ግን ደግሞ ከጥቂት ርምጃዎች በኋላ ደግሞ ሳይታሰብ መላ ሰውነቱን እንደ ብረት የሚያጠነክር ስሜት ሲፈጠር በጌላ ታቁ። እንባ ያፈጠቸው ዓይኖችን ፈትሶፈት ሲመረገጥ መምህርነት ሽዋዬ እህኒን ትቀጥር በንጽ ስልህ ሁሉ ተፈትሶለች። በእንዲት ሌት ፖሊስ እየተጠቀሱት ከሕዝባ ፈንጠር ብላ በመቆም ለታሰባቸው ዓይነት ኖሯል።

«ልቀቆኝ» አባቱ ግፊትና ቀኝ የደገፉትን የሰፊ ባልፈረሰች። እነሱም ስሜቱን አልተፈጸምና ምናልባት መሆኑን ለሰርምጃ ሳይመችው ተርቶ ሊሆን ይችላል በሚል ለቀቅ ለቀቅ ሲያደርጉት ስልሁ ስማዚያን ፖሊስ ሁሉን ለሆን ርምጃዎችን በሰባት ተፋመደ። ቀጥሎ ርምጃውን ፈጠን ፈጠን አደረገ። መጨረሻ ላይ ግን ርጠ። ስመጠጠ። ወደ ሽዋዬ። ስሜቱን የተረፈ ማንም አልከረምና ድርጊቱን በማርምትና በደንጋጤ ከመመልከት በቀር ምንወግ ወዴትን? ያለው የለም። አሁን ግን በቅሰባት ከሽዋዬ አጠገብ ደረሰ።

የስልሁን ትክክለኛ ስሜት የተረፈችው ሽዋዬ ናት። «ገደለኝ! አድኝኝ!» እያለች በደርሃትና በደንጋጤ በመቆም አጠገቧ ቆማ ትጠብቃት በክሊፖው ፖሊስ ላይ ተጠመጠመች። ስልሁ ከፖሊሷ ላይ እንደ ሰርዲን ጣላ ፈልቀቀ አሳቀቃት። ወዲያው እንደታገደ በሁሉም አጅ አንቆ ወደ ላይ በማንጠልጠል መልሶ መሬት ላይ ዘረጋች። አንገሪን እንዳያቀጥ በላይ ላይ ተኝባች። በዚህ ጊዜ ሕዝቡ በደንጋጤ ተጫዉኝ። በርካታ ሰው ሊገላገል ትገታገባችን ቀጠለ። ሲቷ ፖሊስ በአቅሟ በሽዋታ አቋር ዲላ የስልሁን ደርግ እየገደለች «ተገባለ ልቀቅ! ልቀቅ!» እያለች ትመሳ ይመር።

ስልሁ ግን ወይ ገቆንቅ! ይልቅም ከታገቀችው ሽዋዬ ይልቅ የማንቅ ሀይሉን ለማጠገኛ አሁን የሰለጠነ ሰላይዋ ላይ ይጓፋል። ይመር። ማንም ሲገባለቅተው የሰላን ሰላ ማድረሱ አርግጠኛ ሲሆን ብቻ ለቅቂት ተሳለ። በሰርገላም ሽዋዬ መሬት ይህ ቀረች። ለሰ ልጅ ሽቅ ሰላ ዋይታ!

ስልሁ ሁሉን አደቆን ወደ ሌቷ ፖሊስ በመዘርጋት «ያውልክ! ወደሚገባኝ ቦታ ውሰድኝ!» አላት። ፖሊሷ ለራሷም ፈርታ መላ ሰውነቷ እየተገታጠቀባ «ሂድ ቅድም! ወደ ጣቢያ!» አለችው።

ስልሁ አስመሳታም። ወደ ታዘዘበት አቅጣጫ ርምጃ ይመር። ሌቷ ፖሊስና የስልሁን መጨረሻ ስማዚያን የገን በርካታ ሰዎች አጀበውት መጓዝ ይመር።

የሽዋዬን አጣ ፈንታ የተረፈችውና የስልሁን የገብ አቅጣጫ ያውቀችው ታፋሁ ግን ስማቷ እንደ ሰላው ሰው የማርምትና የደንጋጤ አልከረም! በሀዘን ላይ የተጨመረ ሰላ ጥልቅ ዘዘን። ይህንን ስማቷን በቃልና በድርጊት ገለጸችው።

«አሁኑኑ...» ሰባል ምሽት ሁሉን አደቆን ወደ ስማዬ ዘርግታ። ስልሁን በዓይኗ እየተከተለች በጨሽት እንጋዘር «ስልሁቱ! አንተም ወደ እስር ቤት? ስልሁቱ! የአንተም እጆች ለሰንሰለት? የአንተም አግሮች ለአግሮ ብረት? ከገደቅህ

ሊገባ! ያ ወኔህ ሲሚሽከኝ» በማለት ልክ እንደ አደማመሯ «አሁኑኑ...» እያለች በትኩረት ራሷን አስቷች ይሁን ወይም ሌላ የመገለል ችግር የሚገባት ቆች መሬት ላይ ውድቅ አለች። ወድቃም አልሰቃት! ግልፅልፅ ገዢዎችን አለች።

ሕዝቡ እየተጫዉኝ ከበባች። ቀኝ ሲያደርጉት ሲማከሩም አልቅሱም። በርካታ ሰዎች «መኪና! መኪና! መኪና! ተቀ። በሐ!» እያሉ መሆኑ። አስከራን ይህ ወደ ሲተከርከሩት ሂደት የከረችው ገንዘብ መኪና ሲያው ሕዝቧ ለሰለጠነ መፈጸሙን ተረባች። ሕዝቡ በመተባበር ታፋሁን እንደ ምንም የወሰነላ አንስቶ መኪናዋ ላይ አመጣች። ወደ ዲላ ሆስፒታል ይዘዋት በረፈ። የታፈሱን መጨረሻ ስማዚያን የገን እጅግ በርካታ ሕዝብ መኪናዋን ተከትለው ወደ ዲላ ሆስፒታል ይጥርፍ ይመር። የቻለ በሩሜ፤ ሰላው ደግሞ እያስከከም ሲሆን በፍጥነት ርምጃ።

በዚህ ጊዜ ስማዬና ምድሩ የተደበሰሰሰበት መርዕድ አሸቱ ነው። የአስቸኳይነት የሐዋንን አጣ ፈንታ፤ የስልሁን ወድልና የታፋሁን ሁኔታ ሲያይ በምድር ላይ ቆይታን የቀረ መሰለው። ጨነቀው። ከማን እና እንዴት ማምሳየት እንዳለበት ሳይገባውም ግን ሂደት ሂደት ፍጥ ፍጥ፤ የሚል ስሜት መጠባት። አመ ርጠ፤ ቀልታል ወደ እንደኛ መገኘት። አዚያም ሊደርስ አልቆመም፤ ቀኝን ይዞ አሁንም ሽመጠጠ። መገኘቱ ላይ የገቡ ሰዎች በአጅጅጅ እየተገራጠሙ ሲመለከቱት ከዲላ ወደ አልታ ወንዶ የሚወስደውን መገንድ ይዞ ፈጫውን ቀጠለ። ቀልታልቱን ጨርሶ መገንቱን ተሳባሪ፤ ሲያው ፍጥነት ጽኑነት ተያያዘው። ያንንም በሐፍታ ጨርሰው። ለእንዴም ዞር ሳይል ጋራውን ዘረ። እነሆ ከዚያች ልሳት ወዲህ በዲላ ከተማ ውስጥ ታይቶ እያውቅም።

ምሳሌን የሐዋን አጣት አቶ ተስፋይ የመሰራ ገደ ተሽከመው ዲላ ውስጥ ቆይቶውን ቀሩ፤ በእንደ በኩል የልጅ አስከራን፤ የሽዋዬን፤ በሌላ በኩል ደግሞ በደንጋጤ ምንገያት ምንገያ የሐትንፋስ አስላችው እንደ ተገዳ ሳይታወቅ ገም ሆኖ ብለው የቀሩ ዲዳ ሳቢያቸውን። ደግነቱ ያዚያን አለች ምሽት ሕዝቡ ገንዘብ በማውጣት ፈላጊቸውን ዲዳቸውንም በኮንትራት መኪና አስቀና በጠዋት በማሰዳ ወደ ከብረ መግባት ሸኝቸው። ጥቂት ሰዎችም አብረዋቸው ሄዱ።

ሽዋዬን ቀበሩ። የሐዋን አናት ግን የሐልጋ ቁራኛ ሆነው ቀሩባቸው። ሂደም እያንገሩም። እንዳቸው ግን ሁሉም በንግግቸው ላይ ሊገባላቸው ይኖራል።

ጊዜ ሂደ፤ ነገድ። ቀኝት በቀኝት ሳምንታት በሐዋንታ ትንዲሁም ወራት በወራት እየተቀየሩ ያ ዓመትም በሌላ ዓመት ተተካ። በዚህ ጊዜ ውስጥ መርዕድ አሸቱ ሲያው ተወልዶ ሳይገባት ሐረርጌ ከፍል ሀገር ውስጥ እየሮሰ ከሰመጥ ተሳማ። በድሮ አሸናፊ የተፈረደበትን የእንደ ዓመት አስራት ጨርሶ አንገቱን ደናቶ ዲላ ውስጥ ይኖራል።

ስልሁ የዳርድ ሂደቱ ተጠናቆ የአሥራ ስባት ዓመት አስራት ተፈርዶበት በሐዋን መሆኑ በቶ ገብቷል። የአስቸኳይነት የተሰጠ አድራ ግን ፈጽሞአል። እዚያው ዲላ ከተማ ውስጥ በፖሊስ ምርመራ ላይ እንዳለ በሚተርጉት የመሰረያ ቤት ባልፈረሰች ስማዚያን የአስቸኳይነት የሐዋን ሐውልት አስርቷል። በሐውልቱ ላይ እንደ ሜትር ብረት አስቀምጦ በዚያም ላይ ስፋቱ አስራ አምስት፤ ቂመቱ ሰባ አምስት ላንቱ ሜትር የሆነ ሳሜራ አስሰጥሮ ጥቁር ቀለም ከሐስተባ በጌላ በዚያ ላይ

አዲስ ሰው ሲፈጠር አዲስ ሀሳብ ይፈልቃል።
 አዲስ ሀሳብ ንልዩ ሲወጣ አዲስ ማህበረሰብ
 ይፈጥራል። አዲስ ማህበረሰብ ደግሞ አዲስ
 ሀገር ይገነባል።

እነሆ ይህም መጽሐፍ ተረዥሞን 'አዲስ
 ሰው' ስንዳል።

እሷም ምዕራባዊት፤

የሰው ልጅ ልቡ ሲበበር የመንፈስ ስቃዩ አስከ ምን ድረስ
 እንደሆነ በታላቁ ትራጂዲያዊ መጽሐፍ 'ያልታበሱ ዕንባዎች'
 አይታችኋል። የተሰበሩ ልቦችን ለመጠገን የሚያስከፍለውን መስዋዕትነት
 ደግሞ ከ 'ምዕራባዊት'፤

እነሆ ከእኔ እጅ ወጥቷልና ከእንግዲህ የእናንተ ነው። አንብቡት፤
 ትደመማላችሁ! አስነብቡት! ትመሰገኑበታላችሁ!!

ለማከፋፈልም ሆነ ለአስተያየት
 0911 66 69 55

እኛ ነፍሴን ከሥጋዋ ነጥዬ ከህዝብ ጋር ቀላቀልኳት!

ከውስጥ ገጾች

ደራሲው

«... ያ ሰሜን ኢትዮጵያ፤ የጥንታዊ ሰልጣኔ መነሻ፤ የውጭ ወራሪዎች በየዘመናቱ አንገታቸውን ብቅ እያረጉ ሲሰልሉት፤ እየወደሙም ቢሆን ሲወድሙበት የኖረ የዘመናት የጦር አውድማ! ያ ሰሜን ኢትዮጵያ፤ የውጭ ወራሪዎች በፈጠሩት መዘዝ ወንድም ከወንድሙ አየተጋጨ ሲተራረድ፤ አንተም ተው አንተም ተው የሚል ጠፍቶ የእርስ በእርስ መርጋራረሻ የሆነ የደም መሬት! ያ ሰሜን ኢትዮጵያ፤ ወንድ ልጄን ያላስገበራት ኢትዮጵያ፤ እናት የሰጥኛ የወላድ እርግማን የደረሰበት ይመስል በምብር መትረየስ እየሰበሰበው የደጋ በረሀ ሊሆን የተቃረበ ምድር! ያ ሰሜን ኢትዮጵያ፤ ደም እንደ ውሃ እየወረደበት፤ አጥንት እየተከሰከሰበት፤ የሰው ልጅ አስከሬን በአውሬ እየተነተተበት፤ የዋይታ እና ኡኩታ ጩኸት እያደነቆረው ራሱም ሲያለቅስ የሚኖር ያልታደለ ቦታ! ያ ሰሜን ኢትዮጵያ፤ የወደፊት ዕጣ ፋንታው እንኳ ገና በውል ያልታወቀ የሀገር ክፋይ! ታዲያ . . . እንዴት ሆኖ. . .»

★ ★ ★

«... ማስተዋል የጎደላቸው እብሪተኞች ሰልጣን በያዙበት ጊዜና ቦታ ሁሉ አውቆ መገኘትን ያህል የማይደኑ በሽታ የለም። መሰሪ አካሄዳቸው በገባህ ቁጥር ልብህ ይደማል። ሲዋሹና ሲቀጥፉ በሰማህ ቁጥር አንጅትህ ይቆሰላል። የጭካኔ ተግባራቸውን በምታይበት ጊዜ ውስጥህን ይከሰኩሰዋል። ያኔ መንፈስህ ይረበሽና አካላዊ ጤናም ታጣሰህ፤ ያልታደለች ሀገር ዜጋ ከመሆን የሚመነጭ አለመታደል! ስለዚህ. . .»

ንኢ አልኮሃንም ሀሰት ተናግራ፤
እኔ አልታመም ውሸት ተናግራ፤
ድሃ አልኖረብሽም ድሃዋ ሀገሬ።

እኛ በከንቱ ሞተናል፤
“እናንተ ግን አደራ ራራራራ.....”

ሰዎች ኡኡ በሉ ምነው ዝም አላችሁ፤
መገኘቼ ጩኸ ምነው ፀጥ አላችሁ፤
ግፍ ራስ አዙሮ ሲጥል እያያችሁ።

ለአስተያየትዎ
0911 66 69 55

ዋጋው ብር 65.72 ብቻ